

تاریخ

۱۳۰۱

فَلَا كِتَابَ تَارِيخِ عُمَمَك

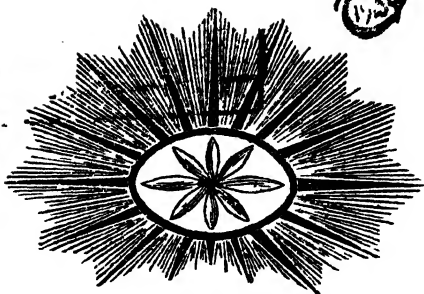
طَبِيعِ خَامِسِ

(امتیاز عسقلانی طابعدری)

تفصیل

❖ قدسہ 'تاریخ عثمانی' ❖

❖ بسم الله الرحمن الرحيم ❖

❖ مقدمہ ❖

تاریخ ہجرت بدنبی عصرندہ تاتارستان کبر
جانبندن ظہور و اکثر بمالك شرقیہ ایصال شر
وشور ایدن مغول طائفہ سنک هجومندن قچار ترک
عشیرتاری نہر جیموندن غرب طرفہ چکلدکده
ترک بکلرندن سلیمان قیسالب خراساندن جہلہ
اتماع و خلقنی الوب مهاجرت ایلیہ ترک ارمنستانہ
ارزنجان حوالیسنہ قدر کوچشیدی مومی الیہک
اولادندن ارطغرل نام بہادر اول سمتلرہ یرلشہرک
بابلاقلرہ کز رکن بر کون جک آتشتہ طالمش

ایکی اردوبه راست کلوب و یکیتکی اقتضاسنی
 همان ضعیف کورنالنر، یاردجیلیق ایتدیله مغلویت
 درجه سنه واران اشو جزئی عسکر حساب به کلز
 دشمنی بوزوب اناطولیدن سوروب چیردیلمر مکر
 بو طائفه مغول لشکری و یاردم ایتدیکی طرف قونیه
 حکمداری سلطان علاءالدین سلجوقینک آدمیری
 ایمش چونکه جو مر دلك ضایع اولن سلطان
 علاءالدین بو خدمت قارثولغنده ارطغرلک معیتده
 اولان درت یوز قدر اوپه خلقنه طومانج یایلاغنی
 و سکود و اسکیشهر اودیری قشلاغنی انعام برله
 انلره یورد تخصیص ایتدی

ارطغرلک اوغلی و سلاطین عظام عثمانیه نك اصلی
 اولان عثمان غازی سکودده دنیایه کلوب (سنه ۶۵۶
 کنج یاشنده ایکن سلجوقیه بمالکی سرحدلرندن دشمنی
 دفعهله قره جه شهری و ذها بعض حصارلری روملردن
 الدقده کندیسنه قونیه دن طبل و سنجاق کوندربول
 بکلک و یرادی . بر مدت صکره (سنه ۶۸۸) بیلمک
 حاکی عثمان غازینک متفق ایکن بر اراق دشمنلرله
 برلک اولوب اول غازی بی دامه دوشروب اوردق
 غرضنده وئدیغنی طویلده قده هر سنه عادتق وجهله
 بایلاغه کیدر ایکن داور مشار الیه بعض اشیا سنی

حفظ اولمق اوزره بيلجك حصارينه كودردبكي كهي
 بودنه صندوقتر ايچنده اشيا يرينه مسلح آدم
 كيرايوب يوك حيوانلريني كوتك ايچون نيجه جنكادري
 قاري قيافته قويه رق بيلجك حصارينه دخی كيرلدي
 اول خائن نيه اوغرادينق بيلوب نو عروسی اولان
 نياوفر خاتونی عثمان غازي اوغلي اورخانه و بردی
 بوارالقه دولت سلجوقيه بسبتون منقرض اولوب
 (سنه ٦٩٩) هر بيوجك ولايته والی بولسانلر
 دعوای استقلال ايتديلر

اق دکز كناريني قره سی یعنی قره عیسی و صاروخان
 و ایدین و منتشا و جنوب طرفلرینی تکه و حید
 و قرمان و توقاد حوالیسی قباد اوغلی و قره دکز
 سواحلی قزل احمدلوا سقندیار اوغلی ايله سلجوقیه دن
 غازي چای و کوتاهیه سنجاغنی کره یان اوغلی نام
 سرکرده لر و بيلجك سنجاغنی انقره یه طوغری عثمان
 غازي ضبط ایلوب روملرده فقط قوجه ایل و بروسه
 و بیضا و طربزون سنجاقلریله بعض حصارلر قالدی
 خبروت ارزنجان ارضروم وان حوالیسی بر مدت
 تاتارلنده بولندی و التمش بتمش سنه مرورنده
 سیواس و مرعش و ادنه و سیس ترکمنلری اراستند
 برهان الدین و ذوالقدزیه و رمضان اوغلی او حاکم

حکومتی فرجه بولوب صکره بو حکومتلر بر بر
تماما ممالک عثمانیه الحاق اولندی

جهانک حالی دائما برقرارده طور مامسیله دولت
عثمانیه ده دخی مصالحک روش و طبیعتی الی دفعه
تغیر ایدوب بوالی مدتک هر بری تاریخ هجرتک
یوز سنه دن عبارت اولان برر عصرینه تصادف

ایتمشدر

هر عصرک وقایعی بو کتابک برر فصلی اتخاذا اولوب
فصل اولده بنای دولتک تاسیسنه و فصل ثانیده
توسیع دائرة مملکتنه ناصل اقدام اولدیغی و فصل
ثالثده آل عثمان اوج اعلای شان و عظمتنه رفع
ایلدیکی و فصل رابعده قوانین و نظاماتک بعض
مرتبه اخلاقی عسکرک اطاعتدن چیقمسنه و مملتک
اختلاله نتیجه و یردیکی و بوفتالی مستوجب ضعف
اولارق فصل خامسده ارتق امور خارجیه جه خیلی
مضرتی مستلزم اولش ایسه ده فصل سادسده ینه
تجدید اصول حکومته قرار ویره رک مهر سلطنت
تکرار کسب فر و شوکت ایلدیکی شرح و بیان
قلمشدر

* برنجی جدول *

مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	ابن	سلطان
۷۰	۲۶	۷۲۶	۶۹۹	۶۵۶	ارطغرل	۱ عثمان غازی
۷۵	۳۵	۷۶۱	۷۲۶	۶۸۷	عثمان غازی	۲ اورخان بك
۶۵	۳۱	۷۹۱	۷۶۱	۷۲۶	اورخان	۳ مراد خداوندگار
۴۴	۱۴	۸۰۵	۷۹۱	۷۶۱	خداوندگار	۴ بلدرم یازید
	۱۰۶					

(ملاحظهات)

بلدرم سلطان یازیدك وفاتده اوغلانیدن ادعای وراثتده بولن-ان سلیمان چلبی و موسی چلبی و عیسی چلبی زمانلرند. اون برسنه فاصله سلطنت واقع اولمشدر بو فصلده بدایت سلطنت عثمانیه دن ظهور تجوره قدر اولان یوز الی سنه نك وقایعی مندرجدر

فصل اول

دوات عثمانیه نك سگزنجی عصرده ظهور ایدن
وقایعی بیانده در

برنجی قسم

(محمد عثمان قازے)

عثمان غازی بو سنہ ابتدا سندھ قرہ جہ حصار دہ
 کندی اسمہ خطبہ او قودوب خلقک مصالحی
 کورمک ایچون قاضی نصب ابتد پای تختی مجددا
 اعمار ایلدیکی یکیشهره نقل ایلہ تبعہ سنہ عثمانلو دینک
 باشلندی (۷۰۰) اولزمان طراقلو و کوبنک و مدرنی
 سمینی اوروب اینہ کول و یار حصار و قویونحصاری
 قلعلرینی روملردن الوب قسطنطینیہ قیصرینک
 اردوسنی اشبو قویونحصارینک اوکنده پریشان
 ایلدی (۷۰۱) بر مدت اطراف حکمدار لریله
 حسن معاشرت برله مملکتک اصلاح حال و راحتہ
 باقوب سایہ عدالتہ صوقلان خلقک جوغالسیله
 کوچی ارترق الی سنہ بارشیقلقد نصکره اطرانوس
 وکنه وکستل محافظلری بروسه والیسنت امریله
 عثمانلو طیراغنه بردن هجوم ایدنجه عثمان غازی
 بونلری بتون بتون داغدوب ارقه لرنجه مشهور
 بهادرلرندن قرہ علی الی کوندرمسيله مذکور
 معندرک قلعلرینی ودها نیچه قصبات معمره بی
 و تا مرمره بی و مدانیہ اوکنده قالولینی آطه سنی فتح

ایلدی (۷۰۷) اکا امیر علی و امرالی اطه سی دینور
 قیاصره دولتی مغول خانلریله اتفاق ایدرک روم
 مملکتلرینه کیسه ال اوزاتسون دیو غزان خان
 اول طرفدن اناطولی ترکمان بکلیینه تکبرانه ادا امر
 کوندرد کده (۷۰۸) عثمان غازی درحال رغما
 عسکر اعدادیله از نیقه و تا استانبول بوغازنده
 استاوروس قریه سنه قدر بتون مملکتی چیکلیوب
 قوجه حصاری و لفکده پی ضبط ایتدکن بشقه
 جوارده اولان حصار صاحبلیینه پک صیق خبرل
 ایرشدرمسبله بوندن جله سنه قورقو کلدرک خرمچک
 محافظی کوسه میخال اسلامی قبول ایلوب افحصار
 و کیوه محافظلری بیعتیه استعجال ایتدیلر مذکور
 کوسه میخالک نسلی عثمانلو اردولرند. اقجی عسکره
 اباعن جد سرکرده لکله سندرجه شهرت بولدی
 بو اراق کرمان حدودنده برچوق مغول لشکری
 کورنوب قره جه حصاری کلی یغما و خراب ایلمسبله
 عثمان غازی ارغلی اورخانله کوسه میخالی کوندردرک
 (۷۱۲) انلر مغولی قیروب ایشلرینی بتوردکن
 صکره غازی عبدالرحمن و اقچه قوجه همان شمال
 طرفنده حربه یوریوب البصوفی و اقچه اوه نواحیسیله
 دهانیچه قضالر فتح ایدرک ازنیق کاملا قوشادیلر

اوراره اليوم فوجه ايلي دينر حاصلی دائرة مملکت
 بيودکده بوحوالينک کرسی اداره سی اولان بروسه
 شهرينک فتحی امری عثمانلو رؤسای مایینده مذاکره
 اولوب ایتدایان جوارده اطرافوس حصارى
 الله رق (۷۱۷) بروسه نك اطرافه بعضی قله ر
 بناسيله شهر صیقه شد ر لمقده قره دکره طوغری
 اقایازی و قوکرپه حوالیسی و سقاریا چایک ایکی
 یقه سی تماما تسخیر اولندی (۷۲۳) مرور ایامه
 غزات اسلام خیلی اقام کوستره نك بروسه قاهه سی
 اوکنده پیکار باشنه یوریوب کیردک ناچار کوسه
 میخالک توسطيله شهرک انخارلی عثمانلویه تسلیم
 اولندی و شهر اهالیسنده دخی اوتوز یك التون
 قدیه ایله امان و یرای

بو وقعه عقینده عثمان غازی سکود شهرنده ایکن
 یتش باشنده مرحوم اوله رق بروسه حصارنده
 مناستر کنبنده دفن اولندی عدالت و شجاعتی
 کمال زهد و سماحتی مشهور و تصریح احوالندن
 مشهرد اولوب حتی اموال ادخارینه اصلا رغبتی
 اولدیغندن وفاتنده ظهور ایدن مخلفاتی فقط
 بر ایکی طاقم البسه و اسلحه ایله بر قاج توانا بارکیر
 و ر سوری قویوندن عبارت ایدی دیار اسلامده

اوچيوز سته دنبرو مر افعة امور وحقوق عامه حکام
 عرفك النده قالمش ايكن مرحوم رسما قاضي تعيين
 ايدوب مر افعة، يه مداخله ايلزلردى بوجيهتله
 حكومتى عشيرت بلكى هيئتندن چييقوب كيفي
 امر ونهي قالدى بناي قوي اساس دولت وضع
 اولندي

ایک نئی قسم

(مداورخان غازی)

اورخان غازی مقرینی بروسه یه نقل و قرضداری
 علاءالدین پاشا نه حکومتہ اشتراکہ نہ ده پدرینک
 میرانشدن اولان حصہ سنی المغه راضی اولمغله انی
 دولتنه وزیر ایلوب کندیسسی ہپ جنکله مشغول
 اولدی و برادری حکیمانہ اصول نظامات وضعیلہ
 اساس دولتک تأییدینہ مقید اولدی حقوق عامہ
 مستقلاً مرافعہ شرعیہ حوالہ اولاندیغی کبی
 حقوق دولتدخی بو دفعہ نظام وضع اولندی
 روملر علیہنہ تکرار سفر اچلوب (۷۲۷) ازنگید
 یعنی ازبید شہرینی سرکرده لر شجعا نندن افچہ
 قوجہ و قدیری حصارینی غازی عبدالرحمن فتح
 ایلدی اسکدار قریبہ واقع ایدوس کستلی
 قبادلوقدہ محافظتک قیزی اول دلاور دایہ کوکل
 و یروب عسکرینہ معین اولمغله بورایہ دخی ظفر
 بولنوب اول قیز غازی عبدالرحمن ویرلدی اندن
 دنیا یہ کلان اوغلی قرہ عبدالرحمن غازی صکرہ
 کندیسندن مشہور بریکانہ پھوان جسور اولہ رق
 آدینی بیلہ ابشیدن دشمنہ جان قورقوسی کلوردی

سفرک اواخرنده هرکه وقره مرسل حوالیسی دخی
(۷۲۸) اندی

یو هنکامده علاءالدین پاشا اساس قوانین عرفیه بی
تصمیم و سکه و قیافت نظاماتی احداث ایتدکده
(۷۲۹) منتظم و موظف عسکرک باشی بوزوق
صاروجه زورباشنه رجحانی درک ایلوب و سپاهی
و بیکچری نامیله آنلو و یایا معلم عسکر چیغروب
(۷۳۰) باش-لرینی غایت سرد قانونه باغلا دی
یونلرک صوکی آتیده کورله جکدر بر طرفدنده
اورخان غازی مال دپه و طوشانلو اوکنده قیصرک
اردوسنی قیروب ازنیق شهرینی محاصره و تسخیر
ایلدکده (۷۳۱) بوباده بیوکلی و شهرتی جهته
روملرک ایکنجی پای تختی مشابه سنده طوتلدیغندن
ارتق، آستانبول ایمپراطورلرینه آسیا قطع سندن
برخیرقالدی کونیک جوارنده قالان بعض روم
ملککلری آل عثمانک شایمه عدالتیه کندیلکندن
او رخان غازیکن بیوک اوغلی سلیمان پاشایه تسلیم
اولوب (۷۳۲) علاءالدین پاشاک وفاتنده یرینه
اول نامدار وزیر اوله بق همان مدرنی وکلک
فضالرینی سعی بلیغیه فتح ایلدی روم قیصری
صلحه اشری رغبت کوسزوب نیچه هدیه لر تقدیم

ایلد کده (۷۳۳) ارتق بو کره انکله بارشیق اولدی
 بو آنه دکیں عثمانلور اناطولیده اولان ترك بنکاری
 املاکنه اصلا طوقنامشیکن قره سی حاکمک
 اوفه لاری بیتمده وراثت غوغاسی اولدیغندن
 و اداره سزاکلری سیبیله خلقده راحت و امنیت بیتوب
 یر طرفدن دخی عثمانلو منکندہ عروما کوریلان
 عدالت و رفاه و مظفریت اسلامی و غیر مسلمی جالب
 ایتدیکندن قره سی خلقک کرکلی کافه حکومت
 عثمانیه محلوب اولغله و اورالده تبعه ک تظلم
 و شکایتی مؤدی نیچه نیچه اویغونسزاقلر تحدث
 ایدرک انلرده اداره عاده عثمانیه تحته بولمغه
 خواهش ارتغله محضرل کلدی (۷۳۴) روملرایله
 بارشیق اولسی فرصت صایلوب ابتدا مانباس
 و ایدنجق و بالیکسری و کیده رک برغمل و بتون
 قره سی و روده دخی میخالج و کرماستی صحراری
 (۷۳۶) ملک عثمانی یه قاتلدی بر مدت اورتالق
 صلح و راحت اوزره او اوب بروسده و ازنیقده
 جامع و مدرسه لر و عمارت و چشمه لر احیا قلندی
 ایکی یوز سنه دبرو بو طرفک بلادی و قره سی
 خراب ایکن بروسده یوز بیکی منجاوز نفوس
 بریکوب هر باندہ شهرل بیودی قره لر اعمار اولدیکه

اليوم اورخانلر و يكيجه و يكي كوي و يكي حصار
 ناميله معروف و معموردر و انلرك جوارلرند. حصار
 الاتي و ويرانجق ياخود اورنجك ناميله اسكي
 معمورلردن قالان آثار مشهوردر هر شهرده جامع
 و مدرسه و هر قريده مسجد و مكتب و چشمه لر
 و پولرده كوبريلر ياپلوب همان اون سنه ايچنده
 درت بيك بنا احيا قلنديغي متواتردر چوغي حالا
 موجوددر دولته كوزل خدمت ايدن ارله املاك
 و اراضي احسان و بتون ساحه ممالك عثمانيه
 اعمار اولنهرق بروسه كوندن كونه تزيين و بر مفر
 حكومت اولغه شايسته اولدي قيصر روم ايله
 عهدنامه تجديد اولوب (۷۴۶) امپراطور
 فاتماقوزينوسك قيرني طودورايي اورخان غازي
 تزوج ابتداي ايرته سي سنه بتون خاندانيله برابر
 اسكداره كلهرك قيصر ايله كورشوب اوج كون
 ضيافته پيكنديلر

قره سي و صاروخان و ايدن بكلي كپلر پيدا
 ايدوب هر سنه روم ايلي قيسته اينهرك روم
 ملكتلريني اوره كلش ايله رده عثمانلوك حالا
 اوتارنجه قدر قوت بحريه سي اوله درق روملرله
 عهدنامه عقدلنرو بعضا استانبوله امده

کتید کلرندہ دخی بالضرور روم کیکلرینہ بنوب محتی
 ایمپراطور غلطہ بی ضبط ایتمش اولان جنویزلہ
 مقابلہ ایچون ارالقده عثمانلو دیارینہ دست درازلق
 ایدن وندیگلوایلہ بودفعہ اتحاد و اتفاق ایلدیکنندن
 اورخان غازی قیصرہ خصومت ایدرک سلیمان
 پاشا قرہ سی والیسی حاجی ایلکی واسلامہ مشرف
 اولان سابق بروسہ محافظی کاردان اورنوس بک
 و سرکردہ نامدار اجہ بک ایلہ کوکرچنلکدہ مشاورہ
 رلہ دکزی اشمق استدکلرندہ صالار یاپدروب برکیچہ
 ایدنچق جوارندن دریایہ چیقہرق جانلرینی
 قضایہ قویوب شان الدیلر (۷۵۸) قارشویقده
 کلیولی حوالیسنی اوردیلر حالا اورالہ اجہ اوہسی
 دینور بوشنادہ قیصرہ خاندانندہ خیلی منازعہ
 و مناقشہ ظہوریلہ ینہ ایمپراطورک التماسنہ امتثال
 سلیمان پاشاینہ ادملرینی استانبولہ کوتروب بالقان
 طاغلرندن این اعدایہ غلبہ و بلغارستانی تکمیل
 طولاشوب وافر مال و غنایم جمع ایدرک فتالغی
 تسکین و دونشندہ بیوک زلزله ظہوریلہ بتون شہرلر
 و حصارلر یقلدقدہ طالعک اچدینغی بویولہ یکیدن
 عسکر سوروب (۷۵۹) کلیولی و بولایر و خیرہولی
 و تکفور طاغی فتح و ہر طرفہ نصرت نامدل نشر

اولندی روملر بو یرلرک اچمه تکلیفیه کیر و
 ویرلسنی ادداده ایکن حاجی ایلبکی دخی عسکر
 چکوب ابصاله و معلقره بی الدی خصمک مشغله سندن
 استفاده اولنه رق اول دیارلر بستیون عثمانلو الینه
 کیرمکده ایلی نه چاره که فلکک حسدی مانع اولوب
 سلیمان پاشا شکار ائتمیسه یئندیکی آتک براغاچه شده
 چا پمسیله وفات ایدوب بولایرده بنا ایلبکی جامع
 یاتمه دفن اولندی مقبره سی زیارتگاه عام اولدی
 (۷۶۰) بو الم و ماتم الیه اورخان غازی دخی از وقت
 ایچره داربقابه انتقال ایلدی غیرت و حقی و علوم
 و فنونه رغبتی مساعی و ندایمندن بلاو اواشدر

اوچنچى قىسم (مەدراخىداۋىزىكار)

خداۋىزىكار غازى جىلوسىنىڭ سەنەسى (۷۶۱) قىرمان
 اوغلارنىڭ افسادىلە ئىقرەبى و حوالىسىنى ضبط ايتىش
 اولان اخى و اعيان طائىفە سەنە ھىجۇم ايدوب بتون
 اناطولى تىجارىتىنىڭ كىچىد بىرى اولان ئىقرە شەرىنى قىچ
 ايلدى (۷۶۲) در حال لالا شاھىن پاشانى بىلگىرىكى
 و بروسە قاضىسى چاندارلوقرى خالى قاضىسىگىر
 نصب ايدىرك روم ايلى يە كىرۇب (۷۶۳) كىشان
 و دىتوقە و لولە برغوسى قىصبەلەرنى تىخىرايتەد كىدن
 بشقە لالا شاھىن پاشا ئىلە حاجى ايلكى بىل مەقدور
 ايلەرك ادرە كرسىسى قىچ اولدى اورنوس بىك
 جىنوبە يورىوب (۷۶۴) بر قاچ سەنە اقدام ايلە كۈلچە
 و وارداروقرى فرىە و عورتىحصارى و قوالە و درامە
 و زىننە و نىھایت سىروز قىزارىنى الدى
 لالا شاھىن پاشا دىنى شەلە يورىوب باققانلە طوغرى
 (۷۶۵) قىلبە و اسكى و بىكى زغرى و اھمان و صىماقو
 قىزارىنى ضرب و زورى ايلە الدى حسابسىز مال
 غنىم بولەرقى خىسى يىت المە تىخىص اولمىسى
 حادث قىلدى بىدە اورنوس بىكلە لالا شاھىنە اول

خوالیده بیوک مالکانه را احسان اولندیکه محصولدن
 اوچر دردر بیک عسکر بیلردیلر دأره حکومت
 بیویوب آل عثمان غریبه شهرت وردکده خداوندکار
 غازی سائر نظام مملکتله تیمارلو سپاهی اصولنک
 ترتیبه باقعه ایکن اهل اسلامی اروپا قطعه سندن
 سوروب چیقرمق غرضیله خرستیانلر پایا جاتیشدن
 اتفاقه دعوت اولتدوق (۷۶۶) بحارستان و بوتنه
 و صرب قرالری و افلاق بکی اوتوز بیک آدله مریچ
 صوبی کنارینه قدر صالاروب انجق حاجی ایلبکی
 بونظام سز اردوی اون بیک یکتله برکجه باصه رق
 اولم پنجه سندن پک ازی قورتلدی صرباوار بستانون
 قیرلوب صیندی اول محله صرب صینه یغی دینور
 خداوندکار غازی بو طرفده ییغا قلعه سنی ضبط
 و یکیشهر و بیلیک و بروسه شهرلنده جامع و مدرسه
 و حماملر بناسیله (۷۶۷) ادرنه ده مکلف خیرات
 و مزین سرای پادروب اوراسنی مقر ایلمدی
 قالدیکه بحر قرالی قتالدن خلاصنه تشکرا مناسقرل
 بنا ایتمکده ایکن بو طرفده اردور ترتیب اولتوب (۷۶۸)
 تیمورطاش پاشا چرمن و یانبولی حوالیسنه و بالذات
 خداوندکار غازی ایدوس و قرین آباد و قرق کلیسا
 و بیکار حصاری و وزه و سوزبولی قصه لر نه

ظفر بولد قدس (۷۶۹) اطرافدن انك حايثنه
 رغبث اولوب ونديك كورفزي ساحلنده
 دو برونيك دینلان راغوزه جهوری سنوی
 ویرکو تأدیسی مقاوله سیله بر عهد نامه تحصیل
 ایتدی خداوندکار غازی اول سنده قانون قدیم
 اوغوزیایه رعایة امضایرینه نجه سنی آربوبایه اوروب
 باصمغله اکا تفایدا طغرا ایجاب قیلادی قاضیه سکر
 چاندارلو دخی کمال درایتنه مبنی خیرالدین پاشا
 نامیه وزیر نصب اولوب (۷۷۰) بکیدن مکمل
 قانونر وضعیه عسکر نظاماتنه بر قاندها قوت
 ویرای (۷۷۱) وکوستندیل متصرفی قسطنطنین
 نام بلغار بکی رضاسیله درلته متابعت ایدوب (۷۷۲)
 استانبول قربنده دخی بعض قه بهار النهرق بوسنه
 مصر ب و افلاق طرفلرینه اردو سوقیه (۷۷۴)
 نیش قلعه سی اله کیردی بلغار قرالی سیرمان دخی
 ساستزده صیقشوب قیزینی خداوندکاره و بر مکه
 نائل امان اولدی (۷۷۶) لالا شاهین پاشانك یرینه
 بکلر بکی نصب اولان تیمور طاش پاشا ارباب تیمارک
 نظامنی تأییدله اوروپا طرفی سنورینه تقویت ویروب
 بر زمان تنظیم اداره و اعمار بلاد ایله کچدی کرمان
 اوغونك قیزی دولت شاه خاتون خداوندکارک اوغور

یلدرم بایزید بکه تزویج اولندقدده جهاز طریقیه
کوناغیه و کومش و اگریکوز و طوشاناو و سمو
فضاری دخی عثمانلویه کچدی (۷۸۲)

اولا خوندی خاتون که امیر بخاری به ویرلسدر
ثانیا چلبی سلطان محمد بوندن و حوده کلشردر
بروسده بیوک دوکرن و شنلکر اولرب اناطول
بکری و استنبول و مصر ایلمچیلری پیشکشلر
تقدیم ایتدیلر خداوندکار غازی یکی ممالکنی کریمک
ایچون کوناغیه کینرکده ۷۸۳ مه بت سطوتیه
حمید اوغانی بکشهری و افشهر و اسپارته سنجاقلربی
بتون قلعه لریله برابر بالتراضی کندیسنه فارغ
اولغه مجبور ایتدی صکره روم ایلییه اردو چلرب
(۷۸۴) بر طرفدن تیمور طاش پاشا مناستر و پرله
و اشنب قضالربی استیلا و دیگر طرفدن صوفیه
قوشادله رق خیلی اقدامله تسخیر اوانسی (۷۸۶)
ایمپراطورک اندرونیقوس ناسنده بر اوغلیله شهزاده
ساوجی بک کینچلاک بلاسی اولان عض خوشنودسزاق
بهانه سیه ربط شرکت شقاوت و مرمره ساحلنده
اردو تنظیم ایدرکن خداوندکار اوزرلرینه شمشک
کبی ایندکده ایدنجق قربنده دیمتوقه جق ایله
کوکر خنلاک حصاری اراستنده انجمن اشقاه مالکزنحه

چیفوب کورنسیاه جله سی ایاغنه دوشوب ایکی عاجز
متفقلمر دیمتوقدیه جان آتدیلر اوراسیدخی الثوب
محصورین قهر اولدورق (۷۸۷) فقط اندرونیتوس
استنبوله کوندربول کوزلرینه پدری میل چکدردی
ایمپراطورک دیکر اوغلی مانوئیل بو عبرتن متنبه
اولیوب سلا نیکن سیروز، هجوم ایتمکله انک
اوزرینه خیرالدین پاشا کیدوب اول عاجز فرارونه
پدری نه ده متفقلمری قورقورلندن مرقومی قبول
ایده بیلکله مانوئیل نهایت بالذات خداوندکارک
ایاغنه واروب امان دیلیوب (۷۸۸) قباحتنی دغر
ایتدردی

غازی خیرالدین پاشاک وفاتنده ارغلی علی پاشا وزیر
اولدقده (۷۸۹) دشمن بونی بر مساعده طالع
صانوب حتی شهریار غازیکن دامادی قرما اوغلی
اسلندبرو عثمانلو نامنک حسوی اوله رق اراک
طائفه سندن طورغود و تاتاردن وارساق تشیرتلمری
سنوره بو یتدکده خداوندکار اصلا میدان ویریه رک
یتشوب خصمنی قوغدورق قونییه اوه سنده مجمرعی
قلچیدن کچردی اولوقت نیاز و دخالتنه مینی ملکی
ینه کندیسنه براغلدی و حتی اقشهر سنجاغی دخی
اکا ویرلدی عثمانلو اردوسنک شدت نظامی

ملا بسه سيله صرپلو نغرلندن پرى برباغه كيرديكى
 ايچون اصدارلديغندن صرپ عسكىرى مملكتلرينه
 عودتلىرنده غضبلىرى حددن طاشوب بوسنه و بلغار
 قراللىله بالاتفاق دوم ايليه افتحام اينديلىر على
 پاشا انلىرى اوروب و پراوه دى و طرنوى و شمنى
 و هرازغراد يعنى قزلحصار شهرلىنى الوب (۷۹۰)
 سيزمانى امانه مجبور و بوخائن تىكرار سوزنده
 طورمامقن نيكبولى حصن مئتنى قح ايدوب كنديسى
 دىخى اله كنوردك بتون بلغارستان آلتدى

صكره خداوندكار غازى حضرتلى صرپ حدودينه
 يوريوب كوسوده ده صرپ و بوسنه و هرسك و بحار
 و ارنود و افلاق لشكريك مجموعه تصادف ايندى
 عثمانلو هر ندر يك ازاق ايسوده همان دشمنه
 قويلوب شهزاده يلدرم بك دشمن طابورلبنى
 كورزىله بربرينه قاتهرق صرپ قرالى طوتلوب
 خاندانى هلاك اولدى انجق خداوندكار غازى
 منصورا سركرده ليله ميدان محاربه يى كزرك فانى
 عالمك انقلابات سريعه سنى باد و بوقدر تازه يكتلك
 سرلوب هلاك اولديغنه اسف ايدركن ناكاه اولور
 ايچندن ياره او و ييمجال بر صرپلو نغر قالقوب بردن

آله رف اول شهبازی خنجر یله شهید ایلدی (۷۹۱)
 مرحومك علوهمتی و ملتى حقنده اولان خبرلونی
 تاریخندن نمایاندر انك خداوندكار لقبی احفادن
 اعظم پادشاهانه عنوان قالمشدر الان السنه ناسده
 خداوندكار و خنكار دیو سویل نور مكارم شیعی بادیله
 خلق اراسته کراماتی دخی سویل نور رجه اه

. .

دروغی قیم

(عهد سلطان یلدرم بایزید خان)

یلدرم بایزید همان میدان محاربه ده بیعت اولنوب
صا کر بوسنه یه و مجارستان حدودینه قدر ودینه
سوق و قرطوه مدنلری ضبط اواندی یکی صرب
قرالی اسنغان انقیادی قبول ایدوب مقطوع ویرکو
مقاوله سیله قیر قرداشنی یلدرم بایزید ویردی
(۷۹۲) بو هنگامده استانبول محبوسنده اولان
اندروینقوس ال التندن سنوی ویرکو و عد
ایتمیله استانبوله اون پیک نفر تسیر اولنوب یوانی
پالاولوغوس قرق ییلاق نختدن ایندرله رک یرینه
اوغلی اوتردی فقط یوانی دخی عثمانلویه صیغوب
اورخن غازی وقتندنبرو خاندان عثمانیله اولان
حقوقنی یاد ایله ویرکوییده تعهد ایلدکده تکرار
مقانه انعاد و اندرونیقوسه ساوری و ارکلی
و سلاتیک شهرلی اعطا قیلدی

اشبوسنه مک تماننده یلدرم خان ابدیه خیر انشاسته
مباشرت (۷۹۴) وه صارفته قارشواق بولقی اوزر
بعض بلاد فتحنه عزیمت ایدرک چونکه الاشهر حالا
روملرده اولوب محافظی تسلیمیتی رد ایلدیکندن

ايمپراطورى برابر كوتروب بيجاره حقيره كندى
 مملكتى ينه كندى اليه تسخير ايندردى و ايدى
 اوغلى اياثوغى ترك و دولته بيعت ايندكده ارتقى
 صاروخان و منتشا حكمدارلى آرام بوله ييه دق
 مملكتلر ينى بتون بتون براغوب اسفنديار اوغلى
 كوتروم بايزيده قاچديلر فرمان اوغلى دخی عثمانلو
 حايه سنده بوئان حيدار اراضينه تجاوزلك ايتمكله
 اكاده وارلوب افسراى و نيكدن الندن الله رقى
 صلحه قرار و يرلى صكره افدكن اطهرلى اورلوب
 بوئانده استانبولك برجلرينه يكيدين قهله علاوه
 اولنديغى طويار قده يلدرم خار انلرى ينه ايمپراطورك
 كند يسه ييقدردى يوانيك و فائده اوغلى مابول
 بالاولوغوس عثمانلوار دوسندن فرار و ايمپراطورلغى
 ضبط ايتمكله استانبولى رازع كمر قوشايدى
 اردو افلاقى باصوب عسكرينى بر قاج كره بوزد قده
 بكنى خراجكذار ايندى ديكر براردو نا بوسنه يى
 و مجارستانى طولاشوب سر يها دوند كده مجار
 قرالى اردى صره باغريستانه كيتوب مملكتى خراب
 ايدرك نهايت طونه اوزرنده بوزلدى فرمان اوغلى
 دشما فرصت قوللايوب بومشه يى غنيمت ييله رك
 انقره يه و اتدن روسه يه يوريوب بكار بكي تيمور
 طاش پاشاي اسير اتمشدى يلدرم بايزد اكا همار

شمشک کبی یتشوب ارتق بکره منافقانه استرحامنه
 باقیه رق جنکده اسیر و بتون ممالکنی دولته الحاق
 ایلدی اتدن اردوسی شماله کیدوب ترکسلره حکومت
 ایدن برهان الدینی خرپروت طاغرینه قاچره رق
 قیصریه و سیواس سنجاقلرینی الدی (۷۹۵ جانیك
 و امامیه و عثمانیجق حوالیسنی دخی قبضه ضبطه
 کتردکده اسفندیار اوغلی کوتروم بایزید سینوب
 حکومتی رغوب میولنده قاچدی

برمدت صلح دوام ایتکله محکمه له نظام ویراوب
 استانبول خلیجنده یلدرم خان اناطولی حصارینی
 بنا ایتدکن صکر (۷۹۶) بوقدر بیول فتوحاتک
 غروریه هر درلو ذوق و عشرته مشغول اولورکن
 محار قرالی المان بکری و فرانسه قرالی و ردوس
 قوالیترلی و اولاق و بوده سی ایله اتفاق ایدوب
 التمش بیك جنکجی و دینی تسخیر و نیکیولی قلعه سنی
 محاصره ایتدیلر انجق یلدرم بایزید اوزلرینه
 کلوب ده ا خبرلی اولزدن اردولرینی قوشاده ق
 انلری محاربه یه مجبور ایلدی (۷۹۷) فرانسه
 لشکری کمال کبر و عمارت ایله همان دولجه هجومه
 کیرشوب باشی بوزق عسکری تارومار و اماتله
 الدقلری آدملری بیله بوغازلیوب غداراته رفتار

ايتديلر ايسدده ايلروده عثمانلوك منتظم عسكرينه
 چانوب غلبدرى هزيت و رذالته مبدل اولدى
 فرانسه نك الك معتبر كبرايى ولان بكارى معركده
 قيرلوب بااسير دوشهرك مجار قرالى بر قايفه الموب
 طونه وقره دكر و افدكر بولندن كوله خلاص
 بولدى اكثر رواياته كوره بونيكبولى وقعه سنده
 سكران بيك جان تلف اولدى بتون حكمدارله
 ضله ناملى كوندرا كده مصرده اقامت ايدن
 خلفاي عباسيه دن موكلى خليفه يلدرم بايزيده
 سلطان افليم رهم عنواننى تخصيصى ايلدى
 بو وقته قدر اجداد عظاملرينه و كنديلرينه بك
 وامير ديشيدى امير بخارى سلطان بايزيده قليج
 قوشدوب مصالح ملتله اقدام نصيحتيله اعزاز ملكه
 سوق ايتدى اردو بوسنديه واروب مترفعه
 حصاريني الدقه نصكره اقلاون و مجار مملكتلريني
 اوروب نيجه بيك اسير سوردى (۷۹۸) برون
 دى سلورى انوب استانبولك محاصره سى برقادها
 صيفشهر ق امپراطور كوينت و طرقلو اهاليلى
 شهر ك بر محله سنده كرجلرينه و مسجد ايله محكمه
 بن ايتلرينه راضى اولدى (۷۹۹) تيمور طاش
 پاشا كنقرى و ديوريكى و بىنى و ملاطيه ولايتلريني

و کاخ قلعہ سنی فتح ایدرکن سلطان بایزید یکیشهر
و بتون تر حاله سبغاغله لوادیا و اتنه بی تسخیر
ایدوب (۸۰۰) مره جزیره سنه کیردی

تیمورلک بوارالتی بعض تکلیفله ایلمچیلر کوندرد کده
همان انلری ترضیل الیه طرد ایدوب تیمور حایه سنه
ارلا کرد طهرتین یعنی طهرالدین دن ارزنجانی
الدی (۸۰۲) و تانارک دشمنی اولان بغداد و دیاربرکر
حکمدارلی احمد جلایر و قره یوسفی زیر سایه سنه
قبول ایدوب استانبول محصره سنه دونه رک شهره
صرك حله بی نهئه ایتمکده ایکن تانارک سیواسی
اروب (۸۰۳) قاته بوغر رق شهزاده الطغرل بکی
شهید ایلدکری خبری کلدی سلطان بایزید در تعقب
اناطولی به کچوب تیموره انقره قربنده قاوشه رق
اکثر توارنخ موثوقه نقلجه عثمانلو طرفدن یوز
بکرمی بیک و تانارلردن بدی یوز بیک جنکاور
بری بر بنه قویلدیلر (۸۰۴) انجق سینوب
و صاروخان و ابدین و منتشا و قرمان سبغاقلرینک
عساکری اسکی متبوعارینی تیمورک صفقرنده کدروب
دشمنه کجی سلطان بایزید فقط روم ابلی عسکری
ویکچیری الیه اولقدر خصمه اخشامه دکن طیانوب
و عدودن یوز بیگنی بره سرروب صوکنده ارغلی

موسی چلبیله اسیر دوشدی و تیوردن رعایت کرومش
 ایسه ده دولت و تبعه نك بو حالی اغرینه کلوب
 تاتاره اظهار نفرت ایتدکنندن افشهرده اقامه اولتوب
 انده فرق درت یاشینده ایکن کدرندن وفات
 ایلدی (۸۵) جسدی تیمورک اذنیله بروسه یه
 نقل و دفن اولندی سلطان پایزیدک هیت و جلالی
 و سرعت تدبیر و حرکتی مشهور اولوب دشمن
 انی دواتک براوجنده صانورکن کندبسی برف
 مثالی نا او بر اوجنه صوات ایله بشمسی یلدرم
 لقبه بادی اولمشدر

بشقی قسم

(تتمہ 'فصل اول')

دولت سلجوقیہ نك انقراضندہ . حكومت عثمانیہ
 اناطولیدہ . بولتان بلكلكرك جملہ سندن ضعيف
 كورنور ايكن مولای قادر متعال حضرت تليرك بو آل
 عثمانہ بدايت ظهور دنبرو احسان ايلديكي حسن
 تجلی اقتضا سنجہ بر صرہ دہ درت مقتدر و مدبر حكمدار
 ظهور ايدرك عثمان غازي كسب استقلال ايلدكہ
 ازل امر دہ محكمہ عدالت تأسيس ايلسي و اورخان
 بلك وضع قانون و نظام بلدہ و مدارس و مكاتب
 بنا ايلسي و خداوندكار غازينك اوروپايہ اياق
 باصوب قولتك قوتبلہ همچوارلرنده مجال براقبہ رق
 سلطان بايزيدك دخي از وقتدہ دائرہ ممالكي تشكيل
 ايلسي قريبيبلہ اناطوليدہ . بولتان اراك و قباصرہ
 ممالكك خلكي فوج فوج بونلرك اراضيسنہ كلوب
 سايبہ عدالت قانونہ صيغہ رق قرہ جدہ شهر و ييچك
 و يكي شهر و ازنيق و بروسہ قاضيلقري و مدرسلقري
 صرہ ابلہ طريق اولدي و همان يوزسنہ ايچندہ برقوي
 بنالو دولتك اساسي قوتدي سويلہ کہ هر طخدن

عثمانلو ابتدا سلطان اوکی و خداوندکار سنجاقلرده
 ظهور ایدوب قوجدا ایلی و قره سی و بولی و صکره
 اقره و بیغسا و کلیبولی و چرمن و مناسیه
 و کوستنبیل و صروفیه و نیش و ودین و سلسره
 و کوتاغمه و جید حوالیسی نهایت اسکوب و ایدن
 و صارو خان و منتشا و بتون قرمان و سیواس
 و اماسیه و سینوب و کنفری و دیوریکلی و ملاطیه
 و ترحاله سنجاقلری پیدرپی اطاعتیه صوقله رفی
 و اطراف ظلمدن قاچان رعیت بو الکلره طوالب
 اعمار ایدرک برعصر ظرفنده اوروپا و آسیاده
 اون بش حکومتلار ضبططیه سلطنت سنیة عثمانیه نیک
 تملی قوندی حتی عساکر درتیوز اتلودن عبارت
 ایکن یوز بیکه چیقدی و روملر النده بولسان
 قوجه ایلی و بیغسا سنجاقلرینک خرسنجان اهلایسی
 جله بروسه طرفنه چکلدی بو حوالینک شهرلری
 ایکوز سنه دن برو خراب ایکن جله سی عماره یوز
 طوتوب یکیدن آبادان اولدی

بونکله برابر اداره بلاد و مدارس و سکه و عسکر
 و محکمه اصولی احداث و مأمورین طریقلری ترتیب
 اولوب عثمان غازی قره جه حصارایله یکیشهرده
 مساجد و جوامع و مهمانخانه لر و اورخان غازی

از فیقه و دها ساثر محارده جوامع و عمارتله
و خلفلریدخی هر طرفده مدرسه و مکتب و کوپری
کبی هر نوع خیرات احیا و خارجدن مناهیر
علمایی جلب ایدرک انواع معارف و فنون
بوستلرده سربعا یایلدی

خداوند کازک چکر کده و حصارده واقع ایکی قات ایکی
جامعی و والدی سی نیاوفر خاتون ایچون انک اقامتگاه
اولان از بنقد، الآن نظیری بولنیه جق صورتده
یادینگی جامع و مدرسه و عمارت و حمام و سلطان
بازیدک اولو جامعی و ساثر ابنیه سی سعی و تدبیر لیه
یتشمش اولان هنرورلرک مهارتنه دلیل جلیدر

ادبا و فضلادن مخلص بشه اوغلی عاشق بشه و انک
ارغلی علوان چلبی و یلدرمک دامادی اولوب امیر
سلطان دینمکله معروف اولان شیخ شمس الدین بخاری
و خسرو و شیرین و خرنامه منظومه لرینک صاحبی
ملا شیخی و قره داود و شارح وقایه خواجه علی و
تاج الدین کردی بو عصرده شهر تشعار اولدیلر

دولت عثمانیه اجنبیلر ایلله دخی مناسبت پیدا ایلدوب
قیاسره دولتی و راغوزه جمهوری ایلله معاهده و صرب
و افلاق حاکم لیه ویرکو اعطاسنی مقاوله ایلدی عشر
محصولات و اموال غنیمتک خسی و ویرکو حاصلاتی

ایله خزینہ میری ترتیب اولندی باریشقلق راحتند
 خبرت وتدبیر اربابی یتشدیکی مثلوجنک اشناسنده دخی
 عثمان غازی نیک رفیقلمری اولان شجعانندن بشقه سلیمان
 پاشا واورنوس بکله اوغلاری و میخال اوغلاری
 و لالا شاهین و تیمورطاش پاشا و خصوصاً چاندارلو
 زاده لر کبی سرکردلر میدانه کلوب دهابررده موظف
 و معلم عسکر یوغیکن انلرک ثمره همتی اوله رق منتظم
 اوجاقلر تشکیل قلندی بر وزیر ایله بریکلربی و بر
 قاضی عسکر و بر اوجاق اغاسی و براقچی سرکرده سی
 و هر سنجاقده بر سنجاق بکیله هر قضاده بر اعیان
 و بر قاضی و شهرلده امور ضبطیه ایچون برر سوء
 باشی نصب اولنسیله اصول اداره دولته بر صورت
 معتدله و یرلدی

فصل ثانی

دولت عثمانیه نك طقوزنجی عصرده، ظهور ایدن
وقایعی

❁ ایلکچی جمدول ❁

سلطان	ابن	ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر
فاصله سلطنت	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۱۱	۰۰
۵ محمد چابی اول	بازید خان	۷۹۰	۸۱۶	۸۲۴	۰۸	۳۴
۶ مراد خان ثانی	محمد	۸۰۶	۸۲۴	۸۵۰	۲۱	۵۱
۷ فاتح محمد خان ثانی	مرادخان	۸۲۳	۸۵۰	۸۸۶	۲۱	۵۲
۸ بازید خان ثانی	محمد خان	۸۵۱	۸۸۶	۹۱۸	۳۲	۶۷
					۱۱۳	

(مطالعات)

سکر یوز بش سته سندن سکر یوز اون اتی سته سته قدر اونبر ییل فاصله سلطنت ندر محمد چابی جلوس ایتمشدر بو فصلده سکر یوز بش سته سی یلدرم بازیدک وفاتندن طقوز یوز اون سکرده سلطان بازید ثانیک وفاتنه قدر یوز اون اوج ییلاق وقوعات مندر جدر

التتحي قسيم (فاصله سلطنت)

انقره محاربہ سنک عقینده سلطان بایزیدک اوغلی
 سلیمان بک روسیہ مسارعت و خزینہ بی ضبط ایدرک
 روم ایلی به جان آتوب موسی چلبی دشمن الہ دوشمش
 و عیسی چلبی بروسه حوالیسنده برکوشہ به کبرلنمش
 و محمد چلبی دخی اما سیہ به چکلمش ایدی مصطفی
 چلبی ہنگام رزم و جدالده فائب ارلدی عثمانوپی
 سوکدرمک ارزو سیلہ اقساق تیمور بک اناطولی
 سنجاققیرینی بتون اسکی متصرفلرینہ اعاده ایدنجه
 اسفندیار و کرمان و قرمان و حید و صاروخان
 و ابدین و منشا و تکه بکری یرلرینہ کیردکدن بشقه
 حق سلطنتہ شریک اولنلر چوغالدیغدن طولابی
 برود، قلان مملکتہ دخی اختلال دوشوب سلطنتہ
 اون برسنہ فاصله واقع ارلدی

سلیمان بک تاتارلرک ذہمقیندن کوجایلہ قورتلوب وزیر
 علی پاشا و سائر امرایلہ استاجولہ کچہرک ایمپراطورہ
 بعض شهرلر ترک ایلہ اتفاقہ ارضا ایتدکده (۸۰۵)
 ادرنہ ده یراشوب کندوپی عیش و عشرتہ و یردی
 انجق چلبی سلطان محمد اناطولیده نصرت و ظفری

و برده ینه کندی اعانه سیله ازمیری ایدنمش اولان
جنید سوء باشینک طغیان (۸۰۶) غضبنی تحریک
ایتمکین دگری پکوب و همان بروسه اوزرینه اتلوب
اندن جنیدی امانه اجبار ایتدکه وزیر انفره بی
المق اوزره ایکن اورنوس بکی جنیدک متفقلری اولان
قرمان اوغلی فتنه لینه سوق قیلهرق کنیدیسی
بروسه ده راحته واردی قرمان اوغلی قیر شهرده
چای سلطان محمد قاوشوب اتفاقه قائل ایدرک رقیننی
اشغل ایچون موسی چای بی روم ایلی به کوندرمکه
صورت ویردیلر (۸۰۸) سایمان بک درحال ادرنه به
دونوب موسی چای به اسنانبول قریزده راست
کله رک اردوسنی بوزوب افلاقه قاچردی (۸۰۹)
و قریزده اعاه ایدن صرپ و بوسنه قراللرندن
انتقام المق املنده مجار ثغورینه قدر بتون مملکتلری
غارت و تغریب ایتدی و ندیک جهیزیه دخی عقد
معاهده ایدرک اوروپاچه مصلحتنی یولنه قودقده
و ممالک سنورلرینی امین کرردکده آرتق بسبتون
اجرای حظوظاته مبتلا اولوب امراسنک نصایحنی
و موسی چلینک کیزلو تدارکاتنی دوشمیدیکدن کافه
رؤسانانی ترک ایلمسیله نهایت استنبرله صغیمه بقارکی
(۸۱۳) یولده بر قاج سپاهی مشارالبهی تلف

ایتدیلر بو سلیمان بك طرفایه حرمت وحقی مولد
 شریف صاحبی سلیمان چلبییه غایت رعایت ایدوب
 قدردن اكلار بر ذات ایدیهده نه چاره که اشری
 هوا و هوسی و تپورلکی جهتیله فسق کندیسنی
 بوفلاکنه دوشردی

موسی چلبی سرت و مقدم کیجه کوندزایشنه مشغول
 بر مرد اوله رق بر زمان کر میان اوغلنک یاننده اکلنوب
 اندن محمد چلبینک ترغیبی واسفندیار اوغلیله افلاق
 و یوده سنک یاردمی ایله روم ایلییه صولات و
 یوفاروده ذکر اولدیبغی کبی استانبول قربنده
 هزیمدنصکره (۸۰۹) بر مدت افلاقده طرفدار
 پیدا ایتکه اهتمام و ایکنجی دفعه هجومنده ادرنه
 ضبط ایله اعلان حکومت ایلدی (۸۱۳) افلاق
 و یوده سنه حسن معامله و اتحاد کوبتروب صرب
 و سلانیک ستملرینی اورر کن وزیر علی پاشا وفات
 ایتدکده (۸۱۴) انک اوغلی ابراهیم پاشایی وزارت
 نصب و پدیری مرحومه مقاوله اولشان ویرکویی
 طلبه استانبوله مأمور ایتدی عثمانلونک اکثری
 محمد چلبینک باشنه طوپلنوب عوما توجه اکا اولدیبغی
 و خشونت طبع بلیه سیله موسی چلبی امراسنی نفرت
 ایتدروب داغندیغندن بو حالده مطلوبات

متعظمانه سی دشمنی اسلام الکاسنه جلب ایده جگنی
 درک برله ابراهیم پاشا استانبولدن محمد چلبی به کیتدی
 موسی چلبی بو غضبه همان استانبولی قوشادوب
 ایمپراطور محمد چلبی بی امداده دعوت ایتدی لکن
 اناتولیده اختلاف ظهوریله مشار الیه عجله رجعت
 ۸۱۵) و اُرتسی سنه معاودت برله و یزه ده اردو
 قوردقده اورنوس بک و میخال اوغولاری موسی
 چلبینک خدرینه یاهرق عونله لریله کلوب محمد چلبی به
 بیعت ایتدیلر اولدخی بولده درعقب بعض دشمنی
 بوزهرق قلبه و نیش سمتی ایلغار الیه طولاشوب
 اهتمان طوغری کلنجه چامورلی اوده موسی چلبی به
 قاوشوب (۸۰۶) ازل فلاکت زده اردوسیه
 انده تلف اولدی

محمد چلبی تاتار واسفندیار اوغلی عساکرینک اراسندن
 سیویشوب اما سیهیه واردقده نیکسار و قره حصار
 حوالیسندنه از عسکر الیه بر قاج ترکن گروهی پریشان
 و طرف طرف خروج ایدن رؤسای ضرب دسته
 مطیع ایلشیدی صکره تیمورک دعوتنه مبنی کوتاهییه
 عزیمت و بولی جوارنده اوکنه چیقان تاتاری قیروب
 تیموره کندی یرینه خواجه صوفی بایزیدی اعزام ایتدی
 و عیسی چلبی تیمورطاش پاشانک اعانه سیله بروسه بی

الوت (٨٠٥) اجرای حکومتی قورنجه اكا يور يوب
 طومانچ جوارنده بوزرق تيمور طاش پاشاي تلف
 ايلدی عیسی چای استانبولدن و سلیمان چلبیدن
 استمداد ايله عساکر کثیره استعداد ایدوب تکرار
 قره سیده مغلوب اولسیله بتون اناطولی بکریله اتفاقه
 چاره ارایوب یکی اردوایله بر کره دها بوزلدی فرمانه
 فرارنده ناید اولدی (٨٠٦) محمد چلی صاروخان
 و کرمان اراضیسنی اوروب بالاده شرح قلند بیگی
 وجهله سلیمان بك ايله مصاصمه (٨٠٧) و قرمان
 اوغلی ايله معاهده سندن صکره موسی چای بی
 روم ایلییه سوق ایدوب (٨٠٩) بر زمان اداره
 ملکه مشغول اولدی انجق موسی چایبک احوالی
 هر کسه یوز چور دوب عثمانلورک امیددی کندیسنه
 باخلغله محمد چلی استنبول امدادینه کیمک ذریعه سیله
 (٨١٤) موسی چلی به مقابله ایتدی عودته
 از میری ضبط ایدن جنیدی و انقرده عصیان
 منجاسر اولان محافظ یعقوب بکی اسیر ایتدکه (٨١٥)
 تکرار روم ایلییه کوروب برادرینه حین غلبه سنده
 پادشاهلغی ادرنده تبشیر اولنده رق (٨١٦) اون بر
 سنه دنبرو اقساق تیمورک استیلا سیله علو کبر اولان فساد
 تسکین اولدی و ملک و ملت ینه راحت بولدی

یہی قسم

(عہد چابی سلطان محمد خان)

چلی سلطان محمدك مكارم خصالی عالم معلوم
اواب جاوسنده خلق عوما بیراملر ایتدیلر
ایمپراطوردن وصرپ ویاثیه و مورہ حکمدارلرندن
تبریک ایچون ایلچیلر کلرب جہلہ سنہ حکیمانہ التفات
و راغوزہ و ونیدک جہورلریلہ بوکرہ تجدید
معاهده اولندی (۸۱۶)

اولکی عادتہ اویوب دائماً فرست قوللایہ رق
تکرار بیراق قالدرمش اولان جنبدی سلطان محمد
ازمپردہ الہ کچروب (۸۱۷) بروسیہ یی محاصرہ
واحراق ایدن قرمان اوغلی فتنہ کارینی تعقیبلہ
قونیدہ قباتدی وسی بلیغیلہ اتی الہ کتوردکدہ
مرقوم مادامکہ بوجان بووجوددہ طورور ارتق
صداقتدن ایرلام دیو بیمنرایلہ بقہسنی قورناردیغی
ویرینہ ایاق باصدیغی اندہ (۸۱۸) همان قوینشدن بر
کوکرچیں چیقروب بوغوب حیلہ قولاندیغی اثبات
وینہ معادانہ باشلیہ رق برقاچ کرہ نقض عہد
ایتش وعسکر کوندرلوب اردوسی کاملا بوزلش
ایکن قباحتی ینہ عفو اولندی

بافته و اندره و ساراق دکن اطهری هر قدر
 و ندیکه تابع ایسده انلر معاهده بی صایه رقی
 نور صانلری اکثری عثمانلو قایقارینی اور مقده
 اولدقلرندن سفن حربیه حاضرانوب دونما اول سمتہ
 کیمتکده ایکن و ندیک کیمارینه راست کلوب کلیبولی
 اچیفنده شدید خوفا الہ طرفین فنا حالده زدنلنرک
 لیملرینه چکلدی (۸۱۹) بر مدت صکره آقی دکن
 بوغازی قلعه لرینی دوکشلردی لکی دفعاتله ایلمچیلری
 کلکله رجاری قبول اولنوب و ندیک معاهده سی
 یکیلندی افلاقده بعض فساد ظهوریلہ خانی
 ایقلاندندہ مملکت تکرار فتح و یرکری و ایساقچی
 حصارلری بنا اولندیکنده (۸۲۰) ارتقی افلاقلوبہ
 یاردجی اولان مجار عیہنه اردو سورادی برو طرفده
 قسطنمونی حکمداری کوترم بایزیدک اوغلاری میانه سنہ
 نفسانیت دوشریکندن بری عثمانلوبہ طیانوب تغلبہ
 قاتشمغله (۸۲۱) اسفندیار اوغلی اکا قهرا ورغما
 طوسیہ و کنغری و باقرطاغلری اراضیسنی سلطان
 محمد و یرہرک سینوبله قسطنمونی پی کنریسنہ
 الیقویہ بیلدی
 مشارالیه دخی صمسونله جانبک واسکایب قضالرینی
 تسخیر ایدوب (۸۲۲) دونشنده روسہ یولنده تیمور

اردوسنك بقیه لرندن بر تاتار مجعنه نصادفله
 روم ایلیده تاتار پازاری دنیلان محله کوتردی
 موسی چلبی وقتنده قاضی عسکر اولوب چلبی غازینک
 خصملری اراسینده بولنه رق علم و فضلنه حرمة
 ازینفه نفیله اکتفا قیلنش اولان سماونی اوغلی
 بدرالدین درویشلک بولنی طوتوب بهض بصمه قالب
 تصوف لقریدیلرله بر طاقم جاهل مفسدلی باشنه
 طوبلسیله بورکلوجه مصطفی نام شقی و طورلق
 کان ناینده بریهودی بی خلیفه و غرضنه آت اتخاذ
 ایدینه رك (۸۲۳) کندیمی افلاقه و اندن بالقانلره
 صوقلدی اشبو طائفه خرسیتیانلری جلب ایچون
 انلرك اكثری عا-تلرینه اویغله از وقتنده چوغالوب
 التي بیکی بورکلوجهك معیتنده اورله و قره بورون
 طغلرلنده یر طوتوب اوزرلرینه متعاقبا مأمور اولان
 عساکری تارمارایتدکلرلنده نهایت امامیه محفظی
 شهزاده مراد بك و یازید پاشا تعین قلوب بورکلوجه
 مصطفی ایانلوغده و طورلق یهودی اوچ بك قدر
 درویشیله برابر مغنیساده قهر و تدبیر اولندی
 و اناطولی برار دفاه و راحت بولدی
 شهزاده غیور دکزی آشوب بدرالدینی سبروزده
 بقه لیه رق فروغ معارف ایله مشتهر بویله بر فاضل

ملت و وطنه خیانتلکی جزاسی اوله رق رذالتله دار
 اغاجنه اصلدی آثار مضره سندن بهض تصوف
 کتابلری قالدی انقره محاربه سنده غائب اولان
 شهزاده مصطفی چلبی اولق دعواسیله سنه آخرنده
 روم ایلیده بر سر سری آدم ظهیر ایدوب ادلاق
 ویودسی و جنید مفسدی اعانه سیله سلانیکه یقین
 کلمشکن سلطان محمد یتشوب مضحل ایدرک دوزمه
 مصطفی ایله جنید ایمراطوره التجا ایلمکله سلطان
 محمدک استدعاسی اوزرینه انلر لنی اطه سنده حبس
 اولدیلر و افلاق ویوده سنک حیله کاراته حرکتنه
 مکافات اوله رق مملکتنه اقین اولدی

چلبی غازی استانبوله اوغرایوب ایمراطور عظیم
 ضیافتلر ایتدکن صکره اناطولی بی طولاشمغه کیتدی
 (۸۲۴) و بهارده ادرنه یه عودتک اوچنجی کرنی
 آن اوزرنده نزول اصابتیله دوشوب دهاکنجلیکنه
 طویمزدن بر قاج ساعت ایچنده وفات ایتدی
 مرحوم هنوز اوتوز درت یاشنه واروب شفقت
 وکیاستی و خلوص و فتوت و حسن طالعی هرکی
 کندیسنه جاب ایتشیدی وزیر ابراهیم پاشا ایله بازید
 پاشا سلطان مرادی در عقب اما سیدن دعوت
 ایتدروب دهاکر قاج سنه اول ناره فتره طالمش

اولان عساكر بفسادی احتمالیدن صافه رق اردویی
 طاغتمق اوزره بر ازینی بیغایه تعین ایلدکلرنده
 بونلر سوکیلو پادشاهی همزی بر کره کوروده کیده لم
 دبو ایاق باصملریله ناچار مرحومك جسدینه لباس
 شهنشاهی کیدرلوب حاضرلدقلری بر کوشك
 اوکندن عساكر القشله کچرايكن ایچروده محرملدن
 بری جسدك اردینه کیرلنوب قوللری اویندردی
 اشته بوصورنله سپاه آردلوب دکزی اشار اشمز
 بروسده سلطان مراده بیعت اولندیغی طویله ق
 تبدل سلطنت هر طرفده اعلان قندی

پکرنجی قیم

(عهد سلطان مراد ثانی)

سلطان مراد ثانی به امیر بخاری بروسه ده قلیج
 قوشادوب بتون همحدود حکومتلر ایله تأکید
 مصافات اولندقمه ایمراطور دولت عثمانیه بی مشغله به
 صوقق املایله دوزمهجه مصطفی ایله جنیدی نائل
 مرام اولدقلرنده بعضی رومن عثمانلویه کچمش
 اولان یرلری کبرو ویرملرینی مقاوله برله لنیندن
 صالیو یروب بوندر دخی کلیبولیدن سیروزه واریرق
 خیلی طرفدار پیدا ایتمکین اوزر لرینه اردو کوندرلر کده
 جنبه ک مکر یله بتون عساکر صاوشوب انلره کچدرک
 بایزید پاشا اسیر و اول غدارک کینه قربان دوشدی
 (۸۲۵) انجیق عصاة کروهی قوت بولوب وعدلرینی
 اونتمغله ایمراطور کوردکی ایشه پشین اولدی
 فوچه شهرنده بر جنوز ضابطی بوانوب جههورک
 حوالی شرقیده اولان اسکله لرینی وکافه املاکنی
 یعنی مدلولو و ساقز و صاروخان ساحلی و غلطه
 و اماصره و قریمده کفه بندر لرینی اداره ایدر ایدی
 سلطان مرادک صیقلدریسی اراسنده معتاد اولان
 ویرکوسنی کوندره رک کیلر یله دخی دولته خدمت

ایتمنی عرض ایلش و دوزمه جه مصطفی بیغان
اولوباد صوبنه طوغری ارزائش ایسه ده جنیدک
کندیسندن آیراوب قاچسیله بتون اردوسی طاغله رق
مدعی مرقوم فیجه زحمتله کلیبولی یه صیغمش
اولسیله سلطان مراد جنویز کیلرینه ینوب اردینه
دوشهرک و عاصی بی طوته رق ادرنده سیاست
اصردی (۸۲۶) بونک اوسته استانبولدن
ینه ایلچیلر قوششوب خاوص و حقوق قسیمه
دعواسنه چینشیلر اما انلر حضوره قول
اولمیدرق شهرلی غایت شدتله قوشادلوب
همان البق درجه سنده سلطان مرادک برادری
کوچک مصطفی چلبی ینه ایمراطورک اغواسی
و قرمان اوغلانک امدادی ایله انا طولیده باش
قالدروب ازنیق الدیغی ایشیدملکه اردو درحال
استانبولدن قالقوب ازنیق النوب بیچاره طوتلدی
بوده اعدام اولندی (۸۲۷)

اسفندیار اوغلی یورکنده اولان اغراضی اجرایه اراق
بواوب بولی بی المغله افلاق وارنودلق و موره
علیهنه اردولر تسیریه برابر سلطان غازی سینوبی
صیغشدروب قسطنونو بی تسخیر و بعد اصلح
کوتم بایزیدک قیزی اوزون اوزادی سورر ایله

تزوج ایلدی (۸۲۸) صرب و مجار قرالری
 و ایمپراطور ایلہ تأیید موالات ایدوب جنیدک
 مکایدینه ارتق بر نتیجه و یرمک اوزره بایزید پاشانک
 دامادی بخشی بک کوندراوب میر مرقوم فتنه بی
 کاملا احما و بتون اشقیایی اعدام ایتکده ایکن
 (۸۲۹) منتشا حکمدارینک و فاتیه ملکی ممالک
 وسیعہ عثمانیه به الحاق اولدی اول وقت تکه بکی
 انطالیه ده جنکه شروع ایدوب متفق قرمان
 اوغابله هلاک اولدی اما سیه عسکری دخی جانبک
 قیلرینی بستیون تسخیر ایتدکده (۸۳۰) مؤخرا
 سلاویکی ضبط ایدن ونیدکلودن بشقه سائر بتون
 حکومتلر ایلہ ینه عهدنامه لر عقد اولدی
 سلطان غازی ارکنه به بر جسم کوری پایدرمقده
 ایکن کرمان اوغلی یعقوب بک انک زپارتنه کلوب
 اولقدر اکرام کوردیکه ارنه سی سنه پیرلکدن وفاتنده
 ولایتی مشارالیه وصیت ایلدی (۸۳۱) قره حصار
 و دکر او اراضیسی بوضورتله ممالکه ضمیمه اولدی
 صرپلونک اعدای دولته مخایزه سی اکسک اولماغله
 بو کره مجار قرالی کیراو معاوله ایلہ کوکر جنک
 قلعه سنه یوریدکده عساکر عثمانیه سمندره بی
 وجوارینی احاطه ایدرک مجاری سوروب چیقروب

صرب قرالی یکیدن ویرکویه راضی اولدی (۸۳۲)
چاندارلو وزیر ابراهیم پاشا تنظیم امور ملکیده
اشری درایت و اقدام کوسزوب خدمتی مقابلی
خانلق رتبه سنه نائل اولدی حالا خاندانی مشهوردر
دولتک مصالحی یوانه کبررکده سلطان مراد
سلانیک فتحنه عزم ایدوب کلی قتال ایله شهرى
الجه وندیک دونغاسی چناق قاعه سنی بسبتون
بیقهرق هله طرفیندن صلحه یاتلوب عقینده (۸۳۳)
عظیم زلزله و قحط و غلا و وبا ظهوربله شهرزاده
و ابراهیم پاشا و ملافتاری و امیربخاری و نیجه بیک
نفوس تلف اولمسیله کونشک طوتلسی و بر غریب
قورقاو بلدزدخی طوغغسی قلوب ناسه دهشت انداز
اولمشیکن سلطان محمدک ولادتى خلقه ینه شوق و
غیرت و بردی ابراهیم پاشانک اوغلی چاندارلو خلیل
پاشا وزیر نصب اولوب یاتیه اهانلیسی شورش
و فترتدن خلاص بولق ایچون عثمانلویه رضایله
تسلیم مملکت ایتدیلر (۸۳۴)

اورادن عساکر شماله چیقوب (۸۳۵) ارنبودلغ
سمت بالاسنه متصرف اولان قاسزپوتانک ملکنی
ضبطله اوغلارینی سرای همایونه کتوب میراثلرندن
محروم ایلدی عساکر عثمانیه مجارستانه کیروب (۸۳۶)

پایمال ابتدا کده المینیا چاسارلخی سرپرینه هنوز
 بکن مجار قرالی سیجیسموند متارکه طلبنده بولندی
 انجق ال التندن صربلو ایله فسادى توکندیکندن
 (۸۳۷) صربستان تکرار استیلا اولنوب قرالی مبالغ
 کلیه مصرف ویرمه مجبور اولدی

فرمان ارغلاری بویله میدان بولنجه سلاحه قوشوب
 مجار و صرب ایله سوزلشدکنده ینه اوزرینه عسکر
 کوندرابوب قونیه التندن انمشیکن (۸۳۸) ائک
 جنجه سی ینه عفو اولنوب ارتق صربه دونایکله
 قرال دخی قیزینی و یروب انتساب کسب ایدیک جانی
 قورتاردی (۸۳۹) و اورنوس اوغلی مجارستان
 باقوب باندروب التمش بیک قر اسیر سوردی

صرب قرالی راحت طوزمیبوب ایتنه علیهنه
 بیوک اردو چیقیمق اوزر ایکن (۸۴۰) مجاره قاچنجه
 نوبده طغلری و سمندره قلعه سی تکرار تسخیر
 اولانه رق امداده کلان مجار اردوسی (۸۴۱) تدبیر
 قلندی عسکر قشلاغه کتردکده هر طرفدن اردو
 ترتیبه اهتمام برله سلطان مراد بلغراد محاصره سنه
 کیدوب (۸۴۲) ظفر میسر اولیه رق فقط بوسنه
 قرالی انقیاده کتروب اتدن اردل ابالتی تخطی
 اولدقدده (۸۴۳) مقدم حاجی ایلبکی یه مغلوب اولان

مجار قرالینک اوغلی یانقو هونیادی نام سالار عثمانلویه
 قتی چرق ضرر و خسار ایلدی (۸۴۴)
 ایکنجی سفرده براردو دها منهزم اولوب یانقو طونه
 کنارلینی نهب (۸۴۵) و ارچنجی سنه هاراند، نیشه
 و شهر کوینه ایندرک اردی صره کلان المن و له
 وجه عسکر یله برلشوب (۸۴۶) موراوه صوی
 کنارنده اسلام، ینه غلبه ایتدی حاملی صوفیه یی
 الوب بالقانی عبزر و بتون عثمانلار اردولری
 رجعتیه مجبور ایلدی (۸۴۷) بویله زمانده باب
 سلطانی خدمتده تحصیل دقایق فنون حربیه یله
 امتیاز بواش اولان فاستریوتا اوغلی اسکندر بک
 مملکتیه قاچرب افحصار تیرانی ضبط و اول حوالیده
 بولیان جمله اهل اسلامی حمله کارانه اعدام برله
 اشقردره و قره طاغ و اوخری و برات و اکری
 مملکتلری بکارینی بالراضی و برکویه کسدرک
 ارناودلقده بر قری فساد تأسیس ایلدی
 قرمان اوغلی همان اشبو ذریعه دن استفاده یله
 حدودی پایمال ایتمکله سلطان مراد ابتدائی
 اوروب ایچ یله قاچردی صکره عجله ادرنه یه عودت
 و مجار یله کرها عقد مصالحه ایدوب بیوک اوغلی
 علاءالدینک وفاتی خبر نیده بوزمان مصبته المده

ارتق دنیا مشقتدن روحنه فنور کلدی تاج و تختی
سلطان محمد ترک واکا مناسب دیر و مستشارل
نصب الیه مفتیساد، عزت و راحتہ چکلدی

مصلحه امضاسنک دها هفته سی اولزدن المانیا
ایمپراطورینک و پاپانک و قرامار اعلی ایلییرینک الحاحیلہ
بحار قرالی نقض عہدہ تشریق اولوب واقعا بانقو
هونیادی هر طرفدن تجمع ایتمش اولان خرسیتیانلرله
بلغارستانی سیل کی باصدی وارنه قور کلدی انجق
بردنبرہ سلطان مراد غازی نک مغتیبسادن شتاب ایدوب
ایکی سماعت یرده اردو قورمسی نک خبرینی المغلہ
رشمہ واهمه کلدی وارنه معرکئ شہوره سنده
انلرک همان جہلہ سی قهر اولوب بحار قرالینک باشی
وعہد و پیمان الیه امضا ایتمش اولدینن مصلحه
سندی بر مرزاق اوچنده کزدرا سی اسلام ظفر
انجام دشمن اردو سنده حبسز اموال و غنایم
بولوب یانقو مایوسا فرار ایتدی (۸۴۸)

سلطان غازی جہاد اکبردن صکرہ ینہ مغتیبایہ
دوندکده بولک بد قوری الاقتدار ینہ آلمش اولان
عسکر طاقہ سی زور بالغہ باشدیغندن وزرا و کبراک
نیازیله سلطان مراد ثانی تخت عثمانیہ تکرار
(۸۴۹) جلوس ایلدی

امور داخلہ نک تسوید سئنه موفقیت تامہ الیه

نظام دولتی اتحاد ابتدا که اول شهریار دلاور
 کوردوس دیلندن موویه کیدوب (۸۵۰) اندن
 انحصاره ارنودلرک نادینه واردی اسکندر بک
 کال شجاعته مدافعه ده ایکن (۸۵۱) بحار قرالی
 وکیل یانقودخی اوروپا ملوکی اخذ ثاره دعرت
 و مملک عثمانیه بی تخطی ایلدکده سلطان مراد
 قارشو کیدوب و کرسوه معرکه مشهوره سنده ایکی
 مصادمه واقع اولرب (۸۵۲) دشمن کلیا خاکسار
 اولدی مراد غازی ارتق سائر مشغله دن میدان
 بولدقه اوزرینه بر قاج کرل اردو کوندربول
 ظفر ممکن اولماش اولان اسکندر بکه بالذات جاه
 برله دبره و انحصار شهرلرینی تسخیر (۸۵۳) و ابره
 سفرده طغرل ایچنده بیت مزاجه طرپلر دوکدروب
 ارنودلغی صیف و شتا کرکی کبی تضییق ابتداء (۸۵۴)
 بوهنگامه قیصر رومک وفاتی خبری ظهور یله
 قسطنطین پالولاموسی تخت ایمپراطورییه چیقردندن
 صکره کندیبی دخی عازم دار بقا اولدی (۸۵۵)
 سلطان مراد ثانی عهدینک یکنه سی سوزینه صاغ
 بر حکمدار عادل و حکیم اولوب شدت ضرب وزوری
 ایله برابر کمال رحم و شفقتی دخی جاهیه حیرت ویردی
 کرامت طبعی و بلند مرتبه سی فاتی دنیاک ایکی کره

شان و شوکتی ترک ایتدروب دولت و ملتک اسایشنه
 دخی ایکی کره راحت و حضورینی قدا ایلیه رک
 میدان ستیزده قوی دشمنله مبارزه بی اختیار
 ایلسند هویدادر چلبی سلطان محمد مرحومه
 لایق خیر الخلف و ابو الفتح سلطان محمد الیق
 والد ماجد عالیشاندر

طقه زنجی قسم (عہد سلطان محمد فاتح)

سیف سلطنت ینہ سلطان محمدك الینہ كچد كده
هر طرفدن تبرك جلاوسه سفیر كلوب و طربزون
ایمپراطوری وبركو اعطاسنه همان راضی اولوب اما
قسط: طین ایلچیلری حاللینه باقردن بعض یولسز
ادعاه متجاسر اولدقلری ایچون انلری حضورندن
طرد ایتدی ابتدا ینہ بودغه باش قالدرمش اولان
قرمان اوغانی امانه کتردی اندن عودتنده دها
بروسده ایکن یکچیریلر اطرافنی الوب جلوس بخششی
ایستزدیوچاغر شملریله اوکلری النوب اوجاق رؤسای
شیدانادیب اولمش ايسده اول طائفه ادب سزلیکی
بوندن بوبله عادت ایدندیلر اندن استانبول بوغازینه
یوربوب روم ایلی بقه سنده الان معروف اولان
بوغاز کسان حصارینك بناسنه بدأ اولندی
اهلی ایلہ عسکر بيشنده برقیون سوریسندن طولای
منازعه پیدا اولوب مقاتله یتجه ویردکندن روملر
قلعه قهرلینی سد و اظهار معامله بد ایلدیکلرینی
سلطان محمد خان غازی استانبول حقهده اولان
نیت قدیمه لرینی قوه دن فعله کترمهک و سبله مستحسسه
عد ایدرك (۸۵۶) اگرچه ایمپراطور عرض انقیاد

و نیز ینہ مبادرت ایتش ایسه ده قیاصره دواشک
 مفسدته انجام کار بر تیجه ویرمه عزم ابتدای
 یا قلعه یی و یرسون یا بهارده محاربه به حاضر اولسون
 دیو خبر کونرد کدن صکره مو به حکمدار یینی اکا
 امداددن منع ایچون اولصوبه بر اردو سوق و کندی
 ادرنه، لوازمات حربیه تدارکنه تقید و جهدا یتدی
 اجنبی مهندس لر کتره رک اون ایکی قنطار طاش کله
 اتار و اوتوز قرق چفت حیوانله چکلور هیچ مثلی
 کورلماش عظیم طوپلر دو کدرب کلیولیدن دخی
 دونما جلب ایلدی ایمپراطور اطرافدن استمداد ایله
 منتهی حرب و جدال اولدیغی حالده برو طرفدن
 استانبول خلقي روم و قتولک مذهب لری طرفدار اخیله
 بری برینه کیرمکده و غافلر دولترندن یوز چورمکده
 ایکن عسکر عثمانی ظهور ایلایوب سوری قرشاندی
 عساکر و باشی بوزوق ازدهامیله یدی قله دن ایوان
 سرایه قدر صحرا چادردن کورنمن اولدی
 بیکی متجاوز آدم طوپلاندی همان طرفیندن کچه
 و کوندز حرب شدید اولوب غلطه دن بالی بازارینه
 زنجیر کرلش اولغله کیلرمن قپودان بالطه اوغلیک
 سعیله طوله بنچیدن قیزاق اوزره اوق میدانه
 طر مشدراوب بلاط اوکده ایندرله رک حاصلی

الی اوج کون چنکدنصره عساكر عثمانیه طوب.قبو
واکری قبودن شهره کیردی قسطنطین عثمانلونا
شهره دخولنی کورنجه طوب قبوده عزب عسکرینه
صوات ایله هلاک اولوب (۸۵۷) پادشاه آل عثمان
قیاصره سراینه ایاق باصهرق قح قسطنطینییه اکا
میسر اولدی بو روم ایمپراطورائنگ انقراضی
بتون اوروپایه خلیجان و یردی

پادشا. صاحب تدیر روملره بطریق نصب و هردراو
لطف و احسان بذل ایله فراریلری شهره جلب ایدرک
غلظه و سلوریله سار روم شهر لی بتون تسلیمتده
اولدقلرندن اورته لغه آرام کلدکه چاندراو خلیل
پاشای قیصرله فسادینه مبنی قتل (۸۵۸) و صرب
قرالینک برمدتر اطهار ایتمکده اولدیغی مستقلانه
حرکاتنی چکه میدرک صربستانه کچوب استراویچه
یعنی سفریچه حصارده مرقومک خزائننی و اموالنی
ضبط برله همان سمندره بی قوشادوب کندیسنی
خاندانیه مجارستانه قاچردیغنده استانبول اطرافنه
نیچه بیک صرب اسیری اسکان ایلدی صرب قرالی
ایسه یاقو هونیادی ایله اتفاقا عساكر عثمانیه بی
الاجه حصارده بقتة باصوب شهرکوی و ودین
و طرهوی حوالیسند قدر ممالکی ایاق الله الدقلری

طویلند قدده در حال سلطان فاتح انلری صولتیه
 پریشان و سنوی اوتوز بیک التون تقدیمیه صرب
 قرالینک ابقا التماسی اسعاف ایتدی خلال قتالده
 وندیکه تجارت عهدنامه سی اعطا و بالیوسنی استانبولده
 اقامته قبول ایدوب دارالسلطنتی ابنیه عایه و آثار
 خیریه الیه اعمار و اق دکره دونغا چیقمره منی استیاد
 ایلدی روم محمد پاشایی روم ایلی والیسی و مقتول
 خلیل پاشا برینه صدر اعظم ایتدی (۸۵۹)
 بالاده مذکور صرب قرالینک وفاتنده اول جواره
 ینه اردو کوندروب نوه برده شهرینه تابع حصه لرلی
 قتح الیه عودتده ردوس قوالیرلی علیهنه دونغا
 کوندلرلرک (۸۶۰) اطلرلی غارت و یکی فوج،
 شهرله سمدک و طابوس و امروس و لمنی اطلرینی
 تسخیر ایتدروب قصورینی لسبوس یعنی مدلولو بکنه
 ویرکو باغلیوب ابقا ایلدی پادشاه غازه حضرت
 ابی ایوب انصاری تربه سنده جهاد ایچون یکیدن
 قلیج قوشانوب باغراء قلعه سنه هجوم ایلسیله پاپانک
 دعوت و الحاحی ارزرنه بتون خرستیان مملکتلرندن
 دریا شالی عسکر بریکه رک انده اوتوز طقرز کون
 صاواشدقدن صکره سلطان محمد مجروحا عودت
 و باتقو هونیادی دخی عالمه شجاعتله حیرت ویره رک
 فوت اولدی

سلطان محمد دواتك رجال و كبارینی مریج كنارنده
 جمع و شهرزاده لك ختسان سورینی اجرا ايله بیوك
 شملكلر اتامی عتیپنده اعلان جهاد ایتدكده (٨٦١)
 بغداد و یوده سی رضاسیله كلوب بیعت و اوج
 جسم اردو صرب و اروداق و مرده طرفلرینه
 عزیمت ایلدی (٨٦٢) صدر اعظم صربك اكثری
 قصبه و پانفاریتی الوب اقبیلر مجارستانی ونا بودین
 سمترینی دتره دهرلك صایدسز اسرا كترمكده ایكن
 كندیسی ابکی دفعه محاصره ايله سمندره یه كیورك
 بتون صربستان ضمیمه ممالك آل عثمان الدی (٨٦٣)
 اورنوس زاده عیسی بك دخی ارناودلقده كا
 غالب و كا مغلوب اولدق اسكندر بكا كرتشمكده
 ایكن سلطان محمد موریه واروب هر شهرده بر بك
 حكمدارلقه قانتشمش اوله قی بینلرنده نفاق ظاهر
 اولدیغندن از وقتده بر بر بتون شهرلری و قلعهلری
 الدی جزیره دن بشقه اتنه و كوردوس شهرلریده
 فتح اولتوب فقط مطون و قرون و منكشه و اینه بختی
 لیمانلری و نديك النده قالدی (٨٦٤) اتفاقسزاق
 بو ملتی دخی بویله از مدافعه ايله زیر بقیه
 رعیتیه صوقدی

جنوز ایلمچیلری غلطدك استردادینی دعوا ایدوب

اسفندیار اوغملری پینلرنده دخی اویشتن سزاق تھدث
ایله - یله سلطان محمد خاں اناطولی به کچوب دوناسی
چنویزدن امانصره اسکله سنی الور ایکن بالذات
عموما قسطنطنی ولایتی فتح ایدنجه سینوب شهری
تسلیم اولدی (۸۶۵) فیاضره خاندانندن آیرلوب
طربزنده نھکم ایدن قومینوس فامیلیاسی بوکره
اق قیونلو اوزون حسننه خصمق پیدا ایتسنه چوق
طیانوب ویرکوسنت تأدیه سندن صرف نظرایتدکه
پا - شاه ایتدا قویلیحصاری ضبط و ارضرومه
هجوم ایله اوزون حسنی صلح نیازینه اجبار واندن
طربزونی محاصره وفتح ایلدی (۸۶۶) بیچاره
قرمیتوسک دولتی اول ترکنت خاملغنه یاندی
انجق اوزون حسن طورمیوب ال التندن پاپا و دها
بعض اروپا حکومتلریله مخبریه اهتمام و انلرله عقد
اتفاقه اقدام ایتدی روم ایلی به مراجعته افلاق
ویوده سی دراقول یعنی قره شیطان نام غدارک
ظلم و عصیان طویلوب ینه اردو سوق اولندیسه ده
اوزرینه کیدن عسکری قیررق بش بیک قدرینی
یا لکز فازقده تلف ایتدیکنندن پادشاه بردن اوزرینه
اینوب یکیدن ممکنی کاملاً تسخیر و ظالمی مجاره
طرد ایتدی

دوئنا مدلولوی المقده اولسون بوسنه په کچوب قرالی
 نساییت کوسترمشیکن (٨٦٧) سلطان محمد بتون
 الدیغی یرلک اسکی حکمدار خاندانی معدوم قتلوق
 عادتیه مبنی علمانک مخالفتیه رغما بالکن مصنفک نامیله
 مشتهر اولان علی بسطامینک جوازیه مرقومی
 اولدردی یایچه مقریله بتون بوسنه و هر سک مملکی
 فتح اولدی (٨٦٨)

وندیکو موره دن اطرافه ال اوزادوب عساکر
 عثمانیه ک بونلری منع ایلمسنی بهانه ایدرک دولته
 اعلان حرب ایلدکده عثمانلو اردوسی جزیره
 کیزوب اون اتی سند قدر قره و دکرده جدال ممتد
 اولدی و مجار قرالی ماتياس قرر وین دخی (١٦٩)
 بوسنه خلقنه اعانه غرضیله یایچه قلعه سنه هجوم
 ایتمسینه روم ایلی عسکری اول صوبه توجه ایلدکده
 مجار همان فرار ایدرک خیمه کاهلری تمام ضبط
 اولدی (٨٧٠) اندن اسکندر بکه حمله و براتی
 فتحله ایلبصان قلعه سنی بنا ایلدی بر مدتنبرو قرمان
 اوغلای رقابت دعوا سنه دوشوب بدی قرنداش
 جنکله اوغراشهرق اوزون حسنی دعوت ایتمشله دی
 قرمان اوغلی مرقوله و مورده حالا جنکه اصرار
 ایدن وندیک جمهوریه بودغه کیزاوجه عقد اتغاق

ایتدیکی اکلاشلد قدہ (۸۷۱) فاتح همان فونیہ یی
 واکثر قرمان ملکنی الہ پکردی اشته قرمان اوغلاری
 اول قدر سنہ لک کین و حسد لرینہ نہایت یانوب
 کیتدی لر اسکندر بک دخی دولت عثمانیہ یه ارنودلق
 طاغرلرندہ یکرمی بش سنہ قدر کمال عناد و ثبات الہ
 مقاومتدن صکرہ و فائندہ (۸۷۲) اول طرف راحت
 نام بولدی دوتنای همایون اینوس و ایمروس اوکنہ
 کلان و ندیکلوی قوغوب زیاده اقدامہ اغریہ یوز
 اطہ سنی اول زمان ضبط ایتدی (۸۷۳)

قرمانی ضبطہ کیدن سر صکر تدبیر سزل کیلہ ایچ ایل
 وارسق لرینہ مغلوب اولد قدہ (۸۷۴) صدراعظم بالذات
 قرمانہ شتاب ایدوب عشیرت لری الہ کترہ رک و سلفکہ
 و علائقہ قلعه لرینی و حکمدار لرینی طوتہ رق (۸۷۵)
 آل قرمان کاملاً منقرض اولدی انجق اوزون حسن
 ارضرومدن توقادہ و حیدہ طوغری بلادی الت
 اوست ایدرک (۸۷۶) قرمانی ضبط ایتک دعواسندہ
 ایکن بیوک شہزادہ سلطان مصطفایہ قاوشوب
 قیرایلیدہ کلیا منہزم اولدی (۸۷۷) سلطان محمد
 اردی صرہ ارمنستانہ اردو سو قیلہ ترجائی کچد کدہ
 ترکمنلراندہ ینہ برباد اولد رق قرہ حصار شایین التدی
 (۸۷۸) بو ہنکامدہ و ندیک کیلری دخی ازمیری

وانطالیه یی تحریرله قرمانه اعانه یه کیتیشلر ایسه ده
 (۸۷۹) هجوم لری دفع اولندی روم ایلی عسکری
 صاوه صوی کنارنده شاباج قصبه سنده بوکردن
 قلعه سنی بنا و مجار و خروات و دالماسیا دیارلرینی یغما
 ایدوب اشقودره یی صیقلندره رق اندن تحصیل
 استقلال قوران بغداد و یوده سی استغانه هجوم اولنش
 ایسه ده (۸۸۰) قیشین عثمانلو ارمانلر ایچنده قالوب
 مغلوب اولدی دیگر طرفدن قبودان کدک احمد پاشا
 قره دگزنجی قوب کفه یی و بتون قریم ساحلنی جنوزدن
 الهرق آل جنکیرک اختلال داخل سنده قرداشلرندن
 قاچوب کفه یه صیقلنش اولار منکلی کرای دخی
 الله دوشد کد، مومی الیه استانیولده قریم خانی نصب
 و معینته عسکر ترتیب اولغسیله قریم الکاسی قبضه آل
 عثمانه کیردی

به-ارده پادشاه بغدادنه عزیمت و افکرمانی الوب
 استفائی دوچار هزیمت ایتدی (۸۸۱) بخال
 اوغلاری مجار و خروات بلادینی خاکله یکسان ایدوب
 المان اردولرینه غلبه لرله بودیارلر همان باشدن پاشه
 بر چرل اولسی و ندیک دونغاسی اتا طول ساحلنه
 ایندکده عثمانلو بوسنه طرفندن چیقوب و ندیکه
 طغرلی ولایتی آتسه و بردی (۸۸۲) و مجار حکومتی

و جمهورك متفقى اولاي ناپولى قرالى صلحه رغبت
 كوسترد كلرنده ارتقى وندىك هر تكليفه رضا و برهرك
 (١٨٨٢) فاتح ارنوداغك شمالى تسخير و اشقودره ي
 محاصره و بر اردوسى اينه بختى ي تضيق اينكده ايكن
 اشقودره نك و مورده، الدينى يرلك تركى و اوتوز بيك
 التون مصارفه سنوى اون بيك التون وركو تاديه سى
 شرو طيله (١٨٨٣) وندىك جمهورى اون التى سنه
 جنكدن صكره صلحه نائل اولدى

ارتقى اقچيلر مجار و خروات مملكتلرينه ايلغار ايدوب
 دونما يونان اطه لرندن زانطه و اياما و ريه و ايتاليا
 ساحلنده پوليا اراضيسيله او طرائته يى الدى چرا كسه
 ملوكى بر مدتنبرو ذوالقدريه طور اغنده كسب
 نفوذ و اجراى مرام ايند كلرندن انلك ساحله تقربى
 منع ايچون فاتح حضرتلرى بوداق بكي مره شدن
 سوردهرك انك قرنداشى علاء الدوله يى ذوالقدريه
 و بوز او قلو سبترلرينه حكمدار نصب ايندى
 (١٨٨٤) ردوسك تسخيرينه كيرن دونما ما يوسا عودت
 اينكله بالذات يكي دن اردو چيقروب اول مهمك
 تدبيرينه چاره كورمك اوزره ايكن ككبوزه يه
 وارور وارمز عمرلى تمام اولدى (١٨٨٥)

اوتنجی قسّم

(محمد سلطان بایزید خان ثانی)

سلطان بایزیدہ اما سیدہ جلوس خبری ایرشجہ قدر
 یکچیریلر حالہ واقف اولہرق استانبول ایچندہ زوربا
 قاقوب وفرمان والیسی سلطان جہ الالشدن مخارہ
 ایدن وزرائک خاتہلرینی باصوب صدر اعظمی اعدام
 ایتدیلر و پادشاهک ورودندہ سرای قیوسنہ
 بریکوب جلوس بخششی ادعا ایتلرلہ مرادلرینہ نائل
 اولدیلر سلطان جم بروسہ یہ کلدکدہ اوزرینہ
 عسکر کوندربول مشارالیه دخی بالمقابلہ محاربہ
 اجترا و نہایت یکیشہردن مجروحاً فرار برلہ سلطان
 بایزید بروسہ اوکنہ وارمغین یکچیریلر شہری
 اوروب بنما ایتکی قوروب اصلا صوز و نصیحت
 دیکلمدکلرینہ بناء وزرا انلری تکرار احسانلہ ارضایہ
 مجبور اولدی

سلطان جم مصرہ قاقوب فریضہ حجی ایفا وادن
 بعض فتہلرک دعوتیلہ قرمان قیلرینہ ایتدکدہ
 بتکرار عسکر سلطانی یہ مغلوب اولہرق برادرینک
 عفو تکلیفی قبول ایتبوب بو دفعہ ردوس قوالیرلرینہ
 التجا ایتدی (۸۸۶) قالدیکہ انلر فرنداشنتک

ضبط و توقیفی سلطان بایزید له مقاوله ایتش
اولدقلرندن اول دردندی فرانسه یه کوتوروب
حبس ایلدیله قوالیرله بوده برقاچ و چاول وسیله سی
اوله رق دولتن اراق اراق اچقلر المقده اولدقلرندن
فلک زده بی نیتسه ده یدی سنه برقله یه قبادوب نهایت
پا پایه تسلیم ایدرلر فرانسزلر رومانی الدقلرنده انلرک
الینه کوروب پاپاک آدم لری مظلومی خفیاتسمیم ایتسیله
اون اوچ سنه اتواع مشقت و مذلت چکد کدنصرکه
ناپولیده وفات ایدوب بروسه یه نقل و مرادیده دفن
اولندی (۹۰۰) حسن طبعی و کمال ظرافت
و فطانتی دیوان اشعارندن معلوم عالدیر سرگذشت
ملالت بخشاشی مستوجب تأثر و المدر

سلطان بایزید و نیک و راغوزه جمهورلریله تجدید
مناسبت و اردو ایله روم ایلی یه چیقوب (۸۸۸)
قلاعی تعمیر و بحار ایله عقد متارکه ایتدی ایرتسی
سنه قره دن و دکزدن بغدادلویه هجومله اول
سرکشلردن کلی حصارینی الوب (۸۸۹) اراضی
حصاتی باشند باشه خراب ایلدی (۸۹۰) آسیاتک
هر طرفندن و جرا کسه دولتندن تبریک جلوسه
ایلچیلر کلوب (۸۹۱) و هر بلر اندلسدن غایت
سوزناک شکایتلر ایله کرا را تظلم حال ادوب امداد

استدک‌کننده قبودان نامور کمال رئیس مأمور اولوب
اسپانیا سواحلی اوردی (۸۹۲) بو ائشاده چراکسه
مصر عسکری شام طرفندن خروج الیه رمضان
اوغلاری مملکتندن نیجه قلاع و بلاد المش اولملریله
صدر اعظم داود پاشا ابتدا فرمان ولایتی عشایرینک
تسکینیه سیس و ایاس و قعلرینی تسخیر ایتدکه
مصردن تکرار جیوش عیدیه ورود (۸۹۳)
و طرسوس جوارنده ظفریاب امل اولغله اذهبی
چوق زمانلر محاصره و شدت مصادمه الیه یکیدن
ضبط ایلدی (۸۹۴) دلاء لدوله بو حالدہ چراکسه
ایله نصل ایسه او یوشوب بو دفعه قرنداشی بوداق
بک مصردن فرار و ارتق عثمانیله صیغروب
یکیدن کلی عسکر الیه مرعشه کذار ایتدیه ده
بوزلوب چرکسار همان قیصریه بی قوش-اندیلر
(۸۹۵) انجق عثمانلو سردار بنامی هر سکلی احمد
پاشا-انک ظهورنده بتون بتون حدوددن چیقلری
و افریقا ملوکندن عثمان حفسینک توسط ایلمسی
جهتلیله میانه ده ینہ مسالہ ممکن اولدی (۸۹۶)
بحار قرالینک وفاتنده اورالده تحدرت ایدن فساد
هنکامنده باغراد قلعه سنک دولت عثمانیه به تسلیم
اوله جخی خبرلی یایله رقی اردوی همایون اول سته

حقیقوب (۸۹۷) فقط برثمر ظهور ایتمامکله اقبجیلر
 مجارستان و اوستریا به کبودکده پادشاه ارنودانه
 متوجه اولدی دبه دلی قلعہ سنی و حوالیسنی المقده
 ایکن (۸۹۸) مجارستانده کی عسکری دشمن کلیا
 قلیچدن کچورمکله اخذ ثار ایچون سپاه کوندزوب
 (۸۹۹) بیقیاس اسرا طوتلدقده مجار کبراسی
 بیعجال اوله رق عجله متارکه التماس ایتدیلر (۹۰۰)
 عقینده اشقودره عسکری دالمایایی باصوب غارات
 ایدرک (۹۰۱) بر اردو دخی بغداد حدودنده
 حرکات عدوانیه تصدی ایدن لهلوک همان
 ممالکی جکرینه کپروب (۹۰۲) ارتق ممالک عثمانیه ده
 اسیر کترندن کچلمز اولدی بغداد و بود، سنک
 نومسئله ده حسن حرکتیه مکافاة اکا سنجاق و فوقه
 احسان اولندی (۹۰۳)

روسیه چاری برقاج سنه دنبرو ممالک عثمانیه ایله ربط
 مناسبات تجارتیه کوشش برله بوکره ینه ایلیچیلر
 کوندروب (۹۰۴) امتیازاته نازل اولدی و ونیدک
 عهدنامه سی تجدید اولمش ايسه ده بودفعه سائر ایتالیا
 حکومتلرینک تحریصیه عثمانلو اینه بحق قلعہ سنی
 تسخیر و اشقودره دن حدودی تجاوز ایتدکده
 (۹۰۵) ونیدکلو دخی بالضرور تکرار حربہ ابتدار

وکفالونیه اطه سنی سریمه ضبط ایله پره وزه لیماننده
 دوتنایی یاقدی ینه عسکر پادشاهی موره یه کیروب
 متون وقورون وناوارین لیمانلرینی النجه (۹۰۶)
 ونیک جمهوری اوروپالوردن مظاهرت استرحام
 اتمسینه پاپا واسپانیا و فرانسه و بحار حکومتلری
 اتحاد ایدوب دوتنالی اق دکن اطه لرینه عسکر
 دوککده . ایکن هله کال رئیس بعض کیملرینی
 طوتوب قصوری فرته ده . کاملا پریشان اولدی
 (۹۰۷) انجو، ونیک مأمورلری قرمان عشیرتلرینی
 و ایران ایلارینی تحریکه باشلدقه . سار اوروپا
 حکومتلریله صلحه تشبث قیلندی (۹۰۸) ظهور
 تیموردنبرو درویشلک وصوفیلک خلیاری اناطولیده
 خلقه بولاشوب بودورده آزر بچنده پیدا اولان
 شیخ حیدراملنه میدان ارامقه اولدیغندن انک
 آدملری خلقک ذهننی کبرلو مرشدلارسالیه وچوق
 زمان دعوتله چله رک تکه وحید وایچ ایل ترکمانلری
 بتون اراکه چکلمکه باشلدقه . برازی موره یه نقل
 اولوب برمت بونلرک تدابیری ودکنز قورصاندن
 ایالات وبلاد تعدیدن قورترله رق اداره ملکک
 تعدیلی مسائنه اعتنا قیلندی تجارت وزراعتک
 رقیسنه باقلوب بولار ایلدی و برقاچ یوز

گوپری یاپلیدی بر چوق زمان آرام ایله کچدی
 شیخ حیدرک اوغلی شاه اسماعیل مظهر مرام
 اوله محبوب - لاء الدوله به دخی داماد لغنی قبول
 ایندیره ماملکه غضبندن حرب و ضربه یاپشوب ابتدا
 خر بروتی و مرعشی اورمشیکن ضعفنی اکلا یوبینه
 تمهید سلمه رجوع ابتدی (۹۱۴) ازوقت صکره
 ربیوک زلزله اولوب چوق شهر لر باته رق استابولک
 یاریسی منهدم اولدی و کلانک اخطار یله سلطان
 بایزید فقرایه انعام فراوان طاغندی خنکارک ضعف
 طبیعتی و علت مزمنه وجودی جهشیله شهرزادکان
 اراسته نفاق کبروب سلطان قورقود بالکز علماده
 طرفدار بوله بیلد کندن ادای حج بهانه سیله مصره
 قاچدی (۹۱۵) سلطان احمد ولی عهد اولدقده
 سلطان سلیمده طمع سلطنتله بیکچر یلرک کوزینه
 کیره جک حرکاته اهتتام برله اوامر سلطانی بی
 دیکله میدرک قریه صاوشدی (۹۱۶)

اندن روم ایلی به کچه رک کندینه سمندره سنجاغنی
 توجیه ایندیروب ینه تکه سمندره شاه قوی نامنده
 تصوفدن دم اوران شقینک باشنه نیجه بیک درویش
 طوپانوب طغیان ایتمسنی فرصت طوته رق ادرنه به
 عودت ایندکده اردوی همایون الک اوزرینه واروب

(۹۱۷) چورلی اوه سنده تانارلرینی قیردیرمغله همان
 بالکزجه برتقریب قورتیله بیلدی انجق شاه قولی
 سیواسه طوغری قوغلورکن بعض وزرانک دعوتیله
 سلطان احمد استانبوله کلکله یکچیری اچیقدن
 عصیان ایدرک سلطان سلیم تکرار طونه بی کچوب
 استانبوله کیردی (۹۱۸) پادشاه سنه لجه بریکدیردیکی
 خزائنی شمسی فدایه راضی اواش ایسده یکچیری
 هیچ اکلامیوب سرای اوکنده چغرشه رق سلطان
 سلیمک چاوسنی استدیلمر سلطان بایزید سلطنتی اوغانه
 ترک الیه دیمتوقه یه چکباوب چشم کر یان و دل سوزان
 کیدرکن حوصده برعلت مهلکه دن مرحوم اولوب
 دنیا المندن قورتلدی

اون برنجی قسم

(تم)

تیمور لشکر سیل هجومی بوقدر دول معظمه پی
 الوب کوتور مشکن ممالک عثمانیه ده اون بش سنه
 اختلالدن صکره سلطنت ینه اسکی شان وقوتنی
 بولوب تاتارک اناطولیده تقویت ویردیکی حکومتلر
 پیدرپی ینه دأره دولته الندقدن بشقه سـ لانیك
 قلعه متینی ضبط و صرب و افلاق و بغداد ممالکی
 ویرکویه اجبار اولتوب صـ کره موره جزیره سی
 و اق دکر اطهری و ارنودلق و بوسنه و صرب
 و افلاق و بغداد و قریم و طربزون الکاری بتون
 بتون عثمانلو تصرفنه اتدی و حکومت قانونیه نك
 متانتی و دشمنی هر قدر قوی اولسه صدمه هجوم
 و قهری ایله بسبتون خراب اوله میه جنی اکلاشلدی
 پای تخت قیاصره اولان بلده قسطنطنیه فتح
 اولمغین دوات قوی اساس عثمانیه بو طرفده
 حدود طبیعییه سنه قدر توسیع اولمش اولدی
 انجق بوفصلده دخی شجاعت و عدالت و ضرب
 دست و ملایمت ایله ممتاز درت پادشاهک اولیه متعاقبا
 ظهوری ملت عثمانیه نك قوت طالعنه جل اولتوب حتی
 سلطان یازید ثانی عهدنده دور سابقه نسبتا جنکه

رغبت اولمیهرق فتوحات چوق واقع اوتلامش
ایسه ده هنکام سلم و صلاحده حسن اداره امور
ملکیه به اهتمام کوستلوب اردو چوغاله رق عثمانلو
دوغماسی دخی شهرت بولغه باشلدی و دولتک
واردات سنویه سی بش ملیون التون یعنی شمیدیکی
حسابله تخمینا بشیوز بیک کیسه یه بالغ اولدی
هرشیدن زیاده منتظم قانون وضعنه همت قیلنه رق
هرنوع مصرف مقرر نظامله تحدید قیلندی

بو عصرده علوم و صنایع زیاده رواج بولوب چاپی
سلطان محمد بیحد مکاتب و مساجد و علی الخصوص
بروسه ده یشیل عمارت نامیله بتون مرمر و یاندزلو
چینی قابلمش بنظیر برجامع شریف و تره انشایله
حره بن محترمه صره کوند رلمسنی اعتیاد ابتدی
وسلطان مرادسلانیک وادرنه وروسه شهرلرینی
نیجه ابنیه عالیله تزیین ایدوب هرطرفده مدارس
و عمارات و مثلی کورلامش کوپریلر و جاملرخیرات
ایلدی بروسه ده مرادیه محله سی و بناری الک
آثار عالیله سندندر

سلطان محمد فاتحک دخی استنبولده اون جامه له
بر چوق مدارس و ایوبده حضرت خالد تره سی
واسکی سرای و یکی سرای و شهرک چارشوری

وایچ دیوارلری اثر خیرلر بدر سلطان یازید اما سیه
 وسائر یرلده هر درلو ابنیه دن ماعدا قزل ارماق
 وسفریه اوستنه ایکی متین کوپری یاپردی
 فحول علما و فضلادن ملا فناری و محمدیه مصنفی
 یازیحی اوغلی و چلبی سلطان محمدک خواجه سی
 مشهور ملا کورانی و ملا خسرو و قسطلانی
 و شیخ وفا و آق شمس الدین و ابتدا کتبخانه جمع
 ایدن مؤیدزاده و خطیب زاده و مناسک الحج صاحبی
 صاری یعقوب و طیبک ایله شهرت بولان دفتردار
 قره یعقوب و منشی یکتا تاجی زاده سعدی و حکیم شاه
 و علوم ریاضیه ده ید طولایه مالک شارح چغمونلی
 و سنان بشه و اوغلاری احمد بشه و یعقوب بشه
 و میرم چلبی و علی قوشچی و شایان اعتبار
 مورخیندن سیوطی و عربشاه و مصطفی پاشا
 و وقعه نویس نضری و هشت بهشت مصنفی مولانا
 ادریس بین الاقران متمیز ارلوب قصایدی شعرادن
 احمد بشه و جزری قاسم پاشا و صدر اعظم نشانی
 محمد پاشا و دفتردار شاهی و ترکی شعرده ابتدا
 مهارت بولان عماد چلبی و خورشید و فرخشاد ایله
 همایون منظومه لرینک مؤلفی جمال و یوسف
 و زلیخا ایله لیلی و مجنون ناظمی اق شمس الدین زاده

جدی و تصوف اربابندن الهی و نجاتی و شاعره
 ظریفه مهری و قسطنطنیلو زینب مثللو هنرمندان
 بو قدر شناس پادشاهلرک نعمروردلری اولدیلر
 فتح قسطنطنیه دن صکره بکی قانونلر وضع اولنوب
 حل و عقد مصالح عاویه درت وزیردن عبارت
 بردیوان ترتیب و روم ایلی و اناطولی حکام و قضاتنه
 نظارت ایچون ایکی قاضی عسکر نصب اولنهرق
 اقلام دولته کاهه اوراق رسمیه بی رؤیت ایچون بر
 نشانجمله اداره امور مالیه به ایکی دفتردار تعیین قیلدی
 قیو قولنه یعنی منتظم عسکر اوچاقلرینه تکرار نظام
 ویراوب اتاوسکز بیک و پیاده قرق بیک نفره ابلاغ
 اولدیغندن بشقه باشی بوزوق کلی اقجی و صاریجه
 وهرسنجاغک بشیوزدن بیکه قدر تیمارلو اتاوسی وار
 ایدی که جله سی بوز الی بیکی متجاوز اولدی

دولت عثمانیه ک اوروپاده افلاق و بغداد و قریم
 و لایترلندن ماعدا اوتوز درت سنجاغی اولوب مجموعی
 یدی ایالت اعتبار اولنهرق آسیاده دخی بکرمی درت
 سنجاغی اولوب اوچ ایالت صابیلور وهرایالتده بر
 بکری بکی و بر مال دفتردار و والی بکی و تیمار
 دفتردار و اولور ایدی

فصل ثالث

دولت عثمانیہ مک اونجی عصر د ، ظهور ابدن وقایعی
بیانندہ در

سن	* اوجيني جدول *				سلطان
	سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	ان
۵۴	۰.۸	۰.۹۲۶	۹۱۸	۸۷۲	بازيد خان
۷۴	۴۸	۰.۹۷۴	۹۲۶	۹۰۰	سلیم خان
۵۳	۰.۸	۰.۹۸۲	۹۷۴	۹۲۹	سلیم خان ثاني
۵۰	۱۲	۱۰۰.۳	۹۸۲	۹۵۳	سلیم خان ثالث
					مراد خان ثالث

۸۵

(مطالعات)

اشبو فصل نأشد . طقوز يوز اون سكر سنهسي باوز سلطان سليچك جلوسندن بيك اوج سنهسي سلطان مراد ثالثك وفاتنه دكين سكسان بش يلاق وقوعات مندرچمدر

اولن ایکنجی قسیم

(عهد یاور سلطان سلیم خان)

کنجلیکندن برو جنگاور لکله مشهور اولان سلطان
 سلیم جلوسیه عامه نك افکاری قتال وجداله
 صاروب مشارالیه عسکره وعدی اولان عطیه بی
 وردکده بعض رؤسا دخی وضع بی ادبانه اظهاریه
 انعام دعوا ایتمکله انلری خلق ایچنده عبرت ایچون
 اعدام ایتدی قزنداشلرینی اماسیه و صاروخان
 والیلکده ابقا ایلش ایهده سلطان احمدک عسکری
 بروسه یه کیرمکله انک اوزرینه یوریوب اماسیه دن
 کاخه قدر قوغدی و مرحوم اولان قزنداشلرینک
 اولادینی تلف ایتدرمسیه سلطان قورقود دخی
 قورقوب مقنیه سده بعض احتیاط و تهیاته باقدقه
 انکده فارشوسنه کیدوب نکه طاعنلرنده ترکا بلرک
 خیانتلکیله اله کترنجیه بلا امان هلاک و اول خدارل
 مکافاة طلبنه کلدکلرنده جله سنی اصدروب و اصل
 حد مکافات الیدی صدر اعظم مصطفی پاشا
 اماسیه الیه محاربه سیچون جلاده ویرلوب سلطان
 احمد بوکره تکرار بروسه یه قدر صولت ایتدکده
 یکیشهرده بوزلوب اعدام اولدی (۹۱۹)

اتك اوغلاری عجمه قاچدیله سلطان سلیم اولوقت
 روم ایلی بی طولاشه رق ادرنه یه و رودنده تبریک
 جلوسه و تجدد مه اهدیه ایراندن بشقه هر طرفدن
 سفیرکلدی کندیسیده جله سنه قارشولق ایله چیلر
 ویک قریم خانی اولان محمد کرای خانه برات و خلعتلر
 کوندردی

شاه اسماعیل کیرلوفسادینک ثمره سی اوله رق کویا
 درویش و محب طریقت نامیله ممالک عثمانیه ده اهل
 تشیع پک چوغالوب شاه مصر سلطانیه خبرلشه رک
 سلطان احمدک اوغللرینی حیات بهانه سیله حدود
 دولته تعرض ایتدکه سلطان سلیم ساحه دولته
 بوانان شیعی و خارجی بی دفتر ایتدروب قرق بیگ
 قدر آدمک قانندن قاچمنه رق قتل عام وانا طولی یه
 اردولر سوقیله ذوالقدریه لو علاء الدوله بی اتفاقه
 دعوت ایلدی اندن اماره موافقت کوره مامکله
 سیواسدن ارزنجانه واروب بایوردی آلدی دشمن
 اصلا کورغمیوب موسم شدید و اردو قحطدن غایت
 پریشان حال اولغله یکچیریلر کیر و دونمکه دعواچی
 اولدقلنده پادشاه غضوب زوربارک ایچنه کیروب
 اطاعتسز ال قلمر صادق قوللرمندن شمیدی آیراوب
 کیر و کینسون بن بورایه قدر دشمندن اک صوکنده

قاچق ایچون کلدیم عتیبه تهدید ایتدکده زور بار
 ایاغنه قبانوب نظامک بویه اخلاسه مانع اوله میان
 رؤسای تحقیق برله درحقیق قتل ایلدی سلطان
 سلیم ینه بویه چیقوب بایزید قلعه سنی الهرق هله
 چالدران اوه سنده شاه اسماعیله یتشوب (۹۲۰) بویه
 یورغون اردو الیه بلا آرام ایران عسکرینه کیرشدرک
 بر عظیم معرکده دشمنی وضمحل و الله کچی امان
 ویرمیوب همان اعدام ایتسیله تبریزه کیردی بیقباس
 ذیقیت اشیا الیه اهل صنایع استانبوله نقل و دونشده
 کرجستان حدودینه اوغریوب کرجی بکارینه بیعتنی
 قبول ایتدیرک اما سیه قشلاغنه ورودند
 علاءالدوله ک افریاسندن شهمسوار اوغانی قیصریه
 والیکنه نصب ایتدی اولدخی ذوالقدریه اولاکنندن
 بوزاق سنجاغنی دفعه الدی

بو ارالقده شاه اسماعیل هر نقدر ایلمچیلار کوندرمش
 ایسه ده سلطان سلیم هیچ ریسنی سویلتیوب زندانه
 ایدی بهارده کماخی فتح برله سیواسه عودتنده (۹۲۱)
 مصردن علاءالدوله بی حایت ایچون توسط اولنسیله
 غضبندن صدراعظم سنان پاشا الیه شهمسوار اوغانی
 ذوالقدریه اوزینه سریعا یوریتدی و البستان
 قلعه سی الهرق بتون ولایت ضبط و حاکی خاندانیه

قتل اولندی سفر ائناستند. یکیچریلر بر از سرکشلاک
 ایتیش اولقله سلطان سلیم استانبوله دوندکده فساد
 باشلرینی ینه انلردن صوروب زورایله سویلده رک ایچلرند
 بولدقلرینک جزاسی اجرا ایلدی و یکیچریلرک
 نظامنه شدت رابطه و بروب بیوک دوتنار انشاسنی
 دخی امر ایتدکده بو خبری الان بتون همحدود
 دولتر نأره قتلدن صاقنوب مصالحه تجددینی آرزو
 ایدرک کنوردکاری ویرکو و هسایان اول دوتناتتم
 قیلدی (۹۲۲) ملا ادریسک کردستانده ال بولسی
 و سردار بیقلو محمد پاشاک سغیایله قره آمد یعنی
 دیاربکر قاهه سنک و اکثر کردستانک بکری دولت
 عثمانیه بیعت ایدوب اولقدر ولایت سهولته ضبطه
 کیردی شاه اسماعیل تبریزدن اردو تعیین ایدوب
 سرداری قره خان قره آمدی محاصره کلس ایسه ده
 ارجیشه کی دشمنی مکس و بدلیس و خیران بکاریه
 ملا ادریس و قره خانی بیقلو محمد پاشاکلیا طارمدغان
 ایلدیله و شیرتلر عوما اطاعته کیررک ملا ادریس
 کردستان سنجاقلرینی تشکیل و تنظیم مشغول اولدی
 اشته چالدران غلبه سنک ثمره سی اوله رق بو قدر
 بلاد وسیعه ممالک معمره عثمانیه قاتلدی
 مصرک مقدم ابرائله اولان مخبره و موافقتک اجیبی

جیفرلق ایچون سنه اواسطنده دوات چراکسه به
 سفر اچلوب سلطان سلیم اعتذار ضمنده کلان
 سفرا به انواع حقارت ایدرک دفع ایلوب و حلبه قدر
 واردقده بتون عسکرله شتاب ایدن چرکس سلطانی
 قانصو غوری به قارشو کارب بر عظیم محاربه ده
 چراکسه منهزم وقانصو غوری منعدم اوله رق حلب
 شهری المنسیله انده خزان کلبه بولدی و پادشاهان
 آل عثمان حضراتی حلبده ادا قلنان ابتدای جمعه
 نمازنده (خادم الحرمین الشریفین) عنوانیه تلقیب
 اولنسی فال خیر طوتلرب هر کسه یکیدن شوق
 کلدی ایلرو کینکه جان اتلدی سلطان سلیم
 حیا و حصی تسخیرله دمشق شامه کیروب اطرافدن
 عرب و درزی شیخلری عرض انقیاده کلدیلر

پا-شاه غازی زیارتگاهلری کرک جنوبه متوجه
 اولوب ناباس و قدس و غزه قلعه لرینی ضبطله
 سویش چولی کنارینه کلدکده یکی چرکس سلطانی
 طومانباک کوندردیکی جیوشی دخی انده بوزوب
 بوارالقده اظهار عصیانله ادرلرینه جزا دعوت ایدن
 رمله خلقی بولک کوچک قتل عام ابتدای ایرته سی
 سنه مک ایلک کونی (۹۲۳) مصر قاهره پیشگاهنه
 اینوب شدید محاربه ایله ایکی کره شهره کبرک

ایکجیسندہ چرکسیری و اہالی بی قیروب خیل
 قتال دن صکرہ بتون دشمن رؤسای و نہایت
 طومانیای الہ دوشہرک نیچہ بیکی اعدام اولندی و
 دولت چراکسہ جہلا و معذرت الہ قالدیخی ایچون
 فوت و شجاعت ایله قورتلہ یوب اشته بو صورتله
 منقرض اولدی

رمدتدنبرو مدلولودہ قورصا بلقلہ شان و قدرت بولوب
 بشہرک اسپانیالورہ دفعانلہ غلبہ و جزایر و تلسان
 بکلکرینی تسخیر ایدن بارباروسا خیرالدین کلوب
 پادشاه اسلامہ سرفرو ایتدکده اکا سنجاقی بکلکی
 و یروب عباسیہ خلیفہ سی متوکل علی الہی بانشہ
 لہرق سلطان سلیم خزان فراوان ایله اوروپاہ
 عودت ایتدی (۹۲۴) بوزاق و توقاد سمتده
 مہدبلاک دعواسیلہ بر مغاریہ قیانوب باشہ نیچہ بیک
 اذعانسز سرسمی طوپلیان شیخ جلال نام شقی بی
 و عونہ سنی مرعش والیسی ایما ایتدکده (۹۲۵)
 و پادشاه جسیم اردو و دوغمال حاضر ادوب ضمیرندہ
 اولان ردوسی تسخیر امانی و کلاسی دخی تشویق
 ایلدیکندن اسباب حربک استکمانہ اقدام ایتدکده
 ایکن پدري مرحومہ قارشو ترتیب صفوف ایتدیکی
 چورلی اوه سندہ شدت امراضلہ اول جہانگیرہ
 دنیا طار کارک تارک تاج و تخت اولدی

وقع خلقدن کتم اولنوب معنيسايه پياملر اوچرلدی
 (۹۲۶) ياوز سلطان سليمك دبدبه و آرايشه ميلي
 و غضب و مهايتي. لم اولوب ائك وقتنده خلق اراسنده
 بددعا مقدمه خنكاره وزير اوله سين دينلسي وزارتده
 كيمه بي سكر طغوز آيدن زياده قوم يوب تلف
 ايلسندن ايجاب ايتشد ر تركي و فارسي مرتب
 ديواني موجود و غايت مقبولدر

اولن اوچنچى قىسىم (عبدالسلطان سليمان خان قاتونى)

سلطان سليمان مڧنيسادن ورودنده حق ابوتى ايفا اچپور
خيرات و عمارات تاسيسنه اهتمام و جنك و جدال
مشغله نند، طشمره رده ميدان بولان ظلم و تعدى اربابنى
و عسكردن زوربالق و فتنه اهلنى اربابوب طلب
و دعوا اصحابك حقلرى و يرلارنه اعتنا قيلميله شايعه
عدالتى آفاقى طوندى

چركس اردوسندن هئمانلويه كچوب شام واليسى
نصب اولنش اولان جانبرى غزالى چونكه ارتق
سلطان سليمك قورقوسى قلابندن قالديعندن رفع
رايت استقلال ايديجك ايكنجى وزير فرهاد پاشا
مرقومه حلبده يتشوب اردينه دوشرك دمشق
شام اوكنده هلاك ايلدى (۹۲۷) ائدن شاه
اسماعيلك حدود اوزرينه جمع ايتديكى سپاهى
احتياطاً بكمكه كتيدى

مجارستانده پك بر مصافاه معامله سى كورلامكله انلره
بعض تهديداتله كوندريلان خبرسى مجار قرالى
وحشيسى اولدردكده پادشاه وقور اردو ايله بالذات
جيتوب صاوه صوبى كنارند، اولان قلاعى وقارشود.

سرم الكاسنى ونهايت مجارك كلید ممالکى صایلان
 بلغراد حصن منیعنى الذى بوند سدیدك قطنى تبرک
 ایچرن ایرادن بشقه هر طرفدن الجیلر اوشوب
 معاهدهل تجدد ووندیک جهوریله سنوی اون بش
 بیک التون ویرکر مقاوله اولندی (۹۲۸)

خرستیان ممالکنک دیکر سیدی اولان ردوس
 قوالیرلی حکومتک تخریب وقعی مجالس دولته
 چوقدنبرو تصیم اولوب انجق اردوک ینه مأیوسا
 عودت ایتمسی احتمالی قالامق اوزره برزمان لوازمات
 حریهک استحصال وتیمنه مبالغه اعتنا اولدورق
 دونمای همایون اردوی مرمریس اسکله سندن
 ردوس اطه سنه کچروب بش آی محاصره ده نیچه
 بیک قهرمان عدمه یاق پاصمه سیله قلعهک
 واطرافنده کی اطه رایله ایدین ساحلنده اولان بون
 حصارلک قطنی میسر اولدی (۹۲۹)

اوچنجی وزیر احمد پاشا طول اولو برآدم اولوب
 صدارتی تحصیله خیلی زمان چالشمش ایکن پیری
 پاشانک یرینه قرناى شهنشاهیدن ابراهیم پاشا
 نائل مسند وکالت اولوب مرقوم بودفته مصر
 والیکیه دفع و محمد کرابی اوغلاری تلف ایتمکله
 قرداشی سعادتکرای دخی قریه خان نصیب قیلندی

حالتی که احمد پاشا خانی همان مصره برلشکی آمده
 دلگیر یکی بلیده سیله باشند بر طاقم چرکس طوپلوب
 سلطانلغه قرار ویرمسیله رؤسادن کندیسنه وزیر
 ایدندیکی محمد بك کیفینی در دولته عرض و خان
 مرقرمه بردن حله و غلبه ایلدی (۹۳۰) ابراهیم
 پاشا هفت لجه سور و شملک ایلدرسم ازدواجی اجرا
 اولتوب مصر ایااتک نظام و اداره سنی بولنه قومغه
 کوندردی مأموریتنی کمال اعتدال و کارگذاری ایله
 ایفاره مصر و شام خلقنی مستغرق سرور و شکرانی
 ایدوب عودت ایدنجه ارتق روم ایلیده سفر ندرکنه
 باقلدی (۹۳۱)

یکچیری زور بالینه راحت باتوب استانبول ایچنه
 فضاخته باشلامرله پادشاه ایچناب برکون ایچلرینه
 طاهره بر قاجنی دپه لشدی فساد بادی اولمر
 و ابالاته ظلم و تعدی بی حددن اشروب نصیحت
 و تعزیردن متنبه اولیان امرا و وزرا محاکمه و سیاست
 اولتدی ایران دولتی دوستاق و موالات سمترینه
 اوغرامدقدن بشقه مجار ایله عتد انحد بوانی اراعله
 و المانیا ایمراطورلغنی تحصیل ایدوب بتون اوروپایی
 تلاش و یرن اسپانیا قرالی بشنجی کارلوسک التدن
 فرانسه دولتی باتوب یافله رق دولت عثمانیه دن اعانه

استمکله ابتدا راغوزه وله جمهورلرینک عهدنامه‌لی
تجدید و بر قاج سـنه اختلال ابله احوالی فنالشمش
اولان افلاق ایلاننده استراحت عامه تأمین اولندقدن
صکریه پادشا، کشور کـا اوچنجی سفرینی المانیه سمته
اچدی (۹۳۲)

اردوی همایون مجارستانه کچوب و ارادین و اوسک
قلعه لرینک فتحیله مهاج اوه سنه وار دقده دشمن
صفلی کورندی سلطان سلیمان غاری محاربه
تدابیرینی کوروب اردوی اوکنده الارینی دعایه
قادرمسیله مجموع عساکره بر حال کلدی جله‌سی
ردن حـضر رب العالمینده خضوعله سجده‌یه دوشوب
اول شوقله دشمنه یلدرم کبی طله‌رق یوز افلیغیله
ایکی ساعتده مجار قرالی و اوتوز بیک آدمی محو
و برباد اولدی بو وقعۀ عظیمه عقیده نیچه
حصارل اندرق کرسی ممالک انکروس اولان بودینی
قلعه‌سنه کیرلوب بیشمار اموال بولندی واردل
مملکتک بانی بانوس زاپولیا مجارستانه قرال نصب
اولنده جغی اهاییه وعده دونشده سکدین و تتل کبی
بیوک شهرل ضبط قیلندی سفر هنکامنده پادشاهک
پای تخت سلطنتدن پک اوزاق بولمنیله بعض
اویغزنسزاق یوز کوستروب ایچ ایل ترکمانلری انجق

مفسدت دوشند کلرندن ابتدا قرمان عسکرینی صکره
 اماسیه بکرینی دامه دوشهره رك دیار بکر بکر بکی
 کوجله حقلرندن کلدی و طرسوس عسیرتلرینی
 دخی ادنه والیسی پیری پاشا تدابیر مثره حکیمانه سیله
 اله الدی

بونی متعاقبا حاجی بک-تاش اوغلی قلندر نام شقی
 اناطولیده ابدال و درویش شهرتیه ولایت ولایت کزن
 جلالی کروه پراکنده سنی و جله فتنه تشندلرینی باشنه
 طوپامیوب اماسیه و اناطولی و قرمان بکر بکرینی
 برر بر پریشان اتمه یله نهایت صدر اعظم بو اشقیابی
 بر محاربه ده کلیا هلاک ایتدی (۹۳۳) سرحدده
 بونه بکری یا بچه و پوشدغه و صرفول قعدلرینی
 الهرق (۹۳۴) اوستریا ارشیدوقه سی فردیناندوس
 بودین قلعه سنه متوجه اولوب یانوسی اردله قاجردقه
 پادشاه قوی اقتدار تکرار مجار طپراغنه کیروب یانوسی
 مهاجده حضورینه قبول الیه تلطف (۹۳۵) و بودینی
 کیروالوب مومی الیهی تخت مجاره اقامه ایدرك بودینه
 بروالی نصبیه اوستریا ک پای تختی اولان ویانه یعنی
 بیج شهرینه یوریدی (۹۳۶) انحق چوق قتالدن صکره
 موسمک ایلرولسیله محاصره دن دونوب استانبوله
 وارد قلرند، سفرده اقدام سزاق کوسترن عسکرک

معاشنی قطع وشایان مکافات اولنلره احسان وعطیه
 بذل ایلدی خلقه مسرت اولق اوزره شهرزاده لک
 سورختانی اجراسیله عالمه اشری حشمت و شوکت
 کوسزلدی (۹۳۷) بحار و روسیه ک مخصوص
 ایلچیلری و سائر دولتلرک آدملری هدیه لر کتوروب
 اوستریا ک دخی مرخصلری کلمش ایسده تکلیفلرینه
 اصلا فرلاق ویرلدی

انجق ارشیدوقه ک بودعه یته بودین قلعه سنی
 تضییق ایتسه مینی پادشاه مهابت اکتناه بشقی
 سفرنده (۹۳۸) اوستریا ثنورینه قدر کیروب نیچه
 بلاد فتح وایمپراطور قارلوس ایله قارشوشق الماری
 ایکن قیش مشد اولغله ارتق در سعاده عودنله
 شکر اجرا ایتدیلر بو ارالق اسپانیا ایرالی مشهور
 دو قرباوره ن قلعه سنی و موردده دها سائر حصارلری
 ضبط ایتیشدی فردینه ندوس صلح التماسیله نکرار ایلچیلر
 کوندروب صدر اعظمی حامی معامله سیله جلب و
 اشبورلری دولت عثمانیه یه کیرو ویردرمه تعهد ایتش
 ایسده موزیه عسکر کوندراوب محل مذکور
 زور ایله استرداد اولنجه اسپانیا صلحدن استثنای قنهرق
 اوستریا هله کوجله عهدنامه نائل اولدی ۹۳۹
 آنفا تصریح اولد یغی وجهله ایران جانبندن تبریک

سلطنت و فتوحات رسمته رعیت اولمبوب شاه
 طهماسب جاوسندنبرو پروت یوزنده بواندیعندن
 بشقه دائمی خلیاسی حدودده اولان کرد بکلرینی
 ابارتمده ایدی بغداده نصب ایتدیکی والی ذوالفقار
 عثمانلو به میل ایتکله آئیده تلف ایتشدی اوروپاک
 سنوری تسکین و خیرالین پاشا آق دگری محافظه به
 تمین اولدوره (۹۴۰) سلطان سلیم شرقه توجه
 برله بتون وان مملکتی قلاعنی و بایزید شهرینی دست
 تصرفه الهرق اردوبی کان نظام و انتظام الیه
 تبریزه صوقدی شروان و کیلان شاهلری حضور
 شهنشاهیده بیعت قبول اولوب دیار عراقده سلطانیه
 و همدان یولندن بغداده وارلدی (۹۴۱)

انده اردوی همایون قشلاغه کیروب هنکام اقامته
 حضرت امام اعظمک و نیچه ائمه و علمانک قبری
 بولندرق اول محلهه تره فاخره بنا و خرابه لر اعمار
 قیلندی صدر اعظمک فساتیلده دفتر دار اسکندر
 چلبی اعدام و بش انی بیک قدر کرله سی و جاریه سی
 الیه بی پایار اموالی ضبط اولندهرق انک آدملری بالجه
 معلم و شجاعت و درایت الیه ممتز اولغله بوندن
 صکره اکثریا وزرا و کبرا مذکور کولاردن یتشدی
 تبریک فتوحات ایچون فرانسدن بر ایلیچی کلوب

مسالمه طلبیه ایراندن دخی برخان ظهور ایتدیسه ده
پادشاه منصور التفات بیورمیوب تکرار آزر بایجانیه
هجوم ایتدی و تبریزدن طولاشه رق استانبوله
عود تلرند. (۹۴۲ فرانسه یه عهدنامه ویردی
صدر اعظم ابراهیم پاشا زیاده التفات و نفوذ
مظهر اولسبیل و کلاک و کبراک یارلرینی بر د بر
بیتوب مستقلانه حرکاته اجتناب ایتدیکنده برکون
بتاغنده بوغلاش یوانوب اشنه صوکنده اسکندر
چلبینک آهی چیقیش اولدی مجارستان سفرندن
کتروب قونانغی اوکنده علامت نصرت و افتخار
اوله رق رکن ایتدیکی صملری و دیرکاری خلق ییاقوب
نیجه وقتدر صفلادقلری کینی اظهار ایلدیلر عراق
تسخیری اثناسنده خیرالدین پاشا ایتلیا ساحلنی نهب
ویغما و قرق درت قرداشنی اعـامله افریقا سلطنتنی
ضبط ایدن مولا حسن حفصی یه هجوم و ظفر برله
تونس حکومتی الفا ایشیکن مغریلرالدیه ایمراطوری
قارلوسه دخالت و بیعت ایدرک مشارالیه افریقایی
اسبلا و اوتوزبیکدن زیاده اسلامی اعـام ایشیدی
خیرالدین پاشا جزیره چکلرب اسپانیا سواحلی
و اطهرینی تخریب و غارت و نیجه بیک اسیرلهرق

استانبوله عودت ایتدیگنده قبودان دریاغده تعین
رله توقیر قیلندی

وندیک جهوردی برزماندر عهدنامه به رعایت ایتدیگ
قورصانلری عثمانلوکیلرینی قوغغله هر نقه راعتذاره
سعی ایتش ایسه ده بوسته والیسی همان کلیس
سجغنی مضبوط و دشمنی مضمحل ایتسیله اقینجیلر
ممالک اعداک جگرینه قدر کیردیله (۹۴۳) اول زمان
پادشاه دلیر اولرینه و دلوینه قلعلرینه توجه
ایدوب اشویدنجی سفرنده قبودان پاشا ایتلیا
سواحلی سورروب دشمن دوتماسنی اخافه ایدرک
غنائیم و فیره ایله پرهوزه ایتینه دخولنده اردوی
قورقه اطه سنه نقل و پاقدو اطه سنی تسخیر ایلدی
(۹۴۴) قالدیکه موره متصرفی منکشه و ناپولی
قله لرینی قوشادوب شمالد بوسته و صرب سنجاق
بکری فردیناندوسک اردوسنی پریشان ایدرکن
بروده خیرالدین پاشا اکینه و شیر و استندیل
و ناقشه و پاره و استوپالیه اطه لرینی و حاصلی
وندیکک اقدکرده اولان اکثر ممالکنی قح و ضبط
ایلدی (۹۴۵)

برطرفدن دخی هندستان ملوککنک استغنه و نیازلی
حسن قبول اولدرق مصر لیم نلرندن دوتما چیقوب

بحر قلزم یعنی شهاب دگری کنارنده بمن ولایتی
 ضبط و کجراته پورتکیز عسکرینی مغلوب ایدرک
 استانبوله صندوقلر ایله التون نقل اولندی پادشاه
 غازی بصره دن عرض انقیاده کلان مبعوثلری قبوله
 خیلی وقتدر بحارک عاصیلرله مخبره سی معلوم اولان
 بغدادن و بوده سی اوزرینه کیدوب یکیدن و بوده
 نصب و کیلی و افکرمان اراضیسی سنجاق تشکیل
 ایتمکده ایکن خیرالدین پاشا اسکیره سی و اسکئوس
 و آندره و کر به اطهارینی الوب و کریدی اوبوب
 اسپانیا و پاپا و ونیک دوتنلارینک نارد کورفزینه
 کیردکلرین طویدقد هر نقدر کیماری دشمنه نسبتله
 ازلق ایدهد اول جابه همان شهاب ایله جمله سی
 برباد ایلدی

قتال بوسنه حدودنده ده ممتد اولوب (۹۴۶) نوه
 حصارلری دشمن الله دوشدکه خیرالدین پاشا
 استردادینه موفقیتله خیلی اسپانیول قیردی بو وقعه
 عقینده ارتق و ندیکدن ابلچیلر دوکلوب کلدی اق
 دکن اطهارینی و منکشه ایله اتاپولیدن بشقه موره
 قضالرینی و دالماچیایی کاللا ترک و اوچیزیک
 اتون جنک م صارفی تأدیه ایله درلو نیاز و رضیه
 ایلایه رک انجق مصالحه ممکن اوله بیلدی (۹۴۷)

بوکره مجار قرالی یانوس وفات ایتدکده اوستریالو
انکروس ملکنی اسنیللا و بیوک شهرلرینی ضبط ایدوب
بودینی محه ور ایدیکشدن سلطان سلیمان طقوزنجی
دفعه بالذات اردو سوق ایدوب خیرالدین پاشایی
جزایر محافظه سنه کردردی اوستریالو منهرم اووب
بودین ولایتی ایالت اتخاذا اولتدرق (۹۴۸) یانوسک
اوغلی زاپولیا به اردل ایالتی و ملک انکروسک و برکو
قیدله کندیسنه توجیه یورلسی نیازنده فردیناندوسدن
کلان ایلمچیلره رد جوابی ویرلدی

الدنیا ایمپراطوری قارلوس افریقایه ایتدکده اردوسی
خیرالدین پاشا تک سعیه کمالا معصم و دوغناسی
فورطانیه اوغرایوب منکسر و ضایع اوله رق نفسی
بیک مشغله قورره ییلدی در سعادت تکرار اوستریا
ایلمچیلری کلوب (۹۴۹) فردیناندوس مجار قراللفت
کندیسنه احسانینچون سنوی یوز بیک التون و برکو
تکلیف ایتدکده ایکن بر طرفدنده کلیتو دشمن قلمه
بودینی بنه محاصره و بوسنه و اسقلاونیا بکری
سکزی بیک عسکرله قوشوب اوزقات زیاده اوستریالویه
غلبه ایتدیله (۹۵۰)

پادشاه کامران خیرالدین پاشایی دوغنا بله فرانسه
امدادینه چیقروب اشبو اونجی سفرنده والیو و بعده

سیفوس و غران یعنی استرغون و استونی بلغراد
و قونگرش یعنی پجوی قلاع مشهور سنی استلاک
ایدرک هودتند. اینکجی شهرزاده سی سلطان محمدک
وفاتی المیله جوامع و خیرات بناسنی امر ایلدی
خیرالدین پاشا و هله اولیده مسینا قلعه سنی الموب
بتون ایتالیا بی دتره دهرک مارسلایه و اندن فرانسه
دونماسی رفاقتیله نپسه شهر ی تسخیرینه کندی (۹۵۱)
مجارستان جنکی برمدت دها سوروب ویشغراد وخطوان
حصنلری فتحندن صکره فردیناندوسله اون سکرز آی
منارکه قول اولانه رق (۹۵۲) بو مناسبتله استانبوله
بالدفاعات ایلچیلر کلوب کیتوب حاصلی سنده ارتوز
یک انون اداسی شرطیله معاهده و المانیا امپراطوری
و فرانسه دولتی ووندیک جمهور یه خی داخل مصالحه
اولدی (۹۵۳)

شاه ایران برارالق شروانی استیلا ایدوب قرن داشی
القاص میرزایی اورایه والی نصب ایتشیدی مرقوم
اداره سنده رابطه سزایله اختلال داخل یه باعث
اولوب عصیان جراسندن قورتلقی ایچون در سعادته
(۹۵۴) التجا ایدرک انده هر وجهه مظهر
اعزاز و اکرام اولدیفندن شاه طهماسب دلکیر
اولوب کردستانه تجاوز ایلدی بو خبرک ورودند

پادشاه عالیجناب در حال واته متوجه اولوب (۱۵۵)
 غلبه و نصرت الیه تبرزه دخواستند. سابق شروان شاهنی
 ینه حکومت تعیین و اشو اون برنجی سفرندن مظفر
 دیار بکر و حلب قشلاغنه دوز ایکن (۱۵۶)
 کورجستانده طرطوم واقچه قلعه النوب القاص
 میرزایی افچه و آدم اطلسیه عراق صبحه نسیر
 ایندی مرقوم اصفهانه قدر واروب صکره
 اول طرفلرده یقه بی اله و یرک تلف اولدی
 سلطان سلیمان غازی استانبوله ورودنده (۱۵۷)
 چونکه اوستریا حدودنده طرفین محاصره و مبارزه دن
 کسله میرک فردیناندوسده اردلی تحریک و افساددن
 قالیوب کندبسته جلب ایتمکده کزدیکی نین ابلدیکندن
 روم ایلی عسکری زاپولیا به مظاهرت ایچون سوق
 اولنوب (۱۵۸) و اوستریالو اردلی استیلا ایدوب
 ابتدلرده عساکر عثمانیه بر قاج کره کسر کورمش
 ایسده چنات و لیوه و پچکرک و مولتی قلاعی
 و صوکنده طمشوار شهری فتح اولنهرق دولته یکیدن
 بر ابالت دها الحاق اولندی انجی آگری قلعه سی
 محاصرینک مساعی بلیقه منه طیانوب خیلی غوغا الیه
 بو دفعه لنی قورتلدی (۱۵۹)
 دیگر طرفدن بخاراده حکمدار اولان شیانی خاتره الیه

مخبره و طوب و عسکر معلی ارسالیه اظهار حمایت
و معاونت قبلندی چونکه شاه ایرانك علی الغفله
اراضی عثمانیه به هجومی حالنده عساكر اوزبكيه
بحكم مشغول بولنمندن استفاده برله اوته یانندن
خراسانی تخطی و شاه دخی همان بزمه اویشوب
لكلك جانب غربی تأمین الیه شرقه انلك علیهنه
استعجال ایتكه مجبور بولدیغندن اشبو یركستان
خازری دولتك متفق طبعیسی اولوردی

بوهنگامده قبودان سنان پاشا طرابلس غرب ایالتی
مالطه قوالیرلندن الب و دوتنای همایون بکلرندن
پیری رئیسله مراد رئیس و سیدی رئیس سویشدن
چقهرق عان و هند دکرلندن پورتکیرلی قوغوب
بو طرفدن شاه ینه معاداته باشلیهرق عساكر ابرابیه
وانه طوغرلغله صدر اعظم داماد رستم پاشا اول سمنه
سردار دیكلدی (۱۶۰) انجق شهزاده سلطان
سليمك پایتخت سلطنته یقین اولق اوزره صاروخان
سنباخته نقلی فرمان والیسی بیوك شهزاده سلطان
مصطفایه کوچ كلوب بیکیریلده یتلرند، پادشاه
ظفر رهبرك یرلكنی دیلارینه طولامغله فته امارلری
اكلاشله رق تدبیر دكشدی قونیده حرکت همایون
اولوب اول شهزاده دردند ارکلی فرمانده كجلكی

بلاسنه قربان اولدی کیتدی و شهنشاه زو آوزاون
ایکجه سفرینه ارتق بالذات عزیمت و شاه طهماسبک
اعتذارلرینی دیکله میده رک قارصدن قره باغه و روان
و نخبجوانه قدر ایلغار ایلدکده (۹۶۱) دشمنک
صاوشوب کورنمامسینه بعض کرجستان حصارلی
و کردستانده بتون شهر زور ولایتی ضبط اولندی
اردو عودت ایدرکن ارضرومده و اماسیه ده شاهک
کرارا ایلچیلری یرشوب آخر کار متارکه اولمسیله
دولت صفویه ایله منعقد اولان ابتدای معاهدیه

اماسیه مشتاسنده قرار ویرلدی (۹۶۲)

مقدم افریقا و ایتالیا و اسپانیا سواحلی اوروب بتون
آق دگری سپوره رک عالمه شهرتسه مار اولان طورغود
رئیس مایورقه و قورسیقه اطهرینه اینوب استانبوله
آغر غنائمه کلدکده طرابلس غرب بکر بکیلکلی
احراز ایتدی و طیش دکزده بولتان سفن همایون
مسقط و هرمز ایمانلرینی الوب بحر عماده پورتیکرک
قوتی یتدی قبودان پیاله پاشا ایله جزایر بکر بکی
صالح پاشا دخی بربره ساحلنده بجایه شهرینی
و وهران و بتزرت اسکله لرینی فتح و اسپانیه لرک
بلاد مغربه هجوملرینی دفع ایلدیلر (۹۶۳)

المانيا امپراطورى صيق صيق ايلچيلر ارساليه مجار
 وارال قرالقلرينك كندينه توجيه چون ايك بوز بيك
 انون قدر ويركويه قائل اولمشيكن سرحد قوللى
 سنورى كچوب دشمن قلعه لريني ضبط و مملكتنه
 خسار دن واركله درك حتى فليك حصنى تسخير ايمش
 ايسده ينه فرديشندوس صلحه مصر اوله رق اوزون
 اوزادى مكالمه اولدى فقط سرحد اهل بيك
 منافسه و مناقشه سي بر ارا بولدى مصر اياالتك
 قحندنبو دساكر عثمانيه جازدن يمن ديارينه قدر
 يالمش و صنعا و زبيد و مخا شهر لر ينى المش ايسده
 عسكر باشلى اراسنه بر اتفق اوله رق قرق سنه
 قدر اختلال و تشويشه بكمكد، عربان معتزله سي
 يمن جبالنده زيبه مشايخنك باشه تجمع برله قلاعى
 تسخير باشلديلر بكار بكي اوزدمير پاشا بونلرى بر زمان
 ضبط ايدوب و اياالتدن انفصالنده افريقا يقه سنده
 سواكن اسكاه سنه كچوب حبش مضافاتندن دنقله
 سواحلى و مصوع و مضافاتى اطهرلى و نوبه يى
 مصر سنورندن تاجيشه قرق قح و ابريه قلعه
 بنه ايدو درك حبش بكار بكي نصب اولدى
 (۱۶۴) بالاده تصريح اولنديغى وجهله شهرزاده لر
 ييشده ظهور ابدن منافسه سلطان مصطفى لك وقعه

مثاله سیله بیله سکونت بولموب اما سیه بکی سلطان
 بایزید بو دفعه بعض مفسد لک اغواسیله عسکر
 چکوب (۹۶۵) صکره مغلوبا ارضرومه فرار و
 اندن تبریز، التجا ایله شاه طهماسبه دوشدی انجق
 اول غدار اشبو قضایی فرصت طوته رقی (۹۶۶)
 استانبوله بلکه اوز بش کره مرخصلر کوندروب
 ولی عهد سلطان سلیمه یراتقی ایچون ایکی اوچ سنه
 اولمز شیرلی ارتکاب ایدرک نهایت ایقه قرانجی
 اوغرینه اول بیچاره مک و صبی اولادینک قانی قبول
 ایلمسیه بتون عالی کن دیسنه نفرت ایتدردی
 اوروپا طرفدن مصالحه کلاملری یایلمده ایکن اسپانیوا
 لشکری جریه اطه سنی باصوب الهرق عربان اراسنده
 ال ارامقه (۹۶۷) پیا له پاشا ایله طورغود پاشا ایرشوب
 دشمنک بر عظیم دو تناسنی پریشان ایدنجه اطه بی
 استرداد و اسپانیول امیرالنی و جغاله قیودانک اوغلنی
 اسیر ایدوب دو تنما استانبوله (۹۶۸) درندی
 اولوقت کافه فتوحات دولت عثمانیده قالمق و اولکی
 وجهله اوتوزیک التون و برکو تقدیم اولنق مشروطیه
 اوستریا عهد نامه سی تنظیم و سنداتی فراقفورث
 شهرنده مبادله اولندی فقط یشه سرحدات بسبتون
 تسکین اولموب خصوصاً سکتوار قلمه جسمه سنک

مستحفظلری عثمانلو ملکنی اورمغه دوام ایتدیلر
 ۹۶۹) بغدادده دخی ینه فردیناندوسک تحریکیله
 واسیلقوس نامنده برمزور و بوده لغی ضبط ایدوب
 بروقت مملکتده جنک و جدال هلوکیر اولدی بو
 خلالده ایتالیا حکومتلری وله جهوری طرفندن
 کلان ایلیچیلر حسن قبوله التماس ایتدکلی امتیازات
 نجاته نائل اولوب ۹۷۰) اسپانیا و جنوزک مأمورلری
 دولترینک سوء حرکتی ملابسده سیله دفع و اعاده
 قیلندی و یاز آخرده قیامت فورطنه لری قوپوب هر
 یری سیلار باصفهله اکثرابنده و آثار خراب اولوب
 ۹۷۱) صو یوللریله کپریرک تعمیرنه بشیوز بیک
 التون صرف اولندی

مالطه قوالبرلری اسپانیا لشکرینک افریقایه اراتق
 اراتق هجومنه ممانت و جنوز قورسانلری ایله
 موافقت ایدوب اسلامی بیرار ایتلری چوقدنبرو
 ضمیر پاشاهیده اولان ارزوبی تشویق ایدرک ۹۷۲
 ارتق کبرا و عامهک خواهشنه مساعدده اولوب
 ایکنجی وزیر اسندیار اوغلی مصطفی پاشا سردار
 تعین قیلندی قبودان دریا پیاله پاشا ایله مالطه یه
 مهاجه و بتون خرسنجان جنک آورلری اطهک
 محافظه سنه مسارعت ایتدیلر انجق بروقت صواشله

نیچه بیک مجاهدین و طورغود پاشا شهید اولغله
 مقصودك تخلفندن رجعت اقتضا ایلدی دونشده
 ساقراطه سی النوب پیاله پاشا ایتالیا کنارلرینی اورمغه
 کیتدی (۱۷۳) مؤخر المانیا ایمپراطوری دکشهرک
 عهدنامه بی تجدید ایچون ایلمچیلر کوندرمه یله برابر
 اردله تسلط ایتسی مجارستانده تدارکات حربیه یه
 باعث و سلطان سلیمان غازیك پیرلکی وقتنده بیه
 استراحتنه غیرتی مانع اوله رقی صدر اعظم صوقولاو
 محمد پاشایی الوب اون اوچنجی سفرینه عزیمت بیوردی
 اردو رعیتیه ضرر و یرکسزین کمال نظامله حرکت
 ایتسنه بودفعه دهاشدته دقت اولوب هسا کر
 قول قول تسخیر بلاده مشغول ایکن پادشاه عالیتبار
 سکتوار حصن حصیننی قوشادوب چوق قتال الیه
 فتحی مبسر اولدی (۱۷۴) انجق اول اقتضار دولت
 آل عثمان اولان شهر یارک عمری وفا ایتیبوز براز
 اولجه مرحوم اوللر الیه هسکرک خلجانندن احتراز
 اشوبو وقعده صوقولاو محمد پاشا اوچ هفته قدر
 صافلادی

اون درونجی تقیم (مسد سلطان سلیم خان ثانی)

سلطان سلیم کیفیتی خبرالدیغی آنده مصاحب لرندن
ایکی اوچ کسینه عجله اسکداره کلوب دها جاوسی
خبری طویلماش اولدیغندن صندالله استانبوله کچرک
قبر قله سندن طوپلر اتلدفده خلق نه اولدیغین
بتایوب یاس و ماتمه دوشدیلر پادشاه همان ایکی کون
ظرفند، مراسم معتادهک اجراسیله بلغراد طوغری
اردوی قارشولمه کتدی عسکر باقلشوب تبدل
وقوعی اکلاشلدفده مجموعی فریاد و فغان ابله قرار
کیوب کیدرک اورتالدفده قارشلق ارتمغه باشلادی
قالیکه صدر اعظمک سوزی دیکلمیوب قرنا
شهریارینک تدبیری اوزره جلوس احسانی دخی منع
اواردفده کروه سپاه اچیقدن زوربالغه قرار و یردی
نه حال ایسه وزرائک سعیه یوله چیقاقوب استانبول
اوکنه وارلدفده یکچریلر یولی طوتوب نصیحت
جرات ابدن رؤسایه اذابلرله الایی شهر قیوسنده
برقاج ساعت القویهرق زورایله احسانی الدیلرینه
صدر اعظم غیور ایشک باشلرینی ارایوب جزا
و ضابطلری عزل ایلدی انجق بو قدر مصارفات

زانده ايله امور خزينه ثقات كلوب هله پياله پاشا
 دونغايي ايتاليان كتوردكده تقديم ايلديكي اموال
 غنيمت براز ميدان و برذی اولوقت قديل و دونغا
 شملكلى اصمارلئوب هم جلوسى همده مجارستانده
 ظهوره كلان فتوحاتى تبشير ايچون اوچ كون
 اجراى مسرت اولئدى اردلده معادات حالا سوروب
 قريمدن كلان تاتار لشكرى بوزغئلق كورمش
 ايدده ياتو قلعه سى التوب دشمن اراضيسى تخریب
 اولئدق طقسان بيك اسير سورلدى بر يانئنده
 اوستربا عساكرى خرواتلغى و بوسنه حدوديني
 اوروركن المانيا ايمپراطورينك ايلچيلرى ورود و
 هديه نامه وركو اداسنى تعهد برله يكيذن عقد
 مصالحه ايتديلر (۹۷۵) ايران و له دولتلرندن
 فوق العاده دېده و دارات و اخر هدايا ايله سفير
 كلوب الاى كوني بر متعصب آدم بو قدر اعزاز
 و احتشامى چوق كوره رك ايران ايلچيسنه سلاح
 بوشالتمقله صدر اعظم اول مسافر خاننى در عقب
 اعدام ايتدردى و افلاق "ويود"سى ميرجه پى ظلى
 ايچون عزل ايلديكده مرقوم طرف سلطنته ايكپوز
 بيك التون تقديمه يته نفوذ بولمده ايكن اتى بقتة
 خاندانيله قونيه به نئى ايتدى اولوقت شطك كنارئنده

اولان بتون عربان قبائله طغیاننی بصره والیسی
 باصدره فقهه ایکن بمن ایالتی برمدندر اختلاله واروب
 اکثر ولایت زیدیه شیخی مطهرک قبضه ضبطنه
 کبرمش اولمقله (۹۷۶) سنان پاشا ایله اوزدمر زاده
 عثمان پاشا سردار و بککری بکی نصب اولوب بونلر
 ایکی سنه قتاله ایالتی تسکین و عدن سنجاغنی تسخیر
 و زیدیه قبائلنی تماما قیروب تدبیر ایتدیلر مانیا ایله
 طرابلس غریبه ظهور ایدن اویغونسزانی دفع
 ایچون ایکی قزل دونغا کوندربول اول طرفلر دخی
 یولنه کیردی قریم تاتارلری اوتهدنبرو روسیه ایله حرب
 اوزره اولوب و مسقو ملکنی تاجکرینه قدر یاقوب
 بهضا خسارتلری روسیه چارینک التماسیه جانب
 ساطتندن منع اولمقله ایکن بر زماندنبره قریم و دشت
 قیپاق خانلری بر لرلیله شدیداً مراقبه و مصادمه
 کبرشوب قریم خالغه داخل اولان چرکس و ابازه
 مملکنی بککری دخی سرکشلیکه باشلدیفندن روسیه او
 میدان بولوب قزانی و حاجی رخانی یعنی اژدرهانی
 تسخیر ایتشیدی محمد پاشا اول جوانی صیانت
 و عثمانلو نجاتنه یکی بوللر آچق آمال کریمانه سیله
 اتیل نهری وتن صوبی اراسته بر جدول حفریه
 بحر خزری قره دکه و سویش دیلنی یاردروب

اق دكزى بحر قلزمه ابصال ايدرك قوت عثمانديه
 خوارزم و تاتارستان و ايران و هند طرفلرند. بكي
 ميدان اچق صورتلريني تفكر و مذاكرده ايكن
 (۹۷۷) كلئ مال ايله ايتاليادن ملك عثمانديه
 مهاجرت ايدوب و ذاتا سلطان سليم خانه دها
 شهزاده لكنده تعلق كسيله ندماي شهر ياريدن
 اولوب ناقشه و پاره و اندره اطهرلي بلككني تحصيل
 ايتمش اولان بوسيف نام تاجر يهردي قبرس
 حكمدارلغني قوروب پادشاهي قاندررق و نديك
 جمهورينه بعض يرسمز بهانهلر ايله اعلان حرب
 اولوب جنك مشغله سي ارايه كيردي لالا مصطفى
 پاشا و پياله پاشا اوچ يوزدن زياده بيوك و كوچك
 كيملر چي قوروب استنديل اطه سي اورهرق قبرسك
 قلعه لري و شهرلري باشن باشه ضبط قيله سي انجق
 ماغوسه حصني ويره ايله النمش ايكن محافظي
 و مستحفظلري مصطفى پاشاك الله كچد كده جله سي
 بلا امان اعدام اوندي (۹۷۸)

جزاير بكار بكي قليج علي پاشا تونس سواحلنده اولان
 اسپانيا عساكريني كاملا دفع و امحا ايدوب مالطه
 دونماسني طاغته قدنصره قيودان پاشا ايله كريد
 و چريغو يعني چوقه اطهريني اوروب زانطه

و کفالونیا حوالیسنی دخی اخافه و دشمن کبیلرینی
 پریشان ایله رك ارزودلق ساحلنده دخی صوبوت
 و اولکون و بار حصه لرینی قح ایتدیلر و ندیک
 جهوری بر وقت صلح امیدله اغرجه طورانش
 ایسه ده مأمولی ظهور ایتمه رك اسپانیا و پاپا و بتون
 ایتالیا حکومتلری و ماطه حیدودلری ایله اتفاقا
 امپراطور مشهور بشنجی قارلوسک اوغلی دون
 جوان معیتده ایکی یوزدن زیاده کی سوق ایلیوب
 (۹۷۹) اینه بختی صورینه کلدکلرند هر نقدر
 عثمانلو سفائی ازاو و طائفه لر ی پک اکسیک ایسه ده
 فبودان علی پاشا قارشولرینه کیتکه اصرار برله اکثر
 اسلام شهید دوشوب قلیج علی پاشا ک سیه
 یوز سکیان قطعه کیدن فرق قدری قورتله بیلدی
 بتون ممالک اوروپاده شلکراواری و غلبه علامتی
 اوله رق زینلو بنار یابلدی

شوقدرکه متفقلر آیرلوب و ندیکلو بالکزجه قانقله
 و صدر اعظم ترسانه لده اولکندن زیاده جسم
 بر دونما یاپدرمه اقدام ایدرک ایکیوز الی پاره کی
 حاضر لقله (۹۸۰) همان چربغو اچیفند دشمن
 سفائی تضییق ایتدروب هله غالبلر مغلوبلره بیک نیاز
 و اوچیوز بیک الثرن جنک مصارفیه سنوی ویرکو

وعد ایلدکه صلحی تجدید و تاسیس ابتدیلر کویا
اینه بختی محاربه سنی بونلر قرائش اولدی (۹۸۱)
اسپانیا دولتی تکرار تونسلی المنی تأمل ایدوب حید
حفصی به اعانه ایتک کوسه ترشیله افریقایه عسکر
دو کدیکندن فاتح یمن سنان پاشایله یکی قبودان
قلیج علی پاشا تونس شهرینی استرداد و خلق
الواد قلعه سنی و سائر حصارلری قوشادوب فتح
ایدو رک بربریه ابالاتی کاملاً تشکیل اولندی و جرار
و تونس و طرابلس مرکز لینه بکربکیرلی و سائر
مورلر اوترلدی (۹۸۲)

بغدان و بده سی له قرالیله مناسبتی صیقه شد در مغله عزلی
ایجاب ایدوب حامیلری اولان له بکیرینی دفع ایچون
اول ستمه عسکر سوق اولندی انجق یکی و بده دخی
ویرکو تأدییه سی خصوصتده مخالفت کوسه تره رک قزاقلر
ایله اتفاق و ابرائیل و افکرمان و بندر قلعه لرینی
باصوب نیچه یک عثمانلوی هلاک ایتدیکندن انکده
اوزدینه سره تله عسکر کیدوب قرق بش یک قدر
بغدان و قزاق لشکری کندیسینه برابر اعدام اولندی
و ونیک ایله سوزر تجدیدی تمام اولوب لهک
اعتذاری قبول و معاهده سی تجدید اولندی

بودفه قریم خانی روسیه اراضی سی تامسقو شهرینه
 قدر هب چیکله ش اولغله اول طرفدن شکایتله
 ایلچیلر کلدی مجارستان حدودنده دخی وجه سابق
 اوزره منازعه هیچ اکسیک اولیوب زاپولیاک وفاتنده
 اردله باطوری نام بکرزاده و بوده نصب و المانبا
 ایمپراطوریه معاهده تجدید اولندی سلطان سلیم
 ثانی اون بش کون صکره مقدم سرایده باتوب یکیدن
 یاپلان داورلری و حامی کزرایکن اباقی قابوب مرمرل
 اوزرینه دوشمنی سبب موتی اولدی

اون بشتی قسیم

(عهد سلطان مراد خان ثالث)

سلطان مراد صاروخان سنجاغندن و درودنده سربر
سلطنته قعود ایدوب طبعاً بار مصالحه تحملی
اولدیفندن ابشی کوچی ندماسی و سرای خلقی الله
دوشدی صوقوالو محمد پاشا رویت امورده هر طرفدن
صیغندی حکمکه باشدی ینه اقدام و ثبات ايله نظام
و انتظامی تأمین و دول اجنبیه ايله عهد نامه لری
نجدید ایدوب له اولره و صایای اکیده ايله اردل
و بودوسی باطوری بی له قرالی ایتدردی (۹۸۳)
المانیاده دخی حسن مناسبات تأیید اولندقدن صکره
طرفینک سرحد مأمورلری جدال دن منع اولنه رق
اول وقت اوستریا عسکری خروا تلغه ینه کیرمکله منکوب
و پریشان قاچوب بعض قلعه لر قتح اولنه رق بوسنه
سنجاقلر ینه الحاق اولنمش ایسه ده وزیر صاحب تدبیر
ایلچیلری حکیمه قوللاننه رق ایمراطوره قطع مخبره
ایتدرمدی (۹۸۴) و مغرب حکمدارلری میانه سنده
مازعه تگون ایدوب پورنکیز قرالی سباستیان جسم
اردو ايله افریقایی باسقدقه جزایر والیسی رمضان
پاشایی همان فاس حاکی مولی عبداللکک امدادینه

کوندروب وادی السیل وقعه مشهوره سنده اعدا
کاملا مضمل و قرالی هلاک اوله رق اول وقتدنبرو
پورتکیز دولتی کندوسنه کله میوب فاس حکمداری
مقام خلافته عرض انقیاد و ایکوز بیک النون
تقدیم ایلدی (۹۸۵)

ایرانده انواع اختلال داخلی حدوث ایدوب عصای
حکومت پک از وقتده بر قاج کشینک الله کچه رک
حدودده درلودرلو فتنه ظهور ایتمکله کر جستان
وداغستان بکالینه طرف صدارتن نامه کیدوب
عثمانویه جلب اولغین (۹۸۶) سلماس و قارص
طرفلرنده قول قول کزن ایران لشکری سنجاق سپاهنک
هجومیه منهزم اولغده ایکن اردودخی ارضرومدن
کر جستانه کپروب چلدر قلعه سی اوکنده عظیم محاربه
ایله سردار ایران اولان طوقاق خانی مغلوب ایتمسینه
تفلیسی ضبط وعقیبنده یکیدن بریکمش اولان برعجم
اردوسنی دها بتون بتون قپروب شکی و شماخی
شهرلینی تسخیر ایتدی کر جستان بتون فتح اولندقدده
سر عسکر مصطفی پاشا مکر یل و کوریل و ایمیرتی یعنی
اچیق باش حکومتلرندن بشقه درت ایالت دها تشکیل
ایدوب شرواتی اون درت و داغستانی یدی لوا
اعتباریه دربند ایالتی تسمیه و اوزدمیر عثمان پاشایه

توجه برله تفلیسی واصل کر جستان صایلان قاخنی
و سوخام ولایتلرینی دخی برر ایالت اتخاذا ایلدی
و داغستان شمشالیه سائر عشایر رؤسایه و کرجی
بکلرینه بو ایالتلرد، برر سنجاقل تمین اولنهرق
اول ستملر قوقاس طامغه قدر تحت ادارهیه ادخال
اولدی انجق اشبو برری کیرو المغه ایراندن درت
جسیم اردو کله رک (۹۸۷) ایکیسی عثمان پاشا کاملا
محو ایتمش ابدیه دیبرلری شروانی محاصره و تاتار
عسکرله کلان قلغای عادل کرای اسیر ایلدی قریب
خانی قرداشنی قورترمی ایچون قوشوب کلمش ایکن
قیشین عودت ایتسیله بو طرفلر براز تشویشه واردی
اون بش سنه دنبرو مسند صدارتده پایدار اولان
صوفوللو محمد پاشایی بودفعه دیوانده بر قانلو بوشناق
شهید ایتمکله دولته رکن اعظمی کیدوب ویکی بکلر
میدان بولوب وانتظام دولت دخی زائل اولمغه
بوز طوتوب جزئی نفوذ بولنلریله هرایشه قارشه رق
ارتق نظام و اصول صایلامغه باشلدی
دار الحراکانه عثمان پاشا مقاومت اوزره اولوب
قارص قلعه سی پکیدن بنا و تفلیس شهری استحکام
اولمش ابدیه ده قطعی نتیجه برایش کورله میهرک
بوسفر دولته براغر یوک اولمغه نهایت سنان پاشا

سر عسکر لکه مأمور و اردندن مهر هما یوں ارسال
اولندی (۹۸۸) انک خشونت طبعی و سلطان
مراد علم نجوم تحصیل مرافقه او غریب مفرینی
صنوف تبعیدیه بشقه بشقه مخصوص صبحه کسوه و قلیباق
و علامت ترتیبیه مشغول اولسی بو وقوع بولان
مصادمات برخیره کار ایتمسند مانع ارلوب (۹۸۹)
سنان پاشانک عودتده خاق ایکی آی شهراده لک
خان جهیتده دوشدی

عثمان پاشا عسکر سوقندن قالیوب روان حوالیسنی کلیا
ضبط وقارصی اراضیسنه الحاقا یرایات ترکیب ایتدکده
(۹۹۰) هله دکردن طمان قلعه سنه و قوبان
چایی کنارینه عساکر وفیره بریکدرلوب تاتار و نغی
اتلولریله چرکس و قوق مملکتدن و ترک چایندن
عثمان پاشانک معینته وارله رق (۹۹۱) مشار الیه
کنجه خاننی سمور صوبی کنارنده قیصدروب شدید
محاربه و حتی کجه سی دخی مشهله ر یاقدرروب
مبارزه الیه مظهر ظفر اولدی (۹۹۲)

قریم خانی اوج درت سنه در اوامر سلطنت سنیه تک
اجراسنی انواع اعتذار الیه پکشدروب بو دفعه
آچیقندن عاصیغه قرار و یرمکه عثمان پاشا قیشک
شدتده روسیه عسکرینی پریشان ایدره لک قوقاس

طاغزلندن قریه پکوب و اسلامکرای خانلقه
 قوندروب درسعاده منصورا معاودتنده حضور
 همايونده عادتدز زیاده الطاف والتفات ايله ممتاز اوله رق
 مقام صدارته و تبریز سردارلقنه نصب اولندی (۹۹۳)
 بوندن اول افلاق واردل ابالاتنده و بوده لغی فورانلر
 رشوت قریله نائل مرام اولوب اوستریا و فرانسه وله
 ایلچیلرینه وعد و وعدرله تجدید معاهده و انکلتزه
 ووندیک و طوسقانه و فاس و روسیه و اوزبک مرخصلری
 عرض هدایا و تأیید مصافاة ایتدیلر پورتکیز ملتی
 دولتندن امداد نیاز ایتدکده انلر ايله جنگ ایدن
 اسپانیا قرالی دخی متارکه امضاسنه بذل مقدور ایلدی
 وله قرالئک وفاتند نصرکه اسوج قرالی خانداندن
 سیجسمون عثمانلو توصیه سیله اکا خلف نصب
 اولندی محیط هندی دوغتماسی اسپانیانک هنده کیدن
 تجار کیلرینی تارمار ایدوب یتمده زیدیه شیخی اله
 کتوره رک و مصر والبسی ابراهیم پاشا درزی بکی عاصی
 معن اوغلئک تأدینه مأمور اولوب برالشامی تعدیسیله
 صویوب قوریده رق استابوله وصولنده برالتون
 تخت ايله ایکی بوز بیک التون تقدیم ایتدی و داماد
 شهر یاری اولدی (۹۹۴)

شرق اردوسی تبریزی الوب دشمنی زجرده ایکن صدراعظم

اوزدميرزاده عثمان پاشا ك خسته لکی و وفاتی ایله ایکی
 کره بوزاش ایسه ده ایران اختلال داخلیدن میدان
 بولموب شاه عباس خراسانده اوزبکله اوغراشورایکن
 (۹۹۵) یکیدن سرعسکر نصب اولنسان فرهاد
 پاشا ایله جغاله زاده متفقا قره باغ و آذربایجان ایله
 نهانند و لورستان سمتلرینی تسخیر ایتدکلرنده شاه
 مضطرب قاهررق یکنی حیدر میرزایی رهن کوندروب
 (۹۹۶) آلتان یرلرک ترکنه رضا ویره رک صلحه نائل
 اولدی هرور زمانه معاهده قرارلشدقده اردو و حیدر
 میرزا درسماده طنطنه و الای ایله کوروب خلقت سیره
 هجومندن خیلی ولوله قوپدی
 بویامده رابطه و نظامه اقدام آزاله رق مصالح نااهلار
 حکمنه کوروب سرای طاقنک نفرذی حدی اشرق
 غریب تدبیرلر ترویج اولمشدر خاق دخی حدینی
 بیلکدن قالوب سکه نك بوزلسنی و سیله طوته رق
 (۹۹۷) عسکر یرقاج کره سرایه و قویه قوششوب
 وکلای دولتی رفیل ابتدیلر و زوربالق طشره یه ده
 بولاشوب برکت ورسون بودین و تبریز والیلری کبی
 غیورلر زورباردن بیک بشیوز ایکی بیک نفر یقه لیوب
 قلعه بدنلرندن صالندرهرق بو شدله فتالغک بر
 زمان دها اوی الندی (۹۸۸)

صدر اعظم سنان پاشا صبا نجه کواندن مرمره دگزینه
 سقاریه چابنی اقدوب اورادن قره دکره بر یول اچق
 خلیا سنده دوشمش ایسه ده رقیلرندن میدان بولوبده
 رضای پادشاهی بی تحصیل ایده میهرک و کلا اراسته
 مناقشه عارض اولوب (۹۹۹ سپاهیلر دخی بو ارالق
 سرای میدانده فتنه چیقمرمش و شدید و باخته لغی
 ظهور یله کشته ده غیرت و مجال قالمامش اولدیغندن
 (۱۰۰۰) داخل ممالکی تسکین و خلقی او یاندروب
 یکیدن تشویق ایتک امید یله جنکه قرار و یروب
 اوستریا حدودنده دخی هیچ بر وقت مناقشه اکسک
 اولمامقله بود فعه بوسنندن چیقان اون بشبیک قدر
 اسلام بر وقعه ده - عدوم اولدیغندن (۱۰۰۱) سفر
 شو مناسبتله اول ستمه اچاوب و سپرم و پالوته قلعدری
 الدی اوستریا ارشیدوقه سی بودین بکربکنی بوزمش
 ایسه ده ایرتسی موسمه ساندارتون و پاپا و نهایت
 راب یعنی یانق قاعه جسیمه سی فتح اولنجه (۱۰۰۲)
 دشمنک تغایط یله اردل و افلاق و بغداد و بوده لرینک
 طغیان و اتفاق و بکرش و یرکوی شهرلنده بر قاج
 بیک عثماناوی اهلک ایتلرینی متعاقبا اوزرلینه
 بیشمار تاتار لشکری بوریدادی (۱۰۰۳) و بو جنکده
 محاربینک بر قاندها فیض و غیرت بولسیچون سنجاغ

شریف چیرلسی تنسیب اولنوب عظیم الای ایله
 استابولدن اردویه کوندرلسی هنگامده سلطان
 مراده برعلت سودا صاروب بر قاج کون ظرفنده
 الوب کوتردی یو پادشاهک دنیا به یوز اون بش
 اولادی کلمشدر فرق طقوز یاشنده وفات ابتدی
 ندیمی اسقندیار اوغلینک عثمانلو نامنه اولان کیرلو
 کینه غفلتله آلت اووب بودوانده عدل وعفت
 وعصمت عادلرینی بتون بتون بوزدی

اوان التنبی قسم (تہ فصل ثالث)

دوات عثمانیہ اشبو اوچخی دوردہ شان و قدرتک
 درجہ نہایہ سنہ ایرمش اولوب ربقہ اطاعتندہ
 بکرمی حکمدارلق، یر اولدیغندن بشقہ ائمار نفوذ
 خیریت آناری تاتار و هند و حبش و مغرب ممالککندن
 پورتکیز و فرانسه و المانیا و له و روسیہ قدر
 یعنی دنیا یوزینک همان یاریسندہ جاری اوله رق
 عسکری دربند قوقاسدن تا سنارہ و مغرب اقصایہ
 و قلعه بچہ دکن طولاشوب دونتاری هند دکرلرندہ
 لوای منصور عثمانی بی اوج بلند شانہ ترفیع ایتدیلم
 ابتدادہ اوروپا و آسیاقطہ سندہ واقع اولان ممالک
 عثمانیہ بر ایالت اعتباریلہ جلہ روم ایللی و اناطولی
 بکربکیلیکی صایلقده ایکن فاتح زمانندہ ائمان یرلردن
 فرمان اوچخی و روم طوبراغی یعنی اماسیہ و سیواس
 طرفلری دردنجی بکربکیلیک اتخاذا اولمشیدی
 فاتحدن قالان بو ممالک وسیعہ یہ علاوہ اوله رق
 باوز سلطان سلیم ذوالقدریہ و آل رمضان و اکثر
 ارمنستان و کردستان و حجاز و مصر و بالشام
 ولایتلرینی ضبط و استانبولہ برابر کتوردیکی خلیفہ

صباسیه نك فراغتیه خلعت خلافت اسلامیه بی اکتساب
 ابدوب سلطان سلیمان قانونی عهدیده ملل خرسیتیانك
 اولوقت سپری اولان بلغراد و ردوس قلعه لری و بودین
 و بغداد حصن متینلری و اسـ قلاون و خروان
 و مجار و اردل و بانات و عراق دیارلری و افریقانك
 شمالی بلادی واق دکن اطهرلی و اوغلیله حفیدینك
 وقتیده بصره و لحسا و یمن و قبرس و کرجهستان
 و داغستان و شروان و اکثر آذربایجان و لورستان
 الکازی قبضه انقیاده ربط اولندی

اول زمان صره سیله یکیدن ایالتلر تنظیم اولنوب
 مجارستان زیر بودین بشنجی و سمندره سنجاغنه بانات
 اراضینك علاوه سیله طمشوار التنجی و خروانلغك
 اخاقیله بوسنه دخی بدنجی ایالت و بعد بعد دیار بکر
 و ارضروم و شام و طرابلس و حلب و ذوالقدریه
 ورقه و مصر و بغداد و موصل و طرابلس غرب و تونس
 و جزایر غرب و دها صوکره یمن و حبش و قبرس
 و بصره و لحسا و شهرزور کی نیچه ایالتلر
 تشکیل اولنوب اول زمان کافه ممالک عثمانیه
 مکه مکرمه شرافتی و جزیره قریم و قزاق و چرکس
 و قبارطای و بوجاق و نغای مملکتلرندن عبارت
 اولان تاتار خانلغی و اردل و راضوزه ایله آسپاده

اولن اتننجی قسیم (تنه 'فصل ثالث)

دوات عثمانیه اشبو اوچنجی دورده شان و قدرتک
درجه نهایه سنه ایرمش اولوب ربقه اطاعتنده
یکرمی حکمدارلق یز اولدیغندن بشقه ائمار نفوذ
خیریت آناری تاتار و هند و حبش و مغرب ممالکندن
پورتکیز و فرانسه و المانیا و له و روسیه قدر
یعنی دنیا یوزینک همان یاریسنده جاری اوله رق
عسکری دربند قوقاسدن تاسناره و مغرب اقصایه
وقلعه بجه دکن طولاشوب دونماری هند دکرلرند
لوای منصور عثمانی بی اوج بلند شانه ترفع ایتدیلم
ابتداده اوروپا و آسیا قلمه سنده واقع اولان ممالک
عثمانیه بر ایلالت اعتباریله جله روم ایلی و اناطولی
بکربکیلیکی صایلمقده ایکن فاتح زماننده ائتان یزردن
فرمان اوچنجی و روم طوبراغی یعنی اماسیه و سیواس
طرفلری دردنجی بکربکیلیک اتخاذا اولنمشیدی
فاتحدن قالان بو ممالک وسیعه یه علاوه اوله رق
باوز سلطان سلیم ذوالقدریه و آل رمضان و اکثر
ارمنستان و کردستان و حجاز و مصر و بالشام
ولایتلرینی ضبط و استانبولله برابر کنوردیکی خلیفه

عباسیه نك فراغتیه خلعت خلافت اسلامیه بی اكنسا
ایدوب سلطان سلیمان قانونی عهدنده ملل خرسنیانك
اولوقت سپری اولان بلغراد و ردوس قلعه لری و بودین
و بغداد حصن منیلری و اسـ قلاون و خروات
و بحار و اردل و باتات و عراق دیارلری و افریقانك
شمالی بلادی واقـ دکن اطه لری و اوغلیله حفیدینك
وقتده بصره و لحسا و یمن و قبرس و کرجهستان
و داغستان و شروان و اکثر آذربایجان و لورستان
الکاری قبضه انقیاده ربط اولندی

اول زمان صره سیله یکیدن ایالتلر تنظیم اولنوب
مجارستان زیر بودین بشنجی و سمندره سنجافنه باتات
اراضیسنك علاوه سیله طمشوار انتچی و خرواتلغك
اخاقیله بوسنه دخی بدنجی ایالت و بعد بعد دیار بکر
و ارضروم و شام و طرابلس و حلب و ذوالقدریه
ورقه و مصر و بغداد و موصل و طرابلس غرب و تونس
و جزایر غرب و دها صوکره یمن و حبش و قبرس
و بصره و لحسا و شهرزور کی نیجه ایالتلر
تشکیل اولنوب اول زمان كافة ممالك عثمانیه
مکه مکرمه شرافتی و جزیره قریم و قزاق و چرکس
و قبارطای و بوجاق و نغای مملکتلرندن عبارت
اولان تاتار خانلغی و اردل و راهوزه ایله آسپاده

کرجستان و عمان و افریقا ده فاس حکومتی
 استثنا قلندیغی حالدی اوتوز ایکی ایالتی منقسم اولدی
 حاوی اولدقلری اسکی حکومت و ولایتلر و تابعلری
 اولان سنجاقلر جدول آتیده مواقع ترتیبیه کورلور
 ایالات اسکی حکومتلر الویس

روم ایلی باارمالکدن کفه ازا ق قیلبرون افکرمان کلی

بلعارساندن سلسله نیکولی و دین صوفیه

رومانیادن قرق کلیسا ویزه چرمن

ماکدرنیادن مناستر یورکان باکسریه کوسندیل

اسکوب تر حاله سلانیک

سردن سمندره لاجه حصار و لجزین پرشته

ارناودندن پرزرین دوقه کین اشقودره

اوخری ایلبسان اولونیه دلونیه

یابیه

برکوی ابراهیل

اسماعیل

{ افلاق
 بغداد

طمشوار طمشوار اطه کیر پچکرک پانچوه

چنات لیبوه صولق

اردلن بانوه کیوله واراد موداوه

بودین مهارساندن بودین نام دیگر پچقه سکدین
 خطوان نوغراد استغون بانق
 وسپرم استونی بلغراد پچوی
 سفارون مهاج سبلقوس فیلک
 سکنوار سیونطوریا قوبان
 اسلاونا وارادین اسک پوزاغه

بوسنه بوسنه قرالغی ازورنیق بنالوقه سرای
 خروالاندن کلبس کرقه نام دیگر لقه زاخسته
 نام دیگر جرنیک
 هر سک مر سک حکومتی هر سک قره طاغ

جزایر بحر رومانان کلپولی لنی مع قواله ایونوروس
 سفید رندین مالکندن موره اغرییوس ایاماوره بنفشه
 قارلی ایلی اینه بختی مسستره ناقشه مع
 توابع اندره سافز مدلولو مع توابع
 ردوس قوالیرلی ردوس مع دکر منلک استانکوی
 حکومتی مع توابع صیغاجق مع صفله
 قیاصره دولندن پیغا قوجه ایلی

اناطولی سنوب حکومتی قسطهونی ولی کنقری انقره

سلهوقیه و قیاصره مالکندن سلطان اوکی خداوند کار
 کرمان حکومتی قره حصار صاحب کوتاهییه
 سائر ترکمان بکلکری صاروخان قره سی ابدین حید
 منتشا تنکه

قرمان قرمان اوغلی بکشهری افشهر قوئیه نیکه
 حکومتی افسرای قیرشهر
 فیرس وند یکدن لغکشه ماغوسه بافی لیمسون
 خرصوفی کرپنه
 مرعش قرماندن علائیه سلفککه یا ایچ ایل

رمضان اوغلندن طرسوس سیمس
 ذوالقدریه ملکندن مرعش قارص ذوالقدریه
 قیصریه عینتاب ملاطیه

روم برهان الدین حکومتی اما سیه چوروم جانبیک سیواس
 ای قوبونلودن قره حصار شرقی عر بکیر دیوریکی
 ذوالقدریه دن بوز اوق

ارضروم قومینوس حکومتی طربزون کونیه مع باطوم
 ای قوبونلومالکندن ارضروم کیغی پاسین اسپر خنس
 بجزکرد ملازکرد تکمان قوز یجان

کرچستاندن طورطوم اجاره اخسقه
 چلدز کرچستاندن چلدز اوانه شوشاد مرخوی

اردهان اردنوج اولنی بوستان

جرجر جبه جرك كوله طاوسكر

معينكرك خرتوس كونانس پوسه

تفليس كرجسان قاخنی تفليس قارتانی كنجه

غوری دوش تلاو صغناق

قزاق شمشاد صومخيط چاربدكان

در بند داغستان قزل فوق موزدق

اوست چچن تمرخان شوره شروان

تارخو اوار غازی فوق قبه

اق قوشه كويچي دربند اخنی

مسكينجه باكو شماخی شکی

قره باغ طالس

روان ارمنسان روان قرص زاروشاد بكوان

شوره كيل مامروان نخجوان

زكم بذك قاغزمان

تبريز آذربايجان سلس بايزيد ماكو

سكمان اباد اوه جق

وان ارمنسان مرند بردع وان پارکری ارجيش

ماد لجواز بدليس و ملحقانی

موش بنی قطور حکاری کيسان

خيران شيروان اسپارد خوشاب

مكس اغاكس كاركار ذريقي
شهرزور جبال كردستان شهرزور كركوك ارييل الان

كوي سنجاق قره جولان شهر بازار
سروچك دولجوران و سائر
بغداد بدره زنك اباد عنه كربلا
بغداد سواد عراق

نجف حله عربان سيجوان حرير
ارجه قزل رباط التون كبرى واسط
جوازر درنه درنك قلعه زنجيرى
قصر شيرين روماحيه سماوات
كرد قزاقيه

حفاار كويت ورماله زفير
قطيف سويق
بصره عراق
الحسا

عماديه زاخو زيارى داوديه
قره طاغ اسكى موصل تكريت
موصل جزيره
باجوانلو

امد خربوت سيورك ارغنى
اقچه قلعه خزرو چشكر
حصن كيف سمرقند مفرقين
ماردن سنجار نصيبين ملاز كرد
ترجيل جزيره عمريه اتق چپاخور
جرميك صغمان پرتك قواب
دياربكر كردستان

مهرانی اکیل پالو کیخ خزو ابکور

کورکیل افاکس مسان کوردیلان

رقه جزیره رقه اورفه بیره چک دیررجه

خابور جاسه بنی ریهه سروج

حلب برالشامدن حلب معرة النعمان منبج اعزاز

کلیس اوزار نام دیکر عزیر بالیس

حصن الاکراد

طرابلس برالشامدن طرابلس حصن جا جبلیه سلیمه

شام بیروت صیدا

شام برالشامدن دمشق بلقاع عجلون لجون مع جبل

کک مع شوبک ندمر صفد عکا

نابلس قدس غزه مع عسقلان

حبش حجاز بلد الحرام جدہ حرم نبوی نجد

نوبه سواکن جزیره مصوع دنقله

یمن مطهریه مالکی صنعاء تعز صهیله کوکبان

طویله مارب ظفار شهر زبید

عدن مخا عریش

افریقا قطعه سنده اولان ممالک عثمانیه دخی مصر

و طرابلس غرب وتونس و جزایر غرب لمقاتلریله

رابر درت ایالت اونوز سنجاق انخاز اوتله رقی مجموعی

اوچبوز الی سنجاق اولشدر دوات عثمانیه نک

قوت و اجلائی عهد سلیمان خانبده کالنی بولد قده امور
 شرعیه و مالیه و عسکریه قانونلری اکمال و تدوین
 اوانوب اول پادشاه معالی اکتشاء وضع قانون ایله
 جهانده نامنی ابقا و شاننی اعلا ایلدی دیوان دولت
 بدی وزیر و ایکی قاضی عسکر و بر مفتی الانام و روم ایلی
 و بحار و اناطولی و افریقا ایله شام مصالح مالیه سیجیون
 درت دفتر دار و بر نشانجی و بر رئیس الکتابدن
 عبارت اولوب هر ایالتک والیسی اولان برر میر میراندن
 بشقه عساکر منظمه ایله بحریه سر کرده لکنه ایکی
 میر میرانلق ده احدات قلندی

یکچیری و عزبان و جبه جی و طوپچی و طوب عرب جی
 و مهتر خانه اوجا قزلبه سپاهی و سلحدار و علوجیان یمین
 و یسار و غربای یمین و یسار بلوکاری کیت کیت یتش
 یک یایا و یکرمی یک اتلویه واروب باشی بوزو قلردن
 بشقه تیمارلو و سرحد قوی و مسلمان و وینقلر
 و جانبازان کبی ایالات عسکری اور و پاده قرق یک
 و آسپاده طقسان یک و افریقاده یکرمی یک
 نفره واردی بصره کورفری و بحر قلزم و مغرب ساحلی
 کیلری صابلیه رقی دوتنای همایون باشترده و قادرغه
 و ماونه اسمبله درت بوزدن زیاده طائفه سی اولان ایکوز
 فرق قلیوندن و قلیته و فرقه نامبله اللی قدر چکدره

واللی پاره بر یقندن مرتب اوله رق جمع اوچوز قرق
 پاره سفینه دن عبارت و واردات خزینه طغوز ملیون
 و حاصلات مالکانه بش ملیون التون اولوب شمعدیکی
 حسابله تخمینا بر ملیون درت یوزبیک کبسه یی متجاوز
 و اول وقتده بتون اوروپا نك حاصلته مقابل ایدی
 بوندن بشقه مال عشرکه سه پاه حتی حد اولنش
 ایدی بو کونکی حسابله اول اوجوزلقده دورتیوز
 اتمش ییک کبسه یه بالغ اولوردی

دولت عثمانیه نك شان و عظمتك آرمسی اقسام معارف
 و فنونك بر قاندها میدانه اورمسته و خلقك شوق
 و رغبتله بادی اوله رق سلطان سلیمانك سایه احسانده
 بتشریب چیقان کلین ادبا خاقلرینك دخی ایام سلطنته
 فرو شوکت و یرمشدن از جمله علمای متبحریندن زنبلاو
 علی افندی شهرتیه معروف اولان مولانا جالی و کمال
 پاشا زاده و ابوالسعود افندی علم فتوایی معمر
 و احباب ایدوب بونلره کلنجه قدر مفتیلاک مناصب
 رسمیده دن اولیوب صدر طریق علیه ده قاضیه سکرلر
 بولمیش یکن محضا فضائل ذاتیه لرینه حرمة مسند
 والای مشیخت اسلامیه سکره دن تأسیس قیلندی
 ابراهیم چلبی و طاشکیر باو زاده و برکوی مرحوم
 علوم شرعیه تدقیقانه حصر افکار اقتدار

ایدوب اثر معتبرلی طامه به دستور العمل اولدی
 ارباب امور ملک به دن صدر اعظم صو قوللو محمد
 پاشا و نشانچی جلال زاده و رمضان زاده و منشآت
 همایون مرتبی رئیس فریدون بك اقرانلرینك باعث
 اقتخاری اولوب مورخیندن فردی و فوری و سلائیکی
 و ادیس زاده ابو الفضل و سنان چارش فتوحات
 عظیمة آل عثمانك تحریر به فیض و اعتبار بولدیلر بویله
 آسایش و سعادت کونلرند، خلقك شوق و اشتها سی
 ایله شهرت بولان شعرا حساب به کلیوب اسامی و آثاری
 مضبوط اولان اوچوز شاعر ماهر دن باقی و خیالی
 و فضولی و سروری و لامعی و فغانی و شاه و کدا
 منظومه سنك مؤانی یحیی و تذکره شعرا مصنفلی
 لطیف و عطایی و تکهله الشقایق صاحبی نوعی زاده
 و غزالی دلی برادر و خصوصاً قزلو زاده خاندانی
 آفاق و اعصاره اون صالدیلر

فنون بحر یه ده دخی عثمانلو ایلر و ایوب دونمائی همایون
 امراسندن کاتب رومی لقیله مشهر اولان شاعر
 مقبول سبندی رئیس هند و افغان و ماوراء ساحلرینی
 طولاشوب کزوب مرآت کائنات و محیط و مرآت
 ممالک اسمنده فنون ریاضیه و رحله و سیاحت
 اوزرینه تصنیف ایلدیکی کتابلری و پیری ربک

سیرسفاین و جغرافیاء لندن تألیف بیعدیل بحریه سی و بر
 طرفدنده کمال رئیس و طور خود پاشا و خیرالدین پاشا
 و مراد رئیس و سلیمان رئیس و صالح پاشا و پیاله
 پاشا و قلیچ علی پاشا نام دلاور لک آثار جهد
 و شجاعتی که بچاک قدرینی عالمه بیلدردی صنایع
 و معرفت دخی سائر شیلره نسبتله ایلرولوب طو بچلیق
 و مهندس لک فنلری و آلات رصد و هیئت اعمالی
 و صوبولرینک و نیجه طاعلق برلده قالد رملرک تصصیم
 و کشف و اجرایی مهندس لک اظهار هنرینه بادی
 اولدی و معرفت صاحب لریک شهرتی جهانیه شایع
 اولوب مثلاً فاتح هند یار شاهک اردولنده مهندس
 و طوبجی استاد لری بتون عثمانلودن جلب اولور و ملتک
 شایعه قدرتی چینه قدریا لوردی ابوالغازی بهادر
 خان تاریخنده و یارک و قایمنده مشر و حدر هر فتح
 اولنان بلاد و امصارده بنا قلنان بحساب جامع و مدرسه
 و مکتب و عمارت و بیمارخانه و تابخانه و کوپری و چشمه
 و حمام و صوکرلری و بندلر عقل بشره حیرت و یروب
 شرف انسانیتی و منافع تمدنی اوروپا ظلماتی ایچنده ظاهر
 و زاهر ایلدی فن معماری استاد لردن مشهور موسی
 اوسته و سنان خلیفه ازبیکده و روسه ده و استانبولده
 وادرنده چینیلو و سلیمانیه و سلیمیه کی بنظیر سلاطین

جوامعی و چکمه کوپر پلرینی انشا ایتدیلر انلرک
 شا کردلری هندستانه جلب اولنوب دهلی و دولت آباد
 و اکره کبی بلاد عظیمه ده یاپدقلری اوسته لقلو بنار
 الان عالمه حیرت ویرمکه در

فصل رابع

دولت عثمانیه تک اون برنجی عصرده ظهوره کلان
وقایعی بیاننده در

(مطالبات)

(مطالبات)	سن	ولادت	وفات	سلطنت	ابن	سلطان
۳۸	۹	۱۰۱۲	۱۰۰۳	۹۷۲	مراد	محمد ثالث ۱۳
۲۸	۱۴	۱۰۲۶	۱۰۱۲	۹۹۸	محمد	احمد خان ۱۴
۰۰	۰۰	۱۰۲۷	۱۰۲۶	۱۰۰۰	محمد	مصلطی اول ۱۵
۱۸	۴	۱۰۳۱	۱۰۲۷	۱۰۱۳	احمد	عثمان خان ثانی ۱۶
۰۰	۰۰	۱۰۳۲	۱۰۳۱	دفعه	مصلطی خان	مصلطی خان ۱۷
۲۹	۱۷	۱۰۴۹	۱۰۳۲	۱۰۲۰	احمد	مراد خان رابع ۱۷
۳۴	۹	۱۰۵۸	۱۰۴۹	۱۰۲۴	احمد	ابراهیم خان ۱۸
۰	۴۱	۱۰۹۹	۱۰۵۸	۱۰۵۱	ابراهیم	عجمد خان رابع ۱۹
۵۰	۳	۱۱۰۲	۱۰۹۹	۱۰۵۲	ابراهیم	سلیمان خان ۲۰

اون دردنجی پادشاه اولوب ۱۴ باشنده
جلوس و ۱۴ سنه سلطنت ایتشد
اوچ ای درت کونده خلع اولمشد
خلع و اوچنجی کونی شهید اولمشد
تکرار خلع اولتوب اون اتی سنه صکره
فرق سکر باشنده وفات ایتشد

خلع و اون کون صکره اعدام قلمشد
خلع و سنه صکره ۳۰ هاشنده وفات ایتشد
(فصل رابع ۹۹ ییلاق و قهه بی ساویدر)

اولن یدمچی قسیم (مهد سلطان محمد خان ثالث)

سلطان محمد مغنیساندن ورودی کجه سی اختلال
وسوسه منه بناء خیلی نفوس تاف و وکلایی تبدیل
ایدوب شهرزاده لک بوندن صکره والیلکه طشره
کوندلمسی عادتنی قالدردی

افلاقده عصیان بیتیموب میخال وبوده قریم خانی
طهشواردن عودتنده شبخون ایدرک لشکر باتارک
ماملکی نصیب اشقیا اولمش و افلاقلو طونه وقره
دکز بالیرینی وروسجق قلعه سنی آتسه یاقوب ویران
واها لیسنی تارمار ایتش اولغله بغی و عصیانلرینه جزا
ضممنده اردو اول سمتہ شتاب ایلوب سنان پاشا مؤخر
صدارتہ کلان فرهاد پاشاک مکر و حیلہ ایلہ منصبی
بنہ ضبط و روسجقده کوپری بناسیلہ طونه بی
کچدکده ترغویج و بکرش قلعه لرینی تسخیر ایتدی
(۱۰۰۴) انجق میخال وبوده اتی بر بتاقلغہ
چکوب بوزدی و قلاع مذکورہ بی بنہ استرداد
ایتمکله سنان پاشا عجلہ کوپری کچدینه دونه لک اندہ
دشمن صدماتبلہ پریشان اولدی و بتون آلات
و اثقال ایلہ برکوک قلعہ سی پنجه حصنه دوشدی

اول پروزر بك حرصندن و سوء تدبیرندن عامه اشتكا
ایتمی عزلی موجب اولمش ایسه ده بودین و بوسنه
ایالاتنه بعض پلانقلر ضایع اولوب عسکر دشمنه
هر قصاد فتنه مغلوب اولسی افکار ناسی ده از یاده
خلجانه و یروب سنان پاشا بشنجی دفعه
اوله رقینه صدارته کلدی و خنکار خواجه سی
سعدالدین افندیك ابرام و نیازی اعانه سیله سلطان
محمدی قاندروب اردو ایله کوزمك اوزره ایکن
وفات ایتدی کر جستان و بمن برکتی اوله رق اوج
ملیون التون قدر مالی چیقدی

اردوی همایون اگری قلعه جسینی فتح (۱۰۰۵)
و ایکی منزل ایلروده دشمن طابورلرینه تصادف
ایتدی اوچیز بیک قدر جاننه صوصامش جنك
آورانده کوكس کوكسه چارپوب نهره لری کوكلره
چبقه رق اوج کون قتال دن صكره حکم قضا عثمانلویه
مغار کورنمش و خیمه گاه و خزینه یغما اولغه
باشلمش ایکن جغاله زاده سنان پاشاك برپو صودن
صولتیه برسماعته ینه دشمنه هزیمت کورندی
والی بیک قدری طعمه شمشیر اولدی بونصرت
و کاردانی اوزرینه پاشای مشارالیه مقام صدارت
ویرلدکه برآی ظرفنده فراریلردن اون بیک مقداری

نیجار رفع و تاتار خانی عزل اینست به بولسزافه الشان
خلفه اغر کلدی اورته لغی ولوله الوب کندبسی
دخی شام والبلکی نامبله دفع اولندی

اردوی همایون کمال احتشام و رونق ابله استانبوله
کبروب ایران و بخارا و فاس و وندیک ابلجیلری
تبریکر و مشاهیر شعرا نیچه قصاید و مدایح تقدیم
ایتدیلر (۱۰۰۶) شریف مکدک سعیهله کعبه
اورتولری دخی در سعادت و رود ابدوب خلک شوق
حددن آشدی فقط خواجه افندی و جفاله زاده الیه
بکی وزرک و غازی کرایک و قرنای شهنشاهییک
طرفدارلری مخصوصه بی ارتدرمغه اناطولیده
سپاهی فراریلری میدان بوله رق باشند چیتوب
و قریم مملکتی قانه بویانوب الماتیا اردولری تاتا
و پاپا و یانق حصارلرینی تخریبله سنورلری اخافه
اینگده ایکن (۱۰۰۷) افلاق عصاتی دخی خدعه
ایله نیکبولی قلعه سنه کبروب بیقدی

هله دیاربکر والیسی مرادپاشا دشمن طابورلرینی
قبروب ۱۰۰۸ یرته سی سنه قانیچه قلعه سنی و سنجاقنی
دخی تسخیر (۱۰۰۹) و یازیجی اوغلی نامنده
برجلالی مذکور سپاهی فراریلرینه وحید و دره اولک
ایاق اولوب فرمان و مرعش ستملرینی شریله کاملاضبط

ایدرك برقاچ ايلتك عسکرىنى پى در پى محو و بوزاق
 و قيصريه و کوتاهيه و سيواس سنجاقلىرىنى زير و زبر
 ايتمىله (۱۰۱۰) اکا بر اياق اول يتشمك ايچون
 همان اردل و بجار ايلاتنى تسکينه استىجال ايلدى
 جغاله زاده قبودانلغه تعيين اولتوب استانکوى
 و موره صولزندن مالطه و جنويز قورصانلىرىنى
 قوزارکن سبب اولدىغى فساد يانغىن آتشى کپى
 هر طرفى صاروب (۱۰۱۱) صدر اعظم حسين
 پاشا تک هر خدمتى و منصبى اچمه و رشوت ايله توجه
 ايتسندن دلکبر اولان عساكر اوچاقلىرى استانبولده
 زوربالق بلبه سيله برى برل ينه کبر ديلر و خلقت
 از غلغى کيتد کچه ارتوب حتى سراى همايوند،
 بيله فته اماراتى طويلىدى (۱۰۱۲)

شاه عباس بونى فرصت صايوب اوز بک حدودىنى
 همان بر بولته قويهرق جلالى فراريلرىنى و المانبايى
 اتفاقنه دعوت و بر بهانه ايله تبريزه اتلوب ائدن روانه
 مسارعت اينديکىندن اول سمتنه عجله اردو يوللانقدمه
 سلطان محمد دخی برقاچ کون مزاجىمزلقه ارتمال
 ايلدى بواشاده جلاليلرك بعض باشلىرى عفو و مکافاة
 و عديله اتقياده جلب اولمش ايسه ده ينه آتش فساد
 اناطولیده کوندن کونه مشتد اولدى

اون پکرنجی قیسم (عمد سلطان احمد خان اول)

سلطان احمد خان جلوسی عقیند، دائره همایونی تجدید
 و اولدن سراییده بولتان مفسدلی تماماسکی سرایه
 تبعید ایدوب تقلید سیف الایندن صکره رسم ختان
 سنتی دخی اجرا ایندردی صدر اعظمی مجارستانه
 جغاله زاده بی شرقه سردار نصب ایلوب (۱۰۱۳)
 ایران لشکری قارص و اخسقه حوالیسنی تخریب
 و یغما و روانه شروانی استیلایتش ایسه ده وان
 و ما کو قلعه لری محاصره لردن مأیوسا دوندی
 اور و یادواتلریله معاهده لرتجدید اولتوب مصرده
 عسکر اوچاقلرینک زور بالخی و برده وزرا و علما اراسته
 کیرن نفساتیت نأره سی نیچه آدمک قانیله اطفا
 اولندقد، (۱۰۱۴) مجارستان مصالحتک صورت
 بولسنه باقوب حدود پلنقه لری المانیادن استرداد
 و مجار بکلرندن بوجقلای نام سر کرده اردل و یوده سی
 وانکروس قرالی نصب اولندی بو هنکآمده طرفیندن
 بر قاج کره مصالحه لقردیسی چیقمش ایسه ده
 مأمورو مرخصلر مکالمده اوزلشه میهرق وقت
 کچمکده ایکن اناتولی پاشاری جلالی بلیه سیله

مشغول اولوب حدوده يك باقلا مدیغندن ظفر
و غلبه كوندن كونه ايرانلو جانبنده يوز كوستردی
قالديكه حلب و شام والیرلی و درز یلرك بکی دخی
عصیان حاضرانوب جلالیر اتا طول والیسی نصوح
پاشایی بولیوادنده بتون بتون مضحجل ایتدکلرنده
سلطان احمد بالذات بروسیه کیدوب وزرائک اغواسیله
صدر اعظمی مجارستانده اون ایکی سنه در ظهوره
کلان سعی و همتك استحصال منافی ضمیمه معاهده
قرارلشدرمسنه میدان و یرمکسزین سپاهی عصاتنه
جبرا مأمور ایلیسی باعث ملالت و هلاکی اولدی
پادشاهك استانبوله عودتنده اوچاق مسکرلی
زوربا قالقوب آلاي کوشکی التنه بر یکمکله
سلطان احمد آل اثوابلر کیوب عساکر رؤسا
و ضابطاننه غایت شدت و غضب ایله کورنه رك
اصل قباحت صاحبزینی بولدروب اعدام ایتدرمسیله
اورتهلق بر از سکونت بولدی (۱۰۱۵)

مجارستان سرداری مراد پاشا بذل سعی بلیغ ایله هله
المانبالویه برایش کوردرمیوب نهایت نیجه مخابره و
مکتبه دن مسکرمه ویرکو طابندن واز کلنسی و طرفیندن
کمال مساوات و موالات اوزره معامله اولنسی کبی
بعضی مقاولاته سینواطور و قصبه سننه

بکرمی سنه مدت ایچون متار که نامه امنه ایلادی مشغله تک
 قالمسی عقینده مشار الیه صدارت توجیه
 اولتوب جلالیسلر همان بتون اناطولی بی ضبط
 ایدرک قلندر اوغلی و قره سعید و قتلو و موصللو
 چاوش قرمان و سیواس و حلب و اورفه طرفلرینی
 و جانبولاد کردستانی و فخرالدین معن اوغلی جبل لبانی
 بنه مش اولملریله قوت و اقدامی بستیون بومسئله یه
 ویره رک درحال اتقره و قونیه یه صولت ایدوب
 (۱۰۱۶) اوتوز بیکدن زیاده جلالی بی اکثر بستی
 قویلره کومدره کله تدبیر ایلدی اندن کلیس و شام
 طرفلرینه اینوب جانبولادی و فخرالدینی دخی
 بریه یه قاچردی برالشام رفاه بولغله دونشده ادنه
 و سلفکه خائنرینی بوجاق بوجاق قوغوب بروسه
 و کوتاهیه اطرافنی اوران قلندر اوغلی و قره
 سعیدی کوکسون ییلاغنده واصل جزا ایلدی
 (۱۰۱۷) آدملری دخی حسن تدبیر الیه بغدادی
 تمیز لوب کندیبی طعسان یاشنده بر مریض آدم
 ایکنی کیجه کوندز حیوان اوستنده عصائی بایبورده
 وارنجه سوروب انده بر قاندها قیروب بو صورتله
 یوز بیکدن زیاده مشرکین یاقهر و هلاک باخود
 ایران طور اغانه کچمکه مجبور اولدیلر

پاشای صـاجب تدبیر الای و شتـاک الـه استانبولـه
عودتندہ اوروپا نـک ہر طرفـنـدن و کرجـستان
و ماوراءالنہر مملکتلرندن کلان ایلچیلری حسن
قبول برلہ دولنک اوروپاچہ مصالحنی تأمین ایدوپ
بعض یرلرہ و یرکولری تخفیف و تعدیاتی منع ایدہ رک
راحت ممالکی استکمال ایلدیکنده اسـکـداردہ اردو
قوروب (۱۰۱۸) اشقیابقیہ سنی بترمکہ شروع
ابتدی رقیبیرینک فسادیلہ بر ایاق اول ایران حدودینہ
قالقمنسنہ مکرر فرمان صدور ایتش ایسـدہ طیانوب
مواظبت ایتسـیلہ ایچ ایل متصرفی موصلاو چاوش
و صاروخان متصرفی یوسف پاشای و دھاساٹر
فتہ اربانی برر پر رکوب نظام و اساس مملکتی
طوردیغی بردن تجدید و احیا ایلدی (۱۰۱۹)
مالطہ و طوسفانہ قورصانلری قبرس و استانکوی
وارناودلق یالیرینی اینجیتـمکـلہ اطرافہ دونخا کوندروب
دشمنک چوق سفنی یانوب طوتلہ رق بو جہـتـلہ
دخی امنیت کلدکدہ مراد پاشا سرعـتـلہ واروب
تبریزی الدی (۱۰۲۰)

دیاربکر والیسی نصوح پاشا استانبولہ ال بولوب
قرق بیک التون تقدیم و اردوینی بدتندن بسلـمـکـہ
تعهد ایدہ رک صدارتی اولامقدہ کزدیمی طویلـتـلہ

صدر صلاحیتدار مرقومی احضار و مهمته اشری
 تحسینله وعدلرینک اجراسنه اجبار ایدوب عسکردن
 مضایقه بی قالدینجه شاه عباس عراقه صاوشوب
 بودفمه طرفین الله بولسان بلاد حالیه قالمق
 ومقابلنده ایراندن تضمینات ویرلمک تکلیفیه بر قاج
 کره سفرا کلسیه مراد پاشا انلری درسمادته
 حواله ایدوب کنیدیسی بیکیدن جنکه باشلامق اوزره
 ایکن فجأة مرحوم و نهشی تعظیم الیه استانبورله
 نقل قیلتدی بعده نصوح پاشانک سردارلفنده
 حرکات حریبه بر زمان دها سورمش ایسهده شاه
 عباس سنوی ایکیوزیولک اییک تقدیمی قولیله مصالحه
 و معاهده به قرار ویرلدی (۱۰۲۱) اول سنه
 هولانده یعنی فلانک حکومتیه دخی بیکیدن مقاوله تجارت
 امضا قیلندی

اوستریا و له حکومتلرینک مفسدتیله اردل و بغداد
 ایالتنده اختلال پیدا اولمش ایسهده انلر شدیداً تهدید
 و اموز مملکتیننه مداخله دن منع و یکیدن و بودله نصب
 اولنوب (۱۰۲۲) ایتالیا دوشناری موره واستانکوی
 و منشایایچ ایل یقارنده اصلاً راحت برافندقلرندن
 جزاسنده مالطه اطهسی تخریب اولندی و قره دکن
 ساحلی و سینوبی یغما ایدن قزاق قایقلریده تن

صوبی اغزند، امحا قیلندی اشبو وقوعاند، فناغک
بصیرتله اوکی التمیمی وحسن تدبیر، موفق اولامسی
نصوح پاشانک قتله بادی اولوب او انصاف
وقانون بیلور آدم اولماغله از وقتده جمع اینش
اولدینی خزان مصادره اولندی (۱۰۲۳)

ایرانه کوندراش اولان اینجولو چاوش مقاوله اولتان
ویرکودن برشی کترمامکله اردو شرقه طوغری
سوق اولتوب (۱۰۲۴) باشده بولنازلرک اتفاقمزافیه
اغرجه حرکت اولتهرق هله ابرته سی سنه نخبجوان
الندی وان والیبسی دخی شاهک اردولرینی درت
کره بریشان ایدوب نهاوند قلعه سی شدتله تضییق
اولندی بو اراق قبودان خلیل پاشا صدارته کچوب
(۱۰۲۵) درحال بغداده اردو تسبیله طغیلری
وحدود اوززند، اولان قزاقلری تعقیب ایتدروب
طوره صوبینه واردقده له عسکری صلحه طالب
واول حوالینک شورشی مندفع اولدی (۱۰۲۶)

فرنگ قتولکی رهبانندن ززویت طریق پاپاسلری
نفوذ املیه اوروپاده مصالح ذوله مداخله
ایتدکلرندن هریردن دفع وطرده اولتهرق برطقی
غلطه ده صیفنوب برلشمش اینه ده روم رعایاسنی
افساده چالشمیری بطریقارک شکایتی مؤدی اولوب

الملك تبعدينه قرار ویرلکله مرانسه ایلمچیلرله براز
 بوزشقلق تگون ایندی تجدید معاهدهیه کلان المانیا
 ایلمچیسى طبل و سرنا چالدره رق و بایراق اچهرق
 استانبوله پک طنطنه و دبده ایله کیرمکین عامه نك
 کوجنه کلوب خیلی قیل و قال پیدا اولدی شرق
 اردوسیده آذربایجانى تخطی ایله اردبيله واردقده
 شاه عباس بنه صلح التماسنه یکیدن آدملا اوچردی
 وهم شرق طرفده توسیع ممالک هم غرب جهته
 کسب نفوذ ایچون یکی خدعه لر قوردی

سنه اواخرده جامع کبر احديه نك اتمامیچون الایلر
 و ضیافتلر وقوعندنصکره جه سلطان احمد جای
 محرقه ایله برقاچ کونده مرحوم اولدی سلطنت
 عثمانیه ده ابتدای دفعه اوله رق تخت دولته پادشاه
 مرحومک وصیت و تدبیری اوزره برادری سلطان
 مصطفی چیقوب روضه الابرار تاریمخنک نقلی وجهله
 سلطان مصطفی امتداد ایام حبس و خلوت
 هر یوزدن مرهض و علیل و ازوا و عزله مألوف
 ادوب کندیسنت مهم مشاغل سلطنته قطعاً
 تمحلی و اقتداری اولمغله دارالسعاده اغاسی بتون
 خزینهمی اولشدره کله هر طرفده قفادار بولوب
 علما و عساکرک اتفاقیله جلوسدن اوچ آی کچر کچمز

خاھت سلطنت سلطان احمدك بيوك شهزادهسى
سلطان عثمانه كيدرلدى (۱۰۲۷)
سلطان مصطفى خاھمندن صكره سرايه فيادلوب
جلب قلوب عامه ايچون خلقه چوق احسانلر
صاچلدى وسراى طرفته هوادار قزانلق ايچون
خذلاه چوقجه بوز و برلدى

اون طبقه زنجی قسیم

(محمد سلطان عثمان خان ثانی)

اختلال داخلی دول اجنبیه ایلہ صلح لزومی کوستروب
 هر طرفه ایلچیلر ارسالیه ناکید مرالات اولندی
 و بویه یا یعنی چه ایالتی الماتیایمپراطورینه عصیان
 و دولت عثمانیه تبعیتی عرض و تکلیف ایتمش
 ايسه ده بو کره حقلرند فقط توسط طریقله بر مضاهرته
 قرار ویرلدی

آذربایجان کوندیلان اردو شاه عباسی اردبیلده
 صیقه دروب مصالحه طلبند دوشردکده همان عقد
 معاهده صورتبه بافلدی انجینی افلاق و بغداد
 و یوده لرینک ظلم و تعدی ایلہ منها عزایله طرفدارلرینک
 مملکتینده ایاقلملری له بکترینک دخی مداخله سستی
 دعوت ایندکده (۱۰۲۸) بو وجهله نقض عهد
 ایتلرینه جزا اوله رق طورله صوبه بر جسم اردو
 و قریعدن تاتار لشکری سوق اولتوب یاش شهری
 اوکنده عظیم محاربه ایلہ لهلول بر قاج کون تعقیب
 اوله رق همان بستیون قلیچدن کچرلدی آق دکر
 طرفند دخی پیدا اولان قورسانلری دوتنا غرق
 و امحا ایلدی

پکن سندرک قارشقلخی خزینته ك صیقندیسنه بادی
 اولوب له سفری دخی تصیم اولمقدہ ایدو کندن
 صدر اعظم کوزلجه احمد پاشا ساطان عثمانی وکلا
 و اغنیاءك مالنی مصادره و سفرای اجنبیه بی اخافه
 و تهدید ایله هدیہ تقدیمه اجبار ایتمکه تشویق ایلوب
 (۱۰۲۹) بوفیش صوغرق پک شدید اوله رق خلیج
 قسطنطنیه طوکوب اسکداره یول اولسبله فحط
 ظهور ایتد کندن خلق اراسنده فساد اویانمغه باشلدی
 لهلول بغدادده تحریک نفاقدن کبرو قالمغله انکارت
 دوائتک صلحه توسطی دیکلته رک سلطان عثمان
 اردوی سفره چیقروب ایساقیدن کوپری الیه رق
 طونه نه ری پکلدی قره دکره این قزاق قابعلری
 طوتلوب تاتار و بغداد لشکری له ممالکنی فارت
 صالدرلدی اردو بغدادی کچوب امستان حدودینه
 یاقلشد قدہ سفر و موسم نمیدن و زحمتی مقبلنده
 بر عنایت کورمامسندن شکایتیه عسکراغر طورانه رق
 هله عطیه کایه فداسبله خوتین قلعه سی پیشگاهنه
 وارلوب دشمن طابورلرینه راست کلندی (۱۰۳۰)
 له سرعسکری خیمه کاهده تحصن ایتمکله اوزرینه
 هر نقدر هجوم اولوب طرفیندن الی بیکی متجاوز
 آدم تلف اولدیسده پاشارک و مأمورلک منافسه سی

ملايسه سيله پك بر فائده كوريله ميوب اعداڭك مصاحه
التماسي قبول اولئد.

سلطان عثمان استانبوله عودتئده بيكچير يلك سفر
اثناسئده ايتدكلى ادبسنزلكنندن طولاي ايلاشك
پيداليدرك چونكه فلك تجارينك اون بش سنه مقدم
امريقان كتوروب خلقى آلسدردقلى توتون اوتى
بر اراق دور سابقه يساغ اولئش اولديغدن لك
و ميخانه لك معنى التزام برله صيق صيق تبديله
چيقوب كيجه راست كلديكى بيكچيرى بهانه ايله
بيتردى و بعض يكي عادتلى مراق ايدوب مثلا
اعظم رجال دولندر بعض ذواتك زورايه قزلىنى
نكاح ايليدرك كيرلو دشمن قزانديغدن بشقه ندما
و مصاحبلك سوزلرئنه اوبوب حج شريفه كيمك
اسلوبيله برالشام و مصر طبراغنه كچهرك اوراده
اهالى عربدن صادق و مطيع عسكرا پيدا و انلرايله
دونوب اوجاق زورباريى اعدام و كليا الغا ايمك
ارزوسئده بولنديغى خلق اراسئده مؤكدا شايع اولدى
(۱۰۳۱) اورتالق حار و قورقو و كين و وقار دردريه
حلجانه اوغرايوب هر كوشئده بر فيصلدى چيقدى
بونى متعاقبا سلطان عثمان اسكدارده منزوى اولان
شيخ محمود هدايتك و دهاسار طبيعت زمانه دن

بخبر غرضكارلرك نصيحتيله سفر جازه قرار و يروب
 حضرت ايوب انصاري تربه شريفه سنده قربانلر
 كسدرهرك اناطولى به كچه جكي ظاهر اوليحق بوره بغته
 پانلر بوب بزيامت ولوله سي قوپدى بكيچرى و سپاهي
 شهرى الت اوست ايدوب وزرائك واصحاب نفوذك
 قوناقلريني باصدفدن صكره آت ميداننده برلشوب
 سراي همايونه بر دفتر دار ارساليه صدر اعظم
 و خنكار خواجه سي وقزلر اغاسي كي بعض سوز
 صاحب لر ينك باشلريني استديلر مساعده اولمديغني
 اكلامغله باب همايوندن و باب سعادتدن تا ايجرو
 صوقيلوب يابغره ايدر كن كي ك ايدكي معلوم
 اوليه رق بر سر س چيقوب سلطان مصطفاي استرز
 ديمسيه در حال كنديسني بيلز بوز بيك آزعين سلطان
 مصطفى ديوجاغر شهرق طاملردن سرعتله آشوب
 مشاراليهي تخت او طه منته سوريديلر

ايش ايشدن كچه كده مستشارلرينك حاقته ايروب
 سلطان عثمان چاره ارامغه و بعض بيوكلرك
 جلبه چالشمش ايسه ده فتنه ك اوچنچي كوني
 سلطان مصطفى والده سنك طرفدار غرضكارلردن
 بر طاقم حيا سزاشقيانك الله يقه و يروب درلواذيت
 و كستانخي ايله شهر ايجنده محقرانه طولاشدرله رق

سوکنده وزیر داود پاشا- امر دودینک غدیرله
 یدی قله یه حبس و هنوز اون سکرز یاشنده ایکن درجه
 شهادتی اعلان اولندی بو ارسلان پادشاهک
 قباحتی بیللمزلك او اوب قائی بتون ملنی طوتدی
 بوقدر فضاحتیه متصدی اولان نامر درک انجامکار
 هیچ بری فلاح بولدی صره سیله جمله سی جزاسنه
 ایردی لکن دولتی اختلال افکاری بسبتون باصدی

یکر منجی قسیم

(محمد سلطان مصطفی خان اول)

عصای خلافت سلطان مصطفایه بر کره دها تسلیم
اولندقدہ علما تیرالدن اکاییعت ایتسیله زوربار پادشاهی
سر ایدن الوب اورته جا.مه کتر، رک خزینہ دولتی
بیلدکری کی اولشوب تام تفرایلدیلر و اصحاب مناصبی
وما مورینی اولدروب خدماتی قاپشدیلر انجق خلغک
ملال و نفرتنی کوروب زوربار دخی نه ایشلدکلرینی
اکلامغه ندامت واسفدن گویا چلدروب قباحی
اوزلندن آتمق یولو ابتدا داود پاشا قاتلنی جزاسنه
واصل و اوچ آید، درت وزیر صدارته چقره رق
وسپاهی ایلہ بیکچری آز وقتده بوزشوب آبرو طرفلر
طوته رق ملته انواع مذلت اراث ایتدیلر
حتی سرایده قبو اغاسی بیکچریله برک اولوب
شهرادکانی تلف ایتک خلیاسنه وارمغه غلامان
خاصه اول لعینی پاره پاره ایلدیلر طشره ده دخی
استانبول اشقیاسنک خباثتلی طویلوب عمرما الم
اوانه رق طرابلس شام والیسی سیف اوغلی وارضروم
والیسی ابازه پاشا شهید سلطان عثمانک ثارینی المق
لقر دیسیله بیکچریلری اهالی یه اولدردوب ایالتلرنده

خاتردن بر جان صاغ قالدی و ابازه پاشا اون بش
 بیک سکبان طوپلیوب استانبوله طوغری یوله چیقدی
 هله سنه آخرنده کرجی محمد پاشا صدارته کلوب
 بو مرتبه صعوبات فترنده غایت ثبات و غیرت
 ابرازیه نظام عامه تک اعاده سنه صرف مکنت ابتدی
 قره دکر ایالتلرینی و آق دکر ی یاقوب قوریدن قزاق
 و قورسان کیلرینه دونغا کوندردی انجق حنایلری
 راحتلرینه مانع اوله رق سپاهیلر باندفعات دیوان
 رینه یغیلوب بز پادشاه قاننی قبول ایتمز قانلی
 کیم ابدیه بولانسون دیو بر قاج کره ده فتنه قوپروب
 خبلی پاشا تلغ ایتدردیلر (۱۰۳۲) بر طرفدن
 دخی رزوئیت پاپاسلری فرانسه سفارتنی روم
 بطراتی کیریلوسک دلیهنه سوق واقچه الیه مرقومی
 عزل ایتدردمکله روم جماعتنی آتسه صلدیلر استانبوله
 یکچیریلر ادبسنر لکده سپاهیلری باصدروب یانغن و یغما
 الیه مشغول ایکن ابازه پاشا سیواس و قیصریه
 وانقره حوالیسینی کندیسنه انقیاد ایتدروب حتی

بروسه شهرینی ببله اوردی

بو دفعه یکچیریلرک ادبسنر لکیله صدر اعظم اولان
 مره حسین پاشا کرک انلره کوکندن و کرک اشقیایی
 طوپرمنه مجبوریتدن سرای همایونده اولان التون

و ذبیقت اشیا بی کاملا اریته کد نصره ارتق هر کسی
صویمغه بولا شوب بر کون قضاندن بر منظمی دو کد کده
علما و ته دینرو مرقومک حرکته تحمل ایده مد کنند
جامع فاتحه عقد انجمن مذاکره و ابتدا الک عزلی
عرضه قرار ایله اهالی بی حسین پاشا اوزرینه غزابه
دعوت ایده رک شهزاده سمته کلچک یکچیریلر ایلر
هجوم ایدوب اوراده موالدن بر قاج کئی تلف اولدی
حاصلی اورته لاق محشر کسلوب اشقیادخی کندولرندن
خوفه دوشه رک علمادن آیرلماغی ادعا و او قلیچینی
صاللادقلری وزیرک تبدیلی کنه یلری استعدا ایتدیله
سنه اواسطنده بغداد رؤ ساسندن بکر صو باشی
مال واقتدارینه استناد انجمنی قوروب والی بی دفع
ایتمش اولغله دیار بکر والیسی حافظ پاشا کردستان
بکر بله برابر الک اوزرینه مأمور اولوب و بغدادی
شدتله صیقه شدروب مرقوم ایراندن استمداد ایتدی
شاه عباس عهد و وفا ییلور بر آدم اولوب هر دم
کندی فائده سنی کوزده رک بر وسیله بولمق اوزره
حدود ره طولاشدیغندن در حال اکا یاردمچی کوندرمکله
حافظ پاشا بغدادی دهها زیاده تضییق ایلدی شام
خانی دخی طغیان ایدوب درزی یکی معن اوغلی
عاصیسنه تسلطله او اطرفله خرابه یوز طوتدی
هر کوشه ده برفته ظهور ایتکده ایکن برو طرفدن

پادشاهك مرافق كوندن كونه ارتوب گاه كچه درى
 سرای همایون دأره لرندہ سلطان عثمانی ارایوب
 فریاد ایدرك گاه بر قاچ کون اغز اچقه سزین طوروب
 طالع لغه واره رقی واعظ لر خلق دعا و نیازه دعوت
 ایلوب کورکلره قان طولدنده بالاده بیان اولدیغی
 اوزره صدر اعظمك تبدلی کونی یکی وزیر کانه کش
 علی پاشا ارکان دولتی جمع ایدوب احوال
 حاضره نك چاره سنی مذاکره و اتفاق آرا ابله
 اوچاق لری جلوس احسانندن واز پکروب ایکنچی
 جلوسنك اون النجی آئنده سلطان مصطفائی
 تکرار انزوایه القا و برادرزاده سنی تخت عثمانی به
 اجلاس ایلدی لر اون الی سنه صکره عزلتد، وفات
 ایلدی بو دورده ویرکولر غایت ارتمش ایکن واردات
 خزینه سنوی یوز بیک کبسه قدر ازالدى و طریق
 علمیه نك نظام قدیمه کلی خال کلدی

ایچون اوزی قلعہ سنی بنا ایدوب اول طائفہ باغپه نك
 مضرتنه سدچکدی قیش موسمی آخرنده صدر اعظم
 اسکداره اردو قوروب (۱۰۳۶) عجله ایله دیاربکره
 واردیفند. اخسنخه به بر قول اردو کوندردی اشبو
 عسکر ارضرومه کیدر ایکن ابازه پاشا مرافقت
 و مصافات کوسترمیش ایسه ده کندوسنه سوء قصد
 اولدیفنی بهانه ایله خیانتلکه قرار و یروب اولقدر آدمی
 تدمیر ایدوب ارضرومه الریغی یکچیری پی برر بر
 بوغاز لاتدی بالکز برکشی قورنلوب وقعه دن خبر کتدی
 صدر اعظم ارضرومه محاصره سنه مسارعت
 ایدوب و ایکی آی قتل ایله قیش شدندن رجعتنه
 مجبور اولوب اول سنه اخسنخه قلعہ سیده شاه عباسک
 ضبطنه دوشهرک بیچاره اهالی بتون بتون دشمن
 قلیچنه اوغرا دی اردوده دخی نافله یکرمی یک نفر
 هر دراو سفالتله قیرلدی کیندی (۱۰۳۷)

اول زمان خسرو پاشا صدارته کچوب زور بادن
 کوزی قورقز بر آدم اولدیفندن یکچیریلری همان
 ارضرومه قوشدروب یولده جزئی قصور ایدنلری
 بلا تاخیر قتل ایله اطاعتی اول سباعه نه لیم و حرکاتی
 استعجال ایدرک بردن بره قلعہ پی با صدقه ابازه
 پاشایی بر قاج کون ایچنده اله کتدی اندن قارص

اطرافده طولاشان عجم خانلری کیدوب طوتوب
 استنبوله دوندکده ابازه پاشانک صوچنی صفوله
 بوسنه حدودینه ارسال ایتدی بو ائنده هندوستان
 شاهلغندن محروم اولان بایسنقر دولته التجا ایتدی
 اردل ویوده سی بتلن غابور دخی در دولتدن طوته
 ولایتلری قرالمغنی التماس ایتمکده ایکن آخرته کوچوب
 خلق فسادندن قورتلدی (۱۰۳۸)

عربستان شورش اشقیادن خالی اولوب شریف
 مکه ایله مصر والیسنک کیزلو حیللری اچیغه
 اورمقده و زیدیه عربلری مخایی صیقیشدروب بئنده
 عثمانلویه خیرقالمقده اوادیغندن اولجواره بیکدن
 والیر و عسکر کوندردکندن صکره خسرو پاشا
 اوستریا سنورینک راحتنی استکماله اقدام ایدوب حتی
 اردلولوک خدعه سیله اوستریا اردولری ارا صره
 سرحدده ایندکندن بو کره بنه الی بیک قدر دشمنک
 حرکتی و قرضنده انلر سرحد قوللرینک مقاومتیله
 کلیا مضمحل اوله رق ائفسال و آلتلری مال غنیمت
 اولدی بو وقته دکن خانلقده طیانوب پادار اولش
 اولان محمد کرای عاصیسنی عزل برله مرقوم قرق
 بیکدن زاده قزاق ایله بنه مقاومتیه چیقدیغنده بو
 دفعه خسرو پاشائی لشکری ایله برابر برباد ایتدردی

حاصلی اوستریا ایله نجید متارک و سیاھی اوجاغنده
منبع فته اولتلری گرفتار سیاست ایدرک اوروپا جانبی
مصالحه سنه صورت ویریجک (۱۰۳۹) ارتق عاجلا
شرقه متوجه اولدی

بعض کم المز کرد بکلرینی تمیز لیه رک و آدم لرندن جاده
استقامتی ترك ایدلره اصلا امان و یرمبوب نظام
وانقیاده مبالغه دقت قیله رق قیشك ضرب و شدتند
بتون ولایت شهر زوری استرداد و یکی ایران شاهی
اولان شاه صفینك قرق پك قدر جنگیسی قلعه
مهربان اوکنده تارومار ایلوب اردلان و همدان
ولایتلرینی و درک زین قلعه سنی تسخیر ابتدی همدان
شهر جسینی اون کون آتیه یاقوب بی حساب مال
غنیمت ایله درتنگ یولندن بغداده عزیمت ایدرکن
کندیسنه کین قوران لورستان خالرینی دوچاره زیمت
ایلدی (۱۰۴۰) اندن بغدادی دفعه محصور قیلوب
امداده کلان ایران اردولرینی بوزمش و قلعه نك
دیوارلرینی بیتمش ابکن هجومده ظفر بوله محبوب
ماردین قشلاغنه دوند کده چونکه بوهنکامده له
جهوریله عقد معاهده و قزاق حشراتك اول
جانبدن منع شفاوتی مقاوله اولتمه له قریم جانبی
راحت بولاش ایدکندن سردار اکرم تاتار عسکرینی

ادخی دیار بکره کتره کینه. ایکنی آستانه یولده حافظ باشا
 اولیوتیه و سراییه اولان یوردیچیلریك فسادیه از
 وقتده عزل اولندی

هسکر اول پرچی قیلان کی وزیرک طوغری و کوزی
 بک بر آدم اولسنه مجبوریت پیداسیه ذاتنه صادق
 و اجرینه غایت مطاع اولدقلرندن یو حوادیک میدان
 اوردیفنده ایاقلنیش ایسده ینه صادق دولت
 و نیکوکار اولان خسرو باشا ک نصیح و تنبییه بوله
 کیردی (۱۰۴۱) نه چاره که طغیان مرضی اناطولییه
 بولاشوب قرمان و سیواس حواله یسنده سپاهیلربو
 کره طاغیر دلیسی واک کوله سی عمرکی بر قاج
 ایپ قاجغینه اویدلر

اردو دخی استایوله کیردکده خسرو باشا آدمی
 اولان رجب پاشا یادگارینک تخریکله هسکرک
 اوتتمده بروند دولت مصالعی هذا کره سیه جمعیلری
 ینا اولوب یه شهر جالغیمده باشلدی بر صباغ ناره
 خداداتالاق وروب چلرشو و یازلی قبادوب لوجاق
 عسکرلی سرای همایونه اوج کون صولته سلطان
 مرادی دیوان برینه زورله چیغردیلر سلطان عثمان
 وقعه سیه قورقدوب یون ییدی کشتیک لکرتنه نسلی
 لکندکلرنده اول کنج بادشاهک لهنی اوللاردن ناجار

حافظ پاشا و دها سارلی و قابه ناموس دولت
ایچون فدای نفسا له عاصیله تسلیم اولدی ارنق
ادب سزك شهره بابلوب اشقیای بیکیریان هر
سومد کربنی پاره لیدرك و تخریم ایدرك اهل عرضلر
اوج آی قدر اولندن چیغز اولدی و نهایت پنه
مرقوم رجب پاشا ك اقواسیله برکه دها سرابه
هجوم ایدوب مغربین سلطانی به غرض اجرای
ایچون بعض ندمای شهرادگاه طوقلیه جفته رهن
ویرلسنی طلب ایلدیله

پادشاه غیور بونجه شاعته تمجیل ایده میوب صوکنده
زوربارك وزیر رجب پاشایی بر کون حضورنده
دپه لندی اون طغوز یاشنده عنان مصلحی پنجه افتدارینه
الوب اوجاق اغارینی و ضابطانی احضار بره زودیا
باشلرینی بولدروب تمیزلندی و بالذات شهره چقبوب
راحت کلدیکی ادب سزای همان برز چواله قودروب
دکز بوزند بیکیری کوکداری سرلده که جله ک
درونه خلیجان کیروب بورکلر طوکدی حاصلی
سلطان مراد عصبانی زوربارك قاتنده بوغوب
حقیقته اول کون حکمران اولدی

پادشاه قهرمان زورده خدمات دولتی و وظایف ضبط

ایدن سبا هیلرک منصبی رفع ایدوب نظام عامه په
 باقدیده، چوق جائر اورکتدی
 سلطان مراد بو وجهله استقلال تام پیدا ایلکله
 اناطولینک هر بو جاغنه عسکر کوندروب (۱۰۴۲)
 صاروخان و قرمان و مرعش و حلب حواله بکشد
 و ترکمنلر اراستند، بولنان عاصیلرک لوٹ وجودندن
 مالکی تطهر و استانبولده بریوک یاقین ظهور په
 شهرک همان نصفی و بیکچری قشلازی یانغین
 قهوه خانهده قیل و قال چوغا ریغند قهوه بی و
 نونوی شبدایساغ ایدوب کیراو تریاکیلی بیترک
 بهانه سبله کچه تبدیله کنده ایله نچه بیکچری
 اشراسی دپه ر وکوشه باشلرینه اوزاردی کوندوز
 بر بره بیکچری طوپلته جق اولسه حیوانی ایلچلرینه
 سوروب انده کی خشبله پک چوق اشقیا قیزار ایدی
 خاصیلرک ایندکلرندن انتقام الدی و مرحوم سلطان
 عثمانک تارینی کسندده برافندی
 بو اتاده درت بش سندن برو بجازده مشعل اولان
 قتال دخی تیجه بو اوب شریطک مسئله سی نسویه
 لوله رقی مکده مکرده خلق راحت بولدی (۱۰۴۳)
 ورنه ابرائولنک شرقی حدودینده تعرضی محتمل
 اولد بندن سلطان مراد اناطولی په بکیدن اودو

چیز فربوز از میده وارد قد، یولارک فنا حالدہ بولغسی
 جئحه سبلہ اورانک حاکمی اصدومسبلہ علما پیشدہ
 تکرار خلجان حاصل اولہرق پای نخندہ جالوس لفر دبیسی
 ابتد کربنی طوید یغندن و اسکیدنبرو بعض جئته
 شیخ الاسلام افندی یہ دلکبر اولد یغندن خفیا ابکی
 کونده استنبولہ بنشوب مفتی اخنی زاده افندی بی
 ابتدا نفی و صکرہ چور دوب ایاستقوسدہ اعدام
 ایندر دی کیمسده اغز اچغه بحال قالمدی

صدر اعظم اردوایله حلبہ واروب اوتوز سنہ دنبرو
 جبل لبنان و قضای بعلبکدہ درلو فساد و نفاق
 و ایسالیالوایله عقد اتفاق ایتش اولان دولت
 دشمنی معن اوغلی امیر فخرالدینہ عسکر حوالہ ایدرک
 اول خانی دیرالقرده اسیر ابتدی قالدیکہ قزاقلرک
 شمال حدودندہ خساراتی بتوب دوکنیمہرک بو انتقامی
 المی و ضرری تضمین ایندر مک صورتلرینہ تحریک الہ
 روسیہ دولتی دائم دولت عثمانیہ بی لہ جنکنہ تشویق
 ایلدکندن ابازہ پاشا بو سنہ دن اوزی ایاتسہ نقل
 و تعین قینوب اول وڈیر دخی تاتار و نغای لشکرینی
 باشنہ طویلہرق طورلہ چایتدن لہ طیراغتہ کیرمش
 و خلی قزاق قیروب اسرا و غنایم فراوان المغزلہ
 دشمنی مواضعہ یہ مجبور قیلشدی جهور طرفندن بر

بيوك سفير كمش ايسهده سلطان مراد انك استدعاليني
قبول انجوب ادرنده، يكيدين اردو قورمغله تكرار
ايچيلار ورود وخنكارك استديكي وجهله مصالحه يه
راضى اوله رق بهرسنه مبالغ كليه تقديمي مقاوله سيله
مصلحه مقاوله سنه شروع ايتديلر (۱۰۴۴)

سلطان مراد كامكار اول وقت اوروپا نك سار
دولت ليله تجديد معاهده و بوارالق ارمنيلا اراسنده
تكون ايدن مذهب منازعه لرينه مداخله سيچون ابازه
پاشاي اعدام ايليه رك شرقه متوجه اولوب رك
اسكيدن زور باقارده نام ورن و رك ظلم و تعديسي
وهرنه ايسه بر جزئي قباحتي ظهور ايدن مأموريني
بولده كيدر كن هر كون بشر اوز بتون قتل ايتدروب
كم آلر زك قلمبرينه حكومت قورقوسي القا ايلدي
صدراعظمك اردوسنه وصول وانكله كر جستانه
دخول ايتدكده جهد وسعي بليغيله روان قلعه سني
فتح و محافظي ميركوني اسير قيلدي (۱۰۴۵)

ارس چايني كچوب آذربايجاني طولاشه رق و بتون
قلاع و حصاري ضبط ايدوب بعض برلرده اون
اون بش كشينك قالدريه ميه جي بر قوجه ديركله پلنقه
قبوليني اوروب پاره لوب اچق كي حيدرانه
ايشلر ايله عسكرك حيرت و تحسيني اله رق خوي

و سلماس یواندن عودت و قهرمانلرک دأب قدیمی
اوزره باشده التون طواغه و ارقدهه میور زره پای
تخته عظیم الایله دخول ایندی

یوقاریده کچیدیدی که ارمنی و روم جاعنلری اراسنده
بعض مذهبه دعوال تکون ایدوب طرفین مفسدلی
رشوت قیوسی آچدرلیله دول اجنبیه سفارتلری
بو یواسز معارضه لده طرفداراغه باشلدقلرندن
قباحتی ثابت اولان سفارت ترجانلری تکه دیر
و فرانسز ترجانیله افلاق قیوکتخداسی و نیجه ارمنی
رؤسای اعدام اولندی و بعض باعث نزاع اولان
کلیسار قپندی غاطه ده عرب جامعی اول وقت
کلیسا ایکن قدیم محلی کشف اولنوب معبد اسلامه تحویل
قلندی ایران اردولری عثمانلویه هجوم و روانی استرداد
ایله شهرزورده مهربان قلعه سنک اوکنده تصادف
ابتدکاری عسکری دفعه پریشان ایلملریله (۱۰۴۶)
سلطان مراد قارصه طوغری عسکر کوندروب
اوروپاده کی مصالحه به رابطه و برمه استیصال ایندی
اردلده موجب اختلال اولان راقوچی بوکره و یوده
نصب اولنوب قریم خانلری بری بریله رقابله نهایت
تحکمه مقتدر اولان عنایت کرای (۱۰۴۷) کفندی
مشاجره و قزاقلرک دخی یوز بواوب ازاق قلعه سنی

الملهینه باعث اولدیغی ونغای خانى قتمیر بکه خصوصتله
 آق کرمان ستملرینی تخریب ایلدیکی ایچون پادشاه
 تاتار خاننى عزل ونغای خاننى قتل برله شاه جانیندن
 هدایای فراوان ايله بر ایلمچی کلش ایسه ده اکا اصلا
 التفات ایتمه رک عراق سفرینه کیتدی (۱۰۴۸
 یول اوزره بنه نیچه جانلر اورکدوب سفریه جوارند.
 مه دیلک دعواسیله باشنه درت بشیک قدر ابدال
 بریکدرمش بر درویشی طاقیله برابر احا ایدرک قونیه ده
 چلبی شیخ بکرک آشری نفوذ کسب ایدوب بتون قرمان
 ایالتک مصالحه قارشیمی ودرلو ظلم ایسلی دخی
 جزایه مستحق کورلوب او دخی بازار کاهده اعدام قلندی
 موصلده هنددن بر ایلمچی چیقه کلوب پادشاهنک
 قندهار طرفندن ایرانه هجوم ایده چکنی خبر ویردی
 چلدر عسکرینی روانه مأمور ایدوب سلطان مراد
 بغداد محاصره سنه عزم ایتدی قرق کونه نصرت
 وظفره نائلیتله شاه عباسک اوکی غدر بی پایاندن اخذ
 ثاری بهانه ایلوب اوتوزبیک قدر ایران طرفداربیک
 و حودینی قالدردی و بغدادی بنه دولته الحاق قلدی
 عودتمه شیخ جنیده تقلید خلیاسنده بعض نیات مضره
 پیشنده بولتان اهل تصوفک پیشواسی رومیه لو شیخ
 محمودی دیار بکرده تمیزلیوب اکراد دن بکرمی

بيك قدر هونه سنی پریشان برله استانبوله كورلوك
الای و غنائیم ايله مظفرانه كيردی متعاقبا درتک
قلعه سئك دولت عثمانیه ترك اولمسی شرطيله ايران
مصالحه سنی امضا ايدوب و سرحدله ميل و سائر
نشان وضع ايتدروب بو ائتماده دونما قره دکز
يوزنده اولان قزاق خرسرلرینی باتردی

وندیک عسکری کرکه و کلیس سنجاقلرینه صارفتلیق
و هر سکه اشقودره اراسنده قلمت طاغلرنده اولان
وحشی لاتین ارنودلرینی افساد ایتمکه (۱۰۴۹)
بوسنه ایالتی عساکری عصاتی بسبتون تدمیر برله
استانبولده دخی جسیم دونما چیممسی تدبیر اولمقده
ایکن جمهورك ایلچیلری ایکیوز الی بیك التون
تضمینات تقدیمیه صلحی رجابه مجبور اولدیلر

سلطان مراد غازینک مزاجته نفرسله انحراف کلوب
فقط اطباتک رأینی صایمیه رق سلحدار پاشا و ایراندن
کتروب مصاحب ایدندی میرکون کبی برقاج
ندماسیله ایامنی بوغاز ایچی کوشکلرنده کچردکندن
هنوز بکرمی سکز یاشنده ایکن وفات ایلدی زوری
و مهابتی همان یاوز سلطان سلیمی کچمشیدی زمانک
اختلالی و یکیریلرک ادبسرلکندن انفعالی سیلرله

طبعند. هنف و تدبیرند. شدت پیدا اولدی اویله شفاق
 و نفاق کونلرند. هپ قلیچله علاج ابتدی لکن نظام
 ممالک الی سنه ظرفنده تماما برینه کلوب خذله قتل
 اولدی عجزه پادشاهک ثبات و رسوخیه راحت بولدی
 منشأر محرمی قوچی بکک اخطاری ایله طفولیتده
 قوردیغی تدابیری عمرینک آخر کوننه دکن کاملاً
 رز بر اجرا ایتمکدن بر آن طورمدی

یکمونی ایکنی قسیم

(عهد سلطان ابراهیم خان)

سلطان ابراهیم جلوس خبرینی کوتر دکلرند، بر حیل
صانوب قورقوسندن مدافعه یه باشلایه رق انجق
فر نداشتک جسدینی اوکنه کترملریله کنندی جلوسنه
اینان گلدی رسم بیعت اجرایی عقینده والده ماه پیکر
سلطان تدبیری ایله دول اجنبیه یه نامه لر کوندر اوب
۱۰۵۰) معاهدلر بتون تجدید اولندی و اوستریا ایله
بحار حدودنده تحدت ایدن «ارضه لک چاره سی
بولوب اردل و داغوزه تک ویرکوری و روسیه
و ایرانک هدیه لری و ایلمچیلری گلدی
صدراعظم قره مصطفی پاشا سکه تک تصحیحی و ویرکو
تحصیلنک تحریر املاک اصولنه تطبیقا عادلانه
تنظیم اولمنی خصوصلرینه صرف مقدرت ایله دور
سابقده چوق کشینک کوزینه باتمش اولان میرکونی بعض
مفسدتنه منی قتل ایتدیروب کافه نظامات موجودینی
شدتله اجرا ایلدکندن عیاشلر و توتن مراقلولری
ارتق بشقه چاره بوله میوب افیون و انقیه ایتلاسته
دوشدیلر غلطه مغازه لرنده بورون اوتی نامه لیه
انقیه صا تلغه بدأ اولندی (۱۰۶۱) وزیر اعظم

بروسه ده کلیساری یاقوب ییقان ادبسنزرك دخی
 شیدا جزالینی کوروب بغداد ایالتده باش قالدردان
 عرب عاسیلرینی یوله قودی وخاندان آل عثمانده
 هیچ شهراده اولماسی بعض اصحاب اغراضه سبب
 گفتگو اولمقده ایکن بوکره ایکی شهزادنک بردن ولادتی
 سروریه قزاق طرفنه دونما کوندروب و ایرته سی بهار
 موسمنده تاتار لشکرینی یوریدوب برقاج کره صولت
 و صدمه ایله قلعه ازان دشمندن تخلص و مجددا بنا
 و استحکام اولندی (۱۰۵۲)

حاصلی هر طرفدن ظلم و تعدی قالدروب جنایات
 صاحبی هر کیم اولور ایسه خاطری صایلیه رق
 تأدیب اولمقده و مصالح دولت طوبو طوتلوب
 ایراد مصرفی قوریمقده و ارتقده ایدو کندن
 مشهور نصوح پاشانک اوغلی حسین پاشا چونکه
 عونات و متعلقاتی ک چوق و زکینلکی بی پایان
 اولمسیله بورونی غایت بیویه رک نویله شیرله متحمل
 اوله مزیندن آرتق خسومته قرار و یروب سیواسه
 هجوم و برقاج پاشایی بوزب اعدام ایدرک تاسکدار
 قربنده چاملیجه طاغرنده چادرلینی قورمسیله
 اوزرینه کیدن عسکریینه پریشان ایدوب استنبول
 خاق بری برینه کیرمکده ایکن صدر اعظم غیرت

و ثباتیه اول خانی اولوب طرفدارلی اولان دها
نیجه فته پشه پاشا ایله برابر هلاک و مالربینی خزینه به
ضبط ایلدی بوضورنده برملیون التوندن زیاده اقیچه
التمش ایهسه ده کیتدیکجه مصادره اصولی عادت اولوب
صکری لری چوق فنانلی مؤدی اولدی

جنجی خواجه نام بر جرار یتشوب بیوجیلک وسیله سیله
سرای همایونه چاته رق از وقت ایچنده مدرسلک
و مولویت و قاضی عسکرلک تحصیلیه عزل و نصبه
و دولتک الک نازک مصالحتک حل و فصلنه قارشور
اولدی اشته اول آدم قره مصطفی پاشاک بولانی و مال
خزینه بی اسیر کدکلی بکنه میوب اتی بر کون عزل
ایتدردی (۱۰۵۳)

لجام امور سلطنت چوق آدم لک التده قالب اندن
بشقه نعیما تاریخک روایتی وجهله شهریار ساده دل
زمان مدید کرفتار اولدیغی حبس شدتدن قورتلغله
بعض حرکات نایبچاسندن بشقه زندوستلق هوا سنه
پک آشری متمایل اولوب امور دولته بالطمع
نسوانک سوق ایتدکلی وادیله سلوک و انلرک
هرشیده مداخله و استیلارینه راضی اولغله خاصکیلرک
و مصاحبه لک خاصلری سنوی برقاج کره یوز بیک
غروشه چیقیدیندن و خاطر لریچون مناصب

و مواجب عموماً چو فالديغندن ماعدا انلرك توابع
و متعلقاتلري اسرافندن خزينه قوربوب عساكره
وقتيله علوفه و يرله مامسي بي نهايه شورش و شكايته
بادي اوله رفي عثمانلوك كوزي الم ياشيله طولدي
و خدمات و مناصب اشكاره نسوان اليه صائلوب
ايلتير انلرك نديملرينه و كنخدارينه تقسيم اولته رفق
رشوتله منصب اوللرك عمرى كثرت تبدلندن اولاق
كبي بوللرده كلوب كيمكله كچدى و رعيتك چكرى
نه قانلر دوكدى آرتق تعريفه كلز اولدى

اشته بويله مستشارلرك برى سلطان ابراهيمي بسبتون
للرينه المي ايجون كيم ييلور ناصل بهانه اليه ادرنه يه
كوندروب برازى بوكا مخالفت و ادرنه نك اودونى
قشين ابو يانمز ديمه ليله خنكار استابوله معاودت ايتش
ايسده حيله كارلر ظلمندن قورتله مدى (۱۰۵۴) ينه
هركون وكلا و مامورين نصب و تبديل اولتمقده
اولوب قريم خانى محمد كراى ردوسه نقي اولتدى

له و روسيه فولتريله نامه لر مبادله اولتوب انلرك
كاملرلر دن اولان مكرر شكاياتلري تسويه قلمه رفق
چركسارلك شفتاقى مندفع اولق ايجون بوتله كندى
ايجلرلر دن انطوناك بك باش ديكادى المايناده پروتستان
جذبهنده اولان حكومتلر ايمراطوره عداوت ايتمه يله

اموج دولتی اردل و بوده سی رافوجی بی دخی انلره
 جلب ایتش ایهده مومی الیه جنکدن منع قیلنوب
 اوستریا الیه مصالحه تأکید اونندی و تأیید مصافات
 ایچون طرفیندن مخصوص سفیر کوندرلدی
 برطرفدن خواص قرنامیانه سنده رقابت و خصومت
 اکسک اولیوب بوکره دارالعهاده اغاسی سنبلو
 مصره نفی اولند قده بولده مالطه فورصائلری امک
 کبسنی اوروب الوب کرید لیمانلرنده بارنه رقی تعقیبدن
 خلاص بولغله و ندیک جهورینک بویه دشمنلری قبول
 ایتسی سوء قصدده حمل اولندی بتون وزرا و اهالی
 بولندقلری حالدن چیققی ارزوسیه جنکه میل ایدوب
 جنجی خواجه بی دخی بو رأیه موافقت ایتدرمنک
 بولنی بولهرقی برعظیم دونتا چیقرمغه نیجه ویردیلر
 ۱۰۵۵) کلی تدارکه باقلدی زوم ایلی عسکری بر قاج
 قولدن سورلدی دشمنک دهاپک کیفته و توفی اولردن
 حایه قلعه سنه اونوز بیک جنجی اینوب الی کون
 صواشه رقی نهایت شهری الدیلر فقط اردوده اولان
 پاشا الیه استانبولده کی و کلاپر برلرینی چکه مد کلرمن
 بو جنک بکرمی بش سنه قدر سورمنجه کرید اطه سی
 کاملاً قتح اولنه مدی
 قالدیکه حیکارک اسکی حالرینه شدت و حدت دخی

علاوه اولوب آثار غیظ و غضبی هر کسی د ترده رک
بودفه و ندیک کیلری موره به عسکر دوکوب بر قاج
بیک رعایا قیردیغنی طویدقه ارتق اراده سی قالماسله
ءلک عثمانیه ده بولنان بتون خرسینانلرک عموما قتلنی
فرمان و شیخ الاسلام ابوالسعد اقدینک غیورانه
مخالفته مبنی فقط مستأمنلرک اعدائنه اصرار ایتمکین
کوجه بیک درلو اوایلایله اوکی اته بیلدی اولوقت
ایلچیلر استانبولدن صیرلوبک اوغلی محله سنی مسکن
اتخاذ ایندیلر (۱۰۵۶)

کرید اطه سنده حرکات حریبه به مداومت اولوب
خیلی سعی و اقدام ایله حاییه سنجاغینک سائر قلعه لری
و صکره رتو حصن متینی فتح اولنه رق جنک برقادها
قیرشوب بوزجه اطه به طوغری هجوم ایدن دشمن
سفاینی دفع اولندقه دول ضاره ایله برمدت ایوجه
کچنمک ایجاب ایندی اول سیله غرب و شمال حدودی
مأمورلرینه واردل و افلاق و بغداد و بوده لرینه اوستریا
وله ایله حرکات بارده نک منعی ایچون اوامر مؤکده
ارسال و چلدر ایالتی حدودنده یراهزلق ایدن مکرمل بکی
علیهنه عسکر اسبال اولنه رق بوسنورلر سکونت بولدی
روسیده دن ایکی مفسد دربر کلوب دولت عثمانیه نک
اعانه سیله کندولرینه مسقوچارلغنی تحصیل اولدینغی حالده

فرزان واردرهان ابالتربی سلطنت سیده ترک
ایده جگرینی وعد و تأمین ایلہ سلطان ابراہیم عقلی
چلمشر ایسده وزرا بونک دخی علاجی بولوب
کچشدردی (۱۰۵۷)

ندمان فضل پاشاک داماد اولسی مصمم ایدو کندن
بولرالی عامه به بر مشغولیت اولقی ایچون اکا
پک بیوک سورل ترتیب ایدوب خزینده همان مال
براقیدیلر و خنکار بوکره سلطانہ هدیه اولهرق ارتق
جخی خواجہک سرایینی الوب ویردی صکره
کندیسی دخی تللی نامنده بر جاریه بی نکاح ایدوب
رجال دولتی اغر هدیه لر و علی الخصوص دیشیت
سمور کورکلر تقدیمه اجبار ایتدی بوهنکامده دونما
وندیک کبیرینی پریشان ایدوب قندیه قلعه سنک
محاصره سنه باشلندی (۱۰۵۸) و بوسنه حدودنده
دخی نأره قتال مشعل اولوب طرفیندن بر قاج قلعه
النهرق پک چوقی ضرر کورلیدی

انجق خلقک ظلم و تعدی به تحمیلی قالیوب ارضیروم
و قارص عساکری و سیمواس والیسی و سردار
علی پاشا عصبانی ارتکلب ایتد کلرندن اولحوالی قوئیه به
قدر فساد نأره سنه یاندی حیدر سنجاعنده دخی
حیدر اوغلی نامنده بر شقی تور دیوب اناطولی زیر و زبر

اولمده ایکن ونڈیک سفینی مدالو اطه سنی باحدی
حتی چناق قلعه سی بوغازینی قبادرق هم کریده
مدافعه همد، کلیس سنجانه یوریش ایندی
سلطان اراهم وزایی بوغدرروب اعدام وکوشکنی
بتون کرک ایله دوشتمک ایچون انواع نمدیات احداث
ایدوب صفائی اینجو و الماس ایله اوردرمکه و کیمه
مشهله ل ایله چارشوری طولاشمغه مشغول اوله رق
و مرحوم برادرینک خاص اطه اغامی قوجی بکک
مقدمکی معروضاتنی و اخطاراتنی ایشتمکه او دخی
بیچاره اختیاردن زورله معروضات استیوب حل
و عقد امور جمهوری مراق ایدنه رک والده سلطانی
بعض نصایحندن غضبه کلوب انلری دخی سرایدن
طرد ایلدیکدن ارتق بتون خلق ایاقنوب وکلایی
تبدیل و صدر اعظم احد پاشایی پاره پاره ایتدیلر
والده سلطان عامه نک غضبی تسکین ایچون نصیح
و رجایه ابتدار ایتش ایسه ده دیکه ده میوب شهزاده
سلطان محمدی تختہ کتردیلر و سلطان ابراهیمی
بر خلوتخانه یه قیاندردیلر فقط اون بش کون صکره
سپاهیلر پادشاهک بویله معامله شدیله کورمسنی
تجزیز ایتنه رک بعض مرثیه قیل و قال ایتدکلرنده
یکی بر فساددن احترازا بیچاره محبسنده اعدام اولندی

یکری اوچخی قسیم (محمد آدجی سلطان محمد خان)

سلطان محمد رابع یدی یاشنده کرفناردغدغه تاج اولوب
درت پادشاهک زمان سلطنتنده اصلاح امور دولته
ابراز درایت و غیرت ایدن بیوک والده ماعپیکر
سلطانک حسن تدبیربله درحال اداره مهام اموره
و ازاله اسباب شوره باقلدی دور سابقده خزینه دولته
بر خیر قالماش اولغله ظلم و سرقتی ظاهر اولتیرک
جزاسی ترتیب و جنبی خواجه نفی اولوب یالکز اندن
چیقان مالدن عسکره ایکی ملیون التون بخشش ویرلدی
یکی سرای ایله غلطه سرایی اغاری پینده ترفیع رتبه
و توجیه زعامت ادعاسیله ظهوره کلان فتنه په سپاهیار
دخی سلطان احمد میدانده بیغلوب مظاهرت ایدیچک
یکچیرلرک بو دفعه ابراز صداقت و حسن خدمتبله
زوربار شدیداً تأذیب اولندی انجیق علت ساریه
طفیان طشرهله تجاوز ایدوب حیدر اوغلی ورفیق
قاطرچی اوغلی افیون قره حصاری جوارنده اناطولی
والبسنی پریشان و هلاک ایتدیلر (۱۰۵۹)
کرید سردارندن استمداد مکتوبلری کلدکده دونما
کلیبولدن چاقوب فوجده ساحلنده نفراتک کم المزغله

وندیک سفینه مغلوب اوله رق کربده کوجله واردی
 اور، پادولت لریله معاهدلر تجدید و هر طرفه نامهلر
 تحریر اولمسی هکاسنده صدر اسبق کرجی محمد پاشاک
 قرنداشی نیکد. حوالیسند، هوادار طوپلیوب قانلرچی
 اوغلیله متفقا عاصیلر بیراغنی اچهرق و ازمیده
 و تا قرتاله دک کلوب اسکدارک اونه سند، یکچیریلرله
 باداشه رق ایشنی یوریتکه یوز طومش ایکن ارالینه
 نفاق کیروب هله رجعتلری اثناسند، کلیا مضمل
 اولدیلر

کریده حرکات حربیه بیک کلفتله مداومت اولوب
 سرعسر دلی حسین پاشا خیلی اقدام ایتش ایسه ده
 یکچیریلرک خورباتلغی بر منفعت کلیه استحصانه
 مانع اولدی بوسنه سنورنده دخی نافله مناقشه ایله
 وقت یکدی (۱۰۶۰) اوچاق اغاری اطوار
 مغلبانه لریله کیندکجه امور دولتی استیلا ایدوب
 مصالح نادانلرالنده قاهررق وزرا صبیق صبیق تبدیل
 اولندی و اسراف و سفاقت و عظمت عادلریله
 هرکسد، منصب و رشوته و مال - میری بی
 قابشغه خواهش ارتوب فقرایه سالیانه و تکالیف
 طرح و توزیعنه یشلر اولدی

نهایت اضطراب ارتدقد، صدر اعظم ملاک احد

پاشا عیار سکه‌نک بوزلسنی و مال مصادره سیچون
 اغنیایک اعدامنی عقل ایدوب مبادی اختلال
 اورته‌لقد، چوغلدی وان و جبل ابنان طرفلرنده
 فته چیقوب برایش مک هررنده خلق غوغایه بولاشدی
 برو طرفندده اوچاق اغازلندن بعضیلرینک حایه سیله
 مشایخ و درویشان اشری نفوذ بولوب علمانک صبر
 و تحملنی بیتور شیلر ایشلیه‌رک جوامعه‌ده خواجه‌ر
 بونلرک علیه‌نه چوق سوزلر ایرادینه اهتمام ایلمدکنندن
 رارالق اهالی تکیه‌لره هجوم و اکثرینی خراب ایتدی
 بدعتلری قالدیردی (۱۰۶۱) و یکچریلر اباق
 باصوب قره چلبی زادیی مشیخت اسلامیه‌یه نصب
 ایدره‌ک اهل طریقتک هله بوبنی بوکلدی
 بر از زمان مرورنده کریده کوندرلان دونماتک
 بوزغتلغی و قندیه‌ک محاصره‌سنده یکچرینک
 اویفونسزلغی خبرلری کلدکده عامه‌نک افکاری
 قباره‌رق سکه‌نک اخلاویه پریشان حال اولش
 اولان اصناف و چارشو خاق دخی بوکره ایاقلوب
 اوجاقلرده جاوس لقر دیسی یایلدیغنی بهانه و سرای
 همایونه در حال هجوم ایدره‌ک یکچری ایله برلک اولان
 اغازک خصمانه اعانه ایدوب ارالقد بونجه‌سده
 امور دولته مداخله ایدن و مؤخراتبدیل سلطنته

ندارك كورمكله متهم اولان ماعپكر سلطانت
هلاكنه آلت اولديلر مرحومه آثار جزيله وفيه
خيرات ايدوب عامه پينده كوسم سلطان ناميله
شهرت بولشدر

حالبوكه فترت و عصيان فيصل بوليوب صدر اعظم
سياوش پاشا اندرون همايونده والده مرحومه نك
طرفداري اولان اغالي عمر پادشاهي به قصد ايتك
تهنيله بتون سچوب اولدردي و سراي طاقني
سلاحندروب سنجاغ شريف چيقرورق اكثر عساكر
و علماني جلب ايدوب اوزه جامعده بالكر قالان
مفتي به نى افتدي بي و اوچاق اغاريني نى ايلدكه
ارتق اشته ياده قوت يتوب بر شيشه محالاري اوليه جني
عقله كلدي لكن وكلا و مامورين آيه و بعضا
كونده دكشمكه باشليه رق هر جانبدن فورتنلر
پيدا اولدي (۱۰۶۲)

شوبله كه بو ارالق تركن و بوده لغندن عزل اولان
ابازه حسن طلعه قانع اوليوب قسطنطيندن
قرمانه قدر كويلري تبريم و بر قاج كره اوزرينه
كوندريلان عسكري پريشان ايتدي و استيمرك
بغداد واليكيله دفع اولنان ابشير پاشا ايله اتحاد
ايلدي بونلر انقره بي ضبط و يكچرلري قيرورق

استانبوله شونك بونك قتلنى عرض ايتكە اجزا
ايتديلر هله مكاتبه و مكالمه ايله اول عاصيلر بر زمان
آودلدى وزهرلى الئدى

اشته بويله درلو فساد اراستنده دشمنه غيرت كلوب
ونديك لشكرى موستار طرفلر ينى اوروب بيك قدر
جناكورى بغتة تلف ايلدى دونئاسى آق دكز بوغاز ينى
محصور ايليدرك عثمانلويى مرمره دكز يته قياتدى
واليلر بر بر ليله عداوته دوشوب و ابشيرك حلبده
و قاطر جى اوغلنك قرمانده ايتدكلرى قالموب (۱۰۶۳)
وزرا دىنى دولك كوندن كونه ويره ارتمقده اولان
مضايقه سنه چاره اولاق اوزره ديوانده مجلسلر ايدوب
طرخونبىي احمد پاشاك لايحه سى موجنبجه قيو قواني
تقابل و مواجىي تنزيل ايله برابر بر طاقم ويركول ايتيادى
كبي تدابير فاسديه حصر افكار ايتديلر هر جهندن
تبعه نك حالى خراب اولدى واردات طقوز يوز يوك
اقچه تنى بولدى زمائمزده يوز بيك كيسه ديمكدر
بو دملر تمام اهل فساد بر ميدان اولوب يكيچر يلر ايله
سپايلر و واعظ شيخلرك طرفدار ليله تكه شيخلرى
عوناتى هر كون بر دعوا و منازعه چيقرديلر ايرته سى
سنه اوزى صوبى كنارنده ممكن صارى قاش قزاعى
دنگاه معروف زاپوروق طائفه سى الهه عصيان

واعلان حرب ابدوب بغداد ولايتنه اجنيك مكايدي
آرمغله قريم خاني له ممالكنه آقين و ايلغار و قرالي
هزيمته گرفتار ايتدي (۱۰۶۴)

دوتما ونيك كيملريني بوزجه اطه صولنده بوزوب
و جهورك تصرفتده قلان اطه لري صويه رق غنائم
فراوان الوب نصرتله هودت ايتش و بوسنده
كرقه سنجاغنه كيرن دشمن پريشان فلمش ايسه ده
استانبولده اعظم رجالك محاصمه و تفرق ملايسه سيله
كيم ه كيمه ايله اوزاشه مديقتدن ارتق بو دفعه
صدارت ابشير پاشايه توجيه اولدي

شو قدر كه مرقوم حلبده طقبايندن واز بكجه بوب
حوالينك شقاقني كاملا دفع و خلق اوزرندن
ظلمي رفع ايتدكجه كندى درسعادته كبريه جكنى
بيان و كرندرلان اوامر همايونه اچيقتدن مخالفت
ايتمكن خلق بو كا مهدي بلكر كچي منتظر اولمشيكن
اونادان امرا و سپاهينك ايلاتدن قونيه به تجمع
ايتسنى تنبيه و بياغى عدو طرزنده كلوب استانبولده
كافه منصبي كندى آدملرينه توزيع ايلدى (۱۰۶۵)
انك كبر و نخوتى و شهره طولدرديغى صاريجه
ولوند باشى بوزوقلرينك غدر و رذالتى فاسده تحمل
پراقبوس ايكي اى مرورنده وزيرك احسانندن مأبوس

اولان بیکچری و سپاهی سفهای بو اماراتدن یوز
بولدیفندن بعض وزرائک تحریکله صدر اعظم
و شیخ الاسلام قوناقلرینی بغما ایتدکده سلطان
احدده جمع اولوب اسنانه دولته محضرلر عرضله
ابشیرک باشنی قوپاردیلر دیوان بولنه زیفت ایتدیلر
اولزمان استدکری کبی علوفه لرینه ضم و بیکیدن
بولداش قید ایتدروب بشیرز یوک دها مصارفه
زیاده یوکلمکده و ایشه رامز عسکرک التمش بیکدن
یوز اون بیکه چیقمسینه دولتی تهلکه یه القا ایتکده
و یلدک لرینی ایشلمکده ایکن بریاندنده بصره عربانی
عصیان و ابازه حسن پاشا الیه حلب والیسی قرمان
و برالشامی طرف طرف کزوب تخریب ایتدیلر
(۱۰۶۶) و نویه نهالیسی حبش والیسنی دیکله مز
اولدیلر

بو وجهله ممالک عثمانیه نک هریرنه شورش و شقاوت
یا بلغله صوکنده اوچاق خلقی تکرار الای کوشکی اوکته
بریکوب وزیوف مسکوکانی یرله صاچه رق رجال
دولتک و اندرون اغالرنک چوغنی استیوب درت کون
متمادی اللرینه کچنلری همان سلطان احمد حولیسنده
بر چنار اغاجنه اصدیلر اون ایکی ساعتده صدارت
و مشیخت مقاملرینی ایکیشر کره توجیه ایتدرملرله

جلوسدنبرو اون درت کره و کلا دکشمش اولدی
 بو اشناده و ندیکلو دوننایی جناق قلعه اچیفنده گایا
 پریشان ایدوب اکثر اظهاری تسخیر و موره سواحلی
 استیلا ایدردی نهایت بعض خیر خواهاک اخطار بله
 کوپر یلو محمد پاشا صدارته کچوب بخت سلطنت
 عثمانیه ینه کولر یوز کوستردی

محمد پاشا هر نقدر یتش باشنه وارمش ایسه ده مقدم
 و مدبر بر عاقل عادل دولت آدمی اولوب ائک غیرت
 و شدتی ايله دولت یکیدن نظام بولدی در حال ایش
 باشنه اهل آدم لر قویوب الک قوی زورباری تدبیر بله
 تدبیر و علما ايله درویشلر پیننده زبانه جه فساد
 باءث اولنلری قتل و تبعید ایتدی (۱۰۶۷)

صکره اق دکر یوغازینه قره دن و دکر دن سپاه ارساله
 خدمت لرنده نجوز قصور ایدنلره اصلا رای و یرمیه رک
 جله بی او یاندروب سفن اعدایی یاقوب بوزجه اطه بی
 کبروالدی بوسنه حدودینه دخی اردو یوریدوب
 کندبسی بر طرفدن اصلاح اداره ملکیه بی التزام
 و دیگر طرفه ن و ندیک کیملرینی داغیده رق لمنی
 اطه سنی استرداد ایتدی (۱۰۶۸)

اردل و افلاق و بغداد و یوده لرینک لهه هجومی
 مقدم نهی اولنمشیکن انلر دیکله مامکله محمد پاشا

اوزرلینه قریم خاننی تعیین ویرودن بالذات سفر آچمه رق
 یانوه قاعه سنی قحله اول دیارلر تسکین و وودلری
 تبدیل اولمغین عجله عودت ایدرک زوربالغه میدان
 بولمقدن مایوسیتله ابازه حسن پاشایه ابوب بروسه
 چوارنده باش قالدیرمش اولان یکریمی بیکی متجاوز
 جلالیه هجوم و فتنه باشلرینی اله کتروب (۱۰۶۹)
 واولله ایشی کوچی - فسدک اولان قوردلرک مجموعنی
 ارادوب خاخر ورجایه باققسزین وجودلرینی پیدرینی
 معدوم ایلدی قرمان و رالشام و مصر ایالتلرینی
 نمیرابوب درت بیکدن زیاده فزت و اختلالاته
 بوغراش بیکچری و سپاهی ازغنی فیردردیغی ائنده
 اق دکره دونما کوندروب بوغازک استحکاماتی اکیال
 و مبائی رفاه ممالکی هرجهتله استکمال ایتدی
 افلاق و بودوسی برحریص و درلکسز آدم اولوب
 ارداد، دولته عاصی اولان بکلر طرفنی طرته رق
 رغویج و یرکوک و ابرائیل قلاعنده بوانان عثمانلوبی
 قلیچدن کچرمش و بغداد ایانتی باصممش اولمغله قریم
 خانی اکامامور اولوب یوز بیک قدر توابعیله بیبتون
 پریشان ایتدی (۱۰۷۰)

اولوقت طغیان مبداری اولانلر اوستریایه صیغنوب
 ایمپراطرک آنلره تصاحبی ظاهر اولمغله ر قاج

دفعه نافله نامهلر مبادلله اولندقدن صكره مجارستانه اردو سوق و وارات حصن متینی قلع اولنور ایکن بوسنه تغورنده دخی درت بیک اعدا تلف اولدیغندن بشقه چونکه روسیه دولتی قریم خانلرینك مشغله ده اولسنی فرصت اتخاذیله قزاقلری اغوا ایلكده اولدیغی طوبلدیغندن محمد کرای خا زاپوروق قزاقلری ایله اتفاق ایدرهك معفو طوپراغنی اتیل نهرینه واندن روسیهك جگرینه قدر ایلغار ایلیوب یوزاون بیک دشمن قیردیله

بوصورتله دولك دشمنلرینه هر طرفده ضعف عارض اولوب له حكومتی خلاص بولدی و روسیه سقراسی خاك حرکات حربیه دن معنی التماسه كلوب سائر طرفلردن هدیله و تبریک تامهلری بوشاندی اقدی الحقی بربریه یالینسند اولان ایالات مغربك عسکری بر اوجاق صورتنی کسب ایدوب و والدی قوناغه قبادوب ایچلرندن کندیلری بر سردار مقامنه طایی انتخابنه قالقشدقلردن انلرك هدیله قیبول اولندی (۱۰۷۱)

دیگر طرفدن فرانسهك وندیکه اعانه سنه مبنی کرید جنکی ممتد اولوب بو تاریخده استانبولاك چارشو و تحت قلمه و صماتیه و قوم قیو سمتلرینه قدر بیاغی

بر نصفی محترق و آتش اوج کونده کوجله مندفع
اولدی صوفیه و سلسره و یاش و بروسه و توقاد
شهرلرنده دخی آتش ظهور ایدوب بتون روم ایلی فحط
و خسته اق ایله بر باد اولدی

محمد پاشا کمال سن پیرده بیله کیجه و کوندز اصلاح
مصالح عامه به و سرحدلری استحکامه مشغول ایکن
وفات ایلمی کوریلو زاده فاضل احمد پاشا
صدارته کلوب (۱۰۷۲) انصاف و عدالتی ایله عالمه
شهرت و یررک هم رؤیت حقوق تبعه به همده تدارکات
حریده مقتدر اولدی

المانیا ایمراطوری دولت عثمانیه تک مطلوباتنی قبول
ایتمیوب اوستریا و نک اردل مصالحندن ال حکم! مسیله
سنجاغ شریف مجارستانه چیقرلدی اردوی همایونه
اردسز اراسز توارد ایدن اوستریا بلچیلری ایله
اشنای راهده ینه هرکون مکالمه واقع اوله رق
استرغونه توجه اولنوب (۱۰۷۳) اول محله دشمن
اردوسی کاملا پریشان اولدی عقینده نوهوزل
یعنی اوبوار قلعه جسیه سی کمال سعی و غیرته فتح
اولنوب اطراف حصارلری دخی تسلیمیتده بولمغله
قریم خانک اردوی همایونه کوندردکی یوزیکی مجاوز
تاتار و قزاق سواری طیاری ملک اعدایی سبلیزا

و لایذنه قدر تخیب ایدوب قرق بش بیک اسیر
 سور دبلر و لونج و نوغراد قلعه‌ری اثروب قیش
 موسمی حلوانده خروانقندن پچوی قلعه‌سنه صولت
 ایدن و اوسک کورپرسینی بیقان دشمنی دخی مضمحل
 ایتدیلر (۱۰۷۴)

ابتدای بهارده احمد پاشا بلغراد مشتاسندن قاقوب
 شیخ و انبیک تدبیرله ممالک عثمانیه‌ک هر طرفلرنده خلق
 دعا و نیازه چیقیدی دشمن قانجه و سکتوار قلعه‌لرینه
 تعرض ایتکله صدر اعظم اول امرده اولجانیه شتاب
 و صکره نیجه حصارلر الوب بیقه‌رق زربنوار و راب
 قلعه‌لرینی تسخیر و اوستریا و ابله امداد جیلری اولان
 فرانسز عسکرینی بوزوب رابه صوبینی ضرب و صوت
 ابله مرور ایتدکده (۱۰۷۵) سنغوتارد صحرا سنده
 عظیم محاربه و دشمن سر عسکری مونته کوقولی نام
 هنوز مشهورک استادانه تصمیان و حرکاتی سببله
 غلبه میسر اولوب یکر می بیکدن زیاده اسلام تلف
 اولش ایسه‌ده صدر اعظم سلطنت سنه‌ک مرادی
 وجهله عقد مصالحه‌یه موفق اولدی فتح اولانان
 یزر عثمانلوده قاهره و شنگلر اجرا قلندی
 سلطان محمد بر قاج سنه‌در استانبولدن صفویه‌رق
 شکار و تفرجگاه‌ده وقت کچر مکه بومسرت عقینده

براردو قدر آدمه یانبه لی طاغربنه آوه چبقوب بنه
 دبده و الای الیه ادرنه سراینه کلدی (۱۰۷۶)
 سنه لرحه تلاش و مشقنه بای اولان وندیک جنشکنک
 پذیرای حسن ختام اولسی احمد پاشانک ملتزمی اولغله
 مصالح سائرهبه صورت و یرمکه و اردو حاضرلغه
 مسارعت ایتدی مصر اوچاقلربنک سرکشلرینی
 تکدیر و قبرس و ساقزاطه لرنده ظلمی شیوع بولان
 پاشالری اعدام ایتدروب (۱۰۷۷) بو ارالق موصل
 جانیئنه بر کرد مهدبلک و ازمرده بریهودی مسیحک
 دعواسنی قوره رق باشلرینه خیلی دلی طوپلنمش
 اولغله انلری طوتدقده حضور همایونده نأدیب
 و صکره سیاستدن عفو ایتدره رک سرای شهنشاهی به
 برینی بفچوان و دیگرینی قبوچی قیدایادی بصره
 والیسنی بعض نامزا اطوار یچون عزل و اوزربنه
 پاشا مار تعین ایلمسینه (۱۰۷۸) هرمن کورفرزی
 سواحلی راحت بولدی

احمد پاشا اردو الیه کریذ اطه سنه پکوب قتاله
 مباشرتندن بر سنه مرورنده سلطان محمد ترحاله
 سنجاغنه عزیمت و یکیشهرده اقامت ایدوب قندیه
 قلعه سی اوکنده مجادله مشند اولدی پاپا و فرانسه
 حکومتلری و مالطه اوجانغی قورصانلری طرفلرندن

امدادده کلان عسکر و سفاین دفع و کسر اولاند قده
هله یکریمی بش سنه جنکدن صکره قلعه بالاخره
التمله (۱۰۷۹) ارتق بتون اطه نك ضبطی میسر
اوله رق و ندیکده فقط اوج لیان قالدق اوزه مصالحه
عقدیه بوسنه حدودی دخی راحت بولدی ممالک
عثمانیه نك هریرنده اوج کون شلاک اولدی (۱۰۸۰)
سلطان محمد ادرنه اقامتگاهنه عودت ایدوب و کلیس
و کرفه و اسقر دین سنجاقلرینک حدودی کسلیت
ایچرن مأمورلر کوندرلوب فرانسه ایله یکیدن معاهده
مقارله و مجارستان بالا بکلرندن ایمپراطوره عصیان
ایدنلرک بیعت و وبرکو عرض و تمکینی ایله آدملر
ارسال ایللری مراملرینی حصوله کتور مامش ایسه ده
انلر هیچ اولز ایسه دولت عثمانیه جانبندن حسن
حایه اولاندی (۱۰۸۱)

صاری قامش قزاقلری سلطنت سنیه یه بیعت
آرزوسنده اولسایله خطمانلرینه اقد مجله قوغ
و طوپوز ایله سنجاقلر بکلکی کوندرلشیدی بو قزاق
طائفه سنک مسکئلری اولان اوقراین الکامی
له ممالکی حدودینه داخل اولغله جمهور مرقوملرک
اوزرینه عسکر چکد کندن (۱۰۸۲) اول طرفه
سفر اچیلوب احمد یاشا قانیچیه قلعه متینی و جوار

حصار لرینی فتح و تاتار و قزاق یغما جیلرینی لهک
اورته سنه د کین سورمکله بق یعنی ایلبو حصانی ضبط
ایتد کده سنوی بکرمی پیک التون اعطاسی و بودوایا
و او قراین ایالتک ترکی شروطیله لهک صلح نیازی
قبول اولندی (۱۰۸۳)

انجیق لهلو افلاق و بغداد و یوده لرینی اغوا ایدوب
بو ارالق قرال اولان صوبیسکی نام دلیک درایتله
بعض پرل استرداد (۱۰۸۴) و پرودن دخی صدر اعظم
لازدین قلعه سنی تخییر ایلیه رک جنک مشد اولمقد
ایکین سلطان محمدک اکثر شکارده کزه رک سور و شتک
ایله مشغول اولسی و اون سنه در استنبوله کبرماسی
خلقک انفعاله باعث اولدیغدن (۱۰۸۵) و روسیه
اشکری قزاق مملکت لرینی اوروب عساکر اسلامی
صوبیسکی ایکی کره پریشان ایتدیکندن (۱۰۸۶)
طوره و اوزی صوبی اراسنده فتح اولنان برک
کاملا دواتده قالسی شرطیله بالایجاب صلحه قرار
و بریلوب فاضل احمد پاشا دخی صدارتک اون بشچی
سنه سی وفات ایلدی (۱۰۸۷)

کوپر بلورک افریاسندن قره مصطفی پاشا صدره کچوب
روسیه دولتی قزاقلری جلب و او قراین الکاسنه
تسلط غرضنده بوانمقله (۱۰۸۸) مسقوه اوردو

کوندرا دی و نیچه سعی و مزاحم ایله چهرین قلعه سی
الندی (۱۰۸۹) بوندن صکره مصطفی پاشا خست
و نخوت بلیه سیله وزرا و سفرایی تجریم و تحقیر
و مجارستان رؤسائی چنکه تشویق ایله مشغول
اولوب روسیه جانبنده قریم خانک توسطیله مقدمات
متارکه تمهید ایدرک عقد معاهده یه عاجلا صورت
ویردی (۱۰۹۰)

غرابدن اوله رق بو ایامده بر خفافک زوجه سی زنا
جنایتیله سلطان احمد میدانشده رجم و بلاط محکمه سی
عقد نکاح سلی ۴، سیله ابطال اولوب (۱۰۹۱)
فرانسز دوئناسی طرابلس قورسانلرینی تاساقز
اطه سی لیمانه قدر قوغه رق انده محاربه و شهرلری
بربر خراب ایلدی (۱۰۹۲)

شمالی مجارستانده فتنه بیویوب اوستریا النده قالمقدن
دلکیر اولان اصل زاد کاتک التماسیله امریق تکه لی نام
سرکرده جانب دولت علیه دن انکروس قرالی نصب
اولدقدن بو دفعه ینه ایمراطور علیه نه سفر آچلوب
(۱۰۹۳) عساکر عثمانیه دوشمنی بر قاج کره مغلوب
و مقهور و ایکنجی دفعه اوله رق ویانه پای تختی
محصور ایلدی انجق مصطفی پاشا طمع و غرضنه مبنی
شهری ویره الیه المی و عساکری غنیمتدن منع ایتک

ایچون هجومی تأخیر ایتسیله ممالك اوروپا نك سدی
و کلیدی مشابه سنده اولان اول حصن حصین
النمق اوزره ایکن له قرالی صویدسکی وقت بوله رق
کافه ملان خرسیتیانه به بر خدمت ایتک املیه
عثمانلو اردوسنی بقتة باصوب مصطفی پاشا منهزما
بلغراده رجعت ایتدی (۱۰۹۴)

ایمپراطور دخی اردوسنی استرغون و بودین و بوسنه
طرفلرینه سوق و ونڈیک جمهورینی هر سک و موره
و ارئوداق یالبلرینک تحخیرینه تشویق ایتریکندن
دولت عثمانیه عجله اوج اردو ترتیب ایدوب اوج
طرفه بردن قوت عسکر به تسریب اولته رق بغداد
طرفنده له اشکری کلپا مضحل اوامش ایسه ده
(۱۰۹۵) اوج سنه قتال و جدال ايله اوستریا کیتدیکه
مجارستانده ایلرولوب و نڈیک دخی همان بتون
موره یی قبضه تصرفنه الیق ممالك عثمانیه حدودی
هر طرفدن خطرله گرفتار اوا دی

حاصلی از مدنده اوتوز قدر وزیر و پاشا قتل
و اعدام اولنوب یرلرینه کلانلرده برایش کوره مدیکی
تبین ایتمش و سلطان محمدکینه آو ابتلا سبله وقت
کچروب مصالح سمته اوغرامامسی عامه ک کوجه
کیتمش اولمغله اردو خلایق وارادن جوارنده طغیان

وابتدا شوئك بونك قتلنى استدعا ايله درونلرنده كى
 فسادی عيان ايدوب استانبوله يقلاشدقلرنده عرض
 و محضرلر تقدیميله سلطان محمدى تختدن اينكه
 اجبار ايتديلر (۱۰۹۹) درت سنه صكره چشيرلك
 قصرنده وفات ايلدى بو پادشاه چوجقاغنده جلوس
 ايدوب بر قاج كره او حاق جانورلريك پنجه سنه
 كچرك استانبوله زياده نفرت ايدوب ادرنه يه چكلمش
 و انده دخى تقرر ايتيوب اكثر عمرى صحرارده
 و طاعلرده شكار مراقيله كچمش ايدى كنديسى
 فرق بر سنه سلطنتده فعود ايتمش و بو حاليته سپاه
 اونوز سنه قدر الشمس ايكن نهايت تحمل اولميوب
 خلعتيه قرار و يرلدى

یکرمی درونی قسیم (محمد سلطان سلیمان خان ثانی)

سلطان محمدك برادری سلطان سلیمان خلك عصبان
و ضلالتی الیه مغبر الخطر اولوب ارتق تحصیل علوم
و مطالعه به رغبتله عمری عزتده کچدیکندن دنیا
لذتنه میلی یوغیسه ده وکلا و علمك نیاز و اصرارینی
رد ایتیموب جلوس ابادی (۱۰۹۹)

اردونك عودتنده سهیلر سلطان احمد میدانده
ویکیچریلر ات میدانده چادر قوروب اجرای حکومه
قرار ویره رك استدکریبی تبدیل و ننی و نجرم
ایتدیله و وزرای قتل و تزدیل و خانهلرینی درلو
حیاسزاق الیه یغما و تخریب ایلدیله اچمه و منصب
ایله اغفاله سعی اولمقده ایکن مرقوملر برکون باب
عالی بی دخی باصوب صدر اعظم سیاهش پاشا حرمی
محافظه سند بر قاج کشیله هلاک اولمقده ارتق
استابول اهالیستك مظالم و فضاخته تحملی قابوب
جوامع شریفه واعظلرینه اوبه رق سرای همایون
خانی الیه سنجاق شریف التده اتفاق برله ارباب
نفاق قهر و تدمیر ایلدیله یکچیری اهالیدن کوتک ییدی
لکن شرلرینی رفع ایده چك دولت و کلاسی بولمندی

بویله اوان فترتده عساكر سرحدده قتالی براغوب
 پایتختنده شقاوته قوشدیغندن دولت دشمنلری
 فرصت بولوب اوستریا اکری قلعه‌سی و ونڈیک
 عساكری کرفه سنجاغنی و بتون موره‌بی الدیلربونک
 اوزرینه مجارستان سرعسکری تعیین اولنان یکن
 عثمان پاشا اناطولیده استقلال الیه حرکتده باشلیه رق
 بر طاقم عشیرت ترکمنلری و یورکلری الیه جلالی بولنی
 طوتوب کرید و طمشوار عساكری دخی علوفه‌نک
 کج قالسی بهانه‌سیله ایافلندیلر

بوندن بشقه عثمان پاشا روم ایلی‌یه کچهرک زورایله
 بلغراد کیروب بتون روم ایلی عساكری اوزرینه
 قالمق اوزره ایکن سرعسکرلکی ضبط ابتد
 استانبولده یکی ویرکولر و اخر جریملر احداث و
 وضعیله خزینده واردات جمع اولنمقده ایکن اوستریا
 بر طرفدن استونی بلغراد ولیپوه و دیگر طرفدن
 وارادین و اوسک قلعه‌لرینی الوب بوسنه حدودینی
 صیقشدرمسیله بلغراد یوانی اچوب کلدرک عثمان پاشا
 سمندریه رجعت برله اهالی شهری آتشد و یروب
 فرار ایلدکلرند بلغراد قلعه‌سی و سمندره دشمن
 الله کیردی بوسنه ایالتی عساکریده بهکده مغلوب
 اولوب بئالوقه و معادن و انورنیق و حتی پره بول

واوزیجه حوالیسی الدن چیققدقه ممالک عثمانیدی
باشدن باشه ولوله طوندی

اولوقت اعلان جلوس ذریعه سبله ایمپراطوره سفیر
کوندربول صلح چاره سنه باقلدی و بونکله برابر
سلطان سلیمانک محض کندی غیرتیه صوفیه به
اردو چیقردی (۱۱۰۰) دوتنای همایون ونیک
عسکرینی اغریبوزدن دفع ایدوب تاتار تیز رفتار
آز وقته له ممالکینی طولاشدقه فامنیچه قلعه سنه
امداد قویهرق اهلونک اردوسنی بوزدی واوزی
صوینی کچوب قزاقلری قیرهرق روسیه اراضیسنی
تخریب ایتدی وقریم خانی استانبوله دعوت اولتوب
بالشاوره یکن عثمان پاشانک طرفدارلری عایینه
اناطوایده نفیر عام قالدردی جله عاصیلر اعدام
اولندقه پاشارک صاریجه وسکبان نامیله برطقم
زوربا بسلملری یساغ اولوب فقط دلیل و بشلو
عسکریه ایجابنده کوکالو عسکر یازمیری تنسیب
قیلندی

اردل و یوده سنک جنکه حاضرلنسی امر اولتوب
ویانه ده عثمانلو ایلچیلری و اوستریا وله و ونیک
مرخصلری بر قاج آی متمادی مکالمه ایتدکه ایسه لده

سرپستان قلعه لرینی دشمن المغله صوفیه دن و دین
و الاجه حصار و بوکردن و ازورنیق طرفلرینه
قول قول عسکر قوشدرله رق خیلی قلاع و حصار
کیرو اندی انجق سرعسکر رجب پاشا بطو چینده
مغلوب اوله رق موراوه صوینی کیرو پکدی اعدا نیش
قلعه سنه کیردی و و دینی الوب بر اردوسی شهر کوینی
و دیگر یارودن بعض خائنک دلالیه اسکوب
و قومانونه اطرافنی اوردقده کوپرلی زاده مصطفی
پاشا صدارته نصب اولندی (۱۱۰۱)

مصطفی پاشا در عقب رفع مظالم اقدام و نظام
جدید نامیه اسایش رعیتی مؤدی قانون عادلانه
وضع ایدوب اموال میریه بی غصب ایدن مأموریندن
مبالغ کلیه استردادیه عساکر و فیه ترتیب ابتدی
در حال امپراطورک اردولری کوسوه و قاجائیکده
بوزلوب له و روسیه اردولری قانچیه و اورقبواوکنده
کاملاً مضمحل اولدی هله بوسفرده دشمن ینه
طونه و صاوه نک او بر یقاسنه دفع و المانیالوینی
اردادن سوروب چیقاران تکه لی بک بوکره اردل
و بوده سی تعیین قیلندی (۱۱۰۲)

مصطفی پاشا قبرس و مصر عسکرینک بعض

شفاقنی تسکین ابتدا کرده هر سگ و ارنودلق
حوالیسند و ندیکله مجادله ممتد اولدیغندن سرحدده
تکرار اردو سوق ایتمی عقیمنده سلطان سلیمان ثانی
ادر نهده وفات ایلدی

یکرمی بخشی قسیم (تہ فصل رابع)

اون برنجی عصرک اواخرنده صوقوللو محمد پاشانک
وفتند نصکره اصول و نظامات دولتک ترک و مساحه
اولمسیله امور نازکة سلطنتک حسن اداره سته عجزی
آشکار بر طاقم آج کوزاولر یول بولوب اچمه سزایش
کورلمز اولسی و عساکر بر ایکی کونده بتشمش چیقمش
اولان ضابطان و رؤسای صابامسی اصل خدمت
کورنلرک و پنجه ظلمه دوشلرک اضطرارینی مؤدی
اوله رق خشنود سزاق ایلروده بالطبع شکایت و بغی
و طغیانہ نتیجه ورنجه قدیم دن نظاملو عسکر اولق
اوزره ترتیب قلان اوجاقلر ارتق عاصی و اشغیا یتاغی
اولوب یکچیری و سپاهی هرکون زوربا قالفه رق
خزان دولتی و مناصب و خدماتی ارالرنده پایلشوب
علوفه لرینک ترقیسنی و شقاوتده رفیقلمری اولانلرک مغایر
نظام اوجاقلره کیرمه لرینی و علوفه المارینی دعوا
ایتملرله واردات میریه سنوی یکرمی ایکی کره یوز بیک
کبسه بی اشمش ایکن ینه مصارفاتک یوز بیک کبسه قدر

تفاوتی بولدی سلطان سلیمان دورنده تیمارلو ایکپوز
سکسان بیک قلیجه بالغ اولمش ایکن کیند کجه تیمارلی
سرای خلقی ایله زوربار ضبط ایدرک عهد مراد
خانیده فقط یوز طفسان بیک قلیج قالمشیدی بالهکس
دفترده اوجاق و بلوکات و جماعات خلقی حاصلی
مجموع مواجب خواران سلطان سلیمان زمانده بالکر
فرق بیک نفره بالغ اولوب بیک ایکپوز اوتوز اوجوبک
مصرفله اداره قلتور ایکن کیده کیده یوز اوتوز بیکه
بالغ اولوب مصرفی درت بیک یوکی پکیدی
بو احوالک تفصیلی قوچی بک معروضاتنده و عین
علی رساله سنده مندرجدر بو ملاسه ایله ایالاتده کی
مأمورینک حسن حرکتنه بک صیغجه باقیله میوب
طرف طرف طغانی و جلالی طائفه لرینک ظهوری
و هر سلاک و طریقک اختلال نظاماتندن طولایی
هر درلو آدمک مصالح عامه یه مداخله سی ایله تبعه
عجزه سنک حالی ایمان اولدی واردوده دخی شفاق
و شقاوتدن اتفاق و شجاعت میدان قالیوب بالکر
یکپجری سکسان بیک و سپاهی الی بیک نفره ابلاغ
اولند بیه ده اولکی درجه ده موجب استغراب
فتوحات کورلر اودی حاصلی اوجاق خاشرینک
ازغینلغی درجه نهایت واروب ذکر یوقارورده

کچدیکی اوزره خلیفه زمان اولان بر شجیع ارسلانی
اون سکر یاشنده شهید ایتدکلرنده سلطان مراد خان
رابع ظهور برله جلال و مهابتده یاوز سلطان سلیمی
دخی کچهرک طغیانک کوکنی کسوب انک قورقوسیه
نظام عامه بش اونسنه یرینه کلش و کوپریلو
خاندانک اثر حسن ادارهسی اوله رق رعیت سعادت
کورمش ایسه ده سلطان مرادک الی بیک و کوپریلو
محمد پاشانک اوتوز التی بیک باغی دپهلکاری ده
اونودلزدن اشبو عصرک اواخرنده اراذل ناسینه
فرجه بواوب اخلال اصول مقررہ دولت انجام کار
اختلال جیوش و رعیتہ نتیجه ویردی

نظامات مؤسسه دولت بر کره بوزلوب اعتباردن
دوشهرک خلفک اموری کینی ارادهیه موقوف قالنجه
هرکس یا اسلوب الیه یا خود زور الیه دیله دکنی یاپدرمغه
قالقشوب بر دولت قانونی و منتظم از زمانده زوربا
اوجاغی هیئتته کبرر و اوج درت یوز سنه ده میدانه
کلان ترقیات و کالات اوتوز قرق سنه ده مندرس
اولوب بو حال اختلالدن قوای نامیه دولته مرض
عارض اولور ارتق اصول ااره بسبتون دکشمده کجه
مرض کیتدکجه ارتوب ضعف و تدنی کوندن کونه
بارز اولور چاره نجات بر محمد اولی العزم ظهورینه

و بلکه بر صاحب خروج طلوعه موقوف اولور
دوات عثمانیه نك قوتی هنوز یرنده ایکن بو قاعده
طبیعه اقتضا سنجه زوال اماره لری کوستروب سلطان
مراد و کوپر یلور کبی یوک ذاتر یوک و سائله
ابتدار ایتمش لر ایکن درده دوا بوله مامش و بوند نص کره
بوز الی سنه نیچه مصائب چکلمش و نهایت بر پادشاه
صاحب مکتب لجام مصالحی الله الدقه آت فساد
اولان یکچیرلرک وجودی بتون بتون قالدر مغله علاجه
باشلاغشدر بونک تفصیلاتی آئیده کوراور

بو حال ایله برابر اجنبی مواجهه سنده س-طوت
و صلابته خلل کلیوب مجارستان واردل و دالماجیا
الکالزنده و له ممالکندن قزاق طغنه سنک کشت
و گذار ایلدکلری بوجاق و پودولیا و اوقراین دیارلرنده
و قره دکزک کر جستان قییلرنده واق دکزاطه لرنده
الی التمش سنجاقلق اراضی موقتا ممالکه ضمیمه
قیلنوب درزی و کرد مملکتلری ب-بتون قبضه حکمه
کیرد کده اوزی و کفه و ارضروم و صیدا و کربد
ایالتلری تشکیل و بعض قلعه محافظه لعلری برابر صایله رق
کافه اراضی عثمانیه فرق درت ایات ترکیب ایلدی
بو انقلابات زمان اراسنده هله فنون و معارف فیض
و مقادیرینی غائب ایتیموب پادشاهلرک پرورش انعامله

مورخیندن پچوی و عبدی و عالی و نشانچی زاده
و قره چلبی زاده و هزار فن و نصوح پاشا زاده
و مشاهیر شعرادن نفی و نوعی و نادری و نابی و بونی
افندی و لغت صاحبی ملا شعوری و الهی و بونلرک
ایچنده خدمات دولته کس امتیاز ایدنلردن بشفه
رئیس حکمی و و صاف مترجی صاری عبده چلبی
و اکثر فونده بشطولیس اولوب علوم فقهیه و حکمیه
و ریاضیه ده و تاریخ و جغرافیاده بکرمی سکر قطعه
مؤلفات بیعدیلی اولان حاجی خلیفه لقبیه معروف
کاتب چلبی و مشاهیردن طاش کورپرلوزده و ویسی
و سیاح محقق اولیا چلبی بین الاقران سرفراز اولمیشدر
هله کاتب چلبی نک جغرافیادن جه نثا و تاریخندن
فذلکه و فنوندن اسمی کتب و طبقاتدن سلم الاصول
نام جسیم کتابلری و میزان الحق و دستور العمل
و رونق السلطنه نام مجله لری ارباب اختیار عندلرنده
مقبول و معتبردر

اعمار بلاد ایچون بعض ابنیه و خیرات احداثنه اهتمام
تام اولنوب اوسک کورپریمی و اکثر قلاع و بقاعک
استحکامی الیه برابر استانبولده احدییه جامع شریفی
و والده کوسم ساطاتک صوبندی و جوامع و عمارات
کی آثار جلیله سی و دور مراد خانیده یغورک و سیرک

شدت به مکه مکرمه ده بیت شریفک و محال مقدسه
 سائرته بیکلمه غایت متین و مزین اوله رق کاللا
 بیکدن انشاسی میسر اولان مقامات عالیات الیه
 کوریلورک هر شهرده معمور اولان خان و مساجد
 و چشمه و قفلی بویه اعمال جبهله یه دخی وقت
 بولندجه صرف تقدینه اقدام اولندیغنه دلایل
 کافیدر

فصل نهم

دولت عثمانیه کون ایکنجی عصرده ظهوره
کلان وقایعی بیانده در

(مطالعات)	سن	سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	ابن	سلطان
۲۱ احمد ثانی	۵۳	۰۴	۱۱۰۶	۱۱۰۲	۱۰۵۳	ابراهیم خان	
۲۲ مصطفی ثانی	۰	۰۹	۱۱۱۵	۱۱۰۶	۱۰۷۴	محمد خان	
۲۳ احمد ثالث	۴۸	۱۱۴۳	۱۱۱۵	۱۰۸۲		محمد خان	
۲۴ محمود اول	۶۰	۴۵	۱۱۶۸	۱۱۴۳	۱۱۰۸	مصطفی خان	
۲۵ عثمان ثالث	۵۹	۰۳	۱۱۷۱	۱۱۶۸	۱۱۱۲	مصطفی خان	
۲۶ مصطفی ثالث احمد خان	۵۸	۱۶	۱۱۸۷	۱۱۷۱	۱۱۲۹	احمد خان	
۲۷ عبدالجبار	۶۶	۱۶	۱۲۰۳	۱۱۸۷	۱۱۳۷	احمد خان	

(اشو : بشی فصل یوز بر سنه تک وقوعات حاویدر)

خلع بش ای صکرو قرق بر
 باشد. وفات ابتد
 خلع الی سنه صکرو الشمس
 بش یا شده وفات ابتد

یکرمی التنبی قسم
(عبد سلطان احمد خان ثانی)

نوبت خلافت سلطان سلیمانک برادری سلطان احمد
کلوب تقلید سیف الاینی ادرنه ده اجرا و اردویه عجله
فرمانلر ارسال ایلدی برآی صکره مصطفی پاشا صاوه
چابنی کچوب و ارادین قلعه سنه یورورکن صلا نقامن
صحراننده ایمپراطورک اردوسنه تصادفله بر عظیم
محاربه اولدی دشمن اردوگاهنه برقاچ کره شجیهانه
جمله و صولت اولمش ایسه ده سرعسکر لرینک
استادلغی جهتیله برایش کورله میوب نهایت صدر
اعظم شهید دوشدرک عثمانلو منهزم و طرفین
ینک اردور همان یاریسی مضحجل اولدی
شدت قتالدن اکثر رجال و مأمورین ضرب
شمشیراله دوکله رک مناصب بوش قالوب جله سی
یکیدن توجیه اولندی (۱۱۰۳) بونک عقینده
اوسترباعساکری و ارادین قلعه سنی صاروب لهستان
قرالی رخی فانیچه قلعه سنی قوشاتدی و ایساقجی به
قدر چته چی یوریتدی بو هنکامده ایران و بخارا
ایلچیلری کلوب دولت علیه سفرا سینه و یانه
مکالماتنک بر فیصل بولماسیله اوچ سنه مشقتدن

صکره عودت ابتدا بیلر مکّه مکرمه شریفه کی ایچون
سادات اراسنه رقابت کیروب حجازک هر طرفنده
شورش آتشلری طوتشدی

ایمپراطور تکرار بعضی شروط تکلیف ایدوب هولانده
ایلچیلری صلح ایچون اراکه کیرمشلر ایسه ده بنه
منازعاته بر صورت ویرله مدی قریم خانیله له قرالینک
بو بایده ظهوره کلان مخابراتی دخی نتیجه بولدی
سرحدله امدادچی کوندرلوب المان اشکرینک
صربیه یوریمسبله اردو باغراده شتاب ایدرک قلعه ده
استحکام ویرلدی (۱۱۴) بوبیل تاتار لشکری له
ممالکنی ایلبو قلعه سنه طوغری پایمال ایدوب شام
عسکری درزی طاغیرینه و بغداد والبسی بصره
اطرافده شقاوت ایدن عربانه تعیین قیلندی

صدر اعظم ادرنه دن روسیجه کیدوب افلاق و بغداد
مصالحی تنظیم و اندن قریم خانیله اردله کچمک
نیتسده ایکن دشمن یانوه قلعه سنی الوب بلغرادی
محاصره ایده جکی اکلاشله رق اول صوبه استیصال
ابتدی دشمن بو سمئلردن صاوشمغله تاتار اردندن
کیدوب طمشرار وکیوله قلعه لرینه امداد اولندی
بو تاریخده امتنا بولده حریق ظهورله ایازمه قیوسندن
اون قبانی و سلیمانیه و آت پازاری محلاتی یانوب

کول اولوب بصره ده ناره فساد حالا علولمکده
ایکن موستار و ترینه قضارنده والاصل بتون
هرسک سنجاغنده و ندیکله مناقشه بتوب توکندی
و برالشامده بعلک و بقاع قضالینه تکرار عسکر
تسیریه عصاتک نأدیی لازم کلدی (۱۱۰۵)

بهارده اردوی همایون بلغراده کیدوب وارادینی کلی
تضیق ایتدی و هرسکده و ندیک عسکری غبله
حصارینی المغله اکا قارشو بر قول اردو کوندردی
قریم خانی دخی اردلی و طونه کنارنده پانچوه سمترینی
اوروب فرق بک قدر تاتار و بغدادلو قاضیچده به
امداد و اهد ایلغار ایتلریله طورله صوبی کنارنده
له اردوسیه طوتشوب بوزلدیلر برودن و ندیک
دونماسی آق دکر صولنده کزوب ساقز اطه سنک
قلعه سنی محصور و برمدت صکره تسخیر ایدرک
اطه بی ضبط ایلسیله چشمه به خبلی عسکر ایله
برسردار مأمور قیلندی (۱۱۰۶)

برزمان مجادله و مبارزه ایله رقیلرندن قورتلوب
شریفلکی جانب دولندن تصدیق اولمش اولان
شیخ سعد ابن سیدک حجازده غدرندن کلمیوب
اهالینک اشری اشتکاسی اوزینه حجاجک دخی
چواده بغما اولمسیله بوسنه حجاجک محافظه سی

و عربستانك استكمال راحتى شام والبنه حواله
اولندى قالدېكه بربريه ساحلى اوجاقلرينك
ميانه سنده اولان اسباب مخصوصه دخى رفع اولوب
كېلى ساقر اوزرينه دشمنى دفعه كلكده ايكن
سلطان احمد مرحوم اوادى تخنه سلطان محمد
رابك اوغلى سلطان مصطفى جلوس ايلدى
بودورده دولت عثمانيه اليه المانيا ايمپراطورى
ميانه سنده تأسيس روابط مصافاة ارزوسيله هولنده
وانكلتره اياچيلرى بالدفعات توسطه اقدام ايتمش
ايسه لده بركره حكومت عثمانيه تابع اولمش اولان
بوقدر يرل دشمنانده ايكن صلحه رغبت كوسترلمسى
اصلا روا كورليوب فرانسسه دولتى كندى اصول
مستمره پوليقيده رواج ويرمك غرضيله الاتندن
جنگ آتشنى برقاتدها اوفروب المانيا هر جانبندن
دشمن يتشدرمكه صرف مقدرت ايلدى

یکرمی یدخی قسیم (عبدالسلطان مصطفی خان ثانی)

سلطان مصطفی جلوسنگ ایکنجی کونی دیوانه برشدید
خط شریف کوندروب سلفارینگ بر مدندنبرو
سرایده راحنه میل ایدوب مأورین دواتی اقدام
ودقنه اجبار ایده مدکلرندن بحمله بوندن صکره
بالذات اردویه کیده جکنی اعلان ایلدی تدارکات
حریه به مسارعت اولوب خزینهنک طارلخی
وقتده جلوس احسانچون ایاقلنان طاغی یکچیریلر
وزرادن برقاچینگ قنلی و وعدر بذلی ابله آودلوب
عوجه زاده کوپر بلو حسین پاشا وندیک کیلرینی
ساقز صولزنده ایکی ککره مضحیل ایتمکله اطه
استرداد ایلدی (۱۱۰۷)

تاتار طوائفی نه برطرفدن له ممالکنی بتون
آتسه ویروب هرنگ و موره لوالری حدودنده
وندیکله مقاتله اکیسینگ اولیه رق اردوی همایون
بلغراد و پانچوه و قاراسبورق یعنی آق بیکار اوزرندن
مجارستانه کیردی و ایپوه و تتل قلعهلرینی و دها سار
حصارلری قتح ایدوب لوغوس محاربه سنده جانبیندن
اون بش بیکی متجاوز جنگاور دوشه رگ دشمن صفلی

سرلوب سلطان مصطفی منصور استانبوله عودت
ایندجه د کین قبودان مزومورته حسین پاشادخی
بش کون متمادی محاربه ایله ساقز اچیفنده برعظیم
وندیک دونماسنی پریشان ایلدی (۱۱۰۸)

عساکر عثمانیه حدود شمالیده دخی بردن موفقیت
کامله به نائل اولوب روسیه چاری مشهور آق بیق
پترو ازاق قلعه سنی یوز التمش یک مسقو و قزاق ایله
احاطه ایدوب اطرافده کی حصارلری یاقه رق اوچ
آی شدنله مضارب به و مصادمه واقع اولمشکن اوتوز بیک
نفری یرله یکسان اولدقدن دایوسا رجته مجبور
بولندی آردینه بیشمار تاتار دوشوب قوغدی

بواراق بصره عربانی شط نهرنده سیرسقاینه مانع
اولوب تجاره یک اذا ایتملریله بغداد ورقه ایالاتی
عساکری اوزرینه تعیین اولنوب بصره ده یکبیدن
دونما تنظیم اولندی اول وقت راغوزه ایلیچلری
اعتذاره کلوب جنکک بدایتدنبرو اداسنده مسامحه
ایله تراکم ایدن سمنوی اون ایکی بیک النون ویرکونک
ایشله مشنی دفعة تقدیم ابدیلر

بوظفر و غلبه ایله عساکره و ملته فرح و غیرت کلوب
خلق سرحدله دوکله رک خاندان واعیاندن اولنلر
کندی بدنلرندن الایلر ترتیب ایتملریله بیوک اردولر

قورلدى قامنيچه قلعه سنى محاصره يه كلان اهلومغلوب
 اولوب سلطان مصطفى طمشواره يوربه رك قلعه يى
 محاصره ايدن اوستريا اردوسنى بغا صوبى كنارنده
 مضه محل ايلدى و سرحدلره رسانت و يرله رك مظفرا
 صودت اولتور ايكن خرواقلقه دخی پلنقه لر تسخير
 اولدى فقط روسيه چارى قالموق و قزاقدن بشقه
 التمش درتنيك مسقوعسكريه ازاق قلعه سنى تكرار
 قوشادوب و تاتار و نغاي قبائلى برى برلىنى چكه مامك
 بليه سيله اعانه به آغر طورانوب اول حصن جسيم
 نهايت اعدا الله كچمكه حدودك محافظه سيچون
 قوبان كنارنده اجوقلعه سى بنا قياندى

ونديك عساكرى دخی موره دن آتته واستفه قضايرينه
 طوغرى بوريدى و تاتارلر كه كپروب هرگز
 ممالكنه قدر ايلغار ايتلمزدن بر منفعت حاصل اولدى
 بوندنصكره قره دكز و طونه و آق دكز طرفلرينه
 دونما چيقيق اوزره سينوب و كللى و اسماعيل و سلسره
 و روسچق و آق دكز ليمازلنده كپرا انشاسنه
 مسارعت قينوب پراوشته ده كله و دانه و طوب
 دو كخانه سى اچلدى ادرنه و ارضروم و ازير
 و مصرده ضربخانه لر ناسيس اولنه رق اجناس باره لر
 چوغالوب مسكوكات اصولى بك قارشمش اولديغندن

اوچوز اچہ برالتون حسابله یکیدن طغراو سکه
کسلسته وزجریه و توتون رسوماتی آرتوب معاشرک
بررع تقسیطی قط اولنهرق مصارفات حربیه به
قارشواق بولنسته اعتناقیلندقدن بشقه ابرائله نامه
وسفر مبادله برله تا کید مصارفات اولتوب اردوی
همایون پیشکاهندن تیسسه چایی عبور اولنور ایکن
ایمپراطورک سرعسکر نامداری پرنس اوجن قارشو
کلوب بر عظیم محاربه وقوعیه غلبه اهدایه نصیب
اولدیغنده نیجه ییک اسلامه اکثروزرا شهیددوشدی
دشمن دخی بوسنه ایالتنه کیروب مغلای و و بسوقه
حصار لرینی الوب بوسنه سرایی یاقدی

مهرهمایون عموجدزاده حسین پاشایه تسلیم اولتوب
مشارالیه اصلاح امورملکیه به تفید و سائر مصارفاتی
تقلیل الیه اردو حاضرلغه اهتمام ایدوب الی ییک پیاده
وقرق بیک سواری جمع و هویزه شیخی بصرده خروج
ایدن زوربالردن شهری تخلص ایدرک اول حوالی
حصار لرینک انختار لرینی بودفعه ایران ایلیچلری
کتوروب تقدیم ایتملرله بصره مشغله سی و صکره
مصرده والی علیهنده بواتان اشراک ظلی دفع
اولدقدن بلغراد جانبته سردار نصب اولندی
حسین پاشا انجق صوفیه به وارنجه انکتره وهولانده

دولت‌رینک ینہ توسطیلہ بسط مقدمات مصالحو
 ورئیس رومی افندی الہ دیوان ترجمانی اسقرلت
 زاده ماوروقوردانو مرخص نصب و قارلوفجده
 عقد مکالمات قیاندی (۱۱۱۰) اول مکالمات
 مجلس‌سندہ اساس مذاکرہ و مباحثہ اولہ رق
 ہر دولتک بو تارینجده اندہ بولتان ممالک ینہ
 کندیسندہ قالمسی شرط اولہرق بو قاعدہ سارلہ
 نسبتہ لہ و روسیہ دولت‌ریند ضرراو کلوب انلر
 مرخص تعیینندہ اغرطورائشملر ایسندہ المانیہ
 ایمپراطوری ارتق صلحہ آرزوکش اولدیغندن بتون
 اوروپانک متارکہ و مسالہیہ رغبتی و دولت عثمانیہ
 بو قدر وقت طیائش ایکن حالازیر دستندہ اولان
 یرلرک ترکنہ قولایاغله راضی اولیہ جغنی استنباطلہ
 ہلہ دولت عثمانیہ و دول متوسطہ انکلترہ و هولاندہ و
 دول متفقہ المانیہ ولہ و روسیہ و ونڈیک مرخصلری
 اوزون معارضہ و مباحثہ دن صکرہ دولت
 عثمانیہ بوندن بویلہ ویرکو و ہدیہ نامیلہ برکونہ اچہ
 ابستہ مامسی و اوستریا طونہ و صاوہ و اونا نہرلرینک
 قارشویقہ سندہ اولان اراضیہ کاملاً متصرف
 اولمسی و ونڈیکلویدندہ بالکزمورہ و جزایر سبتہ یونان
 و دالماسیا دیارلری قالوب اینہ بختی قلعہ سندن

و ارنودلقدن چكلسی و لهك حدودی ايسه طورله
 صويندن صاييلوب قريم خانلرينه و بركو اعطاسندن
 معفوطولسی و ازاق قلعهسی روسيهیه قالسی مقاوله
 و سندل امضا و مبادله قيلندی بلغراد و وارادين
 قلعهلرندن طرفينك شكك طوبلری اتلدی
 دولت عثمانیه ايله بودولتلر ييتنده تصديق نامه لر
 مبادله و صلح و مصافه تقويت بولق ایچون
 هر جانبدن بيوك سفارتلر تعين اوانوب ايلچي لرك
 قبولنده زیاده ارايش و سلطنت اولق اوزره سلطان
 مصطفى صدر اعظم حسين پاشا ايله موقتا استانبولله
 كلدی (۱۱۱۱)

امور خارجه بولنه کيرد کده ارتق مصالح دا خليه نك
 انتظام و تسويه سنه اهتمام اوانوب بر زماندر فرات
 نهري طاشوب بغداد ايله بصره اراسی بتون بتون
 بطاقلق ايدرك اول حوالییه وارلر اولوب روماحيه ده
 بر عاصی استقلال بولش و سماوات جوار بی منتفك
 قبیله سی عربلری و بصره بی براتلو خان ضبط
 ایتمشیدی مفتی فیض الله افند ينك آدم لرندن طال
 طبان مصطفى پاشا بغداد والیسی اولوب بیره جکده
 کیرلر انشا و فرات نهرندن بغداده اجرا برله رقه
 و موصل و شهرزور و بغداد ایالتلری عسکریله ایران

و عربستاندن قارغه درنگنه ککش اولان بوز قرق
 بیک مفیدی تدبیر و حجاج مسلمینک امنیت و راحتی
 چاره‌لرینه تدبیرایلدی (۱۱۱۲) قریم خانک قزنداشی
 نعلیلری و بوجاق تاتارلرینی باشنه طوپلیوب
 سرکشلاک ایتدکه اوزی محافظانک صولتیه
 منهزم اوله‌رق ینه درسه‌عاده فرار و النجا ایتدی
 حسین پاشا و برکولری کیتدکجه خفیفله‌ندروب
 سالانیک سنجانغنده ککش معدنلری ایشلمکله سکیدی
 اسلح و قلعه‌لری تعمیر ایتدردی بو تاریخده رزؤیت
 پاپاسلری بعض ارمیلری قولک مده‌بنه دعوت
 ایدوب ملت ایچنده تلاشه باعث اولغله حامیلری
 اولان ارنی بطریق عزل و بعض قولکر نفی اوانوب
 ارضرومده‌کی مکتبلری قیاندی (۱۱۱۳)

برمدت آسایشدن صکره (۱۱۱۴) رامی پاشا صدارتنده
 عسکرک پک نفوذی قالماسنی و شیخ و انینک دامادی
 مفتی فیض‌الله افندی بتون مناصب علمیه‌بی‌کندی
 اوغلارینه و دامادلرینه تخصیص ایدوب کافه
 مصالح فصلی و وزرا و کبرائک نصب و عزل بداء
 جلوسدن برو انک التده اوله‌رق بو اراق جله‌یه
 غلبه ایلمسی خصوصاً لرندن اوجاقلر دلیکیر اولدیغندن
 علوفه‌لرینک کج ویرلمسی بهانه‌سایله جبه‌جیلر

بر شمتاه چيقرمغله آت ميداننده التمش بيك قدر
 زور با بريكوب (۱۱۱۵) سرايده سنجاقي شريفى
 ضبط ايله شهر خارجنده اردو قوردلار و پادشاهك
 ادرنه دن عودتى ايچون عرض محضر لرتقديمى عقينده
 اول قدر آزغين يوله دوشوب ادرنه ده كي عساكره
 برلشملريه سلطان مصطفى قرنداشى سلطان احمدى
 تخته دعوت و كنديسى اختيار عرت ايدوب بش
 آى صكره وفات ايلدى

یکری سکر نئی قسیم

(محمد سلطان احمد خان ثالث)

سلطان احمدك جلوسندن صكره اشقيا فيض الله
افندی بی پاره لیدیلر صوقاقلرده سوریدیلر و هر منصبه
استدکلا رینی کزدیلر انجیق پادشاهك استانبوله عودتنده
اساس حکومتی استقرار بولدی بیکچری اغاسی و نیجه
عوناتی و الحاصل بتون فساد باشلری تمیزلنوب یکیدن
و کلا وزرا نصب اولنوب راحت عامه یرینه کلدی
و بیکچری و بوستانچی اوطله لنده فتنه اریابی هب
سجادی و تمیزلندی (۱۱۱۶)

هر طرفلره ناسهل کوندراوب تبریک جلوس ایچون ایلچیلر
کلدی کوریل و مکریل و اچیق باش و چرکس طوائفی
تکالیف معتادلنك اداسنه اجبار و اول حوالیده
باطوم و بغداد جق و طومروق قلعه لرینك بناسیله
سرحدلر تأمین اولنوب منتفك قبیله سیده تکرار باش
قالدره رق بصره اطرافنی خراب ایتکله اوزرلرینه
صکر چکلدی بو آوانده آینه لو باغچه و قره اغاج
سرایلرند و بندلرده ینشلر و ضیافتلر اولوب اورته لقی
سرورده ایکن (۱۱۱۷) بیکچری و سپاهی زور بالقده
شان و یرن یولداشلرینك بربر باتوب غائب اولدیغنی

اكلامغله يته قلدماغه باشلادقده هــان ميدانده
 بوانلارك قتيله جلهسى تهديد اولدى على العجله
 روسيه دولتى چنك حاضرانغه اهتمام اينمكده اولديغدن
 ايلچيسنك وعدلرينه بك ايند نلماغله دونما قره دكرى
 كزوب حدود طرفلرينى بكدى بوجهته اوسترياياله
 حسن معاشرت ارتق مقتضاي حالدن اوله رقى المائله
 مجارستانده مخلفته بولسان راقوچينك آدملىرى
 حسن ماله وكبر او عيان مـاـونت كوره مدي (۱۱۱۸)
 ززويث پاپاـلىـرى برآن راحت طور ميوب كنديلرينه
 طرفدار اينمكده اولدقلىدن ارمنى بطريقلىرى
 و پاپاسـلىـرى اراستنده درلوفناق تيمدنه و ايجلرندن
 قتولك اولان نيجه ارمنينك نفى و حبسه سبب اولدىلر
 دونما آق دكرده مالطه قورصانلرينى و قره دكرده
 قزاق قايقلىرىنى قوغايبوب قريم خانى غازى كراى مغاير
 عهد اوله رقى مسقوفراريلرينى قبول و قوبان طرفنده
 اولان نغاي طائفه سنك شقاوتنى منع و تأديده كسات
 ايتدكندن برينه قبلان كراى نصب اولوب (۱۱۱۹)
 اولدخى تدبير سزلكه قبارطاي ولاينده قدر كبره رك
 برمدنر تاتار خانلرك حق حكومتنى طانميز اولان چركس
 قـئـتـنه مغلوب اولدى

بوسنه استانبولده بك صبق يانغين زلزله سيل يغمور

اولوب آق دکز اطه لزدن صائورین قربنده دكزدن
 براطه چيقدی و مصرده قحط و غلا ظهور ایلدی
 (۱۱۲۰) بغداد بکی رعایاڭ شكایتله عزل اولوب
 قریمه بکی قلعه و طمان و کرج اسکله لریڭ محافظه
 سیچون عسکر و دونما تعیین اولوب جزایر کیلریده
 وهران اسکله سنی و قلعه سنی تسخیر ایله مفتاح لرینی
 در سعادتیه تقدیم ایتد کلرنده فاس و مراکش حاکی
 اولان ملا اسماعیل بالضروره صدق و خاوص اظهار
 ایچون هدیه وایلچی کوندردی (۱۱۲۱)

روسیه دولتی اوتد دنبرو ازاق دكزنده کیلرینی
 چوغا اتمه و یکیدن قلعه لری پادشاهه چالشه رق احتیاطه
 رعایت لازم کلدکنندن تیمورباش لقبیله معروف
 اولان اسوح قرالی اون ایکنجی قارلوس مسقوچاری
 اولان آق بیق قوجه پترو ایله محاربه لری اثناسنده
 اوزی محافظیله خبرلشمکده اولوب خیلی وقتلر غلبه
 ایلد روسیه نك اورتد سنه کیرمش ایکن نهایت چارک
 عساکر و فیرده سنه طاقت کتره میهرک بندره کلوب دوات
 عثمانیه النجا ایلدی (۱۱۲۲) و مسقو عسکری
 اسوچلو بی تعقیبنده حدودی چیکلوب کچمسيله وزیرای
 دولت حربیه قرار وبرد کده روسیه لو تجدد موالاته
 مسارعت و اسوچ قرال نك کچوب کنددی ملکنه کیتسنی
 مقاوله ایدنجه قرال مشار ایلد روسیه خصومت

نامه سندن طولای عثمانلوی جنکه بولاشدرمغه هزم
و نیت و قرنای شهنشاهی اراسنده ال بولغله
چورلیلو علی پاشا-ك عزانه مقتدر اولوب کور بیلو
نمان پاشا-ك و صکره بالطه جی محمد پاشا-ك
صدارته نصبنه بادی اولدی (۱۱۲۳)

ارکان دولت و عسکر جنکه آشری میل کوسرتوب
قریم خانی استانبوله سفر مذاکره سنه دعوت اولندرق
روسیه-ك عداوتدن یکمدیکی اکلاشلغله حدود
شمالیه قردهن و دکزدن عسکر س-وق اولندی
روسیه اردوسی فالجی قضااسنده پروط چای-ك
بطاقلخی اراسنده احاطه اولتوب اق-بیق اله-کچم-ك
اوزره ابکن چاریجه قترینه-ك غیرت و کار گذارلخی
ایله صدر اعظم دشمنك استیانی قبول ایدوب
ازاق قلعه-ك کبرو و برلسی و روسیه-ك قزاق
مصالحندن ال چکمی و اس-وج قرال-ك کنندی
مالکنه عودتنه ممانعت ایتامسی رسما مقاوله اولندی
از زمان صکره یومعه-اهده به راضی اولوب او یله
وسیله بی الدن قاچرانل-ك جزاسی ترتیب اولندی
(۱۱۲۴) و شمدی روسیه دخی صلح طرفه صحیح
میل ایتدی بیلتوب یکیدن سفر نصیم اولنمش
ایسده روسیه ازاق دکزی قرینده اولان قلعه-ل-ینك

هدهمه ودهاساثر شروطه موافقت ايدوب
 اسوج قرالی دخی كندی دیارینه ایصاله همت
 اولمش ایکن اویندردن چیقماغه اصرار ایلد یکندن
 و برده وندیک جمهورینک بعض کبرلو خدعه لری
 حس اوانسوب ایالت مصرده چرکس بکری ایکی
 طرف طوته رقی انلر و اوجاق عسکری و خلق
 عظیم غوغایه طامغله درلو فتالی پیدا اولد یغندن
 (۱۱۲۵) شمالده هر نه صورثله اولورسه صلح اوانسی
 اقتضا ایدوب آرتق تکمیل مقاولات مساله میسر
 اولدی معاهده ک اجرای احکام چون تن و اورل
 و اوزی صولندن یکی سنور کسادی

وندیک جمهوری قره طاغ خلقنی ولاتین مذهبنده
 اولان ارنودلری افسا-دن قالماعله کوپر یلو نعمان
 پاشا بوسنه و اشقودره عساکری ایله اول طرفی
 و استانبولدن کوندر یلان مأورلر اهالی مغلبه ک
 جزاسنی ترتیبه مصری و بتون برالشامی تسکین
 ایلد کلرنده (۱۱۲۶) هله اسوج قرالی دخی ملکته
 کیمکه ارضا اولغله وندیکه سفر اچلوب اردوی
 همایون ادرنه و بیکشهردن کوردوس دیلنه کبردی
 و دونمای همایون استندیل و اکنده اطه لری قتح
 ابتد (۱۱۲۷) موره روملری وندیک جمهورینک

حکومت طلبیه سی یو کنندن کلیایه قمش اولمه له
هر طرفدن عساكر عثمانیه به معاونت ایدوب صدر
اعظم داماد علی پاشا از وقتده کوردوس و انابولی
و مطون و قورون و مسستره و منکشه قلعه لرینی
و مانیه طساعلرینی و بتون موره بی تسخیر ایتدی
کریده و ندیک مرخصی تصرفنده قالان صوده
و اسپه اونغه اسکالر بدخی ضبط اولندی و هر سگ
حدودنده و ندیک ممالکی اورادی (۱۱۲۸)

انجق المانیا ایمپراطورینک باش و کیلی پرنس اوچنک
تحریرات متکبران سنده قار او فچه معاهده سک اجرای
احکامی بهانه سبله و ندیکک تضمین ضررینی ایما و
صکره جمهورله عقد اتحاد ایتش اولمه صدر اعظم
بر طرفدن قورقه جنکنه عسکر کوندروب کندیبی
دیگر طرفدن بلغراد اردو کوتردی و مجاربکارندن
اوستریایه مخالف اولانلرک سر کرده سی راقوچی به
مکتوبلر اوچردی لکن اردو پرنس اوچنک تدابیر
و صدماتیه وارادین محاربه سنده مغلوب و داماد
علی پاشا شهید اولدقده دشمن طمشوار قلعه سنی
زع و تسخیر و افلاق طو پراغنی بر حله ده استیلا
ابلدی (۱۱۲۹)

فی الجمله و ندیک جنکنده عساكر عثمانیه نصرت

بولقده ايكن بلغراد يكيدين اردو تسيرينه مسارعت
 قلوب طونه دونماسي اعدا كيمر يني پریشان ايتمش
 ايسده بلغراد اوكنده عسكركر عثمانيه ينه هزيمته
 اوغرامغله المانلر اول قلعه يني دخی الديلر و كوپر بلو
 نغريمان پاشا دشمنه طيانقده ايكن راقوچی و اردله
 كوندري لان عسكركر صوفيه يه كلوب اندن ادرنه يه
 عودت شاهانه اولسيه داماد ابراهيم پاشا صدارته
 كچوب صلح سسلري طويلقه باشلدي (۱۱۳۰)
 ونديك كيمري آق دكرده اوچكره تارومار اوله رق
 عسكركر هر سكرته بعض پلنقه لر ضبطندن صكره
 اولكون چنكننده بسبتون مغلوب اولسيه جهور
 دخی مسالمه يه رغبت ايدوب انكلتره و هولانده
 دولتلرينك توسطيله سمندره سنجاغنده بوساروفجه
 شهرنده عقد مجلس مكالمه اولندي افلاق و صرب
 اراضيسنك اولتو و تيموق و موراوله صولرينه قدر
 ايمپراطورده و ابوجقه و پردوزه و ونچه قلعه لر يله
 يونان اطه لري ونديكده قالمق اوزره تمسكات معاهده
 تنظيم قيلندي بو چنكده دولت عثمانيه موردي و آق
 دكره اطه لريني كاملا كيرولمش اولدي و صوقول
 ونيش و ودين فلاغی شمدي حدود باشي اولمغله
 استحكاملرينه زياده اهتمام قيلندي

ابراهیم پاشا اساس صلحه تقویت و یره رك نظامات
 داخله نك اصلاحنه حلقك تعدیدن مصون اولوب
 رفاه و آسایش کور مسنه دقت ایلمسبله فضائل سلم
 و راحت هر طرفده تکرار بوز کوستردی اور مالیه
 یوله قونوب سکه اصول پك قارشمش اولدیغنه
 یکریمی ایکیسی بر درهم صاف کش اولق اوزره
 اوفاق اخفه و بوز یکریمی اخفه لك غروش کسلسنه
 قرار برله مسکو کاندخی صره سنه کپردی شمدیکی
 حسابله مصارفات عسکریه بهر سنه تقریباً
 اوچوز الای یك کسیدی اشقمده ایکن فقط التمشیک
 کسیده تنزیل اونهرق فضله سیله حدودده اولان
 بتون قلعه لر و شهرلک یولک ابنه لر و صوبندلری
 کلیا تعمیر اولندی و جسم قالیونلر ایندرادی طرف
 طرف کتبخانه لر و مکسبلر و چشمدر اعمار اولنوب بو
 ایام اسایشده سرایلر و کوشکر و لاله زارلر و بهاریه
 مسیره سی قربنده بحساب قصرلر و بنچه لر بناسی و
 سور و ضیافتلر و قندیل شتلکری و ینشلر اجراسی ایله
 خلقك وقتی ذوق و صفاده کچوب نیچه شعرا و ظرفا
 و ارباب هنر و معارف ینشدی اما ناس بیستون
 کوشکا که وسفاهنه الشدی
 دول اجنیه ایله کسیده کجه مناسبت آرنوب جله سنه

حددن آشری تکلف و دارات ایله ایلچیلر کیدوب
 کله رك انواع صنایع جدیده اختراع اولمسیله ارایش
 و دبده یه میلار چوغالادی و روم ایلی و اناطولی
 ایالاتنک احوالی تحرییه مقتضای کزدربولوب سـمادت
 حال رعیتیه نظارتله شهرلر اراسنده و تجارت محفلرنده
 بوللر اچاوب خلفکده کوزی اچلدی و امنیت ناس
 یرنه کلدی بوندن بشقه کردستانده کوبلر تأسیس
 برله خبلی کوچیه اهلی اسکان و خوشنتری تسکین
 اولادی و نیکده سنجاغنده صدر اعظمک وطنی
 اولان مشقره کونی یرینه بر جسم مدینه بنا اوله رق
 نوشهر نسیمه قیلندی

فن جلیل طبع و تمثیل سعید افندی ایله ابراهیم متفرقه نامنده
 بر مجار اونک سعی جز یلیله استانبولده بوایامده احداث
 و تزویج اولوب نشر علوم و کسب انوار فنون نوعا
 سـهوات بولهرق عامه حقنده بر خیر عظیم اولدی
 دیگر طرفدن ولات و وزرا خدمتده صاریجه
 و لوند و سکبان اسمیه زوربالیق تشنه سی اولان بر طاقم
 شقینک طباعلمنه فرمان اولوب اوجاقلری سوکندی
 حاصلی صلح سـمادتیه عامه نک یوزی کولادی
 بوهنکامده دول ساره ایله برابر روسیه نک مـمـاهده سی
 دخی تجدد و بر صلح مؤید امضا اوله رق روسیه نک

ممالك الهی تشویش و ترك صوبیدن اوته قوقاس
 طرفه تسلط ایتماسی مقاوله اولنمشیدی
 دوات صفویه به برمدن در آسری ضعف کلوب کرجستان
 بکری باشلو باشنه حکومت تخیلنه باشلامش و افغان
 طائفه سی قندهارده استقلال بوله رق ایرانی بستیون
 استیلا و شاه سلطان حینی تلف ایتمش اولماریله
 چونکه شروانده سنی و شیعی پیشنده بتون کون
 مختصمه و متناقصه بناماسندن طولابی اکثر اهالی ایران
 خصم اولدقلرندن بوفرصت و قتنده درسماته
 محضرل تقدیمه عرض متابعت و ایچلرندن بر بکک
 کندهلرینه خان نصب اولنمشنی تضرع ایتمش لردی
 شروان مملکتی اسکیدن بر مدت دولت عثمانیه مک
 بر ایالتی اولوب بوکره اهالی دخالنده بولندینی جهته
 استدعاری قبول اولندقدده روسیه دولتی لژکیلرک
 بعض تیجاوزانه حرکاتی بهانه ایله بحر خزر کنارندن
 جنوبه دربنده طوغری عسکر سورمکه استیعال و
 دولت عثمانیه جانبدن سرعسکرل نصب اولوب
 مسقو تارخو و دربنده و باکویه کیرنجه عثمانلو
 کوری و تغلبس و کبجه و شماخی قلعه لریله بتون
 کرجستانی و قره باغی و شروانی ضبط ایتمش ایدی
 روسیه جاری ایران شاهی طهماسبه مخاره و موافقت

ایلدوب کندینی تصدیق و افغانلره مخالفت ایتمسیچون
 شاه روسیه کیلانی و مازندرانی و استرابادی ترك
 ایلدیکی معلوم اولدقدن سلطنت سنیه جانبندن
 هم قره دکنه عسکر و دوننما چیقرلوب همده ابرانه
 بر قاق اردو یوردیلر رك (۱۱۳۶) بغداد والیسی
 اردلان سنه کرمانشاه همدان اورستان و لایله رینی
 و کوپرینو عبدالله پاشا سلساس خوی مراغه اردبیل
 طرفلرینی استیلا ایلدی چاره دخی اعلان حرب
 اولمق اوزره ایکن فرانسه دولتلك توسطیله زوسیه
 ایلیچیلری مشاوریه شروع برله بریاكش یوله کیدلر رك
 بحر خزر کناری کرچایه قدر روسیه ده اولمق و بتون
 کر جستان و روان و شروان و قره باغ و آذربایجان
 دیارلری واردیلدن همدانه بر خط مستقیم چکله رك
 اول خطك غربنه قلان عراق عجم و کر جستان
 و اورستان قطعه لری ممالك عثمانیه الحاق قیلنمق
 شروطیله مقابلنده شاه طهماسبه معاونه اتفاق
 اولندی (۱۱۳۷)

افغانلر اختلال و منازعات داخلیه دوشوب بری
 برلینی پاره لمقده ایکن براردو روان و نخبجوان
 و نهاوند قلعه لرینی دیکری تبریزی فتح ایلدی
 و قافای سلطان ایله تاتار عساکری ایران سفرینه تعیین

و تسویق اولتوب (۱۱۳۸) کوری و کنجه حصه نلری
استحکام اولمقده و مراغه و قره طاغ و اردبیل
و مغان و ارومیه حوالیسی بستانون قبضه نسخیره
کیرمکده ایکن انغلانلردن زمام حکو منه دسترس
اولان اشرف خان طرفندن ایلیچیلر کلوب دولتین
اسلام ییئنده جدال و قتلك عدم جوازندن بسط
مقال ایلاش ایسمده (۱۱۳۹) قولاغه کیرمیوب هویره
سمتلیک عربانی و شاهسون و کرد و افغان طاقندن
اردبیلده باش قالدران گروه و کنجه حوالیسنک متمرّد
ارمنیلری کاملاً قلیچدن کچرلوب التمش بیکنن زیاده
مخالفین تدبیر اولندی

انجق همدانن کوندربیلان اردو اشرف خانک عساکرینه
تصادف ایتدکده انک مکر و حبله سی و بعض مضل
کلاملر ایله ال التندن اوجاق خلقتک عقلنی چلمه سی
سبیلله میدان محاربه ده عثمانلو صافلری سلاح
قوللا نمقسزین طاعنه رقی (۱۱۴۰) اورتی لقمده
قبل و قال آزوب هله فتح اولتان اون ایالتک یرلردن
بشقه سلطانیه و ابهر و زنجان قلعه لرینیده و یرمک
شرطیله افغانلر عقد مصالحه یه موافق اولدیلر
فرنگ پاپاسلری بر زماندر ارمنی ملتنی خلجانه و بروب

حتی بعض غرضکار رزؤینک اغواسیله ممالک
محروسه ده و ایرانده اولان بتون ارمنیلر مملکتلرینه
تجمع ایدرک بر حکومت مستقله تشکیلنه سوق
اولمشلردی بودفعه ینه منافسه و مفسد تلمی پک
ارتوب بطریقک مشاجره و تغلبندن قورتلوق ایچون
قتولک اولارک بر طاقی و ندیکه فرار ایتدیلر و مصر
ایالتنده چرکس بکارندن و قریمه نغای میرزالرندن
بعض سرکشلرک تأدیله ناره فته اول دیارلارده
سوکندی و نغایلر پروطله طورله نهرلری اراسنده
اسکان اولدی چوغنه آفرمان سنجاغنده اوجاقلق
و برادی و بصره حوالیسینک عربلری مقاومتدن
عاجز اولدقلرند هویزه طرفلری دخی کاللا دولت
عثمانیه به انقیاد ایلدی

شاه طهماسبک عساکری امراسندن اسماعیل قلندر
باشنه بر قاج بیگ عجم بریکدروب اردبیل جوارینی
اورمقده ایکن خلخال سنجاق بکی محمد قولی خان
باشایه مغلوب اولدی (۱۱۴۱) مرقوم تکراریکرمی
بش بیگ آدله اردبیلی قوشادوب تبریزوالیسنی بورهش
ایسه ده تبریز و اردلان و اردیل و کنجه و تغلیس
و شروان ایالتلرینک عساکرینه مغلوب اولوب سائر

رؤسای عصات و شاهسون عشیرتیه برطاق ایل خانی
 بسبتون هلاك اولدی وابدال بکلو و افشار
 عشیرتلی اطاعته کیردی بو شاهسونلر شروان
 خانی نصب اولان سرخاک صدماتندن قاچه رق
 کرسوبی کنارینه کلوب مسقورک اعانه سیله قارشو
 یقایه جان اتقدرد روس-بدایله بعض مباحثه ظهور
 ایدوب حدود مسائلك تسویه سنه قرار ویرلرک
 طرفیندن تأید معاهده ایچون اشرف خان افغانه
 ایلیچیلر کوندرلدی

ممالک ایران بو وجهله مقاسمه اولمقده ایکن شاه
 طهماسب خراسانه التجا و چشکرتک و افشارو قاجار
 وسائرترکن ایللری ایچنده هوادار پیدا ایتدکده نادر
 قولی نامنده بر افشارلو دایرک مظاهرتیه مشهد و هرات
 شهرلرینی ضبط و پیدرپی کسب قوتله افغانی اوچ
 محاربهده پریشان ایلوب (۱۱۴۲) تختگاه شاه
 ایران اولان شهر اصفهانه کیردی درحال کلی
 عساکر جمعیله تبریزه متوجه اوله رق ملک موروشتک
 ردینی ادعا ایچون استانبوله سفیرلر کوندردی لیکن
 مجالس دولنده بویله ناکهانی وقوعاتک مذاکرانی
 سورلمکده ایکن لشکر اعجامک زنجان سنورینی کچدیکی

خبرلری ظهور برله آرق همان اردوی همایونک
 شرق حدودینه تسبیری قراراشدرلش ایسه ده
 (۱۱۴۳) اوج درت آی یوله چیقلوب قیش
 موسمی کیمسینه نادر قولی تبریز و همدان و کرمانشاه
 قلعه لرینی ضبط ایندردیکی طو بلدی اما اول وقت
 شهر خلقی صدر اعظمک اغرطورانمنه بیک سبب
 بولوب یکچیریلر کندی لقردیله بنه کندیلرینی
 ایناندره رق و داماد ابراهیم پاشانک برزمان روسیه الیه
 متفقا اشرف خان صیقشدروب شاه طهماسبه
 معاونته میل ایندیکنی یادایله درلوسوه ظنله دوشه رک
 بطرونه خلیل نامنده برزوربا بکرمی قدر یولداشله
 سلطان بایزید میداشدن چارشواره طاغلوب دکانلری
 قپاندیلر و شهرک بتون عجزه و اشقیاسیه آت میداننه
 طوپلنوب یکچیری اورته لرینک قزغالرینی قشله لریدن
 چیقردیلر سلطان احمد درعقب اسکدار خیمه کاهندن
 سرای همایونه کچوب خرقة شریفه داره سنده
 مشاوره اولنور ایکن طاغیلر اعظم و کلانک قتلنی
 استدیله و بتون مناصب شرعیه و دیوانیه بی
 دیله دکاری کبی بیع و توجیه ایندیله اشقیانک شناعتی
 صدر اعظمه قیودان پاشانک و کتخدا بکک فداسیه
 دخی اطفا اولنه مامغله سلطان احمد بارکران سلطنتی

تحمیده. فتور کتوب مجلس ارکان دولت و رجال
ملتده. هتد امور دولتی برادرزاده سی ساطان
محموده تسلیم ایلدی

للی طقوز باشنده کوشه خاوتی اختیار ایدوب التی
سینه صکره وحدت واستراحتده وفات ایتدی نامی
اونودلش اولدیفندن خلائک کو یا خبری بیله اولدی

یکرمی طنوزنجی قسیم

(عبد سلطان محمود خان اول)

سلطان محمود اولك جاوسنده كافه مصالح دولت
 بطرونه خليل ايله رفقاسی زوربار انه دوشوب انلر
 بتون وكلا ویا مورینی استدكلی وجهله تبدیل
 وحتی بر فقیر قصابی بغدادنه و بوده تعیین ابتدیلر
 مرور ایامله اشقیانك حیا سزاقیله برابر عامه نكده انلره
 بغض و نفرتی آرتغده ایكن دارالسعاده اغاسی
 بشیر اغاندیر و حیلله ايله اوجاق ضابطلرینی اله
 اوب یكچر بلر عاصیلردن ایرله رق متغلبه گروهی
 جراسنه واصل اولدی ایش ارلرینك برررر غائب
 اولمندن تلاش ایدرك زورباراتی ای ظرفده ایکی
 دفعه دهافتنه چیقرمش ایسه ده بعض روایت کوره
 اون بشیکی متجاوز خان سسزجه اعدام قیلندقد
 ۱۱۴۴) بشیراغاك نفوذیله طوپال عثمان پاشا بو کره
 صدارته کلجه امور داخلیه صره سنه کیردی
 قالدیکه ایران دن کاش ارلان سفرائك آخر تکفیلری
 دیکلنور شیر اولمده بندن حدود والاری کلی عسکر
 حاضر ایوب روان والسی سر عسکر لیکه نهر ارسی
 کچدی و بغداد والسی کرمانشاهان و اردلان اطراف

قلعه لرینی تکرار الوب ابرار اردوسی قزوینه طوغری
 چکاررکن کندبسی همدانه هجوم ایتدکده اند. نادر
 قواچخان قارشو چبقه رقی کوربجان معرکه سنیده
 عظیم غوغا و مصادمه ایله اوتوز ییک قدر نفس
 تلف اولوب اعدا کاشانه قاچدی
 عثم نلو همدانه و صکره هویزه کبردی برو طرفده
 حکیم اوغلی علی پاشا ارومیه بی الوب و سلماسدن تبریزه
 واروب مراغه به عسکر جگمسیله نادر ایرانلو حدود
 جنوبیسی محافظه به مشغول ایکنینه اردوی همایونه
 طرف شاهیدن ابجیلر دوکلوب نهر ارسدن وکرنده
 و درتک کچیدن سنورکسله رک مصالحه اولندی
 اردیل و آذربایجان و اردلان و همدان و نهاوند
 ایالتلرینک بو وجهله ایراند. براغلمسی یکی پادشاهک
 مزاجنه مخالف کلوب وکلا کاملا عزل اولندی
 حکیم اوغلی علی پاشانک صدارتنده روسیه دولتی
 قبارطای ایلری چرکسلرینک نفای و قریم ولایتلردن
 کچمه اولدقلرینی انکار برله انلری بالهکس اوقراین
 اولکاسی قزاقلردن معدود طونه رقی قوبان نهری
 کنارلرینی تاتار خانلردن دعوا ایچون لایحه عرض
 ایدوب (۱۱۴۵) میونده صوغوقاق پیدا و احتیاطا
 تدارکات حربیه به اعتنا اولتمقده ایکن روان وایلیکنده

خاندکی ظاهر اولان فراری عارفی پاشا بودفعه
تکه یور کلری اراسنده طوتاب سیاست اولندی
وعیار مسکوکات اول ایامده تصحیح قلنهرق یکیدن
صافی افجه کسلدی

ایران طرفنده دخی نادر سفک مه اهدده اخیره بی ایپ
اوجی ایدرک خلقی ایاقاندروب وشاه طهماسبی تختندن
ایندروب استانبوله مه اهدده نک فسحنی ایچون آدمیر
کوندرمسوله برابر بختیاری و اورستان خلقتی زیر بقعه به
قویوب کرمانشاهی قلع و درنه یکیدن بغداد اوزرینه
هجوم ایلدی انجق دها قوتنه اینانویوب ابتدا زنکاباد
و اربیل و کرکوک حصنلرینه مستولی اولدقده بر قاج
قول عثمانلو عسکرینی بوزهرق آرتق س امرادن
بغدادده اینزکن طوپال عثمان پاشا سر عسکر نصب
اولوب اولدخی س امر ا کر بلا حله نجف روماحیه
حصارلرینک تسخیر یله بغدادی احاطه و تضیق
ایتکده اولان ایران عساکرینه یتشمکه کمال مرتبه شتاب
ایلدی (۱۱۴۶)

نادر قولی در حال بغداد محاصره سنی براغوب شماله
قوشه رق عثمانلویه دجله کنارنده تصادفله بر عظیم
وقعه ده کلیا منهزم اولدی فقط اوج آی صکره
لیطام وقعه سنده دخی بوزلمسی عقیبنده غیر اموول

اوله رقی عثمان پاشا کر کو کده بر تازه دشمن اردوسنه
 راست کلوب مدت مدیده شجیهانه مدافعه ایتمشیکن
 پریشان و هلاک اولدیفندن نادرشاه شهرزور
 طرفترینی ضبط ایتمکه اقدام و بر یاندن (۱۱۴۷) ینه
 صلحه دار کاغدر یازمش ایسهده قلعای قحکرای
 خان چرکس و قوموق و قایتاق و قبار طای و لزی
 الکالزندن طولاشه طولاشه شروانه سوق واول
 حوالینک سرخای خان و شمخال و اوسمیلربنی
 و بکلربنی اولکی حال اوزره دواته جلب ایتمکه
 مأمور اولدوقده (۱۱۴۸) روسیه او نادرشاهله اولان
 مقاوله خفیه سنه مبنی داغستان حدودینک جیکلمنی
 بهانه ایدرک قلعایه قارشو عسکر چیقروب لشکر
 تاتار قریبه هودت ایدیجک بو خصوصلر دولت علیه نک
 خلاف عهد و رضاسی اوله رقی روسیه نک لهه
 کیروب و کندی ملتزمی اولان بکرادبی قرال نصب
 ایتدروب له ملتک حق استقلالی اخلال ایتمسی اراده
 مباحثه و مباحثک ازیادیته باعث اولدی
 ناکا روسیه او نقض عهدله ازا قلعه سنی
 محصور ایلدیکدن ایران مسئله سی ختام بولزدن
 بوجایه اعلان حربله (۱۱۴۹) بابا طاغنه اردو
 چیقرادی بواننده نادرشاهک اردولری کردستاندن

اردیل و قره باغ سمتلرینه طوغری اقمامله شروان
 زکیرلینی ایکی دفعه بوزوب کنجه بی قوشاتمش
 و بایزد قلعه سنی الوب ارپه چایی کنارنده عثمانلو
 عسکرینی بستیون طاغندقدن صکره کنجه و تغلیس
 و روان قلعه لرینی و بتون کر جستانی و شروانی
 تسخیر ایتدکنده ینه سوزده صلحه رغبت کوسترمسيله
 ابتدا صحرای مغانده وجوه ابرانی جمع ایچون
 ترتیب ایتدی خیمه کاهده بغداد والیسنک مأمور لریله
 مکالمه به و صکره استانبوله ایلاچیلر ارسائه موافقت
 ایتمش ایدی سنوراک سلطان مراد رابع قراری اوزره
 قطع اولتمسی و ایرانده شیعیلکی کویا قالدرمش
 اولمسيله کندبسی سزاوار تحسین بابغ و التفات
 اولدیفندن تبعه سنه دخی یپانجی نظریله باقلمامسی
 و جانینده اقامته مأمور سفیرل نصب قیلتمسی
 و حجاج ایرانک دربان اذیتندن صیانتی و اسراک
 و طنلرینه اعاده سی و فراریلرک طرفیندن تماما ردی
 شروطنی حاوی بکی سندات معاهده تنظیم و مبادله
 اولندی

دولت عثمانیه ک حدود شرقیه مصالحی یوانه
 کبردکده بتون قوه عسکریه سنک روسیه جنکنه
 حواله سی ملاحظه و مذاکره قیلندی انجق بوسنه

اواسط ننده روسیه سرعسکری مارشال مونخ اورقپو
 است حکاماتی زورایوب جزیره قریبی باشند باشه
 ایاق الته الهرق کوزلوه و بغچه سرای و آق مسجد
 بلاد معموره سنی یاقوب یقیمده و اول آبادان ممالکی
 بر اصمیر چوله دوندرمکده ایکن بر قول عسکری
 دخی قیلبرون قلعه سنی الوب بنه اورقپوسنه چکله رک
 دیگر طرفدن دخی قلموق حطمانی قوبان صوینی
 جوارنده اولان کافه طوائف تاتاری روسیه به انقباد
 ابتدرمش و قریب خانی قبلان کرای هم عساکر
 شهنشاهینک معاونتنی قبول ایلیوب همده مملکتک
 محافظه سنده بو مرتبه دراینسزلاک ابراز ایتمیله عزل
 اولاند قدده چونکه اسوج و فرانسه دولتری اکثر
 اوقاتده روسیه و المانیا ایله مخصوصده بولند قلمردن
 کندی بولنیقه لرینک ترویجیچون فرانسه زادگانندن
 مقدم اسلامه مشرف واحد پاشا نامیله لغجی باشی
 اولان قونت بونوالک و سار آدم لرینک معرفتیه
 دواتی جنگه تشویق و انلره رغما دول بحریه
 اکتله و هولانده روسیه کیرلو متفق اولان
 المانیا امپراطوری ایله مسالیه و حسن موافقته توسط
 ایلش ابیدی

قش ابتداسنده بکی قریم خانی اولان قشکرای بو حاق

تاتارریله اوراق و لایته کوروب حبلی مسعودیه و
 فرق بیکدن زیاده نفوس اسیر ایتسیله برابر لهستان
 سنورنده نبرو قصبه سنده عقد مجلس مکالمه ایچون
 مرخصلر نصب اولدوقده (۱۱۵۰) ارتق ایمبراطور
 ساده توسطدن فراغت و بغته روسیه مظاهرت
 مسارعت ایدوب روسیه اردوسنک ناکهان اوزی
 قلعه سنی المسیله اوستریا لشکریده نیش قلعه سنی
 استیلا بیدی بویله ایکن نبرو مکالمه بنه مداوت
 فیلتوب نهایت روسیه مرخصلری افلاق و بغداد
 و تاتار ممالکنی و المانیا مرخصلری و دین و نیش
 و بوسنه حرالدینک ترکی استدکلرنده بری برلینک
 انصاف مزانه حیرتله کندی یئلرنده منازعه چیقهرق
 افکار مفسدتلری جله به اشکار اولدی

وکلای سلطنت سنیه بوه قوله سفسطه و معارضه
 الیه وقت کچره رک تدبیر و نه پانه لایقوله اهتمام ایتملری
 ایچون بشیراغاک اصرار یله تبدیل و تکدیر اوتوب
 صوفیه جانبنه عجله عسکر کوندردی و اراق روسیه
 اردوسی قریه کوروب بغچه سرابی بردها آتسه
 ویره رک اوزی قلعه سنک استخلاصنه کیدن عسکری
 مضحل ایتش ایسه ده اردل سنورندن بغداد و افلاقه
 هجومه ایدن اوستربالوبی بندر و وودن عساکری

قبروب قاچروب قرايوه و اورسوه قلعه لرینی الدی
و ایکیوز بیکی فجاوز اوستریا و دخی صرپستانه
کیروب یاغودینه دن حدودی کچه رک قراغو بیچه
واسفرلک و القسجه حصارل یله نیشی تسخیر عقیبنده
ودینه کیدن طاقی تیوق صوبی کنارنده و دین
محافظک غیرتله خاکه یکسان اولقده ایکن قصوری
شهر کوینه اینوب روم ابلی و الیسی کوپراو احد
پاشابه مغلوب اوله رق مستحق لرینی کوردیلر رجعتلرنده
نیش قلعه سنیده ترک ایتدیلر

حاصلی دیگر براوستریا اردوسی بوسنه سرحدینه
تسلطله نیجه حصارل الیقده بوسنه و الیسی حکیم
اوغلی علی پاشا انلری بناالوقه پیشگاهنده کاملا
بریشان و معینلری اولان اوتوز بیک عاصی ارئود
و بوشاق و صرب حیدودینی اوزیچه حوالیسنده
اعدام ایتدرمیله سفر نصرت اثر تمام اولدی
قیشین ینه فرانسه دولتی صلحه توسطنی تکلیف و
روسیه دول بحریه نک ارایه کیرمسنی التماس ایایوب
خیلی مکالمه و مذاکره کچدیسه ده بهارده تکرار سفره
قرار ویرلوب (۱۱۵۱) جنک و جدال بو منوال
اوزره ایکی سنه دهامتد اوله رق بوسنده هجوم
ایدن اعدا بردوزبه مغلوب و خصوصاً بناالوقه

و اوزیچہ و قروچقہ (یعنی حصار جق) و بلغراد
 وقعہ زندہ جیوش کثیرہ اعدا کلبا منہزم اولدی
 بنندہ اوزیچہ اطہ کیر فتح الاسلام (۱۱۵۲) بلغراد
 سمندریہ مہادیہ اورسویہ قلعہ لری و بانات ولایتک برازی
 الندی اوسـتربا بر قاتدها اہنتنک جزاسنی طاندی
 روسیہ اردولری دخی پروط صوبی کنارندہ و اور
 قبودہ کسر کوروب دونماری بحر ازاقتہ تار و مار
 و اوزی و قباہرون قلاعی دشمندن خلاص اولدقده
 برارالق یتش بیک قدر مسقو و قزاق لہ جہورینک
 اراضیسنی چیکلہ رک یکدن بغانہ صلدروب
 خوتن قلعہ سنی ضبط و بعض برلو خانلرینک
 تہہیللہ باشی تسخیر ایتدی بونکله برابر اوستربا
 و روسیہ و کلاسندن و فرانسه ایلچیسندن لایققطع
 استدعای صلحہ مکتوبلر ورودیلہ ہلہ بلغراددہ بعض
 صریستان و افلاق قضالینک بنہ دولت عثمانیہ بہ
 الحاقی و ازاقتہ قلعہ سنک ہرمیلہ روسیہ ک اوزی
 و براد صولرندن و قبارطای و داسنی مملکتلرندن
 ال حکمسی قولیلہ تنظیم تمسکات مسالمدیہ مساعدہ
 قیلندی

صکرہ لغمجی باشی احمد پاشاک توسطیلہ اسوج
 و سحابین دولترنہ اتفق و تجارت عہدنامہ سی

و برلوب (۱۱۵۳) فرانسه دولتی دخی دهدناه
تجدید ایلدی بو تاریخده جنک و قتلک و شدت
شتانک اثری اوله رق قحط و غلا ظهور یله خلق
پک چوق زحمت چکدکده استانبولده بعض ارادل
و اشرا سلطان بایزید قربنده تجمع ایلهرک چارشوری
غارنه باشلیغندن برقچی قلیچدن کچرلوب اورته لغه
سکونت کادی و نادرشاه ابرازویه قبول ایتدردیکی
مذهب جمفرینک مذاهب سنبه صمره سنده بشنجی
مذهب اولقی اوزره قبول اولمسنه اقدام و بو
مذهب ایچون دخی حرم شریفده بررکن مخصوص
تعیننی بالکلیف معیننده درت بیکدن زیاده تبعه
و خدمه و جبه او عسکر ایله بر ایلچی ارسال
ایتدکده (۱۱۵۴) خلی مشوره و مباحثه اولوب بر
قطعی جواب ویرلمکسزین فقط موالات و مصافک
میانده نأیدی یوللایرانه سفارت کوندرلدی
المانیا چاسارینک وفاتنده وارثه سی ایمرطور یچه
ماریا ترزیانک حقوق عوما تصدیق اولمیه رق
علیهنه هر طرفدن هجومله دوات عثمانیه دخی
دشمنک حال ضعفندن استفاده یه تشویق اولمش
ایسه ده انصافی و حقانیتک و جوب رعایتنه و عهده

صداقته دائر نصایح و وصایایله بتون اوروپایه
دخی ایلیچیلر و نامه لکیدوب اوستربا و روسیه حدودنده
بعض تفصیلات و جزئیاتک تسویه سیله معاهده
تصدیقنامه لری مبادله و اوستربا کچمش نفاقته
قارشو وفاق کوسترلوب امره صالحه اتمام قلندی (۱۱۵۵)
استانبولده سلطانلرک ولیه جمعیتلری و دول مقابله
ایلیچیلرینک ضیافتلری سور و شلکه باعث اولمده
ایکین نادر شاهک شروان علیهنه یوربوب ینه
مطلوباتنده اصرارله صوغوق معاملانده بولمندن
جنگ اماره لری کورنوب احتیاطا ترتیب مهمام
سفریه مبادرت اولمسیله برابر شاه مشارالیهک
بر متوال محرر مذهب جعفری بی مذاهب سنیدنک
بسیجیسی اولدوق تصدیق قیلمسی و بتون کردستان
و عراق ولایتلرینک کندیته اعطاسی کچی نامتقول
شیلر ادعا بله بغداده توجه ایتدی طویلده
(۱۱۵۶) دیار بکرده اردو ترتیبیه باقوب داغستان
طرفلرندن شاهه قارشو یوریان سرخای و شمخال
و اوسمی خانلره وزارت و خلعت و یرلمسی اثناسنده
ایرانلو نصره و بغداد حوالیسنی استیعاب و کرکوکدن
موصل محاصره سنه استیصال ایتدی
استانبول خلعتده ینه درلو اراجیف جیقاره ب

اویغونسزاعك اوی التقی ایچون قهوه خاهر قیادی
و جمعیت پرری یساغ اولدی انجی شاه حسینک
اوغلانی ادعاسیله تخت ایرانه استحقاقنی دعوا ایدن
صفی میرزا کلی عسکرله حدوده کوندرلوب قارصدن
آذربایجانیه هجوم ایتیمی و نادر صرف سعی بلیغدن
صکره اردوسنی بنه پریشان و پراکنده موصلدن سر
حدیه دوندرمسی عقیقته دیاربکر و بغداد سرعسکرلری
تعقیبه باشلیوب زاب صوبی قربنده سن کچیدند
نادری بسبتون مغلوب ایتدیلر

پوارالق دارالسهاده اغاسنک تندیبله صدارته کلان
حسن پاشا خلقدن مظالمی قالدروب عساکر جمع
ایتک اوزره هر جانبه مأمور تسیر و قریم خانی
و افلاق و بغداد و بوده لرینی بطاشلری ایچون تبدیل
و عربستان و افریقا طرفلرینده ضبط تسکین ایچون
رئیس راغب افندی بی وزارتله مصر والیلکنه تعیین
ایلدی (۱۱۵۷) اول زمان قارص و دیاربکر
و بغداد جانلرنده طقسان یوزبیک نفر جمع
اواندی نادر شاه دخی روانه بر اردو قوشدروب
انلر کوجی بکلر یله متفق چادر والیسنی یوزدیله
کندیسیده هم انعقاد متارکه و مصالحه ایچون بغداد
مرخصلر کوندرروب همده اکثر نقله کوره کرد

و عربان ايله برابر ايك يوز بيكى منجاوز جنگجي بي بالذات
 قارص قلعه سى او كنه كتروب بش آى اقدامه
 مقاتله دن صكره منكسرا رجعت ايدرك اردن دن
 چنه جى احمد پاشا و اردلان خانى ممالك ايرانى
 تالان و تاراجه قوشلدى

هند پادشاهنك نادر شاهنك خدرندن شكايته كلان
 نامه رسينه رفيقا هنده مأمور كیده رك اول طرفدن
 ايرانه ايراث مشغله به تشبث اولندي (۱۱۵۸) اوروپا
 دولتلرى ميانه سنده المانيا ايمپراطور افنه ادعاى حقوق
 ايدنلرك سببنه مشتمل اولان شراره جداله دولت
 عثمانيه بى طرف طور مغله معادلتك آق دكرده شرق
 سمندر ينه سرايت برله تجارته و رفاه عامه به مضرت
 و يرما مسيچون طرابلس غرب و كرید وصولندن
 ارنودلقى يابلرينه قدر اعتبارى خط فاصل جكله رك
 جنگ كيليرنك كشت و كذار ينه برحد وضع اولندي
 قبش موسمى حملوانده بو دفعه تاتار اشكر يده قارص
 سرعسكرى معيته و برابوب قريم خانى طربزوندن و قنعاى
 خان بيو كدره و سلطانيه دن اردويه كیده رك خوى
 و ماكو حواليسى استيلا اولمشيكن روان قربنده نادر
 شاهنك صفوفيله وقوعبولان محاربه ده درت كون
 مبارزه و مصادمه راه نهايت سرعسكر بكن محمد پاشا

دورشونه اورلوب عساكري طاعن نادرشاه عاجلا
 ارضرومه طوغرى ايلرو سورهر ك بودفعه التماس
 يولالونامه لر عرضيله وان و موصل و بغداد و بصره
 ايلالائى يىنى قديمه ايران حكومتدن جيقمش اولان
 اكثرلى استمكه قاقش دوقده فساد دماغى اكلاشله ق
 شروان و داغستان و قوق و قيتاق خانلى امداده
 والانوب بتون روم ايلي سنجاقلرينك و ايلات
 انطوائنك عسكرى قادرلهرق ديار بكره عظيم اردو
 جمع قلندى

اولوقت ايراندن تكرار ايلچى كلوب (۱۱۵۹)
 مقدمات صلحه مسارعت وارتنق مذهب دعواسندن
 كچوب فقط بعض مواد جزيه مساعده سنى رجائيميله
 جانب سلطنت سنهدن دخی ايرانه سفارت كيدوب
 سلطان مرادرايك عهدنامه سى اساسجه معاهده
 قرار و برادى و طرفيندن تبريك صلح و نأيد حس
 مناسبات ايچون يوك سفارتلر و يك آغرهديه لر
 حاضرانوب بيجاره صفى مه زائيله بعض هوادارلى
 صمسونده توقيف اولندى (۱۱۶۰)

بواشاده اوره پا دوللىر حالا ايمپراطوراق وراثتى
 دعواسيچون طرف طرف اولوب دولت عثمانيه يي
 هر رى كنديسنه جلب املنده لابنقطع ايلچى لر

و نامه در ارسال و حتی مجارستانك ضبطنى تكليف
و نادر شاهى امرای عساکرى اعدام ایتمکله گرفتار
اولدقلرى شورش و اختلالدن خلاص بواق ایچون
نبریز و کرمانشاه و همدان سکنهسى عساکر عثمانیه بی
دعوت ایتمسلا رایسه ده سلطان محمود عهدیند
و فاره (۱۱۶۱) اوستریا معاهده سنی نجید
و جله ابله مراعات و موالاتی تأکید قیلدی
استانبولده و بغدادده بیکچیریلر فتنه چیقمرق غرضیله
بازارلرده شمه اینسکلرنده ضابطانك اقدامیله جزالرینى
بوله رق صعوات داخلیه آسویه اولنوب اطرافله مناسبات
دوستی تقویت بولدقده پادشاه کاردان جوامع
و کتبخانه و قشله و سرای کبی ابنه و عمارات افشاشنه میل
ایدوب (۱۱۶۲) استقرار صلح ایچن ایران و وندیک
حکومتلرندن کلان نامه لر کوزل جواب و یرلدى
بغدادده عربان طاعیلری و مصرده کولن طاعیهسى
تأديب و تکیل اوانوب آق دکن قورصانلری اوزرینه
سفن همایون کوندرلدى و اهل اسلامدن اول
قورصالرلنه دوشوب ایثالیاده قلان اسرآنك جمله
تخلیصنه سعى اوانوب چوغنى طوسقانه حکومتى طرفندن
استانبولده مجانا سربعا ایصال قلنه رق مظهر انعام
واحسان اولدیلر (۱۱۶۳)

بد تار یخده عربستان باره فسادله چالقه نوب بنویم
 وعززه قبائلك غرضكارلى وهانى نامه نجه چوللارنده
 شقاوته خروج ايدوب بغداد قلعه سنه سوء قصدلى
 مسموع و بصره واليسى سليمان پاشانك بعض حرکات
 نامرضيه سی معلوم اوله رق دیار بکر و موصل و رقه
 و حبش والیرینه اوامر ارسال قیایوب کانه اسلامیانی
 تشویق و تأمین ایچون حرهین شریغینه ذبیت
 محوهر آورهل اهدا قیلندی و خلق اراسنده درلو
 اراجیفه باعث اولان بعض منجملر قتل الیه نجوكم
 فائده نی هر کس کوروب آثار مفسدتلری عامه
 اوزرندن قاقدی و بر حریق مهیبده یکجیری قشالاری
 یانغله یکیدن بناسنه اهتمام اولندی (۱۱۶۴)

بوسنه و اناتولی ایچنده لوند و اکراد طائفه سنک رخ
 براز سرکشلیکی ظهوریله همان کوشمالرینه موفقیه
 عسکرک نظام و رابطه سنه دار قوانین مؤثره وضعنه
 صرف همت اولتوب بعض روسیه آدملرینک قبارطای
 ولایتده کیراوجه فتنه قایناقلری چار طرفنه شدید
 مکتوبلر تحریرینه بادی اولدی

اوروپا دولترینک مخصوصه سی توکمیوب زوسیه نك
 اسوج مملکته و بتون بلاد شمالیه بیت خفیه
 و تمرضنی بانه فرانسه وله دولتری سلطنت سنبه نی

بروسیا ایله اتفاقه سوق ایملشلا ايسده روسیه تبریة
ذمت ایچون لایحه لر تقدیم ایلدکندن بو جانبدن
بیطرفلق اصولی اختیار اولندی (۱۱۶۵)

بو آونده هرازغراد و روسیچق و قرمان حوالیسند
لوندات مردودلری و ملاطیبه ده ملاو و تمبرلو و سائر
عشاردن قلندر اوغلی نامه ده برعاصینک باشنه اوشن
حیدودل قاش حرکانه جرأت ابتدکارندن تریه لری
ترتیب اولتمسیه برابر مانیه اچیقنده بر قاق مالطه
قورصانی و معروف حیدودلری الندی دولت عثمانینک
قوت بحریه سی تزید و استکمال اولتیق اوزره اوج
اتبارلو جسیم قایولر انشا اولندی (۱۱۶۶) و دول
اجنیه ایله مآلفه و مناسبات ارنه رق هر طرفدن
بلافاصله ایلمچلر کاوب کیتکه باشلدی

برمدتن برو استانبولده حربقلر چوغاغله یکجیریلر
درلو سوزلر چیقروب قرغشلاق محتمل ایکن جله
مصالحه مداخله ده آشری چسارتی اولان دارالسعاده
اغاسی کیم بشیراغا علماحقنده بعض معاملات قیجه به
اینداریله ده زیاده اذهان عامه بی بوزوب (۱۱۶۷)
بالایجاب قنانه فرمان چیقه رق عامه تسکین و تلین
اولتمش و وکلانک بعض تدابیر حکیمانه سیله راحت
عمومیه برنه گلش ايسده روم جماعتی بطریقینک

ظلم و ارتداد بن آرتق یانهرق ووناغنه هجوم ایش
و بر عظم زلزله و قوعیه نیجه ابدیه متینه و شهرک
سورلی خراب اولمش ایدوکندن براز و قندر مزاج
شاهانه به ضعف و انحراف کلش یکن اورتیلفک
شرندن ینه فتنه به اسباب و وسائل کوزدنلره بر ایب
اوجی ویرلماک املیه کافه مراسمک اجراسنه اهتمام
و اعتنا اولنهرق از جمله بر جمعه نمزی عودتنده
بادشاه شفقنصاب نیمور قبودن سرای همایونه
کبرایکن آن اوزرنده تسلیم روح ایلدی (۱۱۶۸)
نورالله قبره

اوتوزنخی قسیم

(عهد سلطان عثمان خان ثالث)

سلطان محمود خان اولك برادری سلطان عثمانك
سنى زوالده اولوب مسند خلافتده از وقت قائم اوله رق
عهد سلطنتنده بریوك ایش کور کورله مدی ابتدای
جلوسده خداوند کار مرحومك نعشی قانون اوزره
یوك الای ایله یکی جامعه دفن ایتدروب و کلابی
وارباب مناصبی کاملا ایقا و رسم معتاد اوزره
والده سلطانی اسکی سرایدن یکی سرایه نقل ایلدی
و سرای طغنی یکایوب مصاحبیری و چندیلری
و سازنده و خواننده مقوله لرینی بسبتون اخراج
و مقاطعات وزعات اصحابك وامثالک براتلری
تجدیدنده جلوسیه رسمی عفو اولوب قیشک طول
شدندن کاملا یوز طومقله جلوس بخششندن بشقه
فقرایه دخی عطیه لر ترتیب و تبدیل سلطنتی اعلان
ایچون بتون دولتره ایچیلر تعیین اولندی و قریم
خانه تشریفات همایون ارسال قیلندی بوندن صکره
مبخانه لك قیامسی و نسوانک سیریرلینه و صوقانلره
ایچیق قیافتلرله جیهنمامسی شدیداً فرمان اولوب
صنوف تبعه یه قیافتلر تخصیصنه اقدام و اعتنا

اولندی بو کونلرده فرقتین و پودانلرندن منحصارلو
 جعفریک یالکز سوار یسی اولدیغی کئی ایله آق دکزده
 اوچ قورصان کبسنی بردن شکست ایتدکدن نانی
 آفرین و مکافات اولدی براز صکره اوحنجی دفعه
 اوله رق حکیم اوغلی علی پاشا صدارته کلدکده اکثر
 اصحاب مناصب دکشوب استانبولده حربی ظهور
 ایتسبله شهرک همان بر ربی یانیدیندن علی پاشا
 نصبک الی اوحنجی کونی عزل ونی اولندی
 دفتر دار نانلی افتدی حامل وکالت کبری اولدی برینه
 انجق سلیمدار اقدن نشانیجاقله چراغ اولوب نفوذی
 جهتیله جله ارکار دولته فائق و مصالح معظمه ده
 رأی نافذ اولان علی پاشا آز وقتده اوچ صدر
 اعظم دکشدردوب صوکنده مسند صدارته
 کندیس چیقدی بعض مراسم مذهبیله اختلافه
 روم بطریقخانه سنی شقاقه ورن متروپولیتلرانی
 و تبعید و اکثر اصحاب مناصبدن بشقه قرق خانی
 و دارالسعاده اغایی تبدیل قیلندی فقط تیمور قپو
 جوارندن تکرار آتش چیقوب بر قاچ قول اوله رنی
 و اونوز الی ساعت کسنده تاب و توان بر اقیه رق
 بودفه باب عالی و شهرک همان بریشی یانوب
 کل اولسبله خلق ییئنده چوق کفت و کو حاصلی

اولوب (۱۱۶۹) پادشاه تبدیل کزرکن علی پاشا
 حقنه بر دوزی به اشتکا ایستدکندن بعض اولیای
 امورك عزانه و انك قتلنه فرمائله منصب صدارت
 اوروپا ممالکنده مدت مدیده سفارتله کزوب مصالح
 نازکه دولته مستخدم اولمش اولان محمد سعید
 افندی به تفویض اولندی

مصرده کولمن بکری اداره ایالتی ضبط ایتک قصدند
 ینه خیلی دیرلکسزک ایدوب ارضروم والسی موش
 و بدایس و ملازکرد و خوشاب قلعه لنده تفرده جرأت
 ایدن اگرادی اوروب قبرمغه و کوپریلو احمد پاشا
 یکچیرینک زوربالغیله بلغراد قلعه سنی براضوب کیمکه
 مجبور اولدی و دول اوروپادن تبریک جلوس ایچون
 ابلیچیلر کلوب بو وسیله ایله ناپولی و بربریه اوچاقلری
 اراسنده مشد اولان قتالک اندفاعی و اسوج دولتی
 واسطه سیله پروسیانک عقد معاهده و اتفاقه طالب
 اولسی و بوسنه ایالتدن قارشوده خرواتفه کچن نیچه
 رطایانک اعاده سی خصوصلری رسما مذاکره و تسویه
 اولندی

بوندن بدی سنه اول دور محمود خاییده بدأ اولمش
 جامع شریفک بناسی تکمیل اولغله بو کره نور عثمانیه
 نامیله اچله رق اول معبد رصین البنیانه الای ایله

سلامت اجرا و بتون وزرا و کبرایه خلعت فاخره
اکسا قلندی ایدین سنجاغده قره عثمان اوغلی
نامنده بر متغلب اله کتلوب اعدام و مال فراوانی
مصادره اولندی انجق خاندانی باقی قالدی (۱۱۷۰)
حاصلی مصطفی باهر پاشادن صکره مهر و کات
راغب پاشایه تسلیم اولندی

زهد و مرحمت بینهایه ایله مشهور والده شهسوار
سلطان و سلطان احمد ثالث مکارم معالی منقبتی معلوم
عامه اولان یوک اوغلی سلطان محمد بو اوانده عازم
داربقا اوله رق بتون خلقی اسف و تألمه قویوبوب
برالشام عربانک حجاجی اوروب غارت ایلدکری دخی
طوبلدقدن آز صکره (۱۱۷۱) سلطان عثمان راغب
پاشانک عزلی نیتنده ایکن تارک تاج و دنیا اولدی

اوتوز برنجی قسیم

(محمد سلطان مصطفی خان ثالث)

نوبت خلافت سلطان مصطفی به کلاه کده راغب
باشانك صدارتده ابقاسنه تفید ابدوب نغای طائغه سنك
حدود شمالیه ده نجاوزانه حرکاتی سر بهما دفع و
حجاجك امن و راحتنی استحصاله صرف دقت اولندی
بعده دائمارقه دولته مقاوله اولمقده اولان معاهده
تصدیق اولنوب انكلتره و پروسیا دولتری سلطنت
سنیهی اوستریا ايله جنكه تشویق اینکده ايسوده
استقرار صلح اسبابنی استکماله اعتنا و بعض نظامات
داخلیه دخی وضع و اجرا قیلندی تبعه اجنیه نك
رعایا قیریزی الوب ممالك عثمانیه ده حيله ايله املاك
پیدا اینتری و سفرا خدمه سنك حایه سی وسیله ضیله
جانب باب طالیدن التماس اولتان براتلرك صکره شوکا
بوکا صائلوب سفارت آدملرینك برقراروز یولی
آچه لری منع اولته رقی واردات میره نك حسن
اداره سیچون ابتدا و کلا و مأمورینك زائد مصارف لری
و علی الخصوص آخر کورک قوللانم لری و خلقتك
اندازه سز سفاهتی نهی و رفع اولندی
بو حسن اداره ايله خزینده حاصل اولان مبالغدن

ابنه نافعہ و خیرہ نمبر و مسکوکات عتیقہ تصحیح
 اولوب مؤخر استانبولک اہالیسی غایت چوغاش
 اولغہ لزومی اولی انلرک و کبرا خانہ لرنده سراپدار
 و عکام نامیلہ بریکش قالمش اولان اون بیک قدر
 تذلک طشریہ و طنلرنده زراعتہ ارسالندن بشقہ
 شہرک انبارلی توسیع قانندی (۱۱۷۲) و دیار آخر
 متاعنک رواج بولمسیلہ بعض کارخانہ لره کساد کلدکنندن
 صنایعہ رغبت کوسـترلوب یکیدن دستکاهلر قورلدی
 مکہ مکرمہ سادات میانه سنده مناقشہ و معارضہ
 اولوب اہالی طرف طرف اولہرق منصب شرافت
 غوغاسی سورلورکن قبائل عربان دخی میدان
 بولوب حجاز جوارینی بی پروا کزوب آوزمغہ و قامت
 شقاوتی آرتمغہ یوز طومش لرایسہ دہ جندہ قر بندہ
 ہلہ چتہ جی عبدی پاشانک قلیچنہ کلدی لر صبا نچہ
 کولنک اچلوب مرمرہ بہ اقدامسی یتہ مذاکرہ اولوب
 اعمار ملکہ ہر جہتلہ اہتمام اولنق اوزرہ ایالات
 مأمورلرینک حرکاتہ کمال دقت و شدت ایلہ نظارت
 (۱۱۷۳) و مصر و حجازدہ بعض رؤسا باعث شقاق
 اولغہ انلرک رفع وجودینہ مسارعت اولنہ فرق برال شامدہ
 زلزله دن خراب اولان شہرلرک اعمار یچون خزینہ لہ
 مأمورلر کوندردی و مکہ مکرمہ صوکرلی ناسیس

و ترفع و نیجه ابنه شریفه ترمیم و تجدید قبلندی
چلدر والیسی برلودن یتشمه بر آدم اوله رق منصب
و عظمت دلیسی او اوب کونده بر خلیا قورمسيله
بر مددنبرو لزی قبائلی باشلرله سویاشوب کرجستان
رعایاسنی اوردیفندن و تنبیه و نصیحت دیکله مدکندن
بوینی اورلوب اول حوالی دخی یوله کیردی (۱۱۷۴)
غریبه دن اوله رق آق دکری کرن سفاین حریبه دن
قیودانه بکک قلیونی استانکویه یناشوب اکثر
ضابطان و طاشقه سی جمعه کونی قریه ایندکده
کینک کورجکی پازنلری ایاقلوب بلیکنلری آچه رق
صولو غی مالطه لیمتده الدیلر یالکز قابون همایون
بر مدت صکره بنه کیرو کوندردی

بو دفعه منع مسکرا ته و قیافت نظاماته دأر
او امر اکیده صدور ایدیچک هر کس بشقه مر اقلردن
ال چکوب ارتق افیونه و ترباقه دوشدی (۱۱۷۵)
قالدیکه اوتوز سنه دنبرو پروسیادن آردسن آرامسن
مأمورلر و مرخصلر توارد ایدوب اتفق و معاهده
مخصوصه عتدنی امل ایتمش ایشه لده اوستربا
و فرانسه و روسیه دولتلری کیرلو موانع و مزاحم
القا ایلسيله بر نتیجه حسنیه مظهر اوله مامشرا ایکن
راغب پاشا پروسیا بر جهندن المانیا امپراطورینک

ایکی طرفده کوزی اوله رق هم غرب حدودینی و همده
 ممالک عثمانیه سنورنده شرق ثغورینی بکلمک
 مجبورینی مؤدی اولسنک و دیگر جهتدن له جهورینه
 ارقه اولوب روسیه نك اوروپا غرب و شمالنه یابلوب
 بک زیاده قوت بولسنه مانع اوله بیلسی احتمالنک
 منافعی ملاحظه و مطالعه برله (۱۱۷۶) بودفعه
 دوات مشارالیه ايله عقد مقاوله مصافقه اقدام
 وجنک آتشی هرسمنده علو کبر اولدیغندن انجامکاری
 دوشنوب دولته یکی معاون و طرفدار پیدا ایتکی
 التزام ایتکده ایکن صدارتنک بدنبی سنه سی اول وزیر
 کاردان وفات ایلدی

بو تاریخده بغدادده یماق طهه سی طغیان ایدوب
 حقلرندن کلنک ایچون یکیدن بر والی کوندردلی
 (۱۱۷۷) و کرجه تانده آچق باش بکی روسیه آدم لرینک
 تحریکاتنه الدانوب تابع اوله رق مقطوع اولان
 ویرکوسنک تأدیه سندن خیلی وقتدن برو امتناع
 ایتکله اکا برقاج کره عسکر سوق اولنوب ظاهرده
 اطعنه کترلش ايسه ده چوق سورمیوب ینه چلدر
 والیسنک هر قوم اوزرینه کیمسی ایجاب ایتدکده
 اول حوالی پایمال لوند و اکراد اولدی (۱۱۷۸)
 برو طرفدن له قرانک وفاتنده دوات عثمانیه اول

ممالك استقلالى حايه وامور داخله سنه اجنئينك
 مداخله سنه مخالفت ايد. چكنى اعلان اينش ايسده
 روسيه چار بجه سى قترينه رؤساي لهك فرقه فرقه
 اوله رق نفاق ايتلرندن استفاده ايله چوغنى كنديسنه
 جلب وپروسيا ايله بالاتفاق لهه عسكر سوق ايدوب
 كبرادن پونياتوسكى بي فرال انتخاب ايتدر دكن صكره
 اوستريا و فرانسه دولترينك له حكمدارلغه كندى
 آدملر بى اوترىمق آرزوسنده بولملى بهانه سى
 اوزرينه جانب سلطنت سنيه لايحه لر عرض ايلدى
 (۱۱۷۹) انجى بيهنكامده اكثر اناطولى عسكرلى
 كرجستانده تفرد دعواسيله اجنئينك مداخله سنى
 دعوت اينش اولان داديان سلونك قلعه لر بى برر
 تخریب ايله يرينه اقرباسندن طهماسبك نصب
 واقعا دینه مشغول اولوب مصر بكلى دخی متمادى
 بربريله اوغراشهرق اطرافه باقلمز (۱۱۸۰) وعرب
 قبائلى حرمين شريفين جوارنده خسارت ايتكده
 واستانيواده حرکت ارض وقوعيله بحساب خانه
 وابنيه وفاتح جامع شريفى و سورلر يقلوب جله سنك
 اسكى حالته كلسيمچون بئذ سعى موفور اولمقده
 اولوب برآن كوز اچلمز ايدى
 اهالى قارص اياقلموب واليلر بى اولدرنجه اول طرفده

دخی بر یکی بلیه حصولی اواننده تکه ترکمنلری ویرکو
 تحصیلدارلرینه و مأمورینه سرکشاک ایدوب وقبرس
 وردوس صولزنده قورصان تورهمکه تجارت
 و مخاراته مانع اولوب (۱۱۸۱ مصرده بولوت قاپان
 علی بك عکه شیخی عاصی طاهر عمر دینلان شیخ ظاهرله
 بالاتفاق سائر کولن بکالرینه و کاشقلرینه غلبه سنده
 استقلال خلیاسیله درلو شیطنته باشلدی

اول امرده بومثلاو مشغله نك دفعه چون حدود شرقیه یه
 عسکر کوندرلوب آق دکره دونما چیقارلادی (۱۱۸۲)
 قره طاغده برمسفو راهبینه اولوب طغیان بیراغنی
 اچان اشقیابی بوسنه ایاتی عسکری احما ایدوب
 روسیه چاریچهمسی اهلونك سربستلکی شروطنی
 تصاحب و وقایه کوسترشیه اغراضنك حصوله
 تثبث و کندی علیهنده بولنان فرقه نك اعدا میچون
 عسکر سوقده دوام ایتمکین خوطن سرحدنده
 رصد و بصیرت اوزره طورمق نیتیه احتیاط
 عساکری جمع و تسیرقلندی بونك اوزرینه روسیه
 دولتیه مخبره و مباحثه ائناسنده اکثرله رؤسای
 بغداد ابالتنه التجا ایتکه مجبور اولوب مسقولو سنور
 باشنده بالظه پلنقه می محافظه سنده اولان ناتار
 لشکرله مجادله یه طوتشدیغی شیوع بولهرق ده

تداركات احتياطيه كورله مرزدن وقتسزجه روسيه
اعلان حرب اولندي (۱۱۸۳)

قریم خانی تاتار تیز رفتاری همان روسیه ایچنه اقینه
کوتروب نیجه برل تخریب و غارت و مال فراوانله
عودت ایتیش و روسیه اردوی خوطن قلعه سنه
تسلطی وقوعنده مضمحل اولشیدی اردوی همایون
دخی ایساقچی و یاش و خان دپه دن بندره یوریمش
ولهستان طویراغنه کیرمه که قرار و برمش ایدی فقط
بعضی مأمورلک ارتکاباته مبنی ذخیره و اوزامات
ساروجه مشقت چکله رک و خوطن اوکنده اعدا طورله
صوبنی کیر و کچه که مجبور اولوب خیلیسی قیرلش
ایکن نه رک بردنبره طشمسینه عساکر منصوره تکرار
پریشان اوله رق قلعه الدن کیتدی و بعضی خانی
بویارلک اهانتیه بتون بغداد و افلاق بلادی خصمک
حکمنه دوشدکده روسیه نک دیگر ایکی قول اردوی
قبارطای و کرچستان ایله ارمنستان حواله سی قولایچه
ضبط ایلدی

اردوی همایون باباطاغی قشلاغنده ایکن (۱۱۸۴)
امیرال قونت اورلوفله متفق اولان ماباعصاتی ووره
قلعه لرینه تعرضلرنده قلیچدن کچراوب بحر باطوق و
جل الطارقدن طولاشوب کلش اولان روسیه کیلری

دوتنمای چشمه اوکند. باغله هر طرفده کوزل
 دومانلنرق بغض و حدت ارتدوده ازمبرك و سائر
 محارک اسافل ناسی بتون طوائف خرستیانی بلا فرق
 واستثنا قلیچدن کچرمکه کیرشدی و حدود شمالیهده
 بکرشه کوندرلان عساکر نظامسزانیله تارمار اولوب
 دشمن صکره اسماعیل و کلی و دها کیده رک بندر
 و آفکرمان و ابرایل قلعه لرینی ضبط ایلدی
 قالدیکه روسیه سفاینی لنی و بوزجه اطه قیلیرینه کلکله
 بوغارک استحکاماته اعتناقنوب قیودان غازی حسن
 پاشا دشمنی اول صولوده قوغارکن (۱۱۸۵) اردوده
 عسکرک زوربالغی درجه نهاییه واروب روسیه دولتی
 طرفندن دول سائر نک مداخله ایتمامسی شرطله
 متارکه و مصالحه تکلیف لری ظهور ایدیک سلاطنت
 سنیه اوستریا ابله عقد اتفاق برله یکیدن حربه آهاز
 ایتدکده بکیچریلر بستیون عاصیلغه قرار و یروب
 اکثریسی اردودن طغملغه روسیه او ماچین و طوچلی
 و ایساقچی حصار لرینی نسجیردن بشقه اور قیوسنی
 دخی زورلیوب خطه قریمی چیکنه ی رک (۱۱۸۶)
 طمان و کرج و کفه و کوزلوه قلعه لرینی نزع و کندی
 طرفندن برخان اصب برله تاتارلر فوج فوج اناطول
 بقه سنه جان آندی

بوحالده اوستريا و پروسيا دولتلری له ممالکک مقاسسه سی
 خصوصند روسیه ايله اوزاشوب برلاک اوله رقی ارتق
 جنکدن منفعت مأمولی قالماقله دولت علیه وکلاسی
 متارکبه و فوقشانده مکالمه عقیدنه رضا کوسقروب
 برقاج آی مباحثه دن صکره روسیه نک مستدعیانی
 قبول اولنه جق ماده لر اولمديغندن تکرار تدارکات
 حریه تجیل قیلندی (۱۱۸۷)

بالاده ذکر کی کچدیکی اوزره مصرده تفرده جرأت ایدن
 شیخ البلد علی بك هله بو اراق معیتده اولان درزی
 و روسیه لشکرله مغلوب و هلاک اولوب اول جهتدن
 دولته وسعت کلمش ایسده چونکه اردو زوربالینک
 الحاقلغی تعریف قبول ایتمز درجه یه واردیقندن دشمن
 روسیغه هجومنده منهزم اولمشیکن عسکر طور میوب
 قاجدیغندن بو ظفردن استفاده اولنه میدرق مسقو
 طونه بی کچوب قره صو و بازار جغه قدر کیره رک سلسره
 قلعه سنی وقینارجه مصادمه سنده غلبه برله خرسوه
 طرفنی استیلا و قره صو وقعه سنده سر عسکری پریشان
 ابلیوب قوزلیجه و وارنه دن کوچیله دفع اولندی
 بو قدر آفات اوزرینه افکار عامه بوزلوب اورنهلق
 خلیفه دوشه رک پادشاه خستهلق حالیه برابر بالذات
 سفره کیمکی مذاکره خلاننده وفات ایلمدی

او تونز ایکنی قسیم

(عهد سلطان عبد الحمید خان)

سلطان مصطفی مرحومک برادرلی عبدالمجیدخان
مقام عالی، حکمرانی به الی باشد، قعود ایدوب
خرینه نك مضایقه سنه و احوال سازه به بناء جلوس
عطیه سندن فراغت و تمان حریه نك اكالنه اهتمام
قلندر قی (۱۱۸۸) اردوی همایون شمنی مشتاسنه
کیرد کده سلسره و روسجوق و بتون طونه کناری
قرینه اینن اعدابی اول سمتک مأمورلی قارشولوبوب
مدافعه ابتدیلر

بو اثناده روسیه دولتی اختلال داخلی الیه تلاشه
دوشدکنندن سرعسکری مارشال رومازوف
استانبولده مقیم بروسیا مرخصیله صلح اقردیسنده
ایکن ایشی کوچی بتون بتون فتنه و فساد قیامتق
اولان بیکچیری ارادانی قاجردقده شمنی بی قوشادوب
اردونک طرق و مخابراتنی کسه رک قامچی صوینه قدر
ایندی و بوحالده باریشقلغه دأر مکتوبلر کوندرمسبله
ارتق طرفین مرخصلری قاینارجه قصبه سنده
بولمغه موافقت ایدرک طوائف تاتارک و قوبان
نهری سواحلك استقلال و قیلرون و ازاق و یکی

قلعه حصنلربنك و قبارطای و كرجستان ممالككنك
 روسیهده قالوب اوزی صویندن سنور كسلسی
 و روسیه تبارتنك قره دكز و آق دكرده سربستلکی
 و افلاق و بغدادن ایالتلربنك بعض امتیاز نامیله روسیه
 مداخله سنه گرفتار اولسی مثلاً قوللرایله كنجدا
 رسمی افندی همان ر قاج كون ایچنده مصالحه
 و عقد معاهده ایلدی

صلح خبری عامه یه بادی تسلی اولوب دولتك مواد
 خارجیه سی برصوت بولدقده (۱۱۸۹) خائنلکی
 دولته مسنوجب زحمت و اضطراب اولان اشقیا
 طائفك تأدینه تدبیر اولنوب بغدادن و بوده سی
 و روسیه نك ید فتنه سی قتل اولندی و عكه قلعه سنه
 برا و بحرا هجوم اولنورق مقسدم بولوت فغان
 علی بلك معینی اولان شیخ ظاهر عمردخی صفد
 طاغلربنه جان اتق اوزره ایكن واصل جزا اولوب
 برالشام احوالی هر وجهله اصلاح اولدی غازی
 حسن پاشا مصره مأمور اولوب علی بلك هلاكندن
 صكره اجرای حكومه چیقشان كولن بكربنی
 اطاعته كتوردی و مورده روسیه او ایله بالاتفاق
 رفع رایت طغیانیه مألوف اولان مائیات و ارنود

حشراتی طرابولیجه حواله‌بسته کلیا تدبیر ایدوب
موره بی قاهه بویادی

بوهنگامده روسیه دولتی بیک درلو حبله و خدعه به
ابتدار برله اغراضنی تنفیذ و ترویجه مسارعت
ایدردی از جله هر طرفه کوندرمکده اولدیغی
کیرلو مأمورلک تحریک و اغواسیله کرایلر خاندانی
بری برینه کبروب پینلرنده شورش ممتد اوله‌رق
مملکت خرابه بوز طوتدقه قریم خانی دولکرای
ممالک عثمانیه صبغندی و انک برینه روسیه
ایمپراطوریجه سنک الیه خان اولان شاهنکرای ملکنی
قترینه‌نک حایه‌سنه قوددقه میرزال فرقه فرقه
اولوب کیم اولدیغی ایوجه طایفه مدقلری بعض
مشکوک الاحوال آدملرک سوزیله ایاقلدیلر اولوقت
خان مرقوم طبعانه التجا و ظاهرا انی تصاحب ایتمک
طریقیه روسیه عسکری جزیره قریبی درحال تخطی
ایلدی و شاهنکرای حکومتی چاریجه به فارغ اولوب
روسیه نائل آمال اولدقه طمان سمتمدن عساکر
عثمانیه جمع اولش ایسه‌ده مسفو قریبی بسبتون
بنجه‌سنه المش بولدی

اولوقت خان بدبخت نیجه بوز بیک خاندان اسلامه
قیدبغنه پشیمان و پریشان حال قاجوب ممالک عثمانیه

کیرمکه الحفلنك مكافاته مظهر اولدى قوبان
کنارنده همان قتل ایندرلدی روسیهك بوبله تجاوزانه
حرکاله حقیقت حالده ناقض عهد اولسی و قترینه
تغیش احوال ممالک بهانه سیله ممالکنك جنوب
سمتترینه کلدرك کرسون شهرنده المانیا ایمپراطوری
ابکنجی یوسفله بولشهرق یتلرنده خفیا فصل
و مقاوله ابلدکاری مسائل مضربه سلطنت سنیه
کسب وقوف اینسی بودفله بنه اعلان حربی
موجب اولدی

دوات علیه متفق بولان اسوج وله و پروسیا دولتلری
دخی روسیه و اوستریایله جنکه آرزو کش اولدقلرندن
اردوی همایون طونه طرفنه طوغرلوب معاداته بدأ
اولندی غازی حسن پاشا قره دکز یالیرینی بکلیوب
و اوزی صوبی اغزینی کسوب اوزی عساکری قیلبرون
قلعه سنه شتابله شجیعانه دپرنهك اوج دفعه
استحکاماتنه کبوب کلی اعدا قیردی و اوستریا
ایمپراطوری بلغراد قلعه سنی باصق خلیاسیله بغته
عسکر یوریتیش ایلده عساکر عثمانیه شدیدجه مقابله
وله دشمنی بوزوب اردی صره باتات ولایتی استیلا
و مجارستانك نیچه قلاعنی تخریب ایلدرك ایمپراطور
یوسینی همان اله کترمک درجه سنده تعقیب ایلدی

انجق اوستریا عسکری روسیه اردو سبله تجمع ایدوب
 مارشال رومانزوف بغدادی تخطی و یاش شهرنده
 و یوده بی اسیر ایلد کده خوطن قلعه سنی تسخیر ایتدیلر
 قیش ایچنده سکسان ییک نفری منجاوز بر جسم
 اردو اوزی قلعه سنی قوشا دوب استحکاماتک رسانت
 و متانتی اولماق سببله دکر طرفندن اعانه ایچون
 دونما یئشد کده بعض کیلر قره به اوروب اکثریسی
 دخی قارشوده قیلرون تاپه لرندن کلان طوب
 کاه سبله داغله رق اعدا قلعه بی بر قاندها
 صیقه شدروب نزع و ضبط و سابق کورلماش
 غدارلقلر ایله بکرمی بش بیک قدر نفوسنی درلو
 اذیتله بوغازلادی

برو طرفندن یکجیری ادبسنزلی برایشه براهن اولوب
 حرکات حربیه جزئی کسب وقوف ایتلر ایچون
 صدر اعظم یوسف پاشا تعلیم و تصفیقلرینه اقدام
 ایتسندن دلکیر اوله رق زوربا قالقوب اردو بی و اوله به
 و یردیلر (۱۲۰۳) راز صکره سلطان عبدالحمید
 خان التمش التی یاشنده عازم سمت عقب اولدی
 سلطان مصطفی خان ثالث اوغلی سلیم خان ثالث
 جلوس ایدوب بر کنج و غبور پادشاه اولغله
 قلوب عامه به بکیدن امید طوغدی

اوتوز اوچینچی قسیم

(تم: صل غامبس)

کچن فصلاح آخرنده تصریح قلندیغی وجهله
قدیده نظاملو عسکر نامنه ناسیس اولنمش اولان
اوجاقلر باشدن چیقوب دولته بر یوک تهلکه
اوله رق هر کون شورش و اختلالده اولوب ازغلتغی
آردرد قدر نصکره واجب الاطاعه الی پادشاه جایل
القدری تختدن ایندره رک خلفک باشنه درلو فلاکت
کتوب بر ممالشو و امتیازلو سوز اکلهمز و حبت
و ناموس طانیز حرامی مجیحی کسمکله اشته بو داخلی
دشمنلرک ضررینی تفکر و منعدن دوات مأمورلری
خارجی کوزتمکله مساعدده بولمز ایدی قنغی جابه
کیتسه لر حیا سزلر دها خصمی کورمز دن دونوب
طاغلوب و صوکنده شرتلک الیه ضابطلرینی لکه ایوب
اوروب اولدروب انلرک مصیبتی هر طرفی قاپایه رق
منازعه و مناقشه لری نهایت دولت عثمانیه یی پی در پی
مشکلات عظیمه به دوشردی

حتی له و ایران ممالکی مغورنده بعض غیور و مقدم
ذاتلرک ثمره علو همتی اوله رق قبضه اطاعته قولان
بلارک محافظه سی محال اولدقدن بشقه طاہور

اعدا ممالك شاهانه يی بر جانيدن موصله و ديكرندن
 بلقانلره و صوفيه يه قدر بايمال ايدوب ايالات عسكري
 ملك عثمانيه نك حدود طبيعي سني كوج بلا ايله
 استخلاص و سنور قلاعي استرداد ايدم بيلدي بو
 اراذل ايچنده تدبير امور ملكيه ايدن كبرلك دخی
 بالطبع جله سي خير صاحبي اوليه جفتدن صكره اكثر
 ايالاتده عاسيلر باش قالدروب يوميه انواع عسرت
 مشاهده قيلندي

فقط بو عصر ك مقتضاي روش احوالي و جله دولتلر
 ميانه ننده معارضه و اتفاق و منافسه و اتحاد صورتلري
 بلافاصله تعاقب ايدرك پولتيقه مسائل ك نزاکت
 كسب ايتسي و خصوصاً بين الملل اصول مناسبات
 مشتركه طرز نو قاعده و نظام تحت كبرك امور
 دولته ارباب سيف قدر اهل قلمك دخی استخدام
 قلمسي لزومي پولتيقه سلكنه استعدادي اولان اهل
 حل و عقدك فيضنه باعث اولدي شجاعت ميداننده
 نام ویرن طوپال عثمان پاشا و قپودان مزومورطو
 حسن پاشا و كوپرلو عبده پاشا و نعمان پاشا و حكيم
 اوغلي لقبيله مشهور نوح افندي زاده علي پاشادن
 زياده رامي پاشا و داماد ابراهيم پاشا و راغب پاشا
 كي نيچه اصحاب وسع و لياقت و رئيس الكتاب

ذوالفقار افندی و طاوفجی مصطفی افندی و ابوبکر
افندی و احمد رسمی افندی و عبدالرزاق افندی کبی
اهل استطاعت ملل اجنبیه نیک ارباب پواتیه سهیل
مکالمه کرده عرض هنزایدہ رک هر دیارده شهرت بولوب
جمله سنک مؤلفات معتبره سی و انواع آثار نافعہ سی
حالا نلرده کز مکده در

ایام قتال و اختلاعه پک معارفه باقبله من ایسه ده
سلطان احمد ثالثه سلطان محمود خان اولک عهد
سعادت نلرنده خلق بر مدت کوز اچوب قلبلره ینہ
انشریح کلد کرده علوم و فنون پرده خفادن رونمون
اوله رق طریق علمیده ذوات فضیلت نصایبدن
وقعه نویس چلبی زاده افندی و راشد افندی و ابن
خادون مقدمه سنی کمال هنزو معرفت الیه ترکجده
نقل ایدن پیری زاده افندی و لهجه و دها سائر نیجه
کتب نفیسه مصنفی اسعد افندی و فاضل کامل عبده
وصاف افندی و تاریخ و صاف مترجمی نقیب رضا
افندی و تصرفات ابن العربی شارحی نیلی افندی و
خطاط مشهور ولی الدین افندی و یساری افندی و کتب
منداوله عربیه نیک اکثرینه مقبول شرحلرو علوم ریاضیه ده
رسائل نافعہ تحریر ایدن کلنبوی افندی و علم طبده
صاحب اثر او نلردن صبحی و شعبان و علی باشنک

پدری نوح افندیلر و فاضل زمخشیری تصنیفاتک
 شارحی خواجه اسحق و بلغای شعرادن بیضاوی
 حاشیه سی مؤانی یوسف حلمی و کوپر یلوا سعید پاشا
 و حبیب السیر مترجی عاصم و ثابت و نواس و حشمت
 و ندیم و تذکره علم و ادبا محررلندن حکیم اوغلی
 علی پاشا زاده ضیائی و عشاقی زاده و دفتر دار صفائی
 و مورخ معتبر و کامل نعیمی و زبدة الوقایع صاحبی دفتر دار
 محمد پاشا و منشی بی نظیر حیاتی زاده و سفرنامه
 محرر لری یکریمی سکز محمد جایی و اوغلی سعید پاشا
 و دری افندی هر زمانده تحصیل اشتهار و شاه
 شایان اولان کبار ظرفادن معدودر

بو عصرده اهل حرفت و صناعت دخی ابو کون
 کوروب دو سلطان احمد خانید تبریزک هزار فن
 استاد لری استانبوله نقل اولنه رق تکفور سربابی نام
 بناده و چناق قلعه ده چینی و کاشی کارخانه سی یابلدی
 تبریز و بغداد و مصر و تونس و ادرنه و سرای بوسنه
 شهرلنده ضربخانه لر تأسیس قیلنیه خطاطاق
 و حکاکت صنعت لری کماله ابردی و هر دیاردن اهل آدم لر
 بولنه قی نعمتی و طو بیجی و مهندس فنلریک نشر
 و استکماله همت اولوب جله دن زیاده فن طبعک منافع
 بی حسابی عامه به آشکار اولدی

بالاده مذکور سعید پاشا برقاج سنه اقدامه هله ۱۱۰۰

سندسند فتوا استحصالبه اراده چيقردوب و ابراهيم
 متفرقه حروف دو كدردوب وان قولى لغتدن بدأ
 قلندرق ازوقته اون التى نوع نفيس و نافع كتابلر
 نشر اولدى كاتب چليينك خريطه لو جهانسى
 و تقويم لتاريخى و اسفار البحارى و ابراهيم متفرقه نك
 كندى آثارندن اصول الحكيمى و تاريخ افه اتى و اثر نو
 ادلومصور امريكا تاريخى و بده نعيم و راشد و قره
 چلبى تاريخلى كچى قيمتلى نساخه ل و احوال بوسنه
 و تايخ تيمور و فيوضات مقناطيسيه و كلشن خاف و تاريخ
 مصر قديم و جديد كچى منفعتلى مجله لك ديدارى
 عامه به ميسر اولدى ابراهيم متفرقه نك و فائده يكنى
 فضائلى ابراهيم افندى بوكار خير سلوك ايدوب
 سنه ۱۱۶۹ تاريخنه قدر بكرميدن زياده كتب علميه
 و آليه ميدانه كترى اندن صكره احتلال داخلينك
 ازمسى ايله امورد لك درلو مشكلاته اوغرامسى
 كسندده خير دوشمكه مجال قورمديفتدن بصره خاه
 معطل اولوب يكيدين جانلانمى ساطان سليم
 مرحومك فتوته منوط قالدى اول زمان دولت
 طبعخانه سى ناسيس قلنوب فن طباعت دفعه بشقه
 رونق بولدى

معاراق فنى بودورده طرز جديده كيروب عثمانيه
 جامع شريفنت صايع زانده و مكلفه سندن بشقه

کاغذخاہ و بہاریہ و چراغان ساحلارندہ و بونغاز
 ایچنک اکثر محلاتندہ دالکشا قصرلر و لالہ زارلر طرح
 و بنا قلندی لیکن ایکی معمار موسی و معمارستان اوستہ
 شاگردلرینک سلسلہ سی کسلس اولملہ صنعت تدنی
 بولدی و اوروپانک صوغوق اینلرینہ تقلید امارہ سی
 کورندی

فصل پدیس

(دولت عثمانیه نك اون اوچنجی عصرده ظهور)
(ابدن وقایعی بیاندرد)

سلطان	ابن	ولادت	حاجس	وفات	سلطنت سن	(مطالعات)
۲۸ سلیم خان ثانی	مه طاقی	۱۱۷۵	۱۲۰۲	۱۲۲۲	۱۹	خلع بر سنه صکره قرق سکر باشنده شهید
۲۹ مه طاقی برار	عبدالمجید	۱۱۹۳	۱۲۲۰	۱۲۲۳	۱	خلع بر قاج آری صکره اتوز بر باشنده وفات اینتشد
۳۰ محمود خان ثانی	عبدالمجید	۱۱۹۹	۱۲۲۳	۱۲۵۵	۳۳	۵۵
۳۱ عبدالمجید خان	محمود خان	۱۲۲۷	۱۲۴۵	۱۲۷۷	۲۲	۴۱

سلاطین آل عثمانک اتوز ایکیجی شوی کینلو سلطان عبدالعزیز خان ابن سلطان محمود خان غازی
حضرتلریدر تاریخ ولادت همایونلری یک ایکیوز قرق بشی وجلوس یتیمورنلری یک ایکیوز
تشی یدی سنه سیدر چناب حق عمر و شوکتلرینی مرز داد بیورسون امین

(اشد-بو فصل خاتمه نگار اولوت بتش بش سنده ک و قوعالی محتویدر)

اوتوز درونجی قسیم (خاتمه کتاب)

سلطان سلیم خار ثالث جاوسنده (۱۲۰۳) جنک حالا
عمد اوله رق اوستریالو بلغراد و روسیه لشکری بندر
و اسماعیل قلعه لرینی الوب یکچیری اشبو کندی
دیراکسز لکترینک آثار منامه سنی مادتلری اوزره
بشفه سنه عزو ایتک غرضیه غازی حسن پاشنک
قترنه دعواچی اولدی

بارشقلق اولمسیله دشمن طورله صوبینی اونه کچدکده
ودینده پاوند اوغلی عاصی بیراغی قالدرمغله اوزرینه
بالدهات اردو کوندرلمسی ایجاب ایتدی (۱۲۰۴)
بلغرادده نوبنجی اولان او جاقدر محفظی قلعه دن
سوروب طایی عثمانی طاقنه رق بارثقیل تعدیلمی
صربلوری بآله اوغرادوب بونتر ایچلرندن قره بورکی
بامنده برپک یورکلو یه اویه رق (۱۲۰۵) دصیانیه واردیلر
فرانسز ملتی دخی اصول و قوانین موضوعه سنی
لغو و تعدیل ایتک غرضیه له طرف طرف اوله رق
(۱۲۰۶) کلی فترنه دوشوب صورت حکومتی
جمهوریته افراغ رله دول اوروبانک اکثریتی ایله
منافشه و محادله یه مجبور اولدیغندن کویا اکثریتک

هند ایلہ تجارتی منع ارز وسیلہ مصرہ دہہ بختہ عسکر
 دوکدی سر عسکری جنرال بونا پارتہ بتون ابالی
 استیلا و برالشامہ صولت ایدوب عکہ قلعه سی
 محاصرہ سندنہ واصل مرام اولہ میہرق فرانسرز
 مصر دہا ابکی سنہ قدر اوغرا شوب ببتون رجعت
 ابتد کرنے کولن بکری ادارہ امور و مصالحی ضبط
 و اچقی سرکنسلکہ شروع ابتدیلر بر طرفندنہ و ہابی
 طائفہ سی نجددن جازہ و حرمین شریفینہ کبروب
 لوٹ ضلالر بلہ بیت اللہک حرمینی ہتک و حجاج
 مسلمینی قتل برلہ بر قاج سنہ فریضہ حج شریفک
 اداسنی منع ایدرک یوللر قیاندی خبشتلری افلاکہ
 چیقندی و عکہ محافظی بوشنق جزار عاصیلق
 جنایتی ارتکاب ایدوب دپہ دللو علی پاشا ارنوداغک
 اکثر لرینی النہ الہرق تغلبانہ طورانوب مورہ اہالیسی
 تحریک ایلہ کندو آمال و مفسدنتک اجر اسنہ انلری
 آلت ایدندی

سلطان سلیم مرحوم فرط حلمی و مرحمتی ایلہ برابر
 غایت خیرہ مائل ثابت قدم بر پادشاہ دقایق شناس
 اولوب امور دولتدہ ایکی یوز سنہ دنبرو موجب اختلال
 و مزاحم اولان اسبابی مطالعہ و ابتدا مواد حربیہ تک
 تجدید نظاماتہ مسارعت بیوردیلر شوبلہ کہ فنون

عسکریه شعبه لریک الک زیاده تدقیق و اکیال اولندیغی
 محلاردن اهلیتلو آملر جلبیله طو پخنانه و خبرخانه
 و هندسه خانه ک یولنه کیرمسنه بالذات کیدوب حاضر
 بولنرق همت بیوریلوب طرز جدیدده جسیم و
 قوی سفین هیایون انشا اولندی اولزمان قبودان
 کوچک حسین پاشا ترسانه مصالحنی یوانه قویوب
 و کمال شدت و مهابتی ایله لوندی و قابو بیلری
 طریق اطاعت و صداقت صوغفه موافق اولوب
 یکیدن قانون نامه بحریه وضع ایتدی روم ایلی به
 و افریقا ساحله بر قاج کره اردو سوق اولوب
 یکجه یلر و دین و صب و مصر طرفلرنده اشغال
 اولمغه . ایکن آتیده بتون اوجاقلره نمونه اولق
 و شمدیلک اهل فسادک و سوسه سندن احترازا
 یکچیریدن معدود طونلق اوزره نظام جدید نامنده
 معین و مرتب قیافتله مجددا بلکلر اچله رق
 مخصوصا بنا اولنان قشله لرده تعلیمه باشلادی
 دوات عثمانیه روسیه ایله بادتفق فراسیه اعلان
 حرب ایدوب فرانسرل و ندیک جمهورینک اراضیسنی
 کاملا المش اولمسيله انلردن جزایر سبعة یونان سلب
 و ارنوداق ساحلنده پروزه و پارغه و بوجرینتو
 حصارلری مملک عثمانیه الحاق قیلندی رمدتن
 صکره یونانیه ناپه لئون فرانسه ده عنان حکومتی

يد تحکمنه الرب و دولت عليه اليه تجديد مناسبات
 و مولاته رغبت ابدوب اور پانک هر طرفي هنوز
 راحت سلم و صلاحه نازل اولمشيکن فرانسه و دول
 سائرهمينه سنده يکيدن آتش قتل مشتعل اولدی
 سلطنت سنیه بيطرفانه طور و ب محافظه حقوق
 مخصوصه سنه باقى ضمنده ادرنه ده بر اردو تشکيلنه
 قرار و یرمکین قرمان واليسى قاضی پاشا اون اتی
 بیکدن زیاده نظام جدیدله روم ایلی به یکدکده
 ادرنه یکچیریلری و خلقی بوعسکری چکه ماملرینه
 مبنی درحال سلاحدوب بابا اسکیمی قصبه سنده
 خیی غوغایه طو تشدیلر بوئک اوزینه استانبول
 یکچیریلی ادب سزلکی طاشمرقله داخله فسادن
 احتراز پاشای دومی الیه او مر عالیله مقتضای سنجه
 اناطولیله چکادی

عقینده بغان و ادلاق بکری ایدسلانلی و موزی
 علنا خائلیکه مرتکب اوله رف عزل اولمهلریله
 روسیه عسکری انلری حایه ایچون مملکتینه کیردیکندن
 انکلترة دواتی باپوئون علیمده روسیه الیه برار اولسندن
 ناشی اتفاق اوزیدن پوشغالی دفع ضمنده ردو تخاسی
 چناق قنعه سی بوغازینی زورلیوب استانبول اوکته
 کلرک روسیه الیه مصالحه و فرانسه الیه ایلان حرب

اولمنده اصرار و شهری یاقه له تهدید ایتش ایکن
پادشاه غیور بتون دکر قیلرینه در حال طوپ
طوناده رقی مدافعهیه حاضرلنوب انکاتره دولتی
کیلرینی کیرو چورمدبکه مکالمهیه دخی شروع
ایلامکه ایاق باسری اینکلیز دو نفاسی بالضرور
چکلوب مصره دخی صاروقد بلیق ایتدکده ارتق
انکاترهیه اعلان حرب اونندی

دوئغای همایون آق دکر بوغازینی قیامغله کلان
روسیه کیلریله جنکه کیریشوب دشمن رجسته مجبور
اولدقده حدود شمالیه در حرکات قطعیهیه مباشرت
اولمقی اوزره طونه جاننده هر کون عسکر تسیر
اولمنده ایکن بعضی غرضکارلر هر دم فتنه تشنه سی
اولان بیکچیریلره کیزلو چیرا قویوب علولندره رک
استانبول بوغازی طایفه لرنده اولان یمافلر نظام
جدید نفراتیه غوغایه طوتشدقده ایچلرندن قباقیچی
نامنده بر خینک تدبیریه شهره کیردیلر و بتون اراذل
واشقیایله برلشوب اکثر رجال دولتی وجهه نظام
جدید قیافتند. بولدقاری بیچاره لری پاره لدیلر
بیتزدیلر

حاصلی اوچ درت کون درلو فضا حندن صکره
سلطان سلیم ثالث مرحوم بونلرک غدریه تختندن

اینوب سلطان عبدالحمید مرحومك شهرزاده لرندن
 سلطان مصطفی رابع الك مقامه كچدی (۱۲۲۲)
 جاوس وقوعی واستانبولده وکلانك بربرلیله نفاقدہ
 اولدقلری اردوده معلوم اولمسیله هرکس برخلیا
 قورهدق قرغشهلای درجه غایته واروب هله روسجق
 میر میرنی بیراقدار مصطفی پاشا بعض خیر خواهلر
 یله بالانق ادرنه یور یوب خفیا آدملر تعیینله
 استانبولده طرف بوله رق سنجاق شریفی کترمک
 بهانه سیله شهره و سرای هایونه داخل اولش
 ایسده مرامنی اچیفه اورمسی برطاقم غدارلر سلطان
 سلیمی محبسنده شهید ایتسنه بادی اولوب فائد ایتیه رک
 سلیمان محمود ثانی شوکتبخش دیهم عثمانی اولدی (۱۲۲۳)
 مصطفی پاشا برای آدم اولوب زمانه ده فرصت
 قوللامنی بیایه رک بالکن زور و حسارته کوکتوب
 واعدای دولت وملت اولان یکچریلره خصوصتی
 صاقلیوب مصالحده رامن پاشا و بهیج افندی کی
 افکار جدیده مکتبنده یتشمش اوله رق ذهنلری
 تجمدات وتعدیلانده بولان بعض آدملری قوللانغه
 میل ایتدی انجق ضوابط حزم و احتیاطه عدم
 رعایتله نیاتنک اجراسنی تعجیل عاقبت فلاکت
 بادی اولوب بر قاج آی مرورنده اوحاق زورباری

بر کره دها ایافله رقی پاشا فبوسنی یاقلریله مصطفی پاشا
ارسلان کبی مدافعه ده هلاک اولوب اکثر نظام
جدیدن قلانلر بو دفعه قریان کیتدی

پادشاه عاقل بومقوله تبدلات عظیمده کار سلیم
نأنی به مراجعت و اذن یدی سنه صر و تحمل برله
ندایر احتیاطیه همت ایندی انکلتزه دولتیله
مصلحه اولنوب روسیه لو ایله هر سنه بلغارستان
و افلاقده حربه مقاومت اولندی و روسیه جاری
فرانسه ایله بوزشقای امارتی اکلایوب صکره دن
یولسزجه ادعالندن واز کلنجیه قدر مدافعه یه
کمال ثباتله مداومت قیلندی انکلتزه ایله دخی متارکدن
صکره صرپ مملکتی نظام و اطاعته قوندی و کولن
سرکشلرینک وجودی دنیا یوزندن فسخ ارنسبله
مصر ایالتی عساکری عربستانه تعیین و نجد سنجاغنده
وهابی حشراتنک یوهسی اولان درعبه شهری
ضبطله اساس فسادلری قلع وقع اولندی

دولتک مشاغل جسمه سندن فتنه و فساد مساعده
بولان اکثر اعیان و متسللر دره بکلکی صورتیه
تغلب و تحکمه اجترایتمشلا یدی انلر دخی بربر
تمیزلنوب دپه دلنلو علی پاشا کندی طوئشدردیغی
آتش عصبانده بانوب بیتدی اماغوا ایلدیکی طوائف

باغیه طغیانده مستر اولوب اوزرلرینه بهر سته
 بیکچیرلرک الک ازغنلری فوج فوج اسبال قیلندی
 و مشاغل خارجیه ن اراسی کسلوب ایران سفری
 و بعض ارباب اغراضک افلاقدہ اجتماع ومورہ رومیلہ
 بالاتفاق فترتہ آهنگ ایملری بلافاصلہ صعوبات کلایہ
 حاصل ایتیش ایسده ده هله شو مضرت داخلیه ک
 تسویه سہ باقلای اوزره نوبت اصل منشا فساد
 اولان 'وجاق عاصیلرینه کلدی

بیک ایکیوز قرق ر سته سی اواخرده بیکچیردن
 عسکرلک قابلیتی اولنلر اشکنجی نامیلہ سچلوب تعلیمه
 باشلامسی مذاکره و اجرا اولندوقده ادبسنلرینه
 قزغالرینی ات میدانہ چیقارمشلر و اقا قپوسنی باصوب
 پاشا قپوسنی یغما ایتیشلر ایسده ده بر مدتدنبرو قوللانلار
 حسن تدبیرک ثمره سی اوله رق خلقلک اوجاغه نفرتی
 و بیکچیرینک ضعف و مذانی ارتمش حتی بوکره
 طوبجی و خبره جی و ترسانه لو زوربا زمره سندن
 ایراوب صداقت و حسن خدمت امللرینه دوشمش
 اولدقلرندن ادبسنلرک رواجنی بولدیغی دملر کچدی
 سرای همایونده سنجاق شریف الله علما و اهالی
 الہ کلی عساکر جمع اولوب سلطان احمد میدانده
 اردو قرلہرق اشقیبا قشله لرینه برفاق بیک جنکاور

سوق اولندی خاتیره عفو و امان و برلوب اطاعته
 دعوت اولمش ایکن ینه کندی کناهلری نجاتلرینه
 مانع خفی اوله رق بوا حسانی قبول ایتمایلیله قشله لر
 طوب ایله دوکلوب خاک ایله یکسان و اوجا غک
 و حوشی اینلری یقلمش جانورلر کی طارمداغان اولدی
 زوربا قالقه زوربا قالقه آخر کندیلریده بتون بتون
 قالقدی اشبو وقعہ خیریه ده فقط اوج دوت ییک
 ادب سزک هلاک و نفیله یکچیری اشراسنک ادی
 دخی قالیوب ایحا و الفا قیلدی اندنصرکه وادی
 ضالانده انلره دلالت ایدن بکتاش طریقی قالدرلدی
 انجی ممالک و سیعه عثمانیه بونجه بیلار بر عرصه کاه
 فساد و فتنه و طغیان کسله رک بر ییوک پادشاهک
 بتون عمرنجه همشه محتاج اولدیغندن سلطان محمود
 خان ثانی حضر تلرینک ارتق اولوقت تجدید نظامات
 دولت و اصلاح احوال رعیت افکار خیریه سی
 میدان بولوب از جمله عساکر منتظمه ترتیبه
 صرف نقد اقدام اولندی

وقعہ خیریه عقینده عساکر منتظمه نک از وقتده
 میانه کلوب سنج قلدده بر چوق عاصیلرک قالدرلسبله
 خلقت عدل ورفاه کورمسی دولنک در حال قوت
 بولغه باشلامسنه سبب اولغله دشمن بونی چککه میوب

یونان وقعه سی مشکلاتی دها بتزدن روسیه اعلان
 حرب ایتدی و حاضرلری بولنسیله اردوسی ادرنه یه
 قدر کیردی بونک عقینده دیگر دشمنلرک تحریکیله
 مصر والیسی علنا حامی اولوب ادرنه یه وارنجه عسکر
 یوریده رک نیجه ایالات وسعه و شیلر ائنده خراب
 اولوب پادشاه غبور هم اشقودره او عاصیسی قهر
 هم یکیدن ویرکونک تنظیمی و مظالمک دفعی
 و قراننده وضعی و قره کمرکی کبی باجلرک دفعی ایله
 نظامات داخله بی اکمال ایدرک تبعه نک حالی اصلاحه
 سعی قیلوب خزینهلر بولدی بوسه بی یکیدن فتح
 ایتدی جسیم قشله ر و عسکری مکتبلری بنا ایتدی
 اردویی پیودوب یوز قلیون و یوز قدر بریق و
 اسفونه و قوتزینی حاوی دونما پیدا ایتدی
 لکن بونجه مشقته وجود انسان تحمیل ایده مدکندن
 فلکله دوکشان اول پهلوان بریاندن تزییه اردو
 و اسکندریه دونما سوق و بریاندن نظامات
 قدیمه بی احیا ایله امور افراد ناسک باشی عوما
 قانونه باغلنه رقی یکچر بلرک بوزاللی ییل ازغیناقلری
 هنکامنده تأسس ایدن اصول جبریه بی کافه لغو
 ایتک صد دنده ایکن امراض مهلکه و غوم
 مقادیره استیلا سیله عازم دار نقا اولدی (۱۲۵۵)

عساكر متظمه ك سر عسكرلكيله مشهر اولان
 خسرو پاشا جلوسده وزير اعظم اولدقد، رؤساك
 جوغيه اسكى مناقشه سى اولديقتدن اردو پریشان
 اولوب فرارى احمد پاشا دخی قاجدی دونخاي
 مصره كوتردی لكن سرکاره کلان رشید پاشا
 امنیت عامه بی قوی عمل اوزره تأسیس ضمیمه جلوسك
 عقیدنده منصور اولان نظاماته دائر كلخانه ده بیوك
 الایه سلطان عبدالمجیدك حضورنده عظما و فقرا و
 علما و جمهلا جله سنك محضرند بر خط شریف قرائت
 ایتدروب تنظیمات خیریه بی وضع و زراعت و تجارت
 دائر نظاملر نشر ایتدی و وقعه خیریه ك عمره سی
 اول کون ظاهر اولدی وزیرله چوباك شریعت غرا
 محضرند مساوی اولدیغی اونودلشېكن بېكېدن
 اعلان قلندی

از زمانده مصر والیسی ایالتنه سورلوب دولتك
 اردوسی طقسان بېكدن نظامیه وردیف و موظف
 اوچوزاللی بېك نفره ابلاغ اولندی واردات دولت
 یدییوزبېك کيسه دن ایکی قاتنه بالغ اولوب بر طاقم
 رسومات و عواذك لغویله خلقك رفاهی و ممالكك
 محصولاتى اون منده ایکی قاتندن زیاده ارتدیغی
 معلوم اولدی کردستان و وان و حکاری ظلمه سنك

وجودی قالدردی و بمن عاصی الندن نزع اولندی
 بو معمرینی دشمن چکه ماملکه روسیه لو عهدینی
 بوزوب و اوروپا دولترینک داخلا مشغول اولدقلرینی
 فرصت صایوب و ارقوتیله ممالک عثمانیه قویلدی
 ۱۲۶۹) لکن عساکر عثمانیه سلسیره محاصره سنده
 و چتانه و قلفات و اولتیجه محاربه لرده دشمنی
 پریشان ایدوب ایکی یوزیک مسکو هلاک اولدقده
 انکلتزه و فرانسه دولتری بو عثمانلو ملتک یك
 وجود کی اچمه و لوازماتجه کلی فداکارلق ایدوب
 وطن اغورینه حان و مالارینی بتون و بردکلرینی
 و اوله قوی دشمنه برسنه دن زیاده هم طونه
 بوینده هم اناطولیده طیانداقلرینی و روسیه دخی
 یکیدن سکز یوزیک عسکر تهیسه ایتدکنی کورنجه
 ضررک اوجی کندیلرینه طوقته جغنی اکلا دیلر
 اوروپانک بودشمن عمومیهسی اوکنه سد چکمک ایچون
 دوات عثمانیه ايله اتحاد ایدوب عظیم دوغاله
 بسدر پ ایکی-وز بیك عسکر چک-دیلر
 دولنک حقوقی مستحکم اولدی انجق صلحدن
 صوکره بنه دشمن تشویقیله یونان و قره طاغ
 حیدودلری ترحاله و هر سگ سنجاقلرینی الت اوست
 ایتکلکه و برالشامده فساد چیقمه غله مصارف ارتوب

انواع مشکلات باش کوسترمکده ایکن سلطان
 هبدالمجید خان وفات ابتدی (۱۲۷۷)
 وقتاکه شوکتلو عظمتلو سلطان عبدالعزیز خان
 افندیمن جالس تخت عثمانی اولدقده همت بلند رتبت
 پادشاهانه لایله قره طاغ جنکی بتوب حیدودلرک حقندن
 کلندی اردویکی هبته کبروب دونما میدانه کلدی
 علوم شری ایچون کتابلر باصلدی مکتبلر اچلدی
 قانونلر نشر اولندی ینه علم و کمال رواجنی
 بولدیغی کونلر کورندی جناب رزاق عالم بونجه
 خیرلو امورک اتمام و اکمالنی میسر پیورسون امین

برر عبدالمجید عبدالمجید اورخان و ابراهیم
 ایکیشربایزید خان و سلیمان خان و محمود خان
 اوچر سلطان عثمان و سلیم خان ایله احمد خان
 دخی دردر محمدله مراد و مصطفی خاتان
 خدا تختنده باقی ایلسون شاهنشده دوری
 بوکون عبدالعزیزخان ملکه سلطان ملته خاقان

(مطبعة عامر ده باصلشدر فی ۱۲۸۸)

(فهرست کتاب)

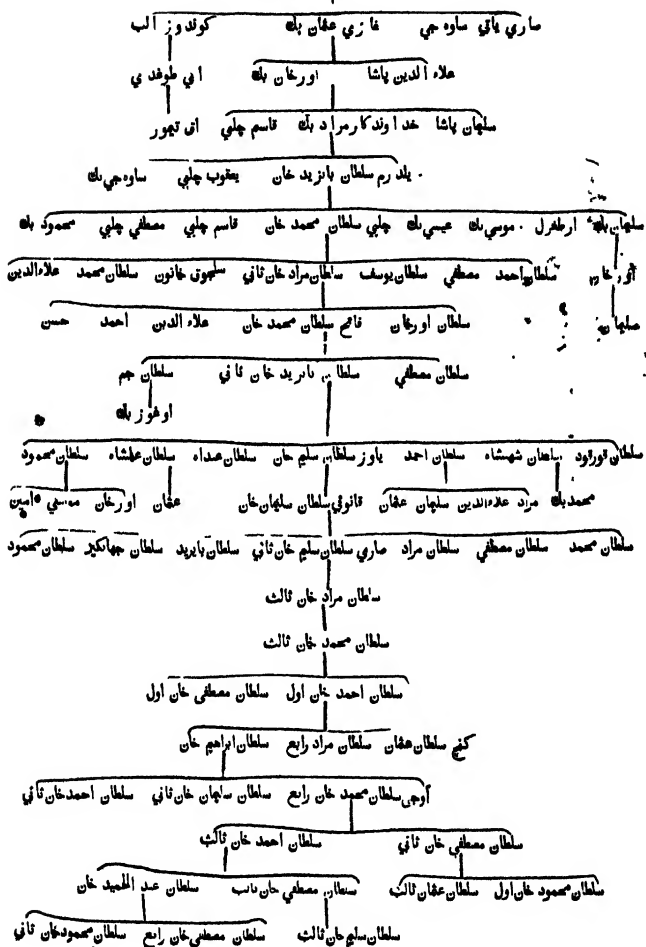
صحیفه

۲	(مقدمه)
۷	فصل اول
۸	برنجی قسم عهد عثمان غازی
۱۲	ایکنجی قسم عهد اورخان غازی
۱۸	اوچنجی قسم عهد مراد خداوندگار
۲۵	دردنجی قسم عهد سلطان یلدرم بایزیدخان
۳۱	بشنجی قسم تتمه فصل اول
۳۵	فصل ثانی
۳۷	التنجی قسم فاصله سلطنت
۴۲	یدنجی قسم عهد چلبی سلطان محمدخان
۴۷	سکرنجی قسم سلطان مراد ثانی
۵۶	طغوزنجی قسم محمد خان فاتح
۶۶	اوننجی قسم بایزید خان ثانی
۷۳	اون برنجی قسم تتمه فصل ثانی
۷۷	فصل ثالث
۷۹	اون ایکنجی قسم یاوز سلطان سلیم خان
۸۶	اون اوچنجی قسم سلطان سلیمان خان قانونی
۱۰۵	اون دردنجی قسم سلطان سلیم خان ثانی
۱۱۲	اون بشنجی قسم سلطان مراد خان ثالث

اون التنجي قسم تمة فصل ثالث	۱۲۰
فصل رابع	۱۳۳
اون يدنجي قسم سلطان محمد خان ثالث	۱۳۵
اون سكرنجي قسم سلطان احمد خان اول	۱۳۹
اون طقوزنجي قسم عثمان خان ثاني	۱۴۷
يكرنجي قسم سلطان مصطفى خان اول	۱۵۲
يكرمي رنجي قسم سلطان مراد خان رابع	۱۵۶
يكرمي ايكنجي قسم سلطان ابراهيم خان	۱۷۰
يكرمي اوچجي قسم سلطان محمد خان رابع	۱۷۸
يكرمي دردنجي قسم سليمان خان ثاني	۱۹۶
يكرمي بشنجي قسم تمة فصل رابع	۲۰۱
فصل خامس	۲۰۷
يكرمي التنجي قسم سلطان احمد خان ثاني	۲۰۹
يكرمي يدنجي قسم مصطفى خان ثاني	۲۱۳
يكرمي سكرنجي قسم احمد خان ثالث	۲۲۱
يكرمي طقوزنجي قسم محمود خان اول	۲۳۷
اوتوزنجي قسم عثمان خان ثالث	۲۵۵
اوتوز رنجي قسم سلطان مصطفى خان ثالث	۲۵۹
اوتوز ايكنجي قسم سلطان عبدالحميد خان	۲۶۸
اوتوز اوچجي قسم تمة فصل خامس	۲۷۳
فصل سادس	۲۷۹
اوتوز دردنجي قسم خاتمة كتاب	۲۸۱

﴿ سلسلہ پادشاہان آل عثمان ﴾

ارطغرل بن سلجوق شاہ

سید المصطفیٰ سلطان - مولانا محمد رفیع الدین - مولانا عبدالحق خان

